

TC
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT VE TASARIM ANASANAT DALI
MÜZİK VE SAHNE SANATLARI PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI

İZMİRLİ MUSİKİŞİNASLARIN
TÜRK MAKAM MÜZİĞİNE KATKILARI

FERHAT ŞİMŞEK
15740003

TEZ DANIŞMANI
Doç. NESİBE ÖZGÜL TURGAY

İSTANBUL
2019

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT VE TASARIM ANA SANAT DALI
MÜZİK VE SAHNE SANATLARI PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI

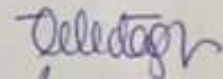

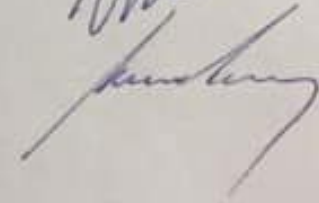
İZMİRLİ MUSİKİŞİNASLARIN
TÜRK MAKAM MÜZİĞİNE KATKILARI

FERHAT ŞİMŞEK
15740003

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih:

Tezin Savunulduğu Tarih: 21.06.2019

Tez Oy Birliği ile Başarılı Bulunmuştur

	Unvan Ad Soyad	İmza
Tez Danışmanı	: Doç. Nesibe Özgül Turgay	
Jüri Üyeleri	: Prof. Dr. Gözde Çolakoğlu Sarı Dr.Öğrt. Üyesi Aslıhan Eruzun Özel	

İSTANBUL
HAZİRAN/2019

ÖZ

İZMİRLİ MUSİKİŞİNASLARIN TÜRK MAKAM MÜZİĞİNE KATKILARI

Ferhat Şimşek
Temmuz 2019

“İzmirli Musikişinasların Türk Makam Müziğine Katkıları” konulu yüksek lisans tez çalışması üç bölüm olarak yazılmıştır. Tezin ilk bölümünde yapılan araştırmada ele alınan problem, araştırmanın amacı, araştırmanın sınırlılıkları ve yöntemi yer almaktadır. İkinci bölümde İzmir’in sosyo-kültürel yaşamı tarihsel açıdan incelenmiş; kentteki ticari ve sosyal yaşamdaki gelişmelerin kültürel yaşama ve müzik yaşantısına olan etkileri belirtilmiştir. Ayrıca bu bölümde, İzmirli musikişinasların musikimize olan katkılarının tespiti amacıyla İzmir Mevlevihanesi’nden başlayarak İzmir’de eğitim ve öğretim faaliyetlerini devam ettiren Ege Üniversitesi’ne bağlı Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı, Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Türk Din Musikisi Bölümü, Kültür Bakanlığı İzmir Devlet Türk Müziği Korosu, TRT İzmir Radyosu ve İzmir’de faaliyet gösteren yedi tane musiki derneği teze dâhil edilmiştir. Böylece, İzmir’de şehir müziğinin varoluşuna ve gelişimine katkı sağlayan kurumlar özelinde kurumlardan yetişen 109 musikişinasın biyografileri yaptıkları çalışmalar bakımından İzmir makam müziğine olan katkıları açısından ilişkilendirilmiştir. Ayrıca bu bölümde İzmir’de makam müziğine belli bir kuruma dâhil olmadan katkı sağlamış musikişinasların biyografileri, besteci, ses/saz sanatçısı musikişinasların yanı sıra; lütiye, güftekar, arşivci ve müzikolog/müzik araştırmacısı alt başlıkları altında toplanarak yer almıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular sonuç bölümünde değerlendirilmiştir. Böylece yapılan bu çalışma ile musikişinasların yaşadıkları dönemin toplumsal dinamikleri ve yaşam biçimleri ve müzikal tecrübeleri ile hayat hikâyeleri oluşturulmuştur. Ön araştırma ve alan taramasında teze dâhil edilecek ve biyografisi yazılacak musikişinasların tanınırlığı ve makam müziğine katkıları temel alınmıştır. Hayatta olan

musikişinaslardan 14 tanesinin kendi yazmış oldukları otobiyografileri teze dâhil edilmiştir. Araştırma boyunca 70 kişi ile birebir görüşmeler gerçekleştirildi ve biyografisi var olan musikişinaslar hakkında ise güncel bilgilere ulaşıldı. Ayrıca, hayatta olmayan musikişinasların yazılmış biyografileri, makaleler, ansiklopedi maddeleri, gazetelerde çıkan haberlerin yanı sıra yakınları ile yapılan birebir ve telefon görüşmeleri yoluyla bilgi-belge toplama yöntemine başvuruldu. Biyografi içinde yer verilmeyen eser listeleri ekler kısmına excell formatında konuldu.

Anahtar Kelimeler: İzmirli, Musikişinas, makam, musiki, biyografi

ABSTRACT

CONTRIBUTIONS OF IZMIR MUSICIANS TO TURKISH MAKAM MUSIC

Ferhat Şimşek

Temmuz, 2019

The master thesis “which is related to the contributions of Izmir musicians to Turkish maqam music” consist of three parts. The problem the purpose of the thesis, limitations and approach of survey in the first part of study. In the second part, socio-cultural life of Izmir is examined historically, the effects of the developments in commercial and social life in the city to the cultural and music life are expressed. Contributions of Izmir and Izmir musicians are subdivided. Firstly, Izmir mevlevihanesi where religious music is performed and musicians from Mevlevihane are dealt with and their contributions into music are attempted to reveal. Starting from mevlevihane, Aegean State Turkish Music Conservatory, September 9 University, Culture Ministry Izmir State Classical Turkish Music Choir, TRT Izmir Radio musical associations operating in Izmir. One mevlevi lodge, four institutions, seven music associations, which contribute to the development of mode music are examined and one hundred nine biographies of musicians who have been raised from these institutions and music associations are formed. By this way, with biographies of composer, vocal performer, songwriter, archiver and academian and works they produce are related with their contribution to Izmir mode music. In the third part, there are musicians contributing to Izmir mode music without being included in a certain institution. In addition to the musicians who contribute to Izmir mode music as composer and performer instrument maker, song writer, music archivist, music researcher, musicologist musicians included in to this part. The autobiographies of 14 of the surviving musicians have been included in the thesis. During the research, one-to-one interviews were conducted with 70 people and current information was obtained about the musicians who have biography. In addition, biographies, articles, encyclopedia

articles, newspaper articles, and one-to-one interviews with relatives were used to collect information and documents. The lists of works not included in the biography were placed in the appendix in excell format.

Key Words: Musicians, Musicians of Izmir, makam (mod), Turkish music of Izmir, biography.

ÖN SÖZ

Türk Makam müziği mensubu besteci, ses ve saz icracılarının biyografilerinin yer aldığı Türkçe kaynak çalışmaları 1958 yılında basımı gerçekleştirilen “Hoşsadâ” isimli İbnülemin Mahmut Kemal İnal’ın hazırladığı kitapla başlamıştır. İnal, hayatı boyunca arkadaşlık yaptığı musiki ahabplarından ve dönemin entelektüellerinden derlediği bilgilerle hazırlamış olduğu bu kitap Türk makam müziği biyografi çalışmalarının da temelini atmıştır. Makam müziğine hizmet etmiş musikişinasların hayatlarını anlatan biyografi çalışmalarına Mustafa Rona “20. Yüzyıl Türk Musikisi (1970)”, Rahmi Kalaycıoğlu “Türk Müziği Ansiklopedisi (1983)”, Dr. Nazmi Özalp da “Türk Müziği Tarihi (1986)” adlı çalışmalarıyla katkı sağlamışlardır. Ayrıca bölgesel biyografi eser çalışmalarına en önemli örnek Onur Akdoğu’nun Ege Bölgesi’ndeki müzisyenlerin biyografilerinden yola çıkarak hazırlamış olduğu “İzmirli Müzikçiler Ansiklopedisi (1997)” adlı eserdir. Bu çalışma ile bölgesel biyografi yazım alanında var olan eksiklikleri tamamlamak ve böylece yapılacak araştırmalar için fayda sağlamak amaçlanmıştır. Bu kaynak tezde başlıca eser olarak kullanılmıştır.

“İzmirli Musikişinasların Türk Makam Müziğine Katkıları” başlıklı yüksek lisans tezi, İzmir’de doğmuş veya yaşamış akademisyenlerin, bestecilerin, güftekarların, müzik araştırmacılarının, saz/ses sanatçılarının İzmir’deki Türk makam müziğine katkılarını ortaya çıkarmak ve bu yolla İzmir müzik tarihine dair veriler oluşturmak amacıyla yazılmıştır. Bu amaçla teze dâhil edilen Türk makam müziğine farklı alanlarda yaptıkları çalışmalarla katkıda bulunmuş 109 musikişinasın biyografisi hazırlanmıştır. Hazırlanan biyografilerle musikişinasların müzik kültürümüze olan katkılarının ortaya çıkarılması ve bu yolla müzik kültürümüzün ve İzmir müzik tarihinin eksiksiz devamlılığının sağlanması amaçlanmıştır. Böylece musikişinasların yapmış oldukları hizmetler ve çalışmalar biyografilerle tespit altına alınmak suretiyle gelecek kuşaklara yol

gösterecektir. Öncelikle lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca beni bilgi ve tecrübeleriyle yönlendiren, araştırmamı destekleyen ve her aşamada bana kaynaklarını sunan danışmanım Doç. Nesibe Özgül Turgay'a, tezimin eksiklikleri konusunda desteklerini esirgemeyen Mehmet Güntekin'e ve üzerimde emeği olan tüm hocalarıma teşekkürü borç bilirim. Biyografileri yazılan musikişinaslar hakkında bilgi ve belge toplamama yardımcı olan Çiğdem Sabuncuoğlu, Reşit Çağın, İsmail Çil, Ümit Yazıcı, Yılmaz Karakoyunlu, İsmail Özçeltik, Yahya Geylan, Kaya Bekat ve Niran Ünsal'a ve tez çalışmamda sorularımı cevaplayan tüm musikişinaslara da teşekkürlerimi sunarım. Eğitim yaşamım boyunca maddi ve manevi desteklerini, güvenlerini, sevgilerini esirgemeyen bu günlere gelmemde emekleri büyük olan aileme ve daima arkamda olan rahmetli babam Mehmet Ali Şimşek'e şükranlarımı sunarım.

Ferhat ŞİMŞEK

İstanbul/ Temmuz 2019

KISALTMALAR

EÜ	Ege Üniversitesi
İTÜ TMDK	İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet konservatuarı
İÜ	İstanbul Üniversitesi
EÜ DMTK	Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği konservatuarı
EGESEM	Ege Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi
EÜ GSF	Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
TEMA Koruma Vakfı	Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları
TRT	Türkiye Radyo Televizyon
EKSD	Esendere Kültür Sanat Derneği
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
KKK	Kara Kuvvetleri Komutanlığı
TARİŞ	Tarım Satış Kooperatifleri Birliği
DEÜ	Dokuz Eylül Üniversitesi
GTSM	Geleneksel Türk Sanat Müziği
İZDSO	İzmir Devlet Senfoni Orkestrası
İZDKTMK	İzmir Devlet Klasik Türk Müziği Korusu
TSM	Türk Sanat Müziği
GTHM	Geleneksel Türk Halk Müziği

ÖZ	iii
ABSTRACT	v
ÖN SÖZ	viii
KISALTMALAR	ix
İÇİNDEKİLER	x
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Amaç	2
1.3. Sınırlılıklar	3
1.4. Yöntem	4
2. İZMİR MAKAM MÜZİĞİNE GENEL BAKIŞ	7
2.1. İzmir Mevlevihanesi ve Mevlevihane'nin İzmir Müzik Yaşantısına Katkısı	10
2.1.1. İzmir Müzik Hayatına Dini Müzik Alanında Hizmet Veren Musikişinasların Biyografileri	12
2.1.1.1. Halil Akif Dede (1803-1888)	12
2.1.1.2. Şeyh Cemal Efendi (Yahya Cemalettin) (1874-1945)	13
2.1.1.3. Şeyh Nureddin Efendi (1858-1920)	14
2.1.1.4. Rakım Elkutlu (1869-1948)	15
2.2. Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi konservatuvarı ve İzmir Müzik Yaşantısına Katkısı	17
2.2.1. Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi konservatuvarı'nda Görev Yapmış Akademisyen Musikişinasların Biyografileri	19
2.2.1.1. Aytaç Akarçay (1964 -)	19
2.2.1.2. Onur Akdoğu (1947-2007)	20
2.2.1.3. Ali Maruf Alaskan (1971 -)	21
2.2.1.4. Halil Altınköprü (1974 -)	22
2.2.1.5. Hakan Cevher (1962 -)	24
2.2.1.6. Beril Çakmakoğlu (1975 -)	24

2.2.1.7. Kâşif Demiröz (1972 -)	25
2.2.1.8. Akın Özkan (1934-2007)	26
2.2.1.9. Ayhan Sökmen (1929-2013)	27
2.2.1.10. Berrak Taranç (1962 -)	29
2.2.1.11. Ali Rıza Avni Tınaz (1931-1995)	30
2.2.1.12. Mehmet Yalçın (1970 -)	32
2.2.1.13. Halil İbrahim Yüksel (1971 -)	32
2.2.1.14. Tunca Yüksel (1973 -)	33
2.3. Dokuz Eylül Üniversitesi'nin İzmir Müzik Hayatındaki Yeri ve Türk Makam Müziğine Katkıları	34
2.3.1. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde Görev Yapmış Akademisyen Musikişinasların Biyografileri	35
2.3.1.1. Türkan Uymaz (1980 -)	35
2.4. İzmir'de Faaliyet Gösteren Musiki Dernekleri ve İzmir Müzik Hayatına Katkıları	36
2.4.1. Rakım Elkutlu İzmir Türk Musikisi Derneği	37
2.4.1.1. Ahmet Aksoy (1900-1967)	38
2.4.1.2. Mehmet Reşat Aysu (1910-1999)	39
2.4.1.3. Sabri Akçagül (1928-2017)	40
2.4.1.4. Güven Yağtu (1965 -)	41
2.4.2. Dr. Mustafa Bilgiç Müziğimizi Araştırma ve Uygulama Derneği	42
2.4.2.1. Mustafa Bilgiç (1945 -)	43
2.4.3. Esendere Kültür Sanat Derneği	44
2.4.3.1. Gürkan Öztürk (1975 -)	45
2.4.4. İzmir Mavişehir Geleneksel Türk Sanat Müziği'ni Yaşatma ve Uygulama Derneği	46
2.4.4.1. Engin Karadağ (1967 -)	47
2.4.5. İzmir Kültür ve Musiki Derneği	47
2.4.5.1. İsmail Özçeltik (1960 -)	48
2.4.6. Karşıyaka Müzikseverler Derneği	48
2.4.6.1. Engin Kayran (1940 -)	49

2.4.7. Tuna Kültür ve Sanat Derneği	49
2.4.7.1. Çiğdem Sabuncuoğlu (1967 -)	50
2.5. Kültür Bakanlığı İzmir Devlet Türk Müziği Korusu ve İzmir Müzik Hayatına Katkıları	51
2.5.1. İzmir Devlet Türk Müziği Korusu'nda Görev Alan Ses ve Saz Sanatçılarının Biyografileri	52
2.5.1.1. Yavuz Akalın (1965 -)	52
2.5.1.2. Şenol Aksu (1955 -)	53
2.5.1.3. Kaya Bekat (1932 -)	54
2.5.1.4. Necati elik (1955 -)	55
2.5.1.5. Hayati ifi (1960 -)	56
2.5.1.6. ağlar Fidan (1994 -)	57
2.5.1.7. Selim Güler (1961 -)	57
2.5.1.8. Serdar Gökmen (1963 -)	58
2.5.1.9. Celalettin Kahraman (1965 -)	59
2.5.1.10. Ayşe Küey (1965 -)	59
2.5.1.11. Ümit Mutlu (1939 -)	60
2.5.1.12. Teoman naldı (1936 -)	62
2.5.1.13. Erhan Parlat (1968 -)	63
2.5.1.14. Armağan Sezen (1965 -)	65
2.5.1.15. Bora Uymaz (1976 -)	66
2.6. TRT İzmir Radyosu ve İzmir Musiki Hayatına Katkısı	67
2.6.1. TRT İzmir Radyosundan Görev Almış Sanatçı Biyografileri	68
2.6.1.1. Nalân Altınörs (1961 -)	68
2.6.1.2. Avni Anıl (1928-2008)	69
2.6.1.3. Vefik Ataç (1946-1999)	70
2.6.1.4. Selami Bertuğ (1924-2004)	72
2.6.1.5. Mahmut Bilki (1953 -)	73
2.6.1.6. Nursal nsal Birtek (1939-2009)	74
2.6.1.7. Nihat Doğu (1930-2018)	76
2.6.1.8. Vecihe Engin (1901-1990)	77

2.6.1.9. Mustafa Erses (1935-2010)	78
2.6.1.10. Canan Sezgin Geylan (1972 -)	79
2.6.1.11. Yahya Geylan (1973 -)	80
2.6.1.12. Ekrem Güyer (1921-1954)	81
2.6.1.13. Sadi Hoşses (1910-1994)	82
2.6.1.14. Kasım İnaltekin (1925-2005)	83
2.6.1.15. Kerim İleri (1927-1970)	84
2.6.1.16. Mehmet Kasabalı (1889-1977)	85
2.6.1.17. Kemal (Bezek) Mısırlı (1923-2018)	86
2.6.1.18. Yusuf Nalkesen (1923-2003)	87
2.6.1.19. İsmail Olgay (1959 -)	88
2.6.1.20. Cüneyd Orhon (1926-2006)	89
2.6.1.21. Kutlu Payaslı (1936 -)	92
2.6.1.22. Bekir Sıtkı Sezgin (1936-1996)	93
2.6.1.23. Rüştü Şardağ (1917-1994)	96
2.6.1.24. Aleaddin Şensoy (1932-1997)	97
2.6.1.25. Necdet Tokatlıoğlu (1933-2008)	99
2.6.1.26. Arif Sami Toker (1926-1997)	100
2.6.1.27. Mülkiye Toper (1938-2019)	102
2.6.1.28. İsmet Yazar (1929-2013)	103
2.6.1.29. Yılmaz Yüksel (1937 -)	104
2.7. Kurum Dışı Çalışmalar Yapan Musikişinasların Biyografileri	106
2.7.1 Besteciler	107
2.7.1.1.Lem'i Atlı (1869-1945)	107
2.7.1.2. Ali Ulvi Baradan (1915-1984)	109
2.7.1.3. Selanikli Udi Ahmet Bey (1868-1927)	110
2.7.1.4. Baki Duyarlar (1936-2003)	113
2.7.1.5. Zeki Duygulu (1907-1974)	114
2.7.1.6. Hüseyin Mayadağ (1915-1965)	115
2.7.1.7. Necip Mirkelamoğlu (1922-2010)	115

2.7.1.8. Şükrü Şenozan (1874-1954)	117
2.7.1.9. Santo Şikari (1840-1920)	119
2.7.1.10. Hayri Yenigün (1893-1979)	119
2.7.2. Ses Sanatçıları	121
2.7.2.1. Emin Gündüz (1928(?) - ?)	122
2.7.2.2. Gönül Yazar (1936 -)	123
2.7.3. Saz Sanatçıları	124
2.7.3.1. Kanuni Fethi Bey (?-?)	124
2.7.3.2. Tanburi Ali Efendi (1836-1902)	125
2.7.3.3. Kemani Hüseyin Hüsnü (1858-1921)	126
2.7.3.4. Ahmet Meter (1958 -)	127
2.7.3.5. Nuri Şenneyli (1922-2006)	128
2.7.3.6. Haydar Tatlıyay (1890-1963)	129
2.7.3.7. Neyzen Tefvik (1879-1953)	131
2.7.3.8. Şükrü Tunar (1907-1962)	133
2.7.4. Müzik Araştırmacıları/Müzikologlar	134
2.7.4.1. Emin Akan (1929 -)	135
2.7.4.2. Gültekin Oransay (1930-1989)	136
2.7.4.3. Şeref Canku (1910-1979)	137
2.7.4.4. Ayhan Sarı (1961 -)	140
2.7.5. Lütiyeler	141
2.7.5.1. Ejder Güleç (1939-2014)	142
2.7.5.2. Levent Güleç (1969 -)	143
2.7.6. Müzik Arşivcileri	142
2.7.6.1. Recep Altınay (1952 -)	143
2.7.6.2. Reşit Çağın (1953 -)	144
2.7.6.3. İsmail Çil (1949 -)	145
2.7.6.4. Ümit Yazıcı (1960 -)	146
2.7.7. Güftekarlar	147
2.7.7.1. Fuat Edip Baksı (1913-1974)	147

2.7.7.2. Yalçın Benlican (1945 -)	148
2.7.7.3. Ahmet Ilgaz (1933-2017)	149
2.7.7.4. Tokatizade Şekip Bey (1871-1932)	150
2.7.7.5. Nahit Hilmi Özeren (1897-1951)	151
2.7.8. Müzik Yayımcıları	153
2.7.8.1. Mildan Niyazi Ayomak (1883-1947)	153
3.SONUÇ	165
KAYNAKÇA	183
EKLER	192
ÖZ GEÇMİŞ	279

1. GİRİŞ

Tezin bu bölümünde problem, amaç, yöntem, sınırlılıklar yer almaktadır.

1.1. Problem

Bu tez çalışması, Türk makam müziği musikişinas¹ları hakkında İzmir ili çalışma alanı olarak belirlenmiş ve elde edilen bilgilerle yürütülmüştür. İzmir ilinde Türk makam müziği alanında çalışmış musikişinasların biyografileri üzerine yazılan kaynakların yetersiz/eksik oluşunun tespit edilmesi ve bu eksikliklerin yazılması tezin birincil hedeflerindedir. Tezin probleminin çözümü için İzmirli musikişinasların makam müziğine katkılarının ortaya çıkarılması ve İzmir müzik tarihine ait verilerin ortaya çıkarılması bu tez çalışmasının diğer hedeflerindedir.

“Hoşsadâ” (1958) İbnülemin Mahmut Kemal İnal, “Türk Müziği Tarihi” (1986) Dr. Nazmi Özalp, “Türk Müziği Ansiklopedisi” (1983) Rahmi Kalaycıoğlu ve “Yirminci Yüzyıl Türk Musikisi”(1970) Mustafa Rona tarafından yazılan eserler müzik biyografi kaynakçaları olarak alanın önemli eserleridir. Ayrıca bölgesel biyografi eser çalışmalarına en önemli örnek Onur Akdoğu'nun Ege Bölgesi'ndeki müzisyenlerin biyografilerinden yola çıkarak hazırlamış olduğu “İzmirli Müzikçiler Ansiklopedisi” (1997) adlı eser yer almaktadır. Yılmaz Öztuna'nın “Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi” adlı eseri de makam müziği üzerine çalışmalar yapmış musikişinasların biyografilerinin yer aldığı bir kaynak olarak gösterilebilir. Ancak Öztuna'nın kullandığı dilin çoğu kez akademik üsluptan uzak oluşu sebebiyle bu kaynak çok fazla tercih edilmemektedir.

¹Musikişinas: Duygu, düşünce ve imgeleri tek sesli ya da çok sesli olarak anlatan musiki sanatıyla yakından ilgilenen kişilere musikişinas adı verilmektedir (Sözer, 1986:524).

1997 yılında Onur Akdoğu tarafından yazılan “Ege’de Müzikçiler Ansiklopedisi” isimli çalışmasının ardından 22 yıl sonra yeni bir çalışmanın yapılması gerektiği problemini de beraberinde getirmiştir.

İzmir müzik hayatına dair yapılan akademik araştırma ve çalışmaların İstanbul’a oranla daha az ve sınırlı olması probleminde yola çıkılarak bu çalışma ile İzmir ilinin müzikal geçmişi tespit edilmeye ve kayıt altına alınması amaçlanmıştır.

Alanyazında mevcut tez, kitap, makale ve yapılan araştırmaların yetersizliği İzmir müzik yaşantısı hakkındaki bilgi eksikliği de bir diğer problem olarak ortaya konmuştur.

1.2. Amaç

Genel anlamda Türk makam müziği tarihi yazımında alanyazın ve literatür eksikliği yadsınamaz bir gerçektir. Biyografi alanında yapılan çalışmalarda da durum farklı değildir. Eskiden Türk Literatüründe “tezkire², tabakat” gibi isimlerle anılan biyografi, yaşayışları ve yaptıkları ile önemli olan kişilerin hayatını derleyen anlatan yazı türüdür. Genel biyografi, monobiyografi, otobiyografi ve tezkire olmak üzere türleri³ vardır. (Uslu, 2006: 42-49).

Makam müziğinde isim yapmış ünlü musikişinasların hayatlarının yer aldığı biyografik, otobiyografik kitaplar ve romanlar da yazılmıştır. Bu romanlarda yazılanlar birinci ağızdan aktarılan bilgiler olduğu için geleceğe yaptıkları doğru bilgi aktarımı açısından önemlidir.⁴ Müzikal biyografiler kültürel üretimi, kültürel hafızayı diri tutan müzikolojik çalışmalardır:

“Müzikal biyografiler, tipik olarak gerçekçi bir romana benzer şekilde gelişir. Tutarlı ve birleşik bir ses gibi. Bir yaşam hakkında gerçeği sunarken, her şeyi bilen bir anlatım türü belirir. Temaların tekrarlanmadan belirtilmesi, olayların doğrusal kronolojik sunumu okuyuculara okudukları müzisyen

²Tezkire: Birden fazla kişiyi ele alan şair ve müzisyen şairlerin biyografilerinin yer aldığı biyografi türüdür.

³Genel Biyografi: Ansiklopediler dışında sadece besteciler için yazılmış biyografi türüdür. Türk müziğinde yazılan ilk biyografi tarzındaki ürün Esad Efendi’nin Atrabü’l’asa adlı eseridir. Monobiyografi: Sadece bir kişiyi ele alan biyografi türüdür. Otobiyografi: Kişinin kendi hayatını yazdığı biyografi türüdür

⁴ Biyografik ve otobiyografik romanları yazılan ünlü musikişinaslar: Safiye Ayla, Tanburi Cemil Bey, Müzeyyen Senar, Münir Nurettin Selçuk, Kutlu Payaslı, Hamiyet Yüceses, İsmail Dede Efendi, Buhurizade Itri, Rakım Elkutlu, Reşat Aysu, Lem-i Atlı, Hacı Arif Bey, Zeki Müren, Aleaddin Yavaşca, Tanburi Ali Efendi, Sadettin Kaynak, Nevzat Atlığ, Süheyla Altmışdört, Mesud Cemil, Dihayat Kalfa, Sultan 3. Selim, Cevdet Çağla, Neyzen Tevfik, Nihat Doğu v.d. örnek verilebilir.

biyografisinden zevk almasını sağlar. Müzikal biyografiler on dokuzuncu yüzyılda müzikoloji biliminin ortaya çıkmasıyla şekillendirildi. Müzikte modernliğin bir ürünü olarak yapılan müzikoloji çalışmaları ve müzikoloji disiplini bağlamında yazılan müzikal biyografiler müzikbilimciler tarafından bilimsel bir gelenek üzerine kuruldu”(Pekacz, 2010: 39-54).

İstanbul müzisyenler hakkında yapılan biyografi çalışmaları nispeten yeterli kabul edilse de üçüncü büyük şehir olarak İzmir ili sınır alınarak tasarlanmış bir bölgesel çalışma ile musikişinasların çalışmalarının ortaya çıkarılması, müzik tarihine katkılarının vurgulanması bu çalışmanın başlıca amacını oluşturmaktadır.

Yazılan bu tez ile İzmir ili sınırlarında musikiye hizmet eden musikişinasların hayat hikâyeleri özelinden yola çıkarak İzmir müzik hayatı, kurumlar bağlamında ele alınarak katkılarının genel hatları ile ortaya konmasına çalışılmıştır. Hakkında yeteri kadar bilgi olmayan musikişinaslar yeni bilgilere ulaşılmış, varolan bilgilerin zenginleştirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, gelecek kuşaklara kültürel hafızanın aktarılmasının yanı sıra ve biyografik alanda “şehir musikişinasları” konusu üzerinde çalışacak akademisyenlere bir rehber olması bir diğer amaç olarak belirlenmiştir.

1.3. Sınırlılıklar

Çalışmada, araştırmanın sınırlılığı açısından öncelikle yapılan alanyazın ve bibliyografya taramaları neticesinde İzmir’de doğmuş/yaşamış veya hayatının belli bir döneminde bu şehrin müzik hayatına sadece Türk makam müziği alanında çalışmaları olan musikişinaslar tespit edildi. Besteci, yorumcu, eğitimci, müzikolog, lütiye, güftekar, nota yayıncılığı vb. alanlarda hizmet etmiş kişilerin objektif bir bakış açısıyla listeleri oluşturuldu.

Tezin sınırlılığı açısından musikişinasların çok tanınırlığı ve vazgeçilmezliği göz önünde bulundurularak oluşturulan subjektif listelerde yer alan musikişinasların bu çalışmaya dâhil edilmesi kararlaştırıldı. Biyografisi yazılacak kişilerin seçiminden sonra yapılan bilgi-belge toplama aşamasında telefon görüşmeleri ve e-mail üzerinden yazışmalar ile veriler kontrol edildi. Araştırmacının İstanbul’da ikamet etmesine rağmen, yüz yüze görüşmeler için imkân yaratıldı ve günümüz iletişim teknolojilerinden de istifade edilerek daha çok kişiye ulaşmak hedeflendi. Araştırmacının İzmir’de bulunduğu zaman dilimlerinde İzmir musiki yaşantısına dair izlenimleri, gözlemleri, farklı kurum ve

kişilerle yapmış olduğu görüşmeler de teze dâhil edildi. Biyografisi araştırılan, ancak hayatta olmayan musikişinaslar için hayatta olan yakınları ve arkadaşları ile kişisel görüşmeler ve telefon görüşmeleri yapılarak verilen bilginin farklı kaynaklardan teyit edilmesi de bazı sınırlılıkları beraberinde getirdi. Hayatta olmayan ve hakkında yazılan yazıların sayısı oldukça sınırlı olan kişiler dışında mümkün olduğunca farklı kaynak ve kişilerden yararlanılmaya çalışıldı.

Ancak, tez yazarının İstanbul'da ikamet etmesi ve görüşme yapılan kişilerle sıklıkla biraraya gelinememesi, kaynaklara ulaşmada mekânsal uzaklığın yanı sıra teze dâhil edilmek istenen bazı musikişinasların görüşme yapmak istememesi de tezin sınırlılıkları içindedir.

1.4. Yöntem

Araştırmanın modeli betimseldir.⁵Sosyal bilim araştırmalarında ilişkilerin anlamını ve türünü keşfetmek amacıyla gözlemlerin soyut bir şekilde incelenmesi ve yorumlanması anlamını ifade eden (Akman, 14: 2014). Nitel araştırma yöntemlerinden döküman analizi incelenmesi şeklinde yürütülmüştür. Buna göre yazılan tez ile ilgili bilgi ve belgeler objektif bir bakış açısıyla incelenmiştir. Araştırmanın evreni, İzmir'de yaşamış/bulunmuş olan Türk makam müziği mensubu icracı, araştırmacı, besteci, enstruman yapımcısı, müzik araştırmacısı/müzikolog ve akademisyen musikişinas kişilerin biyografileridir. Araştırmanın başında veri toplama, kaynak tarama ve literatür tarama gibi temel oluşturacak literatür incelemesinin ardından, hazırlanmış mülakat metni ile musikişinaslarla yüzyüze ve telefon ile olmak üzere 70 adet görüşme yapıldı. Araştırma İzmir'de yapılan kaynak taramaları ve kişisel görüşmelerle sürdürüldü. Bu kişiler ile yapılan görüşmelerde eksiklikler zaman içinde tamamlanmaya çalışıldı. Bazı musikişinaslar hakkında çok kısa bilgiler elde edilmiş olursa da biyografileri teze dâhil edildi.

Araştırmanın örnekleme ise tanınırlığı ve çalışmaları sebebiyle teze dâhil edilen sanatçı, eğitimci, arşivci, araştırmacı ve akademisyen olan musikişinaslar ve İzmir müzik

⁵ Betimsel Yöntem: Belirlenen bir durum, konu ya da olayı aydınlatmak, değerlendirmek, olaylar arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmak (Cebeci, 2002: 7).

hayatının oluşumuna katkı sunan Mevlevihane, dört adet kurum ve yedi adet musiki derneği tezde yer aldı.

İzmir’de müzik yaşantısına yönelik ve bu şehrin müzik yaşantısına katkı sağlayan kişi ve mekânlarla ilgili olarak yapılan akademik araştırma ve kitap sayısı oldukça azdır. Akademik alanda yapılan makale ve tez çalışmalarının da sınırlı sayıda oluşunun en önemli sebebinin alan yazın eksikliği olduğu açıktır. Bu konuda kaynak kitap olarak sayacağımız başlıca eser müzikolog Onur Akdoğu’nun 1997 tarihinde hazırladığı “Ege’de Müzikçiler Ansiklopedisi”dir. Akdoğu, hazırladığı bu kitapta İzmir ve çevresinde doğmuş, büyümüş, yaşamış; Türk halk, makam, Batı müziği dallarında müziğe katkı sunmuş musikişinaslara sınırlı da olsa yer vermiştir. Benzer bir çalışma da musiki derneklerini çalışmasında ele alan Barış Doğan’ın 2012 yılında Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde hazırlamış olduğu “İzmir’de Bulunan Kültür-Sanat ve Halk Oyunları Derneklerinin Müzik Üzerine Yapmış Oldukları Çalışmalar” konulu yüksek lisans tez çalışmasıdır. Onur Akdoğu’nun yazdığı kitap ve Barış Doğan’ın hazırlamış olduğu tez, yazılan bu yüksek lisans tez çalışmasının temelini oluşturmuş ve bu iki kaynak tez yazım sürecinde rehber olarak sıklıkla kullanılmıştır.

Bu araştırmada veri toplama araçları içinde yukarıda sayılan kaynaklar dışında İzmirli besteciler hakkında yapılan çeşitli tarihsel ve güncel okumalar yanı sıra, kişisel görüşmelerde kullanılan mülakat soruları ile musikişinaslardan elde edilen bilgi ve belgeler bir araya getirildi. Hayatta olmayan ve hakkında eksik bilgi olan kişiler için bir mülakat formu düzenlendi. Böylelikle bu kişileri tanıyan kişilerden alınan dönütlerden elde edilen veriler mevcut bilgilere eklenerek musikişinasların eksiksiz biyografileri oluşturulmaya çalışıldı.

Tezin bütününde bölümler içinde yer alan besteci, icracı, lütiye, güftekar, müzikolog ve akademisyen musikişinasların sıralaması soyadı alfabetik sırası ile yapıldı. Yazılan biyografi metinlerinden sonra bu kişi ya da kurumların musikimize katkılarının ne olduğu metin sonunda ayrı bir paragraf açılarak belirtildi. Araştırmanın son bölümünde elde edilen veriler üzerinden sonuçların çıkarılması ile biyografisi yazılan kişilerin, kurum ve musiki derneklerinin İzmir’de makam müziğine olan katkıları ortaya çıkarıldı. Makam müziği alanında yapılan çalışmalar, araştırmalar, icracı sanatçıların ve

musikişinasların vermiş oldukları konserler, müzikolog ve araştırmacı-arşivci musikişinasların yapmış oldukları çalışmalar temel alınarak İzmir iline makam müziği alanında hangi katkıları sağladıkları ortaya çıkarıldı. Yapılan bu araştırma ile makam müziği üzerine çalışmak isteyen ya da tez yazmak isteyen akademisyenlerin yararlanacağı bir kaynak olması açısından ekler ve kullanılan kaynaklarda tezin son bölümüne eklendi.

2. İZMİR MAKAM MÜZİĞİNE GENEL BAKIŞ

Kuruluşu M.Ö 3000’li yıllara dayanan İzmir, Anadolu’da Türk hâkimiyetinin başlamasının ardından kurulan Türk devletlerinde önemli bir liman şehri olarak yer almıştır. İzmir, doğal kaynaklar açısından birçok zenginliğe sahip bulunan Batı Anadolu’nun dışa dönük uygun bir liman ve uzak mesafeli kervan yollarını denizle bütünleştiren coğrafi konuma sahiptir. 19. Yüzyıla kadar uzanan bir süreçte gündün güne gelişerek Osmanlı İmparatorluğu’nun kapitalist dünya düzeniyle hızlı bir bütünleşme sürecine girmesi, dış ilişkilerin giderek yoğunlaştığı İzmir’i imparatorluğun İstanbul’dan sonra gelen en önemli ekonomi merkezi haline getirmiştir. Bu niteliğiyle İzmir, 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren gittikçe önem kazanan bir hal almıştır. Bu noktadan yola çıkarak İzmir’in 1850’lerden sonra sosyal, siyasal ve kültürel anlamda Osmanlı Devleti’nin en önemli şehirlerinden biri olduğu söylenebilir (Martal, 1993: 14).

İzmir şehri müziğinde yoğun olarak Türk makam müziği hususiyetleri göze çarpar. İzmir şehrinde yapılmış türkülerde umumiyetle derin bir hüznün sezilir. . İzmir şehri musikisi, İzmir’de cemiyet hayatında olduğu gibi İstanbuldakinden farklı değil ancak İstanbul’un küçük çapta bir benzeridir. Türk makam müziği alanındaki bazı bestekârlar İzmir’de yetişmiş, bir kısmı da uzun müddet bu şehirde kalarak müzik hayatına katkılar sunmuştur. İstanbul’da olduğu gibi şehir hayatında makam müziğinin geniş yer bulması yüzünden halk türkülleri daha az teşekkül etmiştir. Ancak, şehirden çıkılınca Aydın ve Manisa gibi tarihi büyük kültür merkezlerine doğru, zengin Ege Bölgesi halk musikisi görülür (Hayat, 1970: 2).

Bu tez çalışması sırasında yapılan alan çalışmasında coğrafi ve jeopolitik konumu itibariyle de önem teşkil eden İzmir ilinin nüfus yoğunluğu ve ekonomik gelir seviyesinin müzik yapılan ortam ve mekânları etkilediği gözlenmiştir. Müziğe ilgi

duyan ve bu sanat dalı ile uğraşan kişilerin de şehrin ekonomik ve kültürel seviyelerine göre makam müziği kültüründen derin olarak etkilendiği görülmüştür.⁶

Dini amaçla yapılan müzik ise İzmir'de tüm zenginliği ile havralarda, kiliselerde, camilerde ve tekkelerde gerçekleştirilmiştir:

“1317 yılından beri Türklerin elinde bulunan Kadifekale sırtlarında 1908 yılında 53 cami bulunuyordu. Bu camilerde Hisar Camii İmamı Rakım Elkutlu gibi müziğe çok yararlı kişilerin yetiştiği bilinir. Osmanlı döneminde müzik eğitiminin en iyi verildiği yerlerden birisi de tekkelerdir. Bektaşî, Kadiri, Mevlevî tekkelerinde müziğe çok önem verilir ve bu birimler 1925 yılında kapatılana dek küçük birer müzik okulu niteliğini koruyarak pek çok öğrenci yetişmesine katkıda bulunmuştur. Tanzimat döneminde, İzmir Mevlevî Tekkesi, Nâyî Emin Dede, Hafız Halil Efendi ve Şeyh Nurettin Efendi gibi değerli kişiler bulunur. Tekkelerde Şeyh Nuri Bey, Kemani Hüseyin Efendi, Kanuni Cemal, Udi İdris Dede, Şair Eşref, Santo Şikari, Tanburi Ali Efendi, Kemani Yaşuva ve İsak Magazi'de variyet gösterirler”(Taraç, 200: 173).

1925 yılı Kasım ayında kabul edilen ve 1925 Aralık ayında yürürlüğe giren 677 sayılı türbe, dergâh ve zaviyelerin kapatılması kanunuyla İzmir Mevlevihanesi'nde lağvedilmiştir. Hem makam hem de dini musiki icralarının yapıldığı ve dönemin entelektüellerini bir araya toplayan Mevlevihanenin kapatılması ile birlikte makam müziği alanında çalışmalar yapan musikişinaslar da farklı mekânlara dağılmıştır. Tekkelerin kapatılmasının ardından müzik evlerde kurulan musiki meclislerinde devam eder:

“Affan Sabit ve Kerim Behçet Bey'lerin evleri, Rakım Elkutlu'nun Mektupçu yokuşundaki evi, Rakım Elkutlu'nun şarkılarının güfte yazarı avukat Nahit Hilmi Özeren ile Tanburi Ali Efendi'nin Karşıyaka'daki evleri, Dr. Muzaffer Atabek, Dr. Ulueren gibi kişilerin evleri müzik kültürünün yoğun olarak ele alındığı mekânlardır”(Taraç, 2001: 174).

Atatürk'ün musiki devrimi yaptığı yıllarda 1926-1932 yılları arasında Batı musikisinin öğrenilmesi ve dinlenmesi için halk teşvik edilmiştir:

“Gerek İzmir; gerekse diğer büyük şehirlerde Flarmoni dernekleri ve şehir orkestraları kurulmuş türküler ve makam müziği formunda bestelenmiş şarkılar batı müziği formuna revize edilerek musiki inkılabı gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. İzmir musiki yaşantısının ve nitelikli müzik üretimi alanında, İzmir Türk Musiki Cemiyeti, İzmir Radyosu, Şehir Orkestrası, Müzik Okulu ve son dönemde de konservatuvar etkili olmuştur. 1950'den önce İzmir Belediyesi bünyesinde oluşturularak, verimli çalışmalar yapmakta olan Şehir Orkestrası 50'li yıllarda belediyenin siyasi tutumu ve ödenek yetersizliğinden dağıtılmıştır. İzmir Radyosunun açıldığı dönemlerde şehir orkestrasının, radyo programlarında salon müziği yaptığı bilinmektedir. Orkestra 1950'lerin ortalarında İzmir Sanat Severler Derneği'nin girişimleriyle yeniden canlandırılmaya çalışılsa da üretken bir yapıya kavuşamamıştır” (Gediksizler, 2006: 371).

1925-1945 yılları arasında İzmir makam müziği camiası belli bir durağanlık göstermiş ve Mevlevihaneden yetişen ve makam müziği icra eden musikişinaslar da

⁶ İzmir'de ekonomik gelir seviyesinin yüksek olduğu Konak ve Bornova gibi belli başlı semtlerde musiki çalışmalarının daha çok yapıldığı bilinmektedir. 16.04.2018 Tarihinde Tuna Kültür ve Sanat Derneğinde Çiğdem Sabuncuoğlu ile yapılan görüşme.

kendi aralarında toplandıkları ev toplantılarında bir araya gelerek musiki meclisleri oluşturmuşlardır. Bu toplantıların daha çok Mevlevihaneden sonra musiki çalışmaları yapacakları yeni bir kurum ya da kuruluş ne olabilir sorusuna cevap aranan toplantılar olmuştur. Nitekim 1940'ların başlarında Rakım Elkutlu ve çevresindeki musikişinasların çabalarıyla İzmir Türk Musiki Cemiyeti adıyla bir musiki derneği kurulmuş ve bu cemiyet mevlevihaneden yetişen musikişinasları bir arada toplayan yarı resmi bir kurum olarak 1946 yılında musiki çalışmalarına başlamıştır. Makam müziği üzerine daha evvel Mevlevihane'de belli bir musiki eğitimi almış musikişinaslardan oluşan bu cemiyet, kuruluşundan beş yıl sonra 1950 yılında TRT İzmir Radyosu'na da ciddi anlamda sanatçı takviyesi yapmıştır. 1952 yılında kurulan İzmir Radyosu makam müziği alanında aynı zamanda bir müzik okulu olacaktır:

“İzmir Radyosu'ndan epeyce sanatçı yetişmiş ve radyo bünyesindeki değişik tarzlarda müzik yapan gruplar oluşturulmuştur. Radyonun ilk dönemlerinde Rüştü Şardağ müdür olarak görevlendirilmiştir. İlk müzik programında Zehra Hoşkan ve Kerim İleri solist olarak çıkmışlardır. 1950'lerin ortalarında radyo çalışmaları daha nitelikli hale getirilmiştir. Arif Sami Toker'in müzik şefliğine atanması, radyodaki müzik çalışmalarını olumlu yönde etkilemiştir (Gediksizler, 2006:372).

Kaya Bekat ile yapılan görüşmeden⁷ aktarılan sözlü tarih bilgilerinden İzmir müzik yaşamının hoşgörü içinde sürdürüldüğüne de şahit oluruz:

“İzmir, belki de İstanbul'dan sonra musikinin gelişimi açısından ikinci önemli şehirdir. İzmir Mevlevihanesi ve Rakım Elkutlu da İzmir'de musikinin gelişimine önemli katkı sağlamıştır. Belki de bu dediğim önemli mekân ve kişi olmasaydı belki de İzmir'de musiki yaşantısı bu derecede ileriye gidemeyecekti. He ne kadar dini müziklerin yapıldığı bir mekân olarak bilinse de içki içen berduşların da uğrak yeri olduğu için bir hoşgörü mekânı olduğunu söyleyebiliriz. Mevlevihanenin şeyhleri, Şeyh Nureddin Efendi, Şeyh Cemal Efendi, Şeyh Emin Efendi hepsi de bir mezarda üst üste defnedilmişlerdir...”

TRT İzmir Radyosu makam müziği sanatçılarının birçoğunu İzmir Türk Musiki Cemiyeti'nden oluşturmuştur. Mevlevihane, İzmir Türk Musiki Cemiyeti ve TRT İzmir Radyosu Cumhuriyet öncesi ve sonrasında İzmir'deki makam müziği kültürünün yerleşmesini ve kurumsal bir yapıya kavuşmasını sağlamıştır. Makam müziği üzerine TRT İzmir Radyosu ile başlayan kurumsallaşma çalışmaları, İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi ve EÜ DTMK' nın kuruluşuyla birlikte ivme kazanmış ve konservatuvar kuruluşunun akabinde İzmir Devlet Türk Müziği Korosu'nun kuruluşuyla da kurumsallaşma çalışmaları devam etmiştir.

⁷ 04.2019 tarihinde Kaya Bekat ile İzmir'deki evinde yapılan görüşme.

2.1. İzmir Mevlevihanesi ve Mevlevihane'nin İzmir Müzik Yaşantısına Katkısı

Ege bölgesinde Mevlevilik çalışmaları Osmanlı döneminde yer alan beyliklerin olduğu zamanlarda başladı. Manisa, Tire, Muğla v.b. çeşitli yerlerde Mevlevihaneler inşa edildi. İzmir ili Aydınoğulları Beyliği'nin etkin olduğu dönemlerde Türk egemenliği altına girdi. Fakat sürekli olarak farklı yönetimlerin egemen olduğu dönemlerde farklı devlet ve beylikler tarafından da yönetildi. Ortaçağ döneminde İzmir'in denizlerle çevrili bölümü Hristiyanlar tarafından, kara parçaları ile çevrili olan bölümleri de Müslümanlar tarafından yönetildi. İki farklı kesim tarafından yönetilmesi sonucunda maddi gelişim yönünden zayıf kaldı. İzmir'de 19. Yüzyılın ortalarına kadar diğer ülkelerle olan bağlantı yollarının merkezinde olmasından dolayı ticari amaçlı kervan yolculukları yapılmaktaydı. Bu yolculuklar hem uzun; hem de çok riskliydi. İzmir ve Aydın illerinde ve bu illerin kasabalarına yönelik yapılan demiryolları ile durum değişti. Yolculuk süreleri azaldı. Demiryollarının inşasından sonra 1850 yılından itibaren İzmir'in ekonomisi gelişti. Sosyal anlamda da gelişerek yıldızı parlayan bir şehir haline geldi. Tüm bu gelişmelerden sonra geniş mekânlara ve cazip bir sosyal ortama ihtiyaç duyan Mevlevilik de 1800'lü yılların ikinci yarısından itibaren İzmir'de kök salmaya başladı. İzmir Mevlevihanesi'nin kurucu şeyhliğini Halil Akif Dede yaptı. O dönem Osmanlı İmparatorluğu'nun başında olan Padişah Abdülmecid'den yakın alaka gördü. Ve padişahın onayıyla İzmir'in en güzel yerinde Mevlevihaneyi kurdu. Böylece ilk Mevlevi Dergâhı 1850 senelerinde açılmış demektir (Demirci, 2013:165).

Bursalı Mehmet Tahir İzmir Mevlevihanesi'nin 1850'de inşa edildiğini belirtmektedir. O dönemlerde kurulduğu yerle ilgili olarak Kadifekale sırtlarından başlayıp eski devlet hastanesinin olduğu bölgelerde kurulduğunu söylemek mümkündür İzmir Mevlevihanesi'ne ait yapılardan hiçbir kalıntı bulunmamaktadır. Bu yüzden tam olarak kurulduğu yerle ilgili tespit yapmak da güçtür. O dönemlerde yazılan hatıra, anı kitapları ve dönemin gazete ve mecmualarında ve gazete haberlerine göre Namazgah, Dibekbaşı ve Topaltı adlı yerler öne çıkmaktadır. Bu yerler birbirine çok yakındır. Mevlevihanenin şeyhlerinden Nureddin Efendi'nin torunu olan Tülay Onart, İzmir Mevlevihanesinin olduğu yeri şu şekilde tarif etmektedir:

“Sırtınızı Agora'ya verdiğiniz zaman, Kemal Atatürk İlköğretim Okulu sağ tarafınızda yer alacaktır, Kadifekale eteklerine doğru uzun ve dik bir yokuş çıkacaksınız. Burası 806. sokak diğer adıyla

Patlıcanlı Yokuş olarak bilinmektedir. Yukarı doğru ilerlediğiniz zaman bu sokağın 974. sokakla birleştiği bölümde, sağ köşede taş duvarla çevrilmiş boş bir arsa bulunmaktadır. O arsa İzmir Mevlevihanesi'nin kurulduğu yerdir”.

Farklı kaynaklardan öğrenilen bilgilere göre buraya eskiden “Tekke” adı verilmekte imiş. Tekkenin müstemilatı geniş olmasına rağmen zaman içinde kenarından köşesinden kırılarak başka meskenler yapıldığını da belirtmek gerekir (Demirci, 2013 : 167). Buna göre İzmir Mevlevihanesi'nin 1850-1925 yılları arasında 75 senelik bir ömrü olduğu görülür.

Çağlar boyunca din ve müzik ilişkisine bakıldığında, semavi dinlerde yapılan ibadetlerde müzik, önemli bir ritüel olarak karşımıza çıkmaktadır. Kiliselerde ve sinagoglarda yapılan ve Yaradan'ı ululayan bir yaratıcının var olduğu duygusunu insanlara sunan müzik icralarında her zaman Yaradan ve ona inanan kullarından bahsedilmektedir. Musiki ve tinsel öğelerin bir arada olduğu Mevlevihaneler hem alanında uzman din âlimleri yetiştirmiş, hem de makam müziğine hizmet etmiştir. İzmir Mevlevihanesi örneği de bunlardan bir tanesidir.

Mevlevihaneden yetişen ve hayatının belli bir döneminde Mevlevihanedeki musiki toplantılarına katılmış kişilerin çabalarıyla İzmir müzik hayatının diri kaldığı ve bugünkü seviyeye ulaştığı bilinmektedir. İzmir Mevlevihanesi, İzmir müzik yaşantısındaki etkileri yadsınamaz olan Hoca Rakım Elkutlu olarak bilinen büyük besteci Rakım Elkutlu başta olmak üzere birçok besteci ve icracının yetişmesine vesile olmuştur. Alan araştırmasında İzmir'de görüşme yapılan kişilerin hemen hepsi İzmir Mevlevihanesi'nin İzmir müzik yaşantısındaki yeri ve öneminin doldurulamayacağına altını çizmişlerdir. 1928 doğumlu besteci Kaya Bekat İzmir Mevlevihanesi'nin dini müzik icra edilen bir yer olmasının yanı sıra bir hoşgörü mekânı olduğunu çocukken işittiğini ve dini vecibelerini yerine getirmeyen hatta alkol kullanan kişilerin bile Mevlevihanenin atmosferini yaşayabilmek için Mevlevihanenin müdavimleri arasında olduğunu belirtmiş ve şu bilgileri aktarmıştır:

“İzmir müzik hayatı Cumhuriyet'in ilanından 25-30 yıl sonra ivme kazanmıştır. Musiki inkılâbı sonrasında Türk makam müziği de nasibine düşeni almış ve uzun yıllar gün yüzüne çıkmayı bekleyen eserler radyonun kurulmasıyla kendini göstermeye başlamıştır. Radyo'nun kurulmasından evvel İzmir müzik hayatını diri tutan önemli kurum İzmir Türk Musiki Cemiyeti'dir. 1925 yılında kapatılan İzmir Mevlevihanesi ile yetişen ses sanatçısı ve bestekarlardan bazıları İzmir müzik hayatına yön vermiş hatta makam müziği kültürünün oluşmasına ve yerleşmesine ön ayak olmuşlardır. Bunlardan şüphesiz ki en önemlisi yine amcası, abisi ve dedesi de birer mevlevi olan aynı zamanda mevlevihaneden yetişmiş olan Hoca Rakım Elkutlu'dur”.⁸

⁸ Ümit Yazıcı ve Kaya Bekat ile 16.04.2018 tarihinde Kaya Bekat'ın İzmir Bornova'daki evinde yapılan görüşme.

2.1.1. İzmir Müzik Hayatına Dini Müzik Alanında Hizmet Veren Musikişinasların Biyografileri

Araştırmanın bu bölümünde dini müzik alanında müziğe hizmet etmiş, Mevlevilik tarikatına mensup olan ve hayat hikâyelerinde din ve müzik konularının birbirleriyle iç içe geçen musikişinasların biyografileri yer almaktadır. Bu bölümde İzmir’de dini müzik konusunda isimleri daha önce pek duyulmamış kişilerin de biyografilerine yer verildi. Cumhuriyet’in ilanından sonra tekke ve zaviyelerin kapatılması ile Mevlevihanede yetişen kişiler hakkındaki bilgilerin de yok olması mümkündür. Bazı biyografilerde eksikler olmasının nedeni bu kişilerin hayatları hakkında bilgi edinilememesi bu yüzdendir.

Mevlevihaneden yetişen musikişinaslar dini müzik alanında yaptıkları çalışmalarla İzmir müzik hayatına dini ve la-dini müzik alanında katkılar sunmuşlardır. Aynı zamanda Türk makam müziğinin İzmir’de tanınırlığını ve musiki icralarının devamlılığını sağlamışlardır. Teze dâhil edilen musikişinaslar: Halil Akif Dede, Şeyh Cemal Efendi, Şeyh Nureddin Efendi ve Rakım Elkutlu’dur.

İzmir Mevlevihanesi’nin 1850’de başlayan müzik yolculuğu 1925’de son bulmuş ve biyografileri hazırlanan bu dört musikişinas sayesinde İzmir’de makam müziği kültürü yerleşmiştir denilebilir. Çünkü günümüzde halen bu dört musikişinasın yetiştirdiği öğrenciler sayesinde meşk zincirinin devam edildiği görülmektedir.

2.1.1.1. Halil Akif Dede (1803-1888)

Mevlevihanenin kurucu şeyhi Halil Akif Dede 1803 yılında İzmir’de dünyaya geldi. Ailesi tarafından iyi yetiştirilen Halil Akif Dede, henüz yedi yaşında iken hafız oldu. On sekiz yaşına girdiğinde de kıraat ilmi çalışmalarına başladı. Otuz beş yaşında dönemin gözde tarikatlarından Nakşibendî Tarikatı’na girdi. Kur’an okumadaki yeteneği ve musiki kabiliyeti onu Mevleviliğe yöneltti. İyi bir mevlevi olabilmek için İstanbul’a gitti. İstanbul’daki Yenikapı Mevlevihanesi’ne devam etti. Burada Yenikapı Mevlevihanesi şeyhlerinden Osman Selahaddin Dede’nin yanında mevlevilik çalışmalarına başladı, mevlevihanede çile çıkardı. Buradaki eğitimin ardından İzmir’e döndü ve mevlevihaneyi kurdu (Semazen, [18.01.2007]). Çilesini Yenikapı Mevlevihanesi’nde tamamlayan Halil Dede, sılasına dönünce Yenikapı’da aldığı ilim ve tecrübeler doğrultusunda Mevlevihaneyi kurma çalışmalarına başladı. Mevleviler açısından çok güzel bir dönem olan bu yıllarda neredeyse bir Bektaşî

Dergâhı haline gelmiş olan Yeniçeri Ocağının kaldırılmasıyla Mevleviler devletin yeni gözdesi haline gelmişti. 19 Haziran 1850 yılında Evkaf-ı Hümayun Nezaretine havale ettiği dilekçesiyle İzmir Dibekbaşı'nda, Körfeze tepeden bakan bir mevkide mevlevihanenin temelini attı (Uzel, 2018: 22). Mevlevihaneyi ailesi ile birlikte bir hoşgörü mekânı haline getirdi. Aile üyelerinin her biri de mevlevihanenin havasını teneffüs ederek makam müziğinin gelişmesine katkı sağlayan birer musikişinas oldu. Halil Efendi iki erkek bir kız evlat sahibi olmuştur. 38 yıl boyunca Mevlevihanenin şeyhliğini yaptı. 13 Mayıs 1888 tarihinde vefat etti. İzmir Mevlevihanesi'nin semahanesine defnedildi (Uzel, 2018: 67).

Halil Akif Dede, İzmir'de Mevlevilik kültürünün yerleşmesini sağladı. İzmir'de makam müziği kültürünün tohumlarını attı. Ailesinden gelen diğer fertleri de Mevlevihaneye yönlendirdi. Oğulları Nureddin Şenneyli ve Cemal Şenneyli de babalarının izinden giderek Mevlevilik geleneğini devam ettirdi ve makam müziğine hizmet etti. Gerek aile fertlerini gerekse İzmir ve çevresindeki musikiye ve sanata meraklı kişileri bir araya toplayarak Cumhuriyet öncesi İzmir'inin kültür-sanat alanında gelişmesine ve İzmir'de belli bir entelektüel çevrenin oluşmasına da katkı sağladı. İzmir'de kurduğu mevlevihane ve mevlevihaneden yetişen musikişinasların İzmir'de yaptıkları musiki çalışmalarının etkileri ve katkıları hala devam etmektedir.

2.1.1.2. Şeyh Cemal Efendi (Yahya Cemalettin) (1874-1945)

1874 yılında İzmir'de dünyaya gelen Şeyh Cemal Efendi'nin asıl adı Yahya Cemalettin'dir. İlk musiki derslerini İzmir Mevlevihanesi Şeyhi olan ağabeyi Nureddin Efendi'den aldı. 1891'de ney üflemeği öğrendi. Şeyh olmadığı halde ‘‘Şeyh’’ lakabıyla anıldı(Akdoğru, 1997: 264). Ney sazında olgunluk çağına erişen besteci Halepli Udi Selim Efendi'den ud dersleri alarak kısa zamanda kendisini dinleyenlerde hayranlık duyguları uyandıran bir olgunluk seviyesine ulaştı. Bu yıllar içinde Eşrefpaşa Musiki Birliği'ni yönetti. Batı ve Hamparsum notaları yanında, kendisinin oluşturduğu ve Kantemiroğlu nota yazısına benzer bir nota yazısı da kullandı. 1893 Yılından itibaren ud ve ney hocalığı yapmaya başladı. 1919 yılında İzmir Kız Lisesi'nde müzik öğretmeni olarak görev yaptı. 1920'de İstanbul'a gelerek İsmail Hakkı Bey'in düzenlediği konserlerde, İstanbul Radyosu'nda Hafız Kemal Efendi ile Sadeddin Kaynak'ın konser programlarında çaldı. Türlü makamlardaki şarkılar bestecisi olan Cemal Efendi'nin Udi Ziya ve Neyzen Tevfik'in temsil ettikleri

durağa varabilmelerinde özellikle emeği geçmiştir. Dört saz semaisi, bir yürük semai, on kadar şarkısı olan ve ud sazını ney sazından daha ustaca kullandığı bilinen Şeyh Cemal Efendi 1945 yılında İzmir'de vefat etti (Öztuna 1969: 123). İzmir Bornova'da bulunan Kokluca Mezarlığı'nda babası ve abileri Şeyh Nureddin Efendi ile Şeyh Halil Efendi'nin üzerine defn olundu (Uzcan, 1978: 26).

Şeyh Cemal Efendi, İzmir Mevlevihanesi'nde ud ve ney dersleri vererek başta Udi Ziya Bey ve Neyzen Tevfik olmak üzere birçok musikişinasın yetişmesine katkılar sunan Şeyh Cemal Efendi ayrıca kendi geliştirdiği nota yazım tekniğiyle de makam müziğine nota yazım çalışmaları ile hizmet etti. Mevlevihanedeki yetişen diğer aile bireyleri kadar pek ön plana çıkmadı; müzik camiasında yetiştirdiği öğrencilerle tanındı.

2.1.1.3. Şeyh Nureddin Efendi (1858-1920)

1858 yılında İzmir'de dünyaya geldi. İzmir Mevlevihanesi Şeyhi, Rakım Elkutlu'nun dayısı ve Şeyh Cemal'in ağabeyidir. Müzik derslerini İsak Algazi 'nin verdiği ve 1918'de kurulan Teşvik-i Maarif Cemiyeti'nin başkanlığını yaptı (Akdoğan, 1997: 254). Babası Halil Akif Dede'nin ölümünden sonra Konya Mevlevihanesi şeyhlerinden Çelebi Sadrettin Efendi tarafından babasının yaptırdığı İzmir Mevlevihanesi'ne şeyh olarak görevlendirildi. 19. Yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı İmparatorluğu'nun içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik sıkıntılar Şeyh Nureddin'in postnişin olduğu dönemde İzmir Mevlevihanesi'ne de sirayet etti. Mevlevihanenin giderlerini karşılayamaz hale gelen Nureddin Efendi, babası Halil Akif Dede'nin aksine, siyasete girdi ve bu girdap içinde tepetaklak oldu. Siyasilerle içli dışlı olması, içki sofralarına oturması çevresinde hoş karşılanmadı. Babasından öğrendikleriyle dergâhta devam ettirdiği musiki çalışmaları padişahın dikkatini çekti yaptığı çalışmalardan dolayı Padişah 2. Abdülhamid tarafından 30 Ağustos 1896 tarihinde üçüncü rütbeden Mecidi Nişanı ile ödüllendirildi (Uzel, 2018: 90). Mevlevihane döneminin musiki üstatlarıyla fasıllar yaptı. Tokatizade Şekip, Tevfik Nevzad ve hayatının 13 yılını İzmir'de geçiren Halit Ziya Uşaklıgil dergâhın müdavimleri arasındaydı. Çok iyi ney üflediği bilinen Şeyh Nureddin Efendi bestecilik anlamında pek fazla eser vermedi. İki kez evlenen Şeyh Nureddin evliliklerinden yedi çocuk sahibi oldu. Babasının aksine bir yol izleyen Şeyh Nureddin, tasavvuftan uzaklaşıp siyasi bir atmosfere girdi. Dönemin padişahı Abdülhamid hakkında yaptığı

konuşmalar neticesinde Bitlis'e sürgün edildi. Dönemin entelektüelleri ile birlikte Bitlis'te hapisaneye atıldı. Şeyh Nureddin'in Bitlis sürgününden sonra sessizliğe bürünen İzmir Mevlevihanesi'ne vekâleten şeyh atandı. Bitlis'te sürgün yıllarında birçok acı olayla karşı karşıya kaldı. Sefalet içinde yaşadı. Sürgünden 13 ay sonra padişah tarafından affedildi. Sürgün sonrası geldiği İzmir'de yakın çevresi tarafından kabul edilmeyen Şeyh Nureddin Efendi, Mevlevihaneyide eski günlerine getiremedi. 4 Aralık 1920 Cumartesi günü kalp krizi sonucu vefat etti. İzmir Bornova Kokluca Mezarlığı'na defn olundu (Uzel, 2018: 63).

Şeyh Nureddin babasından devraldığı mevlevi şeyhliği görevini babası gibi başarılı bir şekilde icra edemese de şeyhlik yaptığı dönemlerde mevlevihaneyi dönemin entelektüellerinin uğrak yeri haline getirdi. Mevlevihaneyi müzik ve sanat tartışmalarının yapıldığı bir mekân haline getirerek şairlerin ve Mevlevihaneye devam eden genç musikişinasların yetişmesine katkı sağladı.

2.1.1.4. Rakım Elkutlu (1869-1948)

1869 yılında İzmir'de doğdu. Hisar Camii imam ve hatibi Şuayib Efendi ile Sıdıka Hanım'ın oğludur. İlk ve ortaöğrenim eğitimlerini İzmir'de tamamladı. Amcası Emin Efendi ile meşk ederek musikiye başladığında henüz yedi yaşında idi. Tarikat üyesi olan dayıları Şeyh Nureddin⁹ ve Şeyh Cemal Efendi ile Mevlevihanede yapılan ayinlere katıldı. Dini musikiye ve Mevleviliğe olan ilgisi ile Mevlevi çalışmalarına katıldı ve daha sonraki yıllarda da Mevlevihanedeki ayinlerde kudümzenbaşı olarak görev aldı. O dönemlerde İzmir'de bulunan ünlü bestekâr Tanburi Ali Efendi, Santo Şikari ve Zekai Dede'nin çıraklarından Aziz Efendi ile tanıştı. Onların musiki meclislerinde bulundu. Yirmi bir yaşından itibaren bu üç musiki üstadından çok şey öğrendi. On yıla yakın bir süre boyunca bu üç isimden dersler aldı. Ders aldığı yıllar içinde musikinin teknik inceliklerini öğrendi. Almış olduğu bu dersler ve bu üstadların bulunduğu musiki meclislerinde yer alması Elkutlu'nun musiki gelişiminde büyük yararı oldu. 24 yaşındayken Mevlevihanenin şeyhi Nureddin Efendi ile İstanbul'a geldi. O dönemlerde İstanbul'un en büyük musikişinaslarından olan Ahmed Irsoy ile tanıştırıldı. İstanbul'da yapılan Mevlevi ayinlerine katıldı. Bir

⁹ 35 yaşlarında iken dayısı şeyh Nureddin Efendi bir güfte vererek bir ayin bestelemesini istedi. Ayinin bestesini bir gecede bitirerek ertesi gün tekkede ayinin hazır olduğunu söylen Rakım Elkutlu çevresi tarafından şaşkınlıkla karşılanmıştır. Karcıgar makamında bestelediği bu ayin, Mevlevihaneler kapatılncaya kadar hemen hemen her Dergâhda okunmuş ve Konya Mevlevihanesi'nce de beğenilmiştir.

ayın sırasında ısrar üzerine Na't-ı Mevlana'yı okudu. Ayın sonrasında dergâhta bulunan üstatlar Elkutlu'nun icrasını çok beğendi. Elkutlu'yu yakından tanımış ve onun bulunduğu musiki meclislerinde yer almış kişilerin anlattığına göre gür ve tiz bir sese sahipti. Temiz ve etkili bir üslup bile okuduğu için bu özelliğinden dolayı musiki çevrelerinde sevilen ve aranan bir hanende olmayı başardı. Çok iyi usul bilirdi. Ancak buna rağmen nota öğrenmedi. Eserlerinin notasının bir nüshası Reşat Aysu tarafından yazıldı.¹⁰ Dayısı Şeyh Nureddin Efendi'nin cesaretlendirmesi ile yirmi yaşında beste yapmaya başladı. İlk eseri, sözleri Abdülhak Hamid'e ait olan "Hayran-ı cemal olmağa cidden emelim var" adlı şarkısıdır. Çok hızlı beste yaptığı ve şiir seçmekte çok titiz olduğu bilinmektedir. Bestelediği şarkılarda daha çok Nahit Hilmi Bey, Orhan Rahmi Gökçe ile yeğeni Adviyeye Hanım'ın şiirlerini seçtiği öğrencisi Hüseyin Mayadağ tarafından anılarında dile getirilmiştir. Hüseyin Mayadağ'ın anılarında Karcığar, Hicazkâr, KürdiliHicâzkar, Hicaz, Hüzam, Nihavend, Rast makamlarını çok sevdiği bilgileri yer almaktadır.

Yakın çevresinde ve musiki meclislerinde bir arada bulunduğu tüm musikişinâslara bestekâr olarak İsmail Dede'yi rehber aldığını ve büyük bir besteci olabilmek için her formda eser vermek gerektiğini söylemiştir. Elkutlu, eserlerini melodik seyir ve beste karakteri bakımından Hacı Arif Bey, Rifat Bey ve Tanburi Ali Efendi'ye benzetmeye çalışmıştır. Dini ve la-dini musikimizde farklı formlarda 400 eser besteledi.¹¹TRT repertuarına göre 98 tane bilinen eseri vardır. Rakım Elkutlu yaşamının hiçbir döneminde maddi sıkıntı çekmedi. Aile üyelerinden ve dönemin ünlü sanatçıları tarafından yakın ilgi gördü. Yirmi yaşında Nadire Hanım ile evlendi ve bu evlilikten oğlu Şuayib dünyaya geldi. Eşi Nadire Hanım'ın vefatından sonra Sıdika Hanım ile evlendi ancak bu evlilik kısa sürdü. Ömrünün son yıllarını oğlunun ve yeğenlerinin yanında geçirdi. Mevlevi Şeyhi Emin Dede ve Zağralı müderris İsmail Efendi'den İslami ilimler öğrendi. Ney enstrümanı ile ilgilendi. Mevlevilik ve Rufailik tarikatlerine mensup oldu. Rakım Elkutlu'nun 1947 yılında İstanbul'da jübilesi yapıldı. Babasının 1892'de vefat etmesi üzerine göreve başladığı Hisar Cami imamlığını ölünceye kadar sürdürdü. Kuruluşunu yaptığı "İzmir Türk Musiki Cemiyeti"nin başkanlığını da yaptı. Ömrünün son yıllarında bazı sağlık sorunları yaşamaya başladı ve tedavi için İstanbul' a geldi. Yakınlarının ve dostlarının

¹⁰Hoca Rakım Elkutlu'nun bazı besteleri Reşat Aysu'nun el yazısı ile kitaplaştırıldı. Editör: N.Özgül Özbilen, 2002, YTÜ, MSSB Görsel Yayınlar No:1.

¹¹ Eserleri Bkz.Ek 2

yardımıyla bir hastahaneye yatırıldı. 4 Aralık 1948 yılında İzmir'de hayatını kaybetti. Naaşı, İzmir'de bulunan Kokluca Mezarlığı'na defnedildi (Akdoğu, 1997: 96; Özalp, 2000: 143).

Rakım Elkutlu, İzmir ilinde makam müziği çevresinin oluşmasına önemli ölçüde katkılarda bulundu. Gerek dini gerekse dindışı formlarda klasik eserler veren 20. yüzyılın en dikkate değer bestecilerinden biri oldu. Çok sayıda musikişinasın yetişmesinde emeği geçti. Elkutlu, tekke ve zaviyelerin kapatılması için çıkarılan kanun sonrasında kapatılan İzmir Mevlevihanesi'nden sonra ara verilen makam müziği çalışmalarını 1940'lı yıllarda bireysel çalışmaları ile kurmuş olduğu İzmir Türk Musikisi Cemiyeti ile yeniden aktif hale getirdi. 20.yüzyılın Dede Efendisi olarak anılan Rakım Elkutlu yaptığı musiki çalışmaları ve yetiştirdiği öğrencileri ile İzmir'de makam müziğine katkılar sağladı. Musikimize hoca, şef, hanende ve besteci olarak hizmet etti.

2.2. Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı ve İzmir Müzik Yaşantısına Katkısı

Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı makam müziği alanında geniş çapta eğitim veren tek kurum olarak İzmir müzik yaşantısı içerisinde vazgeçilmez bir yere sahiptir. Makam müziğinin doğru icra edilebilmesi ve gelecek kuşaklara aktarımı konusundaki akademik anlamdaki katkıları halen devam etmektedir. Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı'nın İzmir müzik yaşantısına sunduğu katkı sadece akademik anlamda sınırlı kalmamıştır. Yapılan görüşmelerde tezin farklı bölümlerinde biyografisi yazılan birçok kişinin Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı ile yollarının kesiştiği ve bu kurumda eğitim aldığı tespit edilmiştir. Ülkemizde Türk müziği eğitimi vermek üzere İTÜ TMDK'dan sonra açılan ikinci akademik kurumdur.

Konservatuvarın kuruluşu 28 Mart 1983 ve 15 Ekim 1984 tarihleri arasında gerçekleşti. İlk eğitim kadrosunu Ali Rıza Avni Tınaz, Dr. Ayhan Sökmen, Berrak Taranç, Server Özbay, Şenol Aksu, Güldeniz Ekmen gibi dönemin sanatçı ve akademisyenleri oluşturdu. EÜ DTMK 1984 yılında¹² ilk öğrencilerini aldı ve kuruluşundan günümüze kadar binlerce öğrenci mezun etti. İzmir müzik yaşantısına

¹²EÜ DTMK 28 Mart 1983 tarihinde 2809 sayılı kanunla kuruldu. Ege Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı olarak kurulan konservatuvar, 1984 yılında Temel Bilimler Bölümü ve 50 öğrenci ile eğitimine başladı.

akademik eğitim gören bireyler yetiştirerek önemli katkılar sağladı. Konservatuvar, 1984-1985 yılı eğitim-öğretim yılında “Temel Bilimler Bölümü” ile eğitim hayatına başladı. 1989-1990 yılı eğitim-öğretim yılında Ses Eğitimi Bölümü, Türk Halk Oyunları Bölümü ve Çalgı Yapım Bölümü kuruldu. Günümüzde de faaliyetlerini sürdüren dört bölümden oluşan konservatuvar yapılanması oluşturuldu. EÜ DTMK, kuruluş amaçlarına uygun bir şekilde kurulduğu ilk yıldan bu zamana kadar geleneksel müzikleri, oyun ve çalgı kültürüne ait değerleri, bilimsel yöntem ve metotlarla gelecek kuşaklara aktaracak alanında uzman eğitimciler, akademisyenler ve sanatçılar yetiştirdi. EÜ DTMK, kurumun kendi imkânlarıyla 2011 yılında makam müziği üzerine araştırmaların yapıldığı ve makalelerin yayınlandığı bir dergiyi yayınlamaya başladı ve makam müziğine yayımcılık alanında da katkı sağladı.¹³ Konservatuvardan mezun olan öğrenciler çalışma alanları olarak devlet korolarında ses ve saz sanatçısı, aldıkları formasyon eğitimi ile çeşitli il ve ilçelerdeki MEB'e bağlı ilköğretim ve liselerde, halk eğitim merkezlerinde öğretmen, üniversitelerde okutman, araştırma görevlisi, lütiye çalışabilmekte ve TRT'de prodüktör, ses ve saz icracısı olarak görev alabilmektedirler. EÜ DTMK, 2019 yılı itibariyle 14 öğretimüyesi, 71 kadrolu öğretim elemanı ve 30 misafir sanatçı öğretim görevlisinin oluşturduğu 101 eğitim personeline sahiptir. Bünyesinde 17 derslik, bir etkinlik salonu, bir ses kayıt stüdyosu, iki geleneksel giyim-kuşam atölyesi, üç görsel-ışitsel merkez, bir kütüphane, iki dans salonu, bir ritm salonu, bir bilgisayar laboratuvarı, üç çalgı yapım atölyesi ve bir çalgı satış ofisi bulunmaktadır. Konservatuvar, Çağdaş ve teknik olarak donanımlı fiziki yapısı içerisinde, eğitim-öğretim faaliyetlerini üst düzeyde sürdürmektedir (Ege, [29.06.2018]).

Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı, makam müziğinin akademik anlamda gelişmesi ve yeni nesillere aktarılması açısından kuruluşundan itibaren önemli bir görevi üstlendi. Konservatuvarda eğitim gören öğrenciler ve akademisyenlerin yaptıkları bilimsel çalışmalar, araştırmalar ve vermiş oldukları konserlerle İzmir'de makam müziğinin gelişimine ve yeni nesile aktarılması konusunda katkılar sundu. Makam müziğinin doğru ve bilimsel yöntemlerle icra edilmesini sağladı.

¹³Dergi, 2011 yılında EÜ DTMK adı ile yayın faaliyetine başladı. Her yıl haziran ve aralık aylarında yılda iki kez yayınlandı. Müzikoloji, müzik teorisi, etnomüzikoloji, koreoloji, çalgı bilim gibi alanlarda yayınlar yaptı. İnceleme, araştırma kuram ve araştırma yöntem sorunlarına yer verdi.

2.2.1. Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarında Görev Yapmış Akademisyen Musikişinasların Biyografileri

Bu bölümde, EÜ DTMK’da görev yapmış akademisyen, sanatçı ve öğretim elemanı yetiştiren akademisyenlerin biyografileri yer almaktadır. Yapmış oldukları çalışmalar, yetiştirdikleri öğrenciler, çıkardıkları yayınlar, besteledikleri eserler temel alınarak teze dâhil edilen kişiler ile alan araştırması için birebir görüşmeler yapıldı. Böylece, İzmir müzik yaşantısına akademik anlamda sundukları çalışmalarını kabul görmüş 14 akademisyen musikişinasın biyografileri teze dâhil edilmiştir.

2.2.1.1. Aytaç Akarçay (1964 -)

1964 yılında Adana’da dünyaya geldi. Kaval, bağlama ve mandolin çalan aynı zamanda Köy Enstitüsü mezunu olan babasından etkilenerek müziğe ilk adımı attı. İstanbul Çeliktepe Faruk Emer Ortaokulu’nda ve İstanbul Zincirlikuyu Meslek Lisesi’nde eğitim gördü. Lise eğitimi sırasında matematik öğretmeni Kerim Ay sesinin güzelliğini fark ederek Akarçay’ı konservatuvar eğitimi alması yönünde teşvik etti. 1985 yılında İTÜ Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Çalgı Yapım Bölümünü kazandı. Beş yıl süren lisans eğitiminin ardından 1990 yılında mezun oldu. Çalgı Yapım Bölümü’nde okurken duayen lütiye Cafer Açın’dan ve mızraplı çalgılar yapımı konusunda Mustafa Aydın Öksüz’dan dersler aldı. 1994-2010 yılları arasında Dr.Arınç Emnalar yönetimindeki Ege Üniversitesi İcra Heyeti ile yurtiçinde birçok konserde solist olarak yer aldı. Bağlama, lavta ve ud çalan Akarçay, 1990 yılında Ege Üniversitesi’nde lisansüstü eğitim çalışmalarına başladı.1992 yılında da EÜ Sos. Bil. Enst.’nden mezun oldu. Aynı yıl EÜ DTMK Çalgı Yapım Bölümü’nde öğretim görevlisi kadrosu ile akademik alanda eğitimcilik kariyerine başladı. Göreve başladığı günden itibaren İzmir’de yeni lütİYelerin yetişmesi için mızraplı çalgılar yapım tekniklerini öğrencilerine aktardı.¹⁴

Cafer Açın ekolünü devam ettiren Aytaç Akarçay, uzmanlığı olan mızraplı çalgı yapımı konusunda 30 yılı aşkın süredir edindiği bilgi ve tecrübelerini öğrencilerine aktardı. İzmir’de makam müziği çalgıları alanında yeni lütİYeleri yetiştirerek İzmir’de makam müziği kültürüne katkı sağladı. Bilimsel yöntem ve metotlarla çalışarak üretmiş olduğu enstrümanların makam müziğine hizmet edeceğinin bilinciyle çalışan Akarçay, ürettiği enstrümanlarda frekans ölçümleri ve çalacak olan

¹⁴ 14.04.2018 tarihli EÜDTMK Çalgı Yapım Bölümünde kendisiyle yapılan görüşme.

kişilerin fiziksel durumuna göre milimetrik ölçümlerini yaparak lütiyelik mesleğinin bilimsel temelli öğretilmesine katkı sundu.

2.2.1.2. Onur Akdoğu (1947-2007)

Müzik öğretmeni, müzikoloji uzmanı, bestekâr, müzik şefi, yayımcı ve ud icracısı Onur Akdoğu, 17 Temmuz 1947 tarihinde İzmir'de dünyaya geldi. Müziğe olan ilgisi çocuk yaşlarında ortaya çıktı. İngilizce Öğretmeni Mahmut Kudret Özarı'nın Onur Akdoğu'yu yönlendirmesi ile 1963 yılında müzik çalışmalarına başladı. 1968 yılında müziğin araştırma ve bilimsel yöntemleriyle ilgilenmeye başladı. Aynı yıl Hava Harp, ertesini yıl Hava Lisan, 1970 yılında da Hava Muhabere Elektronik okullarından mezun oldu. 1972 yılında “Seda” adını verdiği bir müzik bülteni hazırladı. 1976 yılında, toplamda on sayı yayımlanacak “Ezgi” adlı yeni bir müzik dergisinin basım ve yayım faaliyetlerini başlattı. Hava Kuvvetleri Komutanlığı'ndan üsteğmen rütbesinde iken istifa etti. Askeri hayatını sonlandırdıktan sonra TEKEL'e bağlı kuruluşlarda yaklaşık on yıl görev yaptı. “Buselik Makamı ve Eleştirisi” adlı ilk kitabını 1976 yılında yayımladı. 1979 yılında, Ege Üniversitesi'ne bağlı Güzel Sanatlar Fakültesi Müzikoloji Bölümü'nde uzun bir süre derslere girdi ve bu kurumun ilk öğrencilerinden biri oldu. Müzikoloji bölümündeki öğrencilik yıllarıyla paralel olarak farklı kurum ve kuruluşlarda müzik nazariyatı ve müzik tarihi dersleri verdi. 1984 yılında EÜ DTMK'da öğretim görevlisi kadrosunda çalışmaya başladı. 1985 yılında, EÜ DTMK Kütüphanesini ve Arşivi'ni kurdu.¹⁵ 1987 yılında “Koro” adında yeni bir müzik dergisi çıkarttı. 1990 yılında, EÜ DTMK Dergisi'nin yayım hayatına başlamasını sağladı. Bu dergi toplamda üç yıl yayım faaliyetlerine devam etti. 1996 yılında ülkemizde bir ilk olan müzik eleştirmenliği seminerlerini düzenledi ve bu seminerleri bir yıl süreyle devam ettirdi. Seminerleri düzenlediği tarihlerde “İzmir'den Anadolu'ya ve Ulusal Müzikoloji” adlı dergilerin yayım hayatına başlamasına katkılarda bulundu. 2000 yılında, Karşıyaka Belediyesi'ne bağlı Karşıyaka Belediye konservatuvarı'nın kuruluşunda yer aldı. Akademik hayatı boyunca birçok idari görevlerde bulundu. Değişik sempozyum ve kongrelerde bildiriler sundu. Ud virtüözü olarak ülkemizde isim yaptı. Almanya, Fransa gibi ülkelerde müzik konferansları verdi. Udu ile birçok resital ve dinleti gerçekleştirdi.

¹⁵ Uzun yıllar öğrencilere, akademisyenlere ve İzmir'e hizmet veren bu kütüphane Onur Akdoğu'nun büyük çoğunluğu kendisine ait olan eserleri EÜ Merkez Kütüphanesi Nadir Eserler Kitaplığına bağışladığı için 1999 yılında kapatılmıştır.

1976 yılında başladığı musiki yazarlığı yolculuğunda 2006 yılına kadar otuzun üzerinde müzik ve müzikoloji içerikli kitaplar hazırladı ve bu kitapların basımının yapılmasını sağladı.¹⁶ İnternetin yaygınlaşmaya başlamasıyla birlikte 2001 yılında “Türk Müziği Dünyası” adında bir site kurdu. İnternet üzerinden bilgi ve birikimlerini geniş kitlelerle paylaştı. Elinde bulunan kıymetli eserleri Ege Üniversitesi Merkez Kütüphanesi Nadir Eserler kitaplığına bağışladı. 10 Mart 2007 tarihinde İzmir'de vefat etti.

Onur Akdoğu; Makam müziği üzerine yazdığı makaleleri ve hazırladığı kitaplarıyla birçok araştırmacıya kaynak oldu. Akademisyen, yazar, sanatçı ve eğitimci kimlikleri musikimize hizmet etti. Yaptığı Müzikoloji çalışmalarıyla, yazdığı kitaplarla ve yayınladığı makaleleriyle İzmir’de makam müziğinin bilimsel temelli öğretilmesine katkıda bulundu. Musikiye adım attığı ilk günlerden itibaren topladığı ve biriktirdiği kitapları, musikiye dair nadir eserleri Ege Üniversitesi’ne bağışladı. Nadir eserler olarak bilinen bu kitaplarla makam müziği üzerine araştırma yapmak isteyen araştırmacılara önemli kaynakları sundu.

2.2.1.3. Ali Maruf Alaskan (1971-)

1971 yılında Diyarbakır’da doğdu. İlkokulu Diyarbakır Bağlar İlkokulu’nda, ortaöğrenimini ise Diyarbakır Atatürk Lises’inde tamamladı. Müzikle ilgilenen iki ağabeyinin etkisi ile çocuk yaşlarında müzikle ilgilenmeye başladı. Diyarbakır’da bulunduğu 1980-1985 yılları arasında Diyarbakır Valiliği Korosu’na devam etti. Burada Edvan Kengil ve Canip Kaldan’dan makam ve nazariyat dersleri aldı. Üniversite eğitimi için 1990’da İzmir’e geldi. 1994 yılında EÜ DTMK ‘nın Çalgı Yapım Bölümü’nden eğitimini tamamlayarak mezun oldu. TRT İzmir Radyosu’nda ud sanatçısı olarak görev aldı. (1994) 1996 yılında EÜ DTMK Çalgı Yapım Bölümü’nde öğretim görevlisi olarak çalışmaya başladı. Uzmanlık alanı olan çalgı yapımında sektörel konular ve çalgı yapımcıların mesleki ve ekonomik sorunlarını ele alan panel toplantı ve söyleşiler düzenledi. “İzmir Çalgı Yapımcıları ve İcracıları Derneği”ni kurdu. Meslek erbabı emekçilerin dayanışma ve birlikteliğini sağlayacak adımların atılması için altyapı çalışmalarını sürdürdü. Maruf Alaskan, ulusal ve uluslararası dergilerde makaleler yayınladı, ulusal ve uluslararası kongre ve sempozyumlar da sözlü ve poster bildiriler sundu. 2007 yılında Füsun Alaskan ile

¹⁶ Eserleri: Bknz. Ek 3

hayatını birleştirdi ve Ebrar ve Boran adında iki çocuk sahibi oldu. Amatör ud icracıları da yetiştiren Maruf Alaskan ud ve benzeri algılar üzerine bazı tasarım ve sentez çalışmalarında bulundu.¹⁷

Ali Maruf Alaskan, makam müziğine eğitimci, icracı ve lütiyelerin sendikal haklarının korunması ile yapmış olduğu kolektif çalışmalarla mesleki örgütlenme ve dayanışmanın oluşmasına da katkıda bulundu. Böylece lütiyelik mesleğinin kurumsal anlamda kabul görmesini sağladı.

2.2.1.4. Halil Altınköprü (1974 -)

1974 yılında Urfa'nın Siverek ilçesinde dünyaya geldi. Lisans öğrenimini EÜ DTMK'da, lisansüstü eğitimini EÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde, makam müziği üzerine olan doktora eğitimini çalışmasını ise Azerbaycan'da tamamladı. Yurtiçinde ve dışında birçok konserde kanun sanatçısı olarak görev aldı. TRT İzmir Radyosu'nda 1993-1999 yılları arasında kanun icracısı olarak çalıştı. Ege Üniversitesi Kültür Sanat Evi'nde ve farklı kültür merkezlerinde kanun dinletileri sundu. konservatuvarda "Neva Saz Topluluğu" adında bir musiki grubu kurdu ve bu grupla çok sayıda saz musikisi konserleri düzenledi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Adnan Menderes Üniversitesi ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde kanun resitalleri verdi. TRT'nin açtığı "Alaturka Beste Yarışması, Karşıyaka Belediyesi ve Konak Belediyesi'nin Avni Anıl adına düzenlediği beste yarışmalarına katıldı. Bu yarışmalarda seslendirilen besteleri birincilik ve mansiyon ödülleriyle layık görüldü. 2003 yılında Alsancak Musiki Derneği ve 2014 yılında Bayraklı Musiki Derneği'nin kurulmasına öncülük etti. 2012 yılında "Munis" adlı enstrümantal albümü yayınlandı. Hasan Ferid Alnar'ın bestelediği kanun konçertosu adlı eseri, Alnar'ın doğumunun yüzüncü yılı için hazırlanan özel konserde, şef Rengim Gökmen tarafından yönetilen İZDSO eşliğinde solist olarak icra etti. Aynı eseri farklı orkestralar ve şeflerle birlikte Türkiye'nin farklı şehirlerinde de seslendirdi. Sanatçı, Ferid Alnar'dan sonra Türkiye'de bu eserin icrasını yapan 3.¹⁸ kanun sanatçısı oldu. Yunanistan'ın tanınmış koro şefi Yorgos Pazaitis ile Türkiye-Yunanistan kültürlerarası sanatsal projeler yaptı. Türk-Japon Kültür Dernekleri alışmaları kapsamında Japon Koto sanatçısı Atsuko Suetomi ile konserler verdi. 2016 yılında makam müziği üzerine çalışan

¹⁷15.04.2018 tarihinde Maruf Alaskan ile yapılan telefon görüşmesi.

¹⁸Ferid Alnar'ın ünlü kanun konçertosunu bestecisinden sonra ilk olarak Prof.Ruhi Ayangil, ikinci olarak da Tahir Aydoğdu icra etti.

akademisyen ve sanatçıların bir araya gelmesiyle kurulan "Musikar" topluluğu ile profesyonel müzik yaşantısına devam ettirdi. EXPO 2017 etkinlikleri kapsamında, Kazakistan'ın Astana şehrindeki uluslararası müzik festivaline davet edilerek Türkiye'yi temsil etti. Bu festivalde, Türk ve Kazak ezgilerinden oluşan bir repertuarla kanun resitali veren Halil Altınköprü, 2017 yılında mesleki çalışmalarının bir ürünü olan "Geleneksel Türk Sanat Musikisinde Makam Geçkileri" adlı kitabı yayınladı. Kurucusu olduğu Ege Sürekli Eğitim Merkezi Türk Müziği Topluluğu'nda sanat yönetmenliği yaptı. Makam müziği temelli sözlü ve saz musikisi türlerinde de beste çalışmaları olan Halil Altınköprü, EÜ DTMK'da öğretim üyesi olarak çalıştı. Aynı zamanda birçok profesyonel ve amatör müzik topluluklarının sanat yönetmenliği ve koro şefliğini yaptı.¹⁹

Halil Altınköprü, Ferit Alnar'ın Kanun Konçertosu'nun -eserin bestecisinden sonra Türkiye'de 3. İcracı- İzmir'de ilk seslendirilişini gerçekleştirdi. Akademik alanda makam müziği üzerine yaptığı çalışmalar ile bilinen bir akademisyen ve sanatçı oldu. Kanun enstrümanına olan hâkimiyeti ve makamsal geçkiler konusundaki ustalığını eğitim verdiği kanun öğrencilerine aktararak yeni kanuniler yetiştirdi. İzmir'de faaliyet gösteren musiki derneklerinde az bilinen klasik eserlerin seslendirilmesi gerektiği düşüncesinden yola çıkarak Türk makam müziğindeki klasik repertuarın İzmir'de çalıştırdığı amatör korolarda icra edilmesini sağladı. Yayınlamış olduğu "Geleneksel Türk Sanat Musikisinde Makam Geçkileri" adlı kitapla da makam müziğini bilimsel yöntem ve metodlarla öğrenmek isteyen musikişinasların eğitimine katkı sundu. Yaptığı çalışmalarla İzmir'de Türk makam müziğine besteci, eğitimci, sanatçı, şef, akademisyen olarak katkılarda bulundu. Vermiş olduğu konserlerle musikimizin yurtiçinde ve yurtdışında tanınmasını sağladı.

2.2.1.5. Hakan Cevher (1962 -)

30 Haziran 1962'de Samsun'a bağlı Havza ilçesinde dünyaya geldi. İlk, orta, lise eğitimlerini Eskişehir'de aldı. 1984 yılında EÜ DTMK Temel Bilimler Bölümü'nü kazandı. Buradaki eğitimini başarıyla tamamlayarak 1989'da konservatuvardan mezun oldu. Aynı yıl mezun olduğu okula araştırma görevlisi olarak atandı. 1992'de yüksek lisans ve 1995'de doktora öğrenimini bitirdi. 1997'de yardımcı doçent,

¹⁹Halil Altınköprü ile yapılan 05.05.2018 tarihli telefon görüşmesi.

1998'de doçent ve 2005 yılında profesör²⁰ kadrosu aldığı bu kurumda, 2005-2008 yılları arasında Konservatuvar Müdürlüğü yaptı. 2016 yılında EÜ DTMK Temel Bilimler Bölümü TSM Ana Sanat Dalı Başkanlığı görevine başladı. Müzik alanında, Arapça, Farsça ve Türkçe el yazmaları üzerinde çalışarak, yurtiçi ve yurtdışında gerçekleşen toplantılarda bildiriler sundu. Yayımlanmış altı kitabı ve pek çok makalesi vardır.²¹ İngilizce ve Fransızca bilmektedir.²²Türkiye'nin ilk Türk makam müziği alanı profesörüdür.²³

Hakan Cevher, lisans yüksek lisans, doktora ve doktora sonrası araştırma çalışmalarının tümünü EÜ DTMK'da Türk makam müziği üzerine yaptı. Türkiye'nin Türk Sanat Müziği alanındaki ilk Profesörü ünvanını aldı. 1985 yılında konservatuvarın kuruluş yıllarında ilk öğrencilerden biri olarak adım attığı EÜ DTMK'da akademik çalışmalarını sürdürdü konservatuvarda okuyan yüzlerce öğrenciye Türk makam müziği dersleri verdi. Ali Ufki ve Osmanlı Dönem Müzikleri üzerine uzmanlaşan Hakan Cevher, bu alanda çalışmak isteyen birçok müzik araştırmacısına kaynak kişi olarak bilimsel katkılar sundu. Makam müziği üzerine İzmir'de konferansların ve seminerlerin düzenlenmesini sağladı. Yurt içinde ve yurt dışında verdiği konferanslar ve seminerlerle Türk makam müziğinin akademik anlamda gelişmesine katkılarda bulundu.

2.2.1.6. Beril Çakmakoğlu (1975 -)

1975 yılında İzmir'de dünyaya geldi. İlk, orta ve lise öğrenimini İzmir'de tamamladı. 1994 yılında EÜ DTMK Temel Bilimler Bölümü'ne girdi. Meslek çalgısı olarak seçtiği kemençeyi TRT İzmir Radyosu kemençe sanatçısı Gülten Yeğ'in'den öğrendi. 1997 yılında TRT İzmir Radyosu sınavını kazanarak bir yıl bu kurumda akitli²⁴ saz sanatçısı olarak görev aldı. Ortaokul yıllarında aldığı piyano ve armoni eğitimini konservatuvarda da sürdürdü. 2003 yılında EÜ Sos. Bil. Enst. Temel Bilimler Bölümü'nde "Kemençe Eğitimi" konulu tezi ile lisansüstü eğitimini tamamladı. Türk müziği konservatuvarlarının hazırlık ve birinci sınıflarında kemençe eğitiminde

²¹ Eserleri: Bknz. Ek 4

²²17.04.2018 tarihinde Ege Üniversitesi DTMK 'da Hakan Cevher ile yapılan görüşme.

²³Lisans, yüksek lisans ve doktora olmak üzere müzik eğitimini Türk müziği üzerine tamamlamıştır.

²⁴Sözleşmeli sanatçı.

kullanılmak üzere alanında bir ilk olan bu çalışmada, etütler, perde yerlerinin kemeçe klavye şablonları üzerinde gösterimi, kullanılan pozisyonların adlandırılması ve şekilsel gösterimi yer aldı. Gerek kemeçe ve gerekse piyano ile yurtiçi ve yurtdışında gerçekleşen konserlerde yer alan Beril Çakmakoglu 2002 yılında EÜ DTMK'da öğretim görevlisi olarak çalışmaya başladı. Kemeçe, Batı müziği solfeji kuramı ve piyano derslerini verdi. Mehmet Yalgın ile birlikte Kemeçe Metodu adlı kitabı yazdı (Çakmakoglu, Yalgın, 2006: 2).

Beril Çakmakoglu, meslek çalgısı olan kemeçe enstrumanı için 'Kemeçe Eğitimi' adlı tez çalışması yaptı. Yazdığı bu tez ile daha evvel kemeçe eğitimi üzerine yazılan kaynaklarda yer almayan perde yerlerinin kemeçe klavye şablonları üzerinde gösterimi ile alanında bir ilki gerçekleştirdi. Kemeçe enstrumanının tekniklerini ve mesleki deneyimlerini yeni nesil kemeçe sanatçılara aktardı. Yaptığı çalışmalarla musikimize icracı, eğitimci, yazar ve akademisyen olarak katkı sağladı.

2.2.1.7. Kâşif Demiröz (1972 -)

1972 yılında İzmir'de dünyaya geldi. İlk, orta ve lise öğrenimini Edirne'de tamamladı. Musiki alanındaki ilk derslerini 1988 yılında Varol Tütün'den almaya başladı. Trakya Birlik Musiki Derneği'nin koro çalışmalarına katıldı. Bu koroyla çeşitli konserlerde yer aldı. 1993 yılında EÜ DTMK Temel Bilimler Bölümü'ne girdi. Burada, TRT İzmir Radyosu Neyzen Mahmut Bilki'nin ney öğrencisi oldu. İki buçuk yıl boyunca Mahmut Bilki ile çalıştı ve musikiye dair ilk akademik eğitimine bu şekilde başladı. konservatuvarın son yıllarında, Neyzen Yavuz Akalın ile tanıştı. Akalın'ın ney derslerine devam etti ve bu dersleri mezun olana kadar devam ettirdi. 1996 yılında açılan sınavda başarılı oldu ve TRT İzmir Radyosu'nda sözleşmeli ney sanatçısı olarak çalışmaya başladı. konservatuvarda geçen başarılı eğitim hayatından sonra 1998 yılında EÜ DTMK'dan mezun oldu. Ertesi yıl mezun olduğu konservatuvarın Temel Bilimler Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak görev aldive akademik ortamda ilk ney derslerini vermeye başladı. Yurtiçi ve yurtdışında sayısız konserler verdi. Öğretim görevlisi olarak çalıştığı süreler içerisinde yeni neyzenlerin yetişmesini sağladı.

Kâşif Demiröz, ney eğitimini aldığı ve mezun olduğu Ege EÜ DTMK'da verdiği ney dersleri ile bugün Türkiye'nin farklı şehirlerinde bulunan birçok İzmirli neyzenin

yetişmesinde emeği geçti. Musikar adını verdiği grubuyla birlikte Türk makam müziğinin seçkin eserlerini ney ile icra etti.

2.2.1.8. Akın Özkan (1934-2007)

1934 yılında Bursa'da doğdu. Ortaokulu Bursa'da bitirdikten sonra, İstanbul Haydarpaşa Lisesi'nde tahsiline devam etti. Bu okuldan mezun oldu. 1951'de ilk tanbur derslerini arkadaşı Sadun Aksüt'den aldı. Daha sonra Sinekemani Nuri Duyguer ile Vahit Bağcı'dan klasik eserler meşk etti. İstanbul Belediye konservatuvarı'nda ve 1952'de İleri Türk Musikisi konservatuvarı'nda Şefik Gürmeriç'ten yararlandı. Nazariyat, solfej ve repertuar bilgilerini geliştirdi. Laika Karabey'den tanburun teknik icrası konusunda yardımlar aldı. 1958'de Turhan Yalçın'ın aracılığı ile Ankara Radyosu'na tanbur sanatçısı olarak girdi. Bu kurumda 25 yıl çalıştı. Bu yıllar içinde, TRT Repertuar ve Denetleme Kurulu Üyesi olarak görev yaptı. TRT görevi sırasında, yurt içi ve yurtdışında verilen konserlere katıldı. Gazinolarda müzik yapan saz heyetlerinde çalıştı. Uzun yıllar Zeki Müren'in gazino ve konser ekiplerinde yer aldı. (1960-1980) 1984'te, İzmir Kadifekale Gazinosu'nda kendi kurduğu fasıl topluluğu ile her gün program yaptı. EÜ DTMK'na öğretim görevlisi olarak atandığı sırada Ses Eğitimi Bölüm Başkan Vekili ve Temel Bilimler Ana Sanat Dalı Başkanı olarak görev yaptı. 1992'de eserlerinin birçoğunu "Akın Özkan, 40.Yıl -Kırk Sazeseri" ve "Akın Özkan, 40.Yıl -Yüz Şarkı" adıyla yayınladı.²⁵ Bu kitaplarda, kendi besteleriyle ilgili, kendi görüşlerini de yazdı. Ömrü boyunca musikişinaslığı akademik hayattan piyasa sahnelerine kadar hizmetle geçen Özkan, 2005 yılında konservatuvardan emekli oldu. 2007 yılında İzmir'de vefat etti. İzmir Güzelbahçe Mezarlığı'na defnedildi (Rona,1970:707; Özkan, 2000:5; Akdoğu, 1997: 226).

Akın Özkan, TRT ve piyasa sahnelerinde edindiği bilgi ve tecrübelerini genç musikişinaslara aktaran ve Türk makam müziğinde fasıl müziği icracılığı geleneğini sürdüren Akın Özkan, makam müziğine eğitimci, besteci, hanende ve tanburi olarak hizmet etti.

²⁵Akın Özkan, 40.Yıl -Kırk Sazeseri ve Akın Özkan, 40.Yıl -Yüz Şarkı.

2.2.1.9. Ayhan Sökmen (1929-2013)

1929'da İstanbul'un Göztepe semtinde dünyaya geldi. Dört yaşındayken anne ve babasının ayrılması sonucunda kız kardeşiyle birlikte Erzincan'a gitti. İki yıl burada akrabalarının yanında kaldıktan sonra teyzesi Selma Cezzar tarafından kız kardeşi ile birlikte İstanbul'a getirildi. İlkokulu kız kardeşi ile birlikte İstanbul Yıldız Yatılı İlkokulu'nda okudu. İlkokul eğitiminin ardından Sarıyer Ortaokulu'nu bitirdi. Haydarpaşa Lisesi'nden mezun oldu. Lise son sınıf öğrencisiyken komşuları olan Rakım Elkutlu'nun oğlu Şuayip Elkutlu ile tanıştı. Şuayip Elkutlu ile tanışması musikiye ilk adımları atmasını sağladı. Ve böylece musiki hayatına merhaba dedi. 1947 yılında, İstanbul Üniversitesi'nde Tıp eğitimine başladı. Üniversite eğitimi sırasında Kadıköy Halkevi'nde Kemal Niyazi Seyhun'un açtığı Türk musikisi çalışmalarını takip etti. Tıp Fakültesi'nin birinci sınıfında okurken müziğe meraklı bir arkadaşının yönlendirmesi ile İstanbul Belediye Konservatuvarı'nda yapılan Türk musikisi çalışmalarına başladı. Ertesi yıl konservatuvarın yarı zamanlı Türk musikisi nazariyatı bölümüne kaydını yaptırdı. Burada Şefik Gürmeriç ile tanıştı ve kendisinden çok istifade etti. 1953 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. 1954 yılında askerlik hizmetini yerine getirmek için Ankara'ya gitti. Bu yüzden konservatuvardaki eğitimini yarıda bıraktı. Yedek subay olarak görev yaptığı askeriyede Türk musikisi korosunu kurdu ve çalıştırdı. Bu koro ile birlikte Ankara Radyosu'nda dönem sonu konseri verdi. Askerliğini yaptığı dönemlerde Ankara'da bulunan İsmail Baha Sürelsan, Münir Mazhar Kamsoy ve Eczacı Behzat Bayer gibi dönemin genç ve hevesli musikişinasları ile tanıştı. Daha sonra bu arkadaşlarıyla birlikte İsmail Baha Sürelsan'ın evinde yapılan musiki toplantılarına katıldı. 1958 yılında İzmir'de Kulak Burun Boğaz Kliniği'ndeki asistan hekimlik sınavını kazandı ve burada KBB asistanı olarak göreve başladı. 1959 yılında İzmir'deki musiki çalışmalarına başladı. İlk olarak Ticaret Lisesi'nde İzmir Yüksek Tahsil Gençlik Korosu'nu²⁶ kurdu ve bu koroyu çalıştırdı. 1960 ve 1962 yıllarında İzmir Musiki Derneği'nde²⁷ repertuar eğitimliği ve koro şefliği yaptı. Bu dernekle birlikte

²⁶Dr. Tali Özgenç, Ayhan Başer, TRT TSM Ses Sanatçısı Özer Uçar, Keman sanatçısı Şeref Toksöz, Kemani Server Özbay, Kanuni Turan Yalçın, Udi Güner Erman İzmir'de buldukları süreler içinde bu koronun konserlerine katıldılar.

²⁷ İzmir Radyosu'nda müdürlüğe vekâlet eden, müzik yayıncıları şefi Necdet Varol ve Belediye Başkanı Vekili Rüştü Şardağ ve Dr. Halit Nazlı Ayhan Sökmen'e 1960'da İzmir Musiki Cemiyeti'nde çalışma teklifinde bulundular. İzmir Musiki Cemiyeti Rüştü Şardağ, Dr. Halit Nazlı ve Necdet Varol tarafından 1950'lerin sonunda kuruldu. Dernek Rakım Elkutlu'nun kurduğu İzmir Türk Musikisi Derneği ile sıklıkla karıştırılmaktadır (Akdoğan,149:1997).İzmir Belediyesinin yatırımlarıyla kurulan

Elhamra Sineması'nda her yıl sekiz konser olmak üzere toplamda yirmi dört konser verdi. 1963 yılında dernek içinde meydana gelen yönetsel ve prensip anlaşmazlıklarından dolayı İzmir Musiki Derneği koro şefliğinden görevinden kendi isteğiyle ayrıldı. 1963 yılından sonra Alsancak'taki evinde özel musiki çalışmalarını devam ettirdi ve çeşitli kurumlara solo konserler verdi.

1963'de Dr. Yaşar Burdurlu ile evlendi. Bu evlilikten üç çocuk sahibi oldu. KBB üzerine uzmanlık eğitimini tamamladıktan sonra 1965 yılında Göz Hastalıkları Uzmanı olarak İzmir Behçet Uz Çocuk Hastanesi'nde göreve başladı.1970 yılında Türkiye Milli Talebe Federasyonu bünyesinde Türk müziği korusu kurdu ve bu koroyu çalıştırdı. Ertesi yıl İzmir Türk Amerikan Derneği'nde Türk musikisi topluluğu ve eğitim kursları düzenledi. Bu derneğin konser salonunda dernek üyeleriyle beraber aylık periyodik konserler vermeye başladı. Tıp doktoru olarak başladığı devlet memurluğundan 1978 yılında emekli oldu. 1984 yılına kadar solist olarak sayısız konserler verdi. Verdiği konserlere İzmir'denve farklı illerden pek çok bestekâr ve sanatçı konuk olarak katıldı. Sadi Hoşses, Avni Anıl, Yusuf Nalkesen, Emin Ongan, Erol Sayan, Melahat Pars ve Münir Nurettin Selçuk çalıştırdığı koroların verdiği konserlere katıldı. Çalıştırdığı korolarla verdiği konserlerde klasik makam müziği üzerine eserlerverenbestekarları özel programlarda eserleriyle beraber tanıttı.1982 yılı başlarında, İzmir'de Türk Musikisi Konservatuvarı kurulması için bireysel olarak çalışmalara başladı. 1984 yılında İzmir'de kurulan EÜ DTMK'nın kurulmasına öncülük etti. 1985 yılında faaliyetlerine başlayan ve 1986 yılında da resmi olarak kurulan İzmir Devlet Türk Müziği Korusu da Sökmen'in kişisel çabaları ile kuruldu. 1984-1989 yılları arasında, EÜ DTMK'da TSM Repertuarı, TSM Nazariyatı ve TSM Koro derslerini verdi. 1989 yılında Konservatuvarın müdür yardımcılığını yaptı. 1990 yılında konservatuvardan ayrıldı ve özel çalışmalarına devam etti. Kendi adını taşıyan Dr. Ayhan Sökmen Türk Müziği Korusu'nu kurdu. Bu koro ile Atatürk Kültür Merkezi'ndeki konserler verdi. 1996 yılında İzmir Alsancak'da, kendisine ait bir binada Özel Sökmen Müzik Kursu'nu kurdu. Bu kursda Türk ve Batı müziği dallarında kurslar düzenledi. Oğlu Dr. Kamil Sökmen ile birlikte musiki çalışmalarını sürdürdü. Yılda en az dört kere olmak üzere Dr. Ayhan

bu İzmir Musiki Derneği, imkânsızlıklardan dolayı ilk çalışmalarını İzmir Fuarı içerisinde yer alan pavyonlarda yaptı. Necdet Varol'un yönetiminde ilk konserini Fuar Açık hava Tiyatrosu'nda verdi. Necdet Varol kısa bir süre sonra İstanbul Radyosu'na tayin olunca koro şefliğine Ahmet Aksoy getirildi. Birkaç konser onun yönetiminde verildi.

Sökmen Türk Müziği Korosu olarak konserler verdi. Vefatının üç ay öncesine kadar bu koronun şefliğini yaptı. Vefatından sonra koronun şefliği, Kültür Bakanlığı İzmir Klasik Türk Müziği Korosu emekli şeflerinden Hayati Çiftçi tarafından yapıldı. 30 Aralık 2013 Pazartesi günü hayatını kaybetti. İzmir Kokluca Mezarlığı'nda, annesinin üzerine defnedildi.

Müziğe besteci, şef, icracı ve yönetici olarak hizmetlerde bulunan Ayhan Sökmen, , bireysel çabalarıyla kuruluşuna öncülük ettiği kurumlarda Türk makam müziği eserlerinin bilimsel ve akademik anlamda seslendirilmesini sağladı ve alanında bir ekol oldu.

2.2.1.10. Berrak Taranç (1962 -)

1962 yılında İzmir'de doğdu. İstanbul Çamlıca Kız Lisesi'ndeki eğitiminin ardından girdiği Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde Müzik Bilimleri Bölümü'nü bitirdi. Bu kurumda Gültekin Oransay ile Müzikoloji çalıştı. Aynı Üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisans ve sanatta yeterlilik çalışmalarını yaptı. EÜ DTMK'nın kuruluşunda yer aldı. 1984'de EÜ DTMK'da öğretim görevlisi olarak akademik hayata adım attı. Müzikoloji alanında yaptığı çalışmalarla bilinen Berrak Taranç, film ve belgesel müzikleri üzerine yoğunlaştı. 1985 yılında hazırlanan Müzik Ansiklopedisi'ne "Türkiye'de Film Müziği" adlı bölümü hazırladı. 1989'da "İki Çağdaş Besteci Necati Gedikli-Turgut Aldemir" isimli çalışmasıyla DÜ GSF'nde Atabey Aydın araştırma projesini yayınladı. 1992-1999 yılları arasında EÜ DTMK Çalgı Yapım Bölümü Başkanlığı ve 2002-2004 yılları arasında da Temel Bilimler Bölümü TSM Anasanat Dalı Başkanlığı görevlerini yürüttü. 1995 yılında MESAM'a üye oldu.²⁸, 1996 yılında "Voice of İzmir" adlı bir müzik topluluğu kurdu. Bu topluluk için söz yazdı, besteler yaptı. 1997 ve 2000 yıllarında UNESCO tarafından düzenlenen "I./II. İki Denizin Yaratıcı Kadınları Festivali Akdeniz-Karadeniz" adlı festivallere katıldı. Sözlerini yazdığı "Fokai Kayalıklarında Sirenaların Sesi" şarkısı ile Ege Kadın Dayanışma Vakfı tarafından "Biz Şiiriz" adlı yarışmada "Jüri Özel Ödülü" ne layık görüldü. 2007 yılında "Akdeniz İşbirliği Çerçevesinde Yaşayan Akdeniz Müziklerinin Kökenlerinin Araştırılması (Türkiye-Yunanistan)" adlı projeyi tamamladı. Bu projeyi 180 dakikalık belgesel DVD'si ile birlikte yayımladı. Mevlana Yüce Vakfı tarafından

²⁸ Eserleri: Bknz. Ek 5

verilen “Dünya Barışı” ve “EÜ Bilimsel Onur” ödülleri kazandı. “Türk Müziği Sentezi, Kadın, Dostluk, Sevgi, Barış Temaları ve Voice of İzmir” adlı projeleriyle EÜ Bilimsel Araştırma Uygulama Merkezi Sosyal Bilimler kategorisinde verilen “Mansiyon” ödülünü aldı. 2017 yılında EÜ DTMK öğrencileri ile birlikte “Kadına Yönelik Şiddet” konulu enstelasyon çalışmalarında bulundu. Yunan müziğindeki modlarla Türk müziği makamlarının benzerliklerini ve farklılıklarını karşılaştırdı. Makam müziğinde bestelenmiş eserlerin Yunan müziklerinde hangi mod²⁹’a karşılık geldiğini araştırdı. Yunanistan’ın Midilli Adası’nda Türk makam müziği ve Yunan müziği hakkında seminerler verdi. 2018 yılında Ofrit ve Manastır’da Balkan müzikleri üzerine araştırmalar yaptı.³⁰Taranç, konservatuvarda profesör öğretim üyesi olarak görev yaptı (Ege, [07.07.2018]).

Berrak Taranç, Gültekin Oransay ile başladığı müzikoloji çalışmalarını müziğin ve sanatın farklı dalları üzerinde devam ettirmektedir.

2.2.1.11. Ali Rıza Avni Tınaz (1931-1995)

1931 yılında İzmir’de dünyaya geldi. Babası Hüseyin Avni Bey, annesi Refika Hanım’dır. Dört yaşında iken, babasının memuriyetinin Ankara’ya nakletmesi üzerine ailesi ile birlikte Ankara’ya yerleşti. Ali Rıza Avni Bey, musiki, şiir ve edebiyata karşı meraklı bir çocuktur. Ortaokulda bulunduğu sırada müzik öğretmeni Saip Egüz’den ders almaya başlayarak nota ve solfej bilgisini kuvvetlendirdi. İlk ve ortaöğrenimini İzmir’de tamamladı. İzmir Yüksek Ticaret ve İktisat Okulu’ndan mezun oldu. Edebiyat kolunda da kuvvetli bir şahsiyet sahibi olan bestekâr bestelediği ilahi ve şarkıların güftelerinin pek çoğunu da kendisi yazdı. Kaside, gazel, ilahi, rubai ve şarkı türlerinde bir divan teşkil edecek kıymette şiirleri bulunan Ali Rıza Avni Tınaz, henüz 19 yaşında iken, Durak, Tevşih ve ilahilerden oluşan 34 eser besteleyerek edebiyat ve musiki sahasındaki gücünü ispatladı. Yaşlılarından farklı olarak divan edebiyatı ve klasik Türk musikisi araştırmaları için senelerce kütüphaneler ve musiki cemiyetleri içinde hayat geçirdi. 1948 yılından başlamak üzere çeşitli dergi ve gazetelere müzik konulu yazılar yazdı. 1948-1988 yılları arasında yaklaşık 40 yıl çeşitli gazete ve dergilere 187 adet eleştiri ve bilimsel makale şeklinde müzik yazıları hazırlandı. Üniversite eğitimine devam ettiği sıralarda, Hayri Yenigün, Fehmi Tokay, Nuri Halil Poyraz gibi dönemin ünlü

²⁹ makam

³⁰ 20.11.2018 tarihli Berrak Taranç ile yapılan telefon görüşmesi.

musikişinaslarından ders aldı ve Türk musikisinin bütün inceliklerini öğrendi. 1964'de TRT İzmir Radyosu'na girdi. 1970'de İzmir Radyosu yayın şefliği görevinde bulundu. Daha sonra, bu kurumda “Türk Sanat Müziği Müdürlüğü” yaptı. ”Ses ve Saz Dünyamızdan” adıyla yapmış olduğu program, uzun yıllar radyolardan yayımlandı.³¹1981'de TRT İzmir Radyosu'ndan emekli oldu. 1950 yılında beste çalışmalarına başladı. İlk bestelediği eser güftesi Seyyid Nizamoğlu'na ait olan, “Deldi bağrım bülbül-i bîçâre nalânın senin” mısrasıyla başlayan neva makamındaki ilahidir. Bestelediği eserlerin güftelerinin çoğu kendisine aittir. Mevlevi ayini, durak, tevşih ve ilahi gibi dini musiki formlarının yanı sıra çeşitli makamlarda takım³² besteledi. EÜ DTMK'na kuruluşundan bir yıl sonra öğretim görevlisi olarak göreve başladı. Bu kurumda müzik tarihi dersleri verdi. Bant ve fotoğraf arşivini bu kuruma bağışladı. Tınaz'ın yazdığı bazı güfteler, farklı besteciler tarafından bestelendi. 1995 yılında İzmir'de hayatını kaybetti. İzmir Buca Mezarlığı'na defnedildi (Rona,1970: 683;Akdoğu,1997:274). Musikişinaslığının müzik tarihimize en önemli katkısı arşivciliği olan Ali Rıza Avni Tınaz, 1941 yılından 8000 taş plak ve 1400 makara bandı topladı ve kendi kişisel müzik arşivini oluşturdu. Nadir eserler olarak bilinen bu arşivini sağlığında konservatuvar kütüphanesine bağışladı. Vefatından sonra geride bıraktıkları konservatuvar kütüphanesi odasında korunmaktadır (İsam, [14.05.2018]).

Ali Rıza Avni Tınaz, 37 yıl boyunca yapmış olduğu “Ses ve Saz Dünyamızdan” adlı makam müziği üzerine hazırlamış olduğu radyo programı ile Guinness Rekorlar Kitabı'na giren tek radyo programcısı oldu. Çocukluğunda başlayan okuma ve araştırma merakını müzikle birleştirdi. Alanında uzman bir musikişinas olarak yıllarca kütüphanelerde, üniversitelerde, eski sahaf ve kitapçılarda bulunduğu musikimize dair bilgi ve belgeleri “Ses ve Saz Dünyamızdan” adlı radyo programında dinleyicilerle paylaştı. 37 yıl süren bu programla dinleyicilere musikimizin başlangıcından günümüze kadar olan her evresini anlattı. Bilinçli bir radyo dinleyicisi kitlesinin oluşmasına katkı sağladı. Türk makam müziğinde arşivcilik geleneğini başlatarak bu alanda da bir ilk oldu. Türk müziği bestecilerinin

³¹“Ses ve Saz Dünyamızdan” adlı radyo programı 1961'den itibaren 37 yıl devam ederek Türkiye Radyolarının en uzun soluklu programı oldu. Aralıksız otuz yedi yıl süren bu program Guinness rekorlar kitabına girdi. Tınaz buprogramdan başka “Müzik Dünyamızdan Portreler”, “Bir Bestecimiz Var”, “Yaşayan Bestecilerimiz” adı altında da programlar yaptı.

³²Peşrev, I.Beste, II. Beste, Ağır Semai, Yürük Semai, Saz Semaisi.

hayatlarının farklı dönemlerine ait binlerce fotoğrafını biriktirerek gelecek nesillere aktardı.

2.2.1.12. Mehmet Yalın (1970 -)

1970 yılında İzmir'de doğdu. 1989'da Mithatpaşa Teknik Lisesi'ni, 1994 yılında da EÜ DTMK Çalgı Yapım Bölümü'nü bitirdi. 1995 yılında konservatuvarda sözleşmeli sanatçı öğretim görevlisi olarak göreve başladı. 1993-2008 yılları TRT İzmir Rayosu'nda istisna akitli kemençe sanatçılığı yaptı. Yurtiçi ve yurtdışında birçok konser programında kemençe sanatçısı olarak yer aldı. 1999 yılında DEÜ Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü'nde lisansüstü eğitimini tamamladı. 2006 yılında Öğr. Gör. Beril Çakmakoglu ile birlikte klasik "Kemençe Metodu"nu (Yalın, Çakmakoglu, 2006:7) yayınladı. Cevher-i Musiki ve La Tuchesca topluluğu ile birlikte 17.yy. Barok ve Osmanlı Müziği içerikli Fransa'da yayınlanan "Venedik'ten İstanbul'a" adlı CD'de kemençe icracısı olarak yer aldı. Aynı topluluklarla "Müsenna" isimli proje ile çok sayıda konserler verdi. 1999-2008 yılları arasında konservatuvarın yaylı çalgılar bölümünde ana sanat dalı başkanı olarak görev yaptı. 2009 yılında emekli TRT sanatçısı Nihat Doğu'nun hatıralarının yer aldığı "Biraz Hayat, Biraz Sanat, Kemençeci Bir Avukat" isimli söyleşi kitabını yayınladı. Kemençe ve yay yapıcılığı üzerine çalışmalarda bulundu. EÜ DTMK'da kemençe eğitimi ve atölye bilgisi dersleri verdi (Yalın, 2009: 2).

Mehmet Yalın meslek çalgısı olan kemençe üzerine yaptığı çalışmalarla kemençenin daha geniş kitleler tarafından tanınmasını sağladı. konservatuvarda ve farklı musiki cemiyetlerinde verdiği derslerle de yeni kemençe sanatçıları yetiştirmeyi sürdürmektedir.

2.2.1.13. Halil İbrahim Yüksel (1971 -)

1971 yılında Kayseri'de dünyaya geldi. İlk orta ve lise eğitimini Kayseri'de tamamladı. 1995 yılında EÜ DTMK Temel Bilimler Bölümü'nü bitirdi. Mezuniyetinin ardından ertesi yıl Ses Eğitimi Bölümü'nde öğretim elemanı olarak göreve başladı. Bu bölümde meslek çalgısı (tanbur), toplu uygulama, Türk müziği solfeji ve nazariyatı, uygulamalı makam analizleri adlı dersleri verdi. 2002 yılında EÜ Sos. Bil. Enst. Halk Bilimi Bölümü'nde lisansüstü eğitimini tamamladı. "EÜ Klasik Türk Müziği Korosu ve EÜ DTMK Klasik Türk Müziği Koroları" genel sanat yönetmenliği görevlerinde bulundu. Bu topluluklarla İzmir'de, farklı şehirlerde ve

yurtiçindeki birçok üniversitede iki yüzü aşkın konser verdi. Meslek çalgısı Tanbur ve Lavta sazları ile Almanya, Finlandiya, Litvanya, Fransa, Estonya, İtalya, Bulgaristan, Faroe Adaları vb... birçok farklı ülkede festivallere katıldı. Düzenlenen farklı etkinliklerde bireysel performanslar sergiledi, ikili ve üçlü gruplarla enstrumantal konserler verdi.³³

Halil İbrahim Yüksel, 1993 yılından başlayarak Ege Üniversitesi'nde makam müziği üzerine kurulan hemen hemen bütün korolarını yönetti. Çalıştırdığı korolarla Türkiye'nin farklı şehirlerinde iki yüzü aşkın konser vererek makam müziğinin farklı meslek gurupları tarafından da icra edilmesini sağladı. Türkiye'de ve yurtdışında solo ve topluluk konserleri vererek makam müziğinin geleceğe aktarımını yaptı ve makam müziğine eğitimci ve koro şefi olarak katkılarda bulundu.

2.2.1.14. Tunca Yüksel (1973 -)

1970 yılında Ankara'da doğdu. Babası udi, bestekâr Yılmaz Yüksel, annesi Oya Hesna Hanımdır. İlkokul yıllarında, babasının evde yaptığı müzik çalışmalarından etkilenerken kendi kendine ud çalmaya başladı. Ortaokulu bitirdikten sonra babası ile ciddi müzik çalışmalarına başladı. Lise tahsilinin ardından 1992 yılında EÜ DTMK'na girdi. Aynı yıl TRT'nin açmış olduğu sanatçı sınavını kazandı. TRT İzmir Radyosu'nda akitli ud sanatçısı olarak göreve başladı. konservatuvarda Onur Akdoğu, Teoman Önal ve Akın Özkan'dan çok yararlandı. 1997 yılında konservatuvardan mezun oldu ve iki yıl boyunca meslek çalgısı (ud) hocalığı yaptı. 1999 yılında TRT İzmir Radyosu'na kadrolu sanatçı olarak atandı. Aynı yıl Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde İslam Tarihi ve Sanatları üzerine yüksek lisansa başladı ve 2001 yılında mezun oldu. 2001 yılında Özden Hanım ile evlendi. Bu evlilikten iki çocuk sahibi oldu. 2002 yılında sözleri Orhan Altınbaşak'a ait "Sonbaharın hüznü var ömrümün son deminde" mısrası ile başlayan şiirini Hicaz makamında besteleyerek beste çalışmalarına başladı. 2008 yılında sözü ve müziği kendisine ait olan "Tek Senin Hasretinle Yanar Bu Gönül" isimli şarkısıyla "Avni Anıl Beste Yarışması"nda 3.lük kazanarak ilk ödülünü aldı. 2010 yılında TRT'de ud sanatçılığının yanında Koro Şefi

³³01.05.2018 Tarihinde İzmir Ege DMTK'da Halil İbrahim Yüksel ile yapılan görüşme.

ünvanı aldı. Bu tarihten itibaren “Beraber ve Solo Şarkılar”, “Radyo Sanatçıları Konseri” ve bunun gibi birçok programı yönetti. 2013 yılında “TRT İzmir Radyosu Müdürlüğü Türk Sanat Müziği Şube Sorumlusu” oldu. 2016 yılında bu görevden kendi isteği ile ayrıldı. TRT İzmir Radyosu’nda ud sanatçısı, koro şefi ve “Müzik Dairesi Başkanlığı Repertuar Kurulu Üyesi” olarak görev yaptı.³⁴

Tunca Yüksel, babası Yılmaz Yüksel’den aldığı musiki eğitimi ve terbiyesi ile İzmir’de Türk makam müziği’nin gelişmesine çalıştırdığı korolar ve yetiştirdiği öğrencilerle katkı sağladı. Amatör ve yarı profesyonel korolarda verdiği konserlerle binlerce İzmirli musikişinasa Türk makam müziğinin seçkin örneklerini öğretti. Meslek çalgısı olan ud sazıyla da eğitimcilik yaparak gerek amatör gerekse profesyonel anlamda ud icracılarının yetişmesine katkı sağladı. Türk makam müziğine besteci, udi, eğitimci ve koro şefi olarak katkılarda bulundu.

2.3. Dokuz Eylül Üniversitesi'nin İzmir Müzik Hayatındaki Yeri ve Türk Makam Müziğine Katkıları

Dokuz Eylül Üniversitesi, 20 Temmuz 1982 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanan, “Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında çıkarılan Kanun Hükmünde Kararname” kapsamında kuruldu. 1982 yılında farklı kurum ve kuruluşlardan devralınan Milli Eğitim Bakanlığı, Gençlik Spor Bakanlığı, Kültür Turizm Bakanlığı, Ege Üniversitesi ve yeni kurulanlarla birlikte toplam 24 eğitim merkezi ile akademik çalışmalarına başladı (DEÜ,[03.03.2019]).

DEÜ’ne bağlı olan Güzel Sanatlar Fakültesi Batı müziği üzerine eğitim vererek daha çok müzik araştırmacısı ve müzikolog yetiştirdi. İlahiyat Fakültesi içerisinde yer alan Türk İslam Sanatları Din Musikisi Bölümü ile de Türk makam müziği içinde yer alan dini formlardaki eserlerin ortaya çıkarılması, icra edilmesi ve Türk din musikisi repertuarına yeni eserlerin kazandırılması amaçlandı.

DEÜ İlahiyat Fakültesi bünyesinde yer alan Türk Din Musikisi Bölümü, Türk makam müziğinin çıkış noktası olan dini ve mevlevi müziklerini inceleyerek, din eğitimi alan İlahiyat Fakültesi öğrencilerine Türk makam müziği içindeki dini musiki formlarını öğretmekle musikimize katkı sağlamayı sürdürmektedir.

³⁴ 03.09.2018 tarihli Tunca Yüksel ile yapılan telefon görüşmesi.

2.3.1. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde Görev Yapmış Akademisyen Musikişinasların Biyografileri

Bu başlık altında Dokuz Eylül Üniversitesi bünyesinde Türk makam müziği üzerine çalışmalar yapan, kurum içinde konserler düzenleyen ve yaptığı akademik araştırmalar, verdiği konserler, yazdığı makaleler ile Türk makam müziğine katkı sunmuş bir akademisyenin biyografisine yer verilmiştir.

2.3.1.1. Türkan Uymaz (1980 -)

1980 yılında İzmir’de dünyaya geldi. Eğitimi süresince, Reha Sağbaş, Akın Özkan, Prof. Dr. M. Hakan Cevher, Yavuz Akalın, Selma Sağbaş, Bora Uymaz gibi müzisyen ve bestecilerden istifade etme imkânı buldu. Bu müzisyenlerle birlikte müzik çalışmaları yaptı. EÜ DTMK’ndan 2002 yılında mezun oldu. Aynı yıl DEÜ İlahiyat Fakültesi İslam Tarihi ve Sanatları Din Musikisi Bölümü’ne öğretim görevlisi olarak atandı. Bu kurumda Türk Din Musikisi Anabilim Dalı Başkanı ve Dr. Öğretim Görevlisi olarak görev yaptı. Öğrencilik yıllarında ve eğitimcilik hayatı boyunca yurtiçi ve yurtdışı pek çok konserde ses sanatçısı, konuşmacı ve besteci olarak yer aldı. TRT Nağme isimli ulusal radyo kanalında, 2014 yılı başından itibaren üç yıl kesintisiz süren her hafta canlı olarak yayınlanan, kendi hazırlayıp sunduğu “Aşk-u Muhabbet” isimli Tasavvuf musikisi programında solist, konuşmacı, metin yazarı ve sunucu olarak görev aldı. 2016 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı TBMM Aile Bütünlüğü Meclis Araştırması Komisyonu’nca düzenlenen TBMM konserinde konuşmacı ve solist olarak bulundu. Bestecilik ve kültür hizmeti niteliğindeki müşterek müzik albümü çalışmalarıyla, DEÜ “30. Yıl Bilim Sanat Teşvik Ödülü” ve Ahmed Yesevi Türk – Kazak Üniversitesi – TİKA işbirliğiyle düzenlenen, “Uluslararası Beste Yarışması”nda ödül aldı. DEÜ İlahiyat Fakültesi klasik Türk müziği koro şefi olarak 2002-2014 yılları arasında her yıl gerçekleştirilen periyodik konserler verdi. Uluslararası sempozyumlarda sunduğu bazı tebliğleri arasında: 1. Uluslararası Bakü’den Balkanlara Halvetilik Sempozyumu “Şabani Musikişinaslar” 2015 ve 2. Ohrid Uluslararası Bakü’den Balkanlara Halvetilik Sempozyumu “Şa’baniyye’de Bosna’dan Kaşgar’a, Tırnova’dan İstanbul’a musikişinaslar” sayılabilir. Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü Mevlana Araştırma ve Uygulama Merkezi’ne müdür yardımcısı olarak görevlendirildi ve bu platformda tasavvufî, sanatsal ve kültürel etkinlikler düzenledi. 2014 yılında DEÜ Spor Bilimleri

Yüksekokulu Türk Müziği Öğrenci Topluluğunu çalıştırdı ve periyodik konserler verdi. 2017 yılında Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde büyükelçiler davetinde konser verdi ve bazı Tasavvuf Müziği albüm çalışmaları³⁵ na katıldı. Dünyaca ünlü Arpist ve Çeng sanatçısı Şirin Pancaroğlu'nun Yunus Emre Enstitüsü'yle yürüttüğü bir dizi konser projesinde yer aldı. Kültür Bakanlığı İzmir Türk Müziği Korosu ses sanatçısı, bestekâr ve tanburi Bora Uymaz ile evlendi. Bu evlilikten iki çocuk sahibi oldu.³⁶

Yeni nesil Türk Müziği ses icracıları arasında yapmış olduğu albüm çalışmaları ve vermiş olduğu konserlerle birlikte akademik anlamda yaptığı araştırmaları ile de Türk makam müziğine katkılar sunan Uymaz, Türk makam müziğinin gelişmesi ve yeni nesillere aktarımı için besteci, şef, eğitimci ve akademisyen olarak Türk makam müziğine katkı sağlamayı sürdürmektedir.

2.4. İzmir'de Faaliyet Gösteren Musiki Dernekleri ve İzmir Müzik Hayatına Katkıları

İzmir'de bulunan ve profesyonel anlamda makam müziği icrası yapılan EÜ DTMK Korosu, TRT İzmir Radyosu Türk müziği programları ve İzmir Türk Müziği Korosu'nun çalışmalarının dışında İzmir'deki musiki derneklerinin şehrin musiki yaşantısına olan katkıları yadsınamaz bir gerçektir. Kent kültürünü benimsemiş kişilerin dinlemekten ve icra etmekten hoşlandığı bir müzik türü olan Türk makam müziği ile İzmir ilimizde faaliyette olan ve amatör bir ruhla müzik çalışmaları yapan dernek ve cemiyetler tarafından oldukça aktif bir şekilde yürütülmektedir. Dernek ve cemiyetler Türk makam müziğine sadece repertuar çalışmalarıyla değil; nota, nazari bilgiler, enstrüman çalışması, ses eğitimi gibi müziğimizin çeşitli alanlarında da hizmet etmektedir. Kuruluş amaçları ya da içerik olarak benzerlik gösteren dernek ve cemiyetlerin ortak amacı müzik kültürünü doğru bir şekilde yaşatmak, genç nesillere aktarmak ve yeni eserlerin/bestecilerin tanınırlığını sağlamaktır.

³⁵“mim sad ra” Niyazi Mısri İlahileri, Ulus Müzik, 2009, “Bizim Yunus” Yunus Emre İlahileri, Kula Belediyesi 2010, “Ali Nefesler” Bektaşî Nefesleri, 2012, “Rüya İçinde Rüya”, “Âb-ı Hayat” Kalan Müzik, 2018

³⁶25.06.2018 tarihli Türkan Uymaz ile yapılan görüşme.

Alan araştırması sırasında yapılan görüşmelerin biri Çiğdem Sabuncuoğlu'nun yöneticisi olduğu Tuna Kültür Sanat Derneğinde 16.04.2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir. İzmir müzik hayatını iyi Sabuncuoğlu ile yapılan görüşmede İzmir'de sayısı 300'e yaklaşan dernek olduğu ancak bu derneklerin birçoğunun ömürlerinin kısa olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Özellikle Bornova, Karşıyaka gibi semtlerde neredeyse her sokakta en az iki derneğin olduğu, ancak çoğunlukla dernek üyelerinin birbirleri veya şefleriyle aralarında çıkan anlaşmazlıklardan dolayı bir iki konser verdikten sonra kapandığı bilgisine ulaşılmıştır.

Aynı zamanda farklı mesleklere mensup kişilerin bir araya gelerek sosyalleştiği bir mekân/sosyal kulüp olan İzmir'deki musiki derneklerinde yapılan müziğin üslup ve repertuar seçimleri şefin eğitimi ve dernek üyelerinin yetenek ve icra anlayışlarına göre farklılıklar göstermektedir. Yapılan görüşmelerde üyelerin bazıları popüler şarkı repertuarlarını seslendiren, melodik yapısı itibariyle kolay öğrenilen ve bilinen eserleri çalıştıran derneklerin daha çok tercih edildikleri ve dernekler arasında bir rekabet olduğu bilgisine de ulaşılmıştır. Derneklerdeki sosyal yaşam bu noktadan itibaren başka çalışmaların konusu olarak çalışılmayı hak etmektedir.

Tezin bu bölümünde, İzmir'de bulunan, aktif olarak musiki yapan, dernekleşme sürecini tamamlamış ve her yıl belli aralıklarla en az iki konser veren musiki derneklerinden yedi tanesi ve dernekleri çalıştırmış/ yönetiminde bulunmuş on musikinas şef/yönetici biyografisi teze dâhil edilmiştir.

2.4.1. Rakım Elkutlu İzmir Türk Musiki Derneği

İzmir şehri makam müziği hayatı açısından İzmir'de kurulan ilk musiki derneği olan dernek diğer musiki dernekleri ve cemiyetleri içerisinde ayrı bir önem teşkil etmektedir. 1946 yılında Rakım Elkutlu tarafından kurulan İzmir Türk Musikisi Derneği kuruluşundan günümüze kadar birçok musikişinasın yetişmesine vesile olmuştur. Bu dernek sayesinde birçok profesyonel müzisyen yetişmiş ayrıca başka musiki dernek ve cemiyetlerinin kurulmasını da sağlamıştır. Daha çok emekli ya da üniversite mezunlarının devam ettiği musiki dernekleri ve cemiyetlerinde tamamen gönüllülük esas alınarak çalışmalar yapılmakta ve konserler verilmektedir.

1946 yılında Rakım Elkutlu tarafından kurulan derneğin şu andaki başkanı Cumhuriyet İnan Ahi, derneğin amacının musikimizi korumak ve yaşatmak olduğunu belirtirken, yılda en az üç konser veren koro kuruluşundan itibaren Necdet Varol, Avni Anıl,

Nursal Ünsal Birtek gibi şeflerle çalışmıştır. Şu anda koro şefliğini yirmi yedi yıllık üyelerden Güven Yağtu sürdürmektedir. Derneğin konser programları besteci, makam ve özel gün içerikli repertuarlarla devam etmektedir (Doğan,2012:106). Bir başkan ve beş yönetim kurulu üyesinden oluşan dernek ekim ve mayıs aylarında çalışma yapmaktadır. Derneğe kabul yaşı on sekiz yaş ve üzeri olarak belirlenmiştir. Farklı meslek guruplarından oluşan derneğin birincil amacı az kullanılan makamlarda bestelenmiş eserleri halkla buluşturmak olarak belirlenmiştir. Dernek Konak Belediyesi'ne bağlı Güzelyalı Kültür Merkezi'nde faaliyetlerine devam etmektedir.

İzmir Türk Musıki Derneği olarak kurulan ve 1960 yılında adı Rakım Elkutlu İzmir Türk Musıki Derneği olarakdeğiştirilen dernekmakam müziğinin akademik temelli olarak öğretilmeye başlandığı 1946 yılından itibaren binlerce İzmirliye Türk makam müziğinin nadide eserlerini öğretti. Yüzlerce profesyonel müzisyenin yetişmesini sağlayarak İzmir'de musiki derneklerinin farklı semtlerde ve İzmir'in farklı bölgelerinde kurulmasına rehberlik etti. Kuruluşu ile birlikte İzmir'de yeni kurulan İzmir Radyosu'na yaptığı sanatçı takviyesiyle musikimizin İzmir'de kurumsal olarak icra edilmesini sağladı.

2.4.1.1. Ahmet Aksoy (1900-1967)

1900 yılında İstanbul'da dünyaya geldi. Tanınmış bestekâr Muallim İsmail Hakkı Bey'in oğludur. Dönemin hayat şartlarından dolayı eğitimine devam edemedi. Gençlik çağlarında, Süleymaniye Spor Kulübü'nde spor yaptı. Meşhur "Süleymaniyeli Ahmet" diye tanındı. Kendine has bir tavır ile çok güzel ud çaldığı bilinmektedir. Babasından merak etmiş olacak ki son derece muvazeneli sağlam bir ritme sahip olup en güç pasajları rahatlıkla icra eder bilmediği bir eserin notasını ilk görüşte deşifre eder, bulunduğu musiki heyetini veya herhangi bir topluluğun şefliğini usulüne uygun olarak yapardı. Hatta babasının sağlığında, o tarihlerde oynanan operetleri, yerine göre de kuvvetli ud mızraplarıyla icra ederdi. Kendisi rehber-i³⁷ tahsil mektebinde, Dar-ül Elhan'ın hazırladığı hemen bütün konserlerde bulundu. Babasıyla birlikte çalıştı. Büyük saz topluluklarıyla verilen konserlerde uduyla katıldı (Rona, 1970: 468). Babası İsmail Hakkı Bey'in vefatından sonra, bilinmeyen bir nedenle musiki çalışmalarını bırakarak memuriyet hayatını tercih etti.

³⁷ Rehber-i Tahsil: Osmanlı'da ilkokul ve ortaokul eğitimin bir arada verildiği eğitim kurumu.

1943 yılında evlenen Ahmet Aksoy'un hiç çocuğu olmadı. Evlendiği yıl Paşabahçe İspirto Fabrikası'ndan, İzmir Halkapınar Tekel Şarap ve İspirto Fabrikası'na tayini çıktı. Memuriyet tayiniyle başlayan İzmir yaşamında musiki çalışmalarına başladı. Ahmet Aksoy, yirmi dört yıl kaldığı İzmir'de İzmir Türk Musikisi Cemiyeti'nde bir hayli çalışmış, emeği geçmiş, Türk musikisi dersleri vererek birçok öğrenci yetiştirmiş olup, cemiyetin konserlerini de bizzat idare etmiştir. 1967 yılında İzmir'de vefat etti (Akdoğan, 1997: 14).

Ahmet Aksoy yirmi dört yıl kaldığı İzmir'de, başta İzmir Türk Musikisi Cemiyeti olmak üzere birçok dernekte musiki hocalığı yaptı ve yüzlerce İzmirli amatör musikişinasa Türk makam müziği eserlerini öğretti. Her ne kadar babası Muallim İsmail Hakkı Bey kadar bilinen bir isim olmasa da Türk makam müziğinde Cumhuriyet sonrası İzmir'den yetişen ve daha sonra ülke çapında başarılı olup adını duyuran birçok İzmirli musikişinasın yetişmesinde emeği geçti.

2.4.1.2. Mehmet Reşat Aysu (1910-1999)

1910 yılında İstanbul Hasköy'de dünyaya geldi. İlk, orta ve lise eğitimini Darüşşafaka Lisesi'nde tamamladı. İlkokul ve ortaokul çağlarında Zekaizade Hafız Ahmed (Irsoy) efendiden musiki öğrendi. On yaşlarında iken keman sazına heves ederek keman öğrendi ve bu sazı batı tekniği ile çalmaya başladı. İlk müzik bilgilerini, aynı zamanda Tekirdağ Belediye Bاندosu'nu kuran ve klarinet çalan babası Halim Bey'den aldı. 1931 yılında Darüşşafaka'dan mezun oldu. 1936 yılında Ankara Ziraat Fakültesi'nden mezun oldu. Fakültede okuduğu dönemlerde, burada caz orkestrası kurdu. Çeşitli yerlerde ziraat mühendisi olarak görev yaptı. 1941 yılında İzmir Bornova Zirai Mücadele Enstitüsü'ne tayin oldu. Aysu, 1945 yılında Rakım Elkutlu ile tanıştı ve birlikte İzmir Türk Musikisi Cemiyeti'ni kurdu. Rakım Elkutlu'nun eserlerini notaya aldı ve onları ölümden kurtardı. Cemiyette pek çok talebe yetiştirmiş olan Reşat Aysu, beste, semai, şarkı, türkü ve saz eserleri gibi çeşitli formlarda Türk musikisi eserleri, aynı zamanda batı müziği alanında da tango, fokstrot, operet şarkıları ve bir de senfoni besteledi³⁸(Rona, 1970, 562). İzmir Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü'nde görev yapan İsmail Baha Sürelsan'la burada iki yıl birlikte çalıştı. 1949'da, İzmir Radyosu'nda, İzmir Türk Musikisi Cemiyeti üyeleri ile

³⁸Eserleri Bkz.Ek 20

birlikte keman çaldı. 1958'de, EÜ GTSM Korosu'nu kurdu ve konserler verdi. 1969 yılında emekli oldu. 1988'de, bir süre EÜ DTMK'da uzman olarak çalıştı (Akdoğan, 1997: 39).Saz eserleri başta olmak üzere çeşitli formlarda üç yüz seksen eser besteledi (Helvacı, 2006: 29-35). 13 Ekim 1999 yılında vefat etti. Mezarı İzmir'dedir.

Reşat Aysu, müzik hayatında kendisini herhangi bir üslupla sınırlamak istemeyen Türk müziğinin önemli köşe taşlarından biri olarak bilinmektedir. Makam müziğine yaptığı en büyük ve önemli katkısı nota bilmeyen Rakım Elkutlu'nun eserlerini notaya alarak, Rakım Elkutlu'nun eserlerini günümüze kazandırmış olmasıdır. İzmir'de bulunduğu yıllarda Rakım Elkutlu ile birlikte kurdukları İzmir Türk Musikisi Cemiyeti ile konserler verdi ve TRT İzmir Radyosu'nun kuruluş yıllarında cemiyetten yetiştirdiği öğrencileri ile radyonun kurumsal musiki icrasının oluşmasına katkıda bulundu.

2.4.1.3. Sabri Akçagül (1928-2017)

15 Ocak 1928'de Aydın'da doğdu. İlkokul eğitimini Aydın'da, ortaokul ve lise eğitimini İzmir'de tamamladı. Yaşam şartlarının ağırlığı (1944 yılı-İkinci Cihan Harbi'nin şartları) ve bu dönem içinde yakalandığı hastalıkların tedavisi nedeniyle bir yıl eğitimine ara verdi. Ankara Yapı Enstitüsü'nde yatılı olarak okuma hakkını kazandı. 1945 yılında bir tanbur aldı ve kendi kendine, çalanları dinleyerek öğrenmeye çalıştı. O yıllarda kemençe sanatçısı Vedia Tunççekiç ve Udi Fahri Kopuz'dan eserler geçti. İzmir Atatürk Lisesi'nde okuduğu yıllarda yatılı olarak kaldığı Maarif Yurdu'ndan kaçarak gittiği Münir Nurettin Selçuk'un İzmir'de verdiği konser Sabri Akçagül'ün müzikal hayatını şekillendirdi. İki yıl sonra Enstitü'yü bitirip, İstanbul-Yıldız Teknik Okulu, Mimar-Mühendislik Bölümü'nde okumaya hak kazandı. İstanbul'u musiki bakımından bir hazine olarak gören Akçagül, İstinyeli Hafız Cavit Bey, Beşiktaşlı Kanuni Necmi Yar ile tanıştı ve onlardan yüzlerce eser meşk etti. Hüseyin Sadettin Arel ve Laika Karabey ile tanıştı ve İleri Türk Musikisi konservatuvarı'na kayıt oldu. Laika hanımdan metotlu tanbur dersleri almaya başladı. Udi Edip Erten ve Dede Efendi'nin torunu tanburi Dürri Turan ile tanıştı. Dürri Bey'in evine giderek özel tanbur dersleri aldı ve kendi eserlerini meşk etti. İzmir Belediye Orkestra şefi Zafer Çebi'nin babası Erol Çebi'den akordeon ve piyano dersleri aldı. 1951'de Devlet Karayollarında memur olarak çalışmaya başladı.

1953'de, Aydın İleri Türk Musikisi Derneği'ni kurdu. Derneğin başkanlığı ve hocalığını yaptı. 1984'de seçildiği İzmir Türk Musiki Cemiyeti Başkanlığı'nı iki yıla yakın bir süre yürüttü. 1985 yılında, TÛTAV tarafından düzenlenen yarışma neticesi "Kanım Türkiyem" adlı Mahur eseri, TRT repertuarına giren ilk şarkısı oldu. "Kuşadası, İsterim, Sen Sen, Kanım Türkiyem" adlı eserleri Seher Dilmaç solistliğinde piyasaya sunuldu. TRT repertuarında 59 eseri vardır³⁹ (Akçagül, 2003, 4). 2012 yılında o zaman ki adıyla Yıldız Teknik Okulu şimdiki adıyla Yıldız Teknik Üniversitesi'nden Sanatta Başarı Ödülü ve bir Şükran Belgesi aldı. 1956 yılında eşi Fadime Hanım ile evlenen Sabri Akçagül bu evlilikten iki erkek bir kız evlat sahibi oldu. Çocuklarından Sadık Özgen Akçagül, babasının izinden giderek musiki eğitimi aldı. EÜ DTMK'da öğretim görevlisi oldu. 8 Haziran 2017 tarihinde yaşlılığa bağlı olarak hayatını kaybetti. Mezarı Kuşadası'ndadır.

Sabri Akçagül, İstanbul'da eğitim gördüğü İleri Türk Musikisi konservatuvarı'nda aldığı eğitimler neticesinde memleketine döndüğü yıllarda musiki korolarının kurulmasına vesile oldu. Korolarda şeflik yapan birçok şef ve musikişinasa bilgi ve tecrübelerini aktardı. İzmir Türk Musikisi Cemiyeti'nin başkanlığını yaptığı dönemlerde de cemiyetin kurumsal bir kimlik kazanmasını sağladı.

2.4.1.4. Güven Yağtu (1965 -)

1965 yılında İzmir'de doğdu. İzmir Atatürk Lisesi'nden mezun oldu. Müzikle dokuz yaşında, Müzeyyen Senar, Hamiyet Yüceses, Zeki Müren'e ait plakları dinleyerek tanıştı. 1983 yılı sonbaharında dernek hayatına başladı. 18 aylık (1987-1988) askerlik süresi dışında Rakım Elkutlu İzmir Türk Musikisi Cemiyeti'ne ara vermeden devam etti. Nursal Ünsal Birtek, Dr. Mustafa Bilgiç, Yılmaz Yüksel, Turhan Yalçın, Nihat İnce ve Server Özbay ile çalıştı musiki bilgilerini ilerletti. Nursal Ünsal Birtek'ten tavrı-yorum-repertuar; Dr. Mustafa Bilgiç'ten de klasik repertuar, Türkiye çapında bir ud yapımcısı olan ve pek çok enstrüman çalabilen Vasfi Çınlar⁴⁰ dan ud dersleri aldı. Musiki cemiyeti hocası olarak amaçlarını okunmayan veya nadir okunan eserleri icra etmek ve öğretmek, konser repertuarlarında kendini tekrar etmemek olarak ortaya koyan Güven Yağtu, koro şefi olarak bilgi ve arşivini kıymet bilen

³⁹Bkz.Ek 18 Eserleri

⁴⁰ 1913-1984 yılları arasında yaşamış çalgı yapımcısı özellikle yaptığı udlar nedeniyle Türkiye'de ünlendi.

kişilerle paylaşmayı düstur edindi. Dokuz Eylül Üniversitesi yayınları tarafından 2016 yılında çıkarılan doğup büyüdüğü Kemeraltı semtini anlatan “Güven Yağtu’dan Kemeraltı 839. Sokak” adlı bir kitap yazdı. 1995-2000 yılları arasında çalıştığı TARIŞ’ın TSM Korosunu çalıştırdı. 2005 yılında TEMA’nın İzmir’deki bazı etkinliklerini durdurması üzerine adı Güzelyalı Kültür Sanat Derneği olarak değişen TEMA TSM Korosu’nu kurdu ve on yıl çalıştırdı. Bu derneğin yanı sıra İzmir Konak Belediyesi’nde Mehmet Ali Akman ile birlikte semt merkezinde kurulan bayanlar korusu ile müzik çalışmaları yaptı. 1984 ‘den beri devam ettiği ve hocası Nursal Ünsal Birtek’in şef olduğu dönemde şef yardımcılığı görevini üstlendiği Rakım Elkutlu İzmir Türk Musiki Cemiyeti’nde Birtek’in vefatının (2009) ardından şef olarak görev aldı.⁴¹

Güven Yağtu, İzmirli musikişinaslar arasında gerek koro şefliği gerekse konservatuvarlara hazırladığı öğrencileri ile birlikte İzmir makam müziği camiasında bilinen bir isim oldu. Rakım Elkutlu Musiki Derneği’nden yetişen genç musikişinasların açtığı musiki derneklerine mihmandarlık yaptı ve bu derneklerinin dernekleşme süreçlerinde dernek kurucularına yol göstericiliği yaparak musikimize katkılar sundu.

2.4.2. Dr. Mustafa Bilgiç Müziğimizi Araştırma ve Uygulama Derneği

1992 yılında Dr. Mustafa Bilgiç tarafından kuruldu. Derneğin adı Mustafa Bilgiç’in Arapça ve Farsça biliyor oluşu, eski nota ve yazılarını günümüz Türkçesine çevirerek icraya sunması nedeniyle “Mustafa Bilgiç - Müziğimizi Araştırma ve Uygulama Derneği” olarak belirlendi. Yılda dört kez Ege Palas Oteli’nde konser etkinlikleri gerçekleştiren dernek, Mustafa Bilgiç’in emekliye ayrılmasının ardından Ahmet Nuri Çağdaş yönetiminde klasik repertuar anlayışıyla etkinliklerini sürdürdü. Konser repertuarlarında besteci, makam, 10 Kasım, yeni yıl, bahar içerikli seçimlerle konserler verdi (Doğan, 2012: 104). Dernek halen ekim ayının ilk haftası ile beraber koro çalışmalarına başlamakta ve İzmir’in farklı semtlerinde yılda beş altı konser vermektedir. Mustafa Bilgiç adına açılan dernek müzik eğitimi dışında, eski yazılardan günümüze çevrilen eserler üzerinde çalışmakta ve akademik anlamda da

⁴¹ 05.08.2018 tarihli Güven Yağtu ile yapılan görüşme.

musikiye hizmet etmektedir. Dernek farklı meslek gruplarından gelen her yaştan musiki meraklılarına eğitim verdi.⁴²

Mustafa Bilgiç Müziğimizi Araştırma Derneği, kurulduğu yıldan itibaren makam müziğinin bilimsel temelli öğretilmesine katkıda bulundu. Koroya dâhil olan üyelerin her birinin müziğin nazari ve ameli detaylarını öğrenmesi gerektiği ilkesi ile hareket ederek koro üyeleri arasında müzik eğitmenliği geleneğini başlattı ve eski yazılarla yazılmış ve gün yüzüne çıkmamış eserlerin incelenmesi ile saklı kalmış eserlerinin icra edilmesini sağladı.

2.4.2.1. Mustafa Bilgiç (1945 -)

1945 yılında Afyon'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Afyon, Manisa ve İstanbul'da tamamladı. Babasının ölümünden üç ay sonra yetim olarak dünyaya geldi. Beş yaşında geçirmiş olduğu çocuk felci nedeniyle koltuk değnekleriyle yürüdü. Liseyi bitirince Manisa'da girdiği bir tekstil firmasında sigortalı olarak çalışmaya başladı. Ve sigortadan yararlanıp ameliyat olarak bacağına takılan protezle yürümeye başladı. Manisa'da askeriyeğe bağlı bir spor okuluna kaydoldu ve orada aletli jimnastik çalıştı. 1964 yılında Aletli Jimnastik Cumhuriyet Kupası'nda Halka dalında Türkiye birincisi oldu. İlk musiki çalışmasını Manisa'da bulunan Ar Derneği'nde yaptı. Derneğin korosuna katılarak musiki çalışmalarına başladı. Üç yıl üst üste tıp fakültesini kazanmasına rağmen ekonomik sıkıntılar nedeniyle bir türlü kazandığı fakülteye kayıt olamadı. Abisinin askerden dönmesi ile üniversite sınavlarına yeniden girdi ve İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni yeniden kazandı. Ekonomik ve sağlık alanında yaşadığı sorunlardan dolayı farklı kurum ve kuruluşlara burs başvurusunda bulundu. Ancak bu talebi, "Fiziksel durumundan dolayı şark hizmetini yerine getiremeyebilir" gerekçesiyle kabul edilmedi. Abisinden aldığı destekle tıp fakültesine kaydoldu ve 1972 yılında yıl kaybetmeden İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ndeki eğitimini başarıyla tamamladı. Tıp eğitimini gördüğü yıllar içerisinde Üniversite Korosu'na devam etti. Süheyla Altmışdört yönetimindeki bu korodan çok şey öğrendi. Ve yine tıp eğitimine paralel olarak üniversiteye bağlı konservatuvarın derslerine girdi ve halk müziği korolarına katıldı. konservatuvarinkoro çalışmalarına katıldı. Musikimiz üzerine araştırmalar yaptı, sahafları gezdi eski nota ve dökümanları inceledi. Arapça harfli eski yazıyı

⁴² 10.10.2018 tarihinde Mustafa Bilgiç ile yapılan görüşme.

okumasını ve yazmasını öğrendi. Tıp Fakültesi mezuniyetinin ardından Fethiye SSK Hastanes’inde pratisyen hekim olarak çalıştı. 1975 yılında Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi’nde cildiye alanında uzmanlık eğitimine başladı. Uzmanlık eğitimine başlamasına paralel olarak Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde Türk müziği korusu kurdu ve üniversite çalışanları ile birlikte oluşturduğu bu koro ile konserler verdi. 2003 yılında kendi imkânları ile “Bir Koristin El Kitabı” adlı kitabı yayınladı.⁴³ Akın Özkan ile birlikte TRT radyosunda Türk makam müziği bestecilerinin yaşam öykülerini anlatan, eserlerinden örnekler veren “Nağmeleri Yaratanlar” adlı programı hazırladı ve sundu. Musikişinas arkadaşlarıyla beraber, Müziğimizi Araştırma ve Uygulama Derneği’ni kurdu ancak, ilerleyen yaşlarında derneği öğrencilerine devretti. Daha sonra bu dernek öğrencileri tarafından Dr. Mustafa Bilgiç Müziğimizi Araştırma ve Uygulama Derneği olarak değiştirildi. Mustafa Bilgiç, evli ve üç çocuk babasıdır.⁴⁴

Mustafa Bilgiç, zor bir çocukluk dönemi geçirmesine rağmen musikiye olan ilgisi sayesinde çok başarılı çalışmalar yaptı. Hekimlik mesleği ile birlikte aldığı musiki eğitimi onun hayatını yeniden şekillendirmesini sağladı. Makam müziğimize olan en önemli katkıyı, Arapça, Farsça gibi dillerde yazılan makam müziği eserlerinin günümüz notasına çevrilmesini sağlayarak yaptı. Musikimize dair edindiği tecrübe ve bilgilerini adına kurulan dernekteki koro üyeleri ve tüm musikişinaslarla paylaştı. Musikimize şef, yönetici ve araştırmacı olarak hizmetlerde bulundu.

2.4.3. Esendere Kültür Sanat Derneği

Esendere Kültür Sanat Derneği, 1992 yılında kuruldu. Dernek, Türk makam müziği üzerine araştırmalar yapmak, makam müziği temelli koro kurmak, ayırım yapmadan sanat değeri olan makam müziği eserlerini icra etmek, solfej ve enstrüman kursları açmak, koro çalışmaları yapmak, makam müziği konserleri vermek, yurtiçi ve yurtdışında yapılacak festivallere katılmak amaçlarıyla çalışmalarına başladı. Bir

⁴³Kitap herhangi bir yayınevi tarafından basılmamıştır. Sadece Mustafa Bilgiç’in yakın çevresi ve öğrencilerine dağıtılması için çoğaltılmıştır. Koro çalışmaları ve eğitimi ile ilgili Mustafa Bilgiç ile yapılan görüşmede yazmış olduğu “Koristin El Kitabı” adlı eserinde detaylı bilgilere yer verdiğini belirten Bilgiç, kurucusu olduğu koro ile ilgili şu bilgileri paylaşmıştır:“ Her koro şefi kendine göre bir eğitim vermektedir. Çoğu zaman da bu çaba tam anlamıyla başarıya ulaşmamaktadır. Çünkü korolarda çeşitli bilgi seviyesinde üyeler bulunmaktadır. Anlatılan dersler bir bölüm öğrenciye çok ağır, bir bölümüne de hafif gelmektedir. Birkaç sınıf yapmak da çoğu kez mümkün olmamaktadır. Bu yüzden korodaki her korist bilmesi gereken asgari bilgileri öğrendikten sonra yeni gelen üyelere eğitici üye olarak tayin edilir. Böylece her üye bildiklerini yeni gelenlerle paylaşarak bilginin aktarımını ve müziğin öğretimini sağlar”

⁴⁴ 10.10.2018 tarihinde Mustafa Bilgiç ile yapılan görüşme.

başkan ve üç üyeden oluşan dernek İzmir'in etkin musiki derneklerinden biri oldu. Yılda en az beş konser veren dernekte 1992 yılındaki kuruluşundan itibaren derneğe devam eden üyeleri de bulunmaktadır. İzmir'in en bilinen derneklerinden olan EKSD birçok gencin musiki ile tanışmasına vesile oldu. İzmir'deki musiki yaşantısına önemli katkılarda bulundu.⁴⁵ Dernek güncel müzik haberleri ve müzik eğitimine yönelik hazırlanmış web sitesi ile internet üzerinden de makam müziğinin gelişimine katkı sağladı.

Esendere Kültür ve Sanat Derneği, genç neslin makam müziği ile tanışmasını sağlayan İzmir'deki en etkin musiki derneklerinden biri haline geldi. Ayrıca İnternet ve sosyal medya üzerinden makam müziği üzerine bilgilendirici yayınlar yaparak klasik bestekârların ve musikimizin klasik eserlerinin geniş kitleler tarafından tanınmasını sağlamayı sürdürmektedir.

2.4.3.1. Gürkan Öztürk (1975 -)

8 Ağustos 1975 tarihinde İzmir'de doğdu. Eğitim hayatını yarıda bırakarak 1987 yılında iş hayatına atılıp çalışmaya başladı. Müziğe ilgisi, 1990 yılında dinlediği bir şarkıda etkilendiği bağlama sazını ud sanıp, ud satın almasıyla başladı. İlk ud derslerini beş ay kadar TRT kanun sanatçısı merhum Nihat İnce'den aldı. (Ud ile ilgili temel bilgileri Nihat İnce'den edindi) Ahmet Özçağlayan, Dr.Mustafa Bilgiç ve merhum Avukat Sanih Çınar'ın koro çalışmalarına katıldı. Sanih Çınar ile ud konusunda ciddi çalışmalar yaptı ve 1993 yılında iş hayatındaki çalışmalarını bırakıp müziği meslek olarak seçmeye karar verdi. 1995-1997 yılları arasında askerlik görevini Manisa Bando Komutanlığı'nda yaptı. Askerliği esnasında Batı müziği ile ilgilendi ve uzun süre si bemol klarnet çaldı. Ara verdiği eğitim hayatına 1999 yılında devam etmeye başladı ve 2008 yılında Açık Öğretim Lisesi'nden mezun oldu. Aynı senelerde müzik çalışmalarını da devam ettirdi. 2005 yılında Emel Sayın ve Ahmet Özhan'ın Rumeli Hisarı Konserleri ile İstanbul'daki müzik çalışmalarına katıldı. 2006 yılında özel bir televizyon kanalında yayınlanan "Popstar Alaturka" adlı bir müzik programında eğitimci ve ud sanatçısı olarak görev aldı. Yine bu zaman içerisinde Bülent Ersoy ve Selçuk Tekay gibi birçok ünlü sanatçının ve şefin orkestrasında ud sanatçısı olarak görev yaptı. 2010 yılında EÜ DTMK sınavlarını kazanarak lisans öğrenimine başladı. 2014 yılında "Yüksek Onur Belgesi" ile mezun

⁴⁵ ESGD Dernek Başkanı Şenay Sarıgözoğlu İle 22.05.2018 tarihinde yapılan telefon görüşmesi.

oldu. Evli ve Yağız adında bir oğlu vardır. Uzun yıllar Samih Çınar ile ud tekniği üzerine çalışmalarda bulundu. 2014 yılında derneğin şefi, 2016 yılında ise başkanı oldu. Şeflik görevine getirilmesinin ardından dernekteki enstruman sayısını artırdı. Fasil müziği geleneğini sürdürmeyi hedefledi. Ve bu hedefle yola çıkarak dernekteki amatör ve yarı profesyonel koro üyeleriyle İzmir çevre illerde sayısız konserler verdi.⁴⁶

Gürkan Öztürk, Müzik eğitimi aldığı konservatuvarda birçok genç müzik öğrencisine yaptığı çalışmalar ve öğrenme azmiyle örnek oldu. İzmir’de fasıl müziği geleneğini devam ettirerek genç musikişinasların yetişmesine katkı vermeyi sürdürmektedir.

2.4.4. İzmir Mavişehir Geleneksel Türk Sanat Müziği’ni Yaşatma ve Uygulama Derneği

2002 yılında Mavişehir Kültür ve Sanat Derneği adıyla kurulan derneğin başkanı Zehra Alptekin, derneğin kuruluş amacını müziğimizi genç nesillere doğru bir şekilde aktarabilmek ve müzik eğitimi alan gençlere burs sağlayabilmek olarak belirtmiştir. Koro şeflerini profesyonel kişilerden seçen dernek yılda iki kez konser vermektedir. Konser repertuarı öncelikle klasik eserlere ayırmakta ayrıca besteci, yeni yıl, 29 Ekim içerikli özel konserlerin yanı sıra makam konserleri de vermektedir. 2011 yılında gerçekleştirilen “Müzeyyen Senar Konseri”nin gelirini Müzeyyen Senar’a gönderdiklerini söyleyen ZehraAlptekin, konserlerden elde edilen gelirlerin ihtiyaç sahibi konservatuvar öğrencilerine aktarıldığını belirtmiştir. Dernek 2013 yılında isim değiştirerek İzmir Mavişehir Geleneksel Türk Sanat Müziği’ni Yaşatma ve Uygulama Derneği adını aldı (Doğan,2012:106). Daha çok popüler müzik eserleri icra eden dernek, her yaştan müziksevere hizmet etti. Dernekte yetişen her bir müzisyen İzmir’in farklı ilçelerinde yeni dernekler açtı ve musikiye hizmet etti. Kendisiyle yapılan görüşmede, 2013 yılından beri derneğin şefliğini yapan Engin Karadağ, derneklerinden yetişen her musikişinasa destek olduklarını belirterek musiki anlamında hizmetlerinin süreceğini belirtmiştir. Ekim ve mayıs aylarında müzik çalışmalarını sürdüren dernek sezon boyunca vermiş oldukları konserlerin yanı sıra huzurevleri gibi yerlerde de sosyal sorumluluk faaliyetleri adı altında konserler düzenlemeyi sürdürmektedir.⁴⁷

⁴⁶ 02.09.2018 tarihli Serdar Öztürk ile yapılan görüşme.

⁴⁷ 01.09.2018 tarihinde Dernek Şefi Engin Karadağ ile yapılan telefon görüşmesi.

2.4.4.1. Engin Karadağ (1967 -)

1967 yılında İzmir’de doğdu. 1984’de EÜ DTMK’na girdi ve 1989’da konservatuvardan mezun oldu. Aynı yıl, mezun olduğu kuruma Araştırma Görevlisi olarak atandı. Lisansüstü eğitimini, EÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü TSM ana bilim dalı programında “Kemani Haydar Tatlıyay (Hayatı ve Eserleri)” başlıklı tezi ile 1993’de tamamladı. Temel Bilimler Bölümü Türk Sanat Müziği Anasanat Dalı Başkanlığı ve Konservatuvar Müdür Yardımcılığı görevlerini yürüttü. Yurtiçi ve yurtdışında çeşitli konserlere katıldı. Çok sayıda konser verdi. EÜ DTMK’da, Türk makam müziği solfeji ve nazariyatı ile Keman dersleri verdi. Çeşitli amatör koroları ve Ege Üniversitesi Akademisyenler Topluluğu’nu çalıştırdı. Evli ve iki çocuk babasıdır.⁴⁸

EÜ DTMK’da müzikal tecrübelerini konservatuvar öğrencileri ile paylaşarak genç müzisyenlerin yetişmesine eğitimi ve koro şefi olarak katkıda bulunan Engin Karadağ, İzmir Mavişehir Geleneksel Türk Sanat Müziği’ni Yaşatma ve Uygulama Derneği ve öğrencileri ile birlikte kurduğu Alaturka Band adlı Türk müziği topluluğuyla makam müziğinin seçkin örneklerini seslendirmeyi sürdürmektedir.

2.4.5. İzmir Kültür ve Musiki Derneği

2004 yılında dernek başkanı ve koro şefi İsmail Özçeltik tarafından kurulan derneğin kuruluş amacı “gürültüye ve yozlaşmış musikiye bayrak açmak” diye belirtilmiştir. Farklı yaş guruplarından üyeye sahip olan dernek yılda altı kez konser vermektedir. Aynı zamanda kurs düzenleyen dernek, eğitmenlerini konservatuvar mezunları ve radyo sanatçılarından seçmektedir. Dernek özel anma, yardım, besteci ve makam konserleri içerikli repertuarlarıyla etkinliklerini sürdürmektedir (Doğan, 2012: 105). Derneğin şefi İsmail Özçeltik ile yapılan görüşmede derneğin halen aktif olarak çalışmalarına devam ettiği ve yıl boyunca farklı zaman ve mekânlarda on kadar konser verildiği ve öncelikle klasik eserler repertuarı üzerine çalışıldığı ve konserlerde klasik eserler icra edildiği bilgisine ulaşılmıştır.⁴⁹

2.4.5.1. İsmail Özçeltik (1960 -)

1960 Yılında Uşak’da doğdu. İzmir Atatürk Lisesini bitirdi.1981 yılında İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümünde yükseköğrenime başladı. Bir yıl

⁴⁸ 01.09.2018 tarihinde dernek Şefi Engin Karadağ ile yapılan telefon görüşmesi.

⁴⁹05.07.2018 tarihinde dernek şefi İsmail Özçeltik ile yapılan telefon görüşmesinde dernek hakkında verdiği bilgiler.

sonra Ege Üniversitesi'ne nakil olarak geldi ve lisans eğitimini tamamladı. Aynı fakültede yüksek lisans yaptı ve medikal sektörde çalışmaya başladı. Yaklaşık on beş yıl medikal ve ilaç sektöründe bölge yöneticiliği yaptı. Müziğe 1977 yılında Fransız Kültür Derneği'nde çalışmalar yapan Ahmet Özçağlayan'la başladı. O yıllardan itibaren Dr. Ayhan Sökmen, Yılmaz Yüksel, Rüştü Şardağ, Avni Anıl, Ahmet Bölen, Nursal Ünsal Birtek ve İstanbul'daki tahsili sırasında da İstanbul Üniversitesi Korosu'nda Süheyla Altmışdört ve Üsküdar Musiki Cemiyeti'nde Emin Ongan gibi çok değerli hocalarla çalıştı. TRT'nin açtığı sınavda başarılı oldu ve yaklaşık on yıl birçok programda akitli ses sanatçısı olarak yer aldı. Rüştü Şardağ'la uzun yıllar diksiyon ve fonetik çalıştı. 2004 yılında kurduğu İzmir Kültür ve Musiki Derneği Korosu ile müziğimizin asil çizgisinden taviz vermeden elliden fazla konser verdi. İsmail Özçeltik, evli ve bir kız çocuğu sahibidir.⁵⁰

İsmail Özçeltik, makam müziğinde güftelerin, fonetiğin ve artikülasyonun önemini kavrayan ve çalıştırdığı korolarda da bu noktalara dikkat eden bir koro şefi olarak tanındı. Koroya katılan her koristin mutlaka ses, nefes ve diyafram kontrolünü sağlaması ve eserlerde seslendirilen güftelerin her birinin mutlaka düzgün bir artikülasyonla seslendirilmesi gerektiği bilincini koro üyelerine aktardı. Aldığı diksiyon eğitimi sayesinde kendisinden ders alan her üyeye musikimizdeki doğru ve temiz icra anlayışını kazandırarak musikimize katkılarda bulunmaya devam etmektedir.

2.4.6. Karşıyaka Müzikseverler Derneği

2005 yılında Dilek Mumcuoğlu tarafından kurulan derneğin Ergin Kayhan yönetiminde “TSM Gündüz”, Şule Onur yönetiminde “TSM Gece” ve Bülent Çalkavur yönetiminde de “THM” olmak üzere üç korosu bulunmaktadır. Özellikle emekliler için gündüz, çalışanlar için gece olarak ayrılan koro, yılda dört kez Ziya Gökalp Kültür ve Sanat Merkezinde konserler düzenlemektedir (Doğan, 2012: 105). Dernek müzik çalışmalarına devam etmekte özellikle farklı mesleklere mensup üyeleriyle konserler vermekte ve konser repertuarlarında fasıllara ve popüler şarkılara yer vermektedir.

Karşıyaka Müzikseverler Derneği, İzmir'de makam müziğinin farklı alanlarında çalışmalar yapan makamsal türkülerden oluşturdukları repertuarlarla da konserler

⁵⁰ 05.07.2018 tarihinde İsmail Özçeltik ile yapılan telefon görüşmesi.

veren ve daha çok orta yaş gurubuna hitap eden bir dernek olarak tanındı. Dernek, İzmir’de makamsal halk müziği eserlerinin tanınırlığını ve gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlayarak musikimizin gelişimine katkı sağlamayı sürdürmektedir.

2.4.6.1. Ergin Kayran (1940 -)

1940 yılında İzmir’de dünyaya geldi. On yaşındayken Haydar Şensoy’dan keman dersleri alarak müzik hayatına başladı. 1959 yılında Necdet Varol’un yönettiği İzmir Musiki Cemiyeti’ne keman sanatçısı olarak katıldı. Daha sonra musiki bilgilerini ilerlettikten sonra sırasıyla İzmir Ticaret Lisesi, EÜ Fen Fakültesi ve İzmir Bayraklı Derneği Türk Müziği korolarını çalıştırdı ve konserlerini yönetti. İstisnai sözleşmeli sanatçı olarak TRT İzmir Radyosu’nda keman sanatçısı olarak çalıştı ve radyo yayınlarına katıldı. Özel televizyon kanalı Ege TV’de müzik programları hazırladı. İzmir’de musiki alanında uzun yıllar aktif olarak çalıştı. Karşıyaka Müzikseverler Derneğinin yöneticiliğini ve dönem dönem de şefliğini yaptı.⁵¹

Ergin Kayran’ın makam müziğine olan en önemli katkısı ise yetiştirdiği öğrencileri tarafından İzmir’in farklı semtlerinde kurulan musiki derneklerinin dernekleşme sürecinde ve müzikal gelişiminde destek olmasıdır. Bölgesel olarak yayın yapan TV ve radyolarda makam müziği üzerine programlar yapan ve İzmir’de makam müziği dinleyicisinin oluşmasına katkı sağlayan Kayran, bilgi ve tecrübelerini yeni kurulan derneklere aktararak destek olmayı sürdürmektedir.

2.4.7. Tuna Kültür ve Sanat Derneği

İlk olarak Karşıyaka ilçesi “Tuna Mahallesi Kalkındırma ve Güzelleştirme Derneği” adı ve amacıyla kurulan bu dernek, daha sonra sanat ve kültür ağırlıklı etkinlikler yapmaya başlayınca Tuna Kültür ve Sanat Derneği adını aldı. Dernek başkanı Süleyman Özsakallı, derneğin kuruluş amacını, kültürümüzü ve müziğimizi yaymak ve genç nesillere öğretmek olarak belirtmiştir. Kadın ağırlıklı üyelerden oluşan dernek ayrıca sosyal sorumluluk görevi yüklenmiş ve çeşitli yardımlaşma etkinliklerinde bulunmuş, özellikle yardıma muhtaç yaşlıların ihtiyaçlarını karşılamak için çeşitli konser etkinlikleri düzenledi. Dernek, Çiğdem Sabuncuoğlu yönetiminde “TSM Gündüz”, Mehmet Altinköprü yönetiminde “TSM Gece” ve Sevim Taşçı yönetiminde “THM Koroları” ile yılda en az beş konser vererek aktif

⁵¹ 20.08.2018 tarihinde Ergin Kayran ile yapılan telefon görüşmesi.

olarak çalışmaktadır. Dört yıl devam eden “TSM Çocuk Korosu” ve “Tiyatro Kursları” maddi yetersizlik nedeniyle kapatılmıştır. Dernek, Engelli Basketbol ve Futbol Kulüpleri, Gönüllü Anneler Derneği, Ege Üniversitesi Çocuk Onkolojisi Derneği ve Behçet Uz Çocuk Hastanesi yararına konserler düzenledi (Doğan, 2012, 106). 2015 yılından itibaren sadece Türk müziği değil diğer müzik tarzlarında da çalışmalara başlayan dernek farklı müzik türlerini Türk müziğine sentezleyerek konser çalışmalarını devam ettirdi. Özellikle konserlerde icra edilen eserlerin anlamına uygun olarak hazırlanan dans performansları profesyonel dansçılar tarafından sergilendi ve böylece sahne üzerinde yenilikçi çalışmalara yer verildi.

Tuna Kültür ve Sanat Derneği, İzmir’de faaliyet gösteren diğer musiki derneklerinin aksine sahnede icra edilecek makam müziği eserlerinin belli bir koreografi ile seslendirilmeyi amaçladı. Dernek, bu amaçdan yola çıkarak gerek klasik; gerek popüler makam müziği eserleri sahnede icra ederken seslendirilen repertuvara uygun olarak profesyonel dansçılardan oluşan bir dans topluluğu klasik eserlerin daha çok kişiye ulaşmasına ve böylece makam müziğine katkılarda bulunmaya devam etmektedir.⁵²

2.4.7.1. Çiğdem Sabuncuoğlu (1967 -)

1967 yılında İstanbul’da doğdu. Lise eğitimini Bornova Anadolu Lisesi’nde tamamladı. Ege Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü’nden mezun oldu. Ardından EÜ DTMK Temel Bilimler Bölümü’ne girdi. Uzun yıllar İzmir’de musiki hayatı içinde aktif olarak yer aldı. Tuna Kültür ve Sanat Derneği’nde çocuklara, gençlere ve yetişkinlere yönelik koro ve ses eğitimi dersleri verdi. Dernekte birçok başarılı konserleri gerçekleştirdi. Kutlu Payaşlı, Naci Derçin, Hamiyet Yüceses, Onur Akdoğu gibi sanatçılardan eğitimler aldı. Müzisyen olan oğlu ile birlikte Türk müziği üzerine çalışmalar yapan Sabuncuoğlu, Türk müziğini değişik müzik dallarıyla sentezleyerek müzikal çalışmalarda bulundu.⁵³

Çiğdem Sabuncuoğlu verilen konserlerin daha çok dikkat çekmesi ve icra edilen eserlerin daha çok tanınırlığının sağlanması için farklı sahne düzenlemeleri yaparak makam müziği üzerine bestelenmiş eserlerin konuları bağlamında verilen konserlerin

⁵²16.04.2018 tarihinde Çiğdem Sabuncuoğlu ile İzmir’de yapılan görüşme.

⁵³A.g.e.

bir oyun gibi olmasını sağlayarak her konserde koreografiler düzenledi. Aynı zamanda profesyonel dansçılarla birlikte hazırladığı konserlerde klasik eserlerin icrasını daha yenilikçi bir anlayışla İzmirli müzikseverlerle buluşturdu. Sabuncuoğlu sıra dışı çalışmaları ile Türk makam müziğinin farklı kesimlerce de tanınması yolunda çalışmalarını sürdürmektedir.

2.5. Kültür Bakanlığı İzmir Devlet Türk Müziği Korosu ve İzmir Müzik Hayatına Katkıları

İzmir Devlet Türk Müziği Korosu; Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından klasik Türk müziğinin geliştirilmesi, yozlaştırıcı müzik türlerinin etkisinden korunması, yurt içinde ve yurtdışında tanıtılması amacıyla 1985 yılında kuruldu. Cumhuriyet tarihimizde İstanbul Devlet Klasik Türk Müziği Korosu'ndan sonra ikinci resmi Türk Müziği İcra Kurumu olma özelliği taşıyan İzmir Devlet Türk Müziği Korosu'nun kurucu şefi Devlet Sanatçısı Dr. Teoman Önal'dır. Ege Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi ve İzmir İl Halk Kütüphanesi Prova ve Dinleti Salonu'nda gerçekleştirilen konserler ve dinletiler 33 yıldan bugüne dek İzmir'in sanat yaşamındaki vazgeçilmez etkinlikleri arasında yer aldı. Açılış konserini 21 Nisan 1986 tarihinde EÜ Atatürk Kültür Merkezi'nde dönemin Başbakanı Turgut Özal'ın huzurunda gerçekleştiren koro 24 Nisan 1986 tarihinde Ankara Türk Ocağı Salonu'nda 7.Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in huzurunda ikinci konserini verdi. Bugüne kadar başta İzmir olmak üzere, tüm Ege Bölgesi il ve ilçelerinin yanı sıra yurdun birçok ilinde gerçekleştirilen konserler verdi. Tunus, Almanya, Fas, Cezayir, Mısır, Danimarka, İsveç, Hollanda ve Makedonya'da turneler gerçekleştirdi. Koronun müdürlük görevini ise sırasıyla Şeref Ünal, Kaya Bekat, Naci Derçin, Güner Özkan ve Koro Şefi Erhan Parlat yürüttü. Ve bu görevi 11 Eylül 2008 tarihinden itibaren Ş. Şule Çobanoğlu devraldı. Koronun kuruluşundan itibaren 16 yıl boyunca Koro Şefliği görevini Devlet Sanatçısı Dr.Teoman Önal'dı sürdürdü ve 12 Ağustos 2001 tarihinde yaş haddinden emekliye ayrıldı. Bu tarihten itibaren de koronun şefliğine 1990-2001 yılları arasında koro şef yardımcısı olarak görev yapan Hayati Çiftçi atandı. 16 Eylül 2011 tarihinde kendi isteğiyle emekliye ayrılan Şef Hayati Çiftçi'den sonra, 2002-2011 yılları arasında koro şef yardımcısı olarak görev yapan Erhan Parlat Koro Şefi, Erhan Sağdıç de Koro Şefi Yardımcısı olarak atandı. İzmir Devlet Türk Müziği Korosu, halen 62 ses, 24 saz ve 4 misafir saz Sanatçısı ile sanat faaliyetlerine devam etmektedir.

Kültür bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerde bulunan İzmir Devlet Türk Müziği Korosu, yaptıkları çalışmalar ve vermiş oldukları konserlerle yenilikçi, dinamik ve yaratıcı bir kurum oldu. Koroda görev alan her sanatçı aynı zamanda İzmir’de musiki derneklerini çalıştırdı ve makam müziğinin İzmir’de daha geniş bir kitle tarafından dinlenilmesini sağladı.

2.5.1. İzmir Devlet Türk Müziği Korosu’nda Görev Alan Ses ve Saz Sanatçılarının Biyografileri

Bu bölümde İzmir’de Kültür Bakanlığı İzmir Devlet Türk Müziği Korosu çatısı altında müzik çalışmalarını sürdüren ses sanatçısı, saz icracısı ve koro şefi gibi kadrolarda görev yapan müzisyenlerin biyografileri yer almaktadır. Koroda toplamda 90 sanatçı görev almaktadır; ancak tez çalışmasında yurtiçinde ve yurtdışında Türk makam müziğini solist olarak icra eden ve yaptığı çalışmalarla toplumda tanınırlığı olan 15 musikişinasın biyografisine yer verilmiştir.

2.5.1.1. Yavuz Akalın (1965 -)

1965 Yılında Kütahya da doğdu. İlk orta ve lise tahsilini Kütahya da tamamladı. Müziğe dokuz yaşında, kanun ve kemençe çalan babası Mimar Erhan Akalın’ın teşvikleriyle başladı. İlk olarak Şemseddin Güvey’den ney üfleme öğrendi. Neyzen Aka Gündüz Kutbay’la bir sene kadar meşk etti. İstanbul’da bulunduğu süre içinde B.Sıdkı Sezgin, Alâeddin Yavaşça, Necdet Yaşar ve İhsan Özgenden istifade etti. 1983 yılında İTÜ TMDK’da yükseköğrenimine başladı ve neyzen Niyazi Sayın’la meşk etti. Daha sonra İzmir Devlet Türk Müziği Korosuna sanatçı olarak atanması dolayısı ile EÜ DTMK’na yatay geçiş yaparak yükseköğrenimini burada tamamladı. 1992-1994 yılları arasında DEÜ Müzikoloji Bölümü’nde 1995-1999 yılları arasında da EÜ DTMK’da ney dersleri verdi. 1987’de Tunus’ta, 1991’de Tanrıkorur Saz Topluluğu ile Amerika’da (Maryland, Philedelphia, Baltimore), çeşitli sema toplulukları ile Almanya (Münih-1995), Portekiz (Lizbon-1999), Japonya (Tokyo-2000), Kore (Seul-2000) ve Çin (Pekin, Shangai-2001) sema törenlerine katıldı. 2000 yılında Taiwan’ın başkenti Taipe’de yapılan Asia Pacific Traditional Arts Forum’a katıldı ve üniversitede dersler verdi. Yavuz Akalın evli ve bir çocuk babasıdır.⁵⁴

⁵⁴10.05.2018 Tarihinde Yavuz Akalın ile yapılan görüşme.

Yavuz Akalın, . İzmir’de amatör ve profesyonel birçok neyzenin yetişmesini sağlayarak Aka Gündüz Kutbay ve Niyazi Sayın ekollerinin devam etmesine yardımcı oldu. Türk makam müziğine hem eğitimci hem de icracı olarak katkılarda bulunmaya devam etmektedir.

2.5.1.2. Şenol Aksu (1955 -)

1955 yılında Ordu’da doğdu. İlk orta ve lise tahsilini Ordu’da tamamladı. 1972 yılında İstanbul Belediye konservatuarı Yarı Zamanlı Türk Müziği Nazariyatı Bölümü’ne girdi. İstanbul Belediye konservatuarı’nda Prof. Dr. Nevzat Atlığ, Süheyla Altmışdört ve İsmail Hakkı Özkan’dan ve konservatuarla paralel olarak Üsküdar Musiki Cemiyeti’nde de Emin Ongan’dan dersler aldı. 1975’ de İTÜ TMDK’na girdi. 1979- 1985 yılları arasında bu kurumda asistan, okutman ve öğretim görevlisi olarak görev yaptı. Bu süre içerisinde TRT İstanbul Radyosu’nda programlar (Solistler Geçidi, Solistlerden Seçmeler, Şarkılardan Bir Demet) hazırladı. Taner Şener, Hulusi Kentmen, Cengiz Ünal ile birlikte, Buhurizade Mustafa İtri Efendi’nin yaşamını konu alan müzikalde görev aldı. Silahlı Kuvvetler Mehteran Bölüğü’nde mehter müziği dersleri verdi. 1985’de EÜ DTMK’na naklen atandı. 1986 yılında İzmir Devlet Türk Müziği Korosu sınavlarını yetmiş sanatçı olarak kazandı. Koro sanatçılığının yanı sıra 2000 yılına kadar EÜ DTMK’ndaki görevine de devam etti. 1988’de TRT için “Sesten Makama” adlı ellişer dakikalık iki bölümden oluşan programın yapımcılığını ve sunuculuğunu üstlendi. Aynı yıl kendisine YÖK tarafından Yrd. Doç. Unvanı verildi. Ocak 2017’de vekâleten İzmir Devlet Türk Müziği Korosu Şef Yardımcılığı görevine atandı. Evli ve bir kız çocuğu sahibidir (İZDK, [05.05.2018]).

Şenol Aksu, 15 yıl boyunca ders verdiği EÜ DTMK’da birçok öğrencinin yetişmesini sağladı. İzmir Devlet Türk Müziği Korosu’nun kuruluşundan itibaren bu kurumda görev alarak koronun gelişmesine ve İzmir’de tanınırlığının sağlanmasına katkı sundu. TRT’de çalıştığı dönemlerde makam müziği üzerine yaptığı programlar ve görev aldığı çalışmalarla musikimizin daha geniş kitlelere ulaşmasını sağladı. İzmir’de koro ile birlikte başarılı konserler verilmesine ve repertuar seçimlerinde klasik eserlerin icra anlayışlarının yerleşmesine katkıda bulundu.

2.5.1.3. Kaya Bekat (1932 -)

9 Kasım 1932 tarihinde İzmir’de dünyaya geldi. Babası Emin Kasım Bey, annesi Naciye hanımdır. İlkokuldan itibaren yüksek tahsilinin bitimine kadar İzmir’de eğitim alan Kaya Bekat, T.C. Merkez Bankası İzmir şubesinde Kambiyo Şef muavini olarak çalıştı. Küçük yaştan beri ilgi duyduğu musikiyle uğraşmaya ancak 1952 yılında fırsat buldu. Lise son sınıfta iken Vecihe Engin'den bir süre ud dersi aldı. Ankara’da yedek subaylığı sırasında İsmail Baha Sürelsan ve Hayri Yenigün Beylerden istifade etti. Hüseyin Sadettin Arel'in yayımladığı “Musiki Mecmuası”nı elde edip buradaki Türk musikisi nazariyatı notalarını okuyarak kendi kendini yetiştirdi. İzmir, İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'ni bitirdi. Necdet Varol'un yönettiği dönemde İzmir Musiki Cemiyeti'ne korist olarak devam etti. 1959'da, askerliği döneminde İsmail Baha Sürelsan'ın Ankara'da çalıştırıp, yönettiği koroya korist olarak katıldı. Nota yazmaya yeteneği olan Kaya Bekat, Musiki Mecmuası'nın, Müzikolog H. Sadettin Arel'in nazariyat ve solfej derslerinin notalarını, Ethem Ruhi Üngör'ün yazdığı ve Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü tarafından yayınlanan "Türk Marşları" adlı eserlerinin notalarını yazdı. 1953 yılından bu yana, devam ettiği derneklerin ve birçok yayın kuruluşunun notalarını yazarak musikiye hizmet etti ve büyük katkı sağladı. Kütüphanesinde büyük nota koleksiyonu da bulunan Kaya Bekat, Musiki Mecmuası'na, İzmir Musiki Cemiyeti'nin konserleriyle ilgili yazılar yazdı. 1963 yılında bestekârlığa başlayan Kaya Bekat, 50 eser besteledi. İlk bestesi, güftesi kendisine ait Rast makamında ve Müsemmen usulündeki “Bin Cefaya Katlandım, Bir Safa Sürsem diye” adlı şarkısıdır. Yazdığı bazı şiirler de değişik GTSM bestecileri tarafından bestelendi (Rona,1970:696-697; Akdoğu,1997: 86).

Hayri Yenigün’ün tavsiyesiyle Altıntaş Mahallesi’nde Ekrem Güyer’in evinde yapılan musiki toplantılarına katılan eşi Müzehher Güyer ve Nevzat Güyer ile aile dostu olan Bekat, Bekir Sıtkı Sezgin ve Ali Rıza Avni Tınaz ile de bu toplantılarda tanıştı. İzmir Radyosunda kadro işi olmayınca İzmir Devlet Türk Müziği korosuna ses sanatçısı olarak girdi ve yakın dostum Teoman Alpay ile birlikte uzun yıllar çalıştı. Kültür Bakanlığı İzmir Devlet Klasik Türk Müziği Korosu'nda korist olarak görev yaptı.⁵⁵

Kaya Bekat, İzmir’de mevlevihane’nin kapatılmasından sonra yeniden canlanan musiki ortamlarının takipçisi oldu. Sesiyle, besteleriyle, çalıştırdığı korolarla ve

⁵⁵16.04.2018 tarihinde Kaya Bekat ile İzmir’deki evinde yapılan görüşme.

yetiştirmiş olduğu ğrencileriyle İzmir’de makam müziğine katkılarda bulundu. Bu şehre olan hizmetlerimden dolayı İzmir Karşıyaka’da bir parka Bestekâr Kaya Bekat adı verildi. Nota yazma yeteneğinin farkına vardıktan sonra gerek radyonun; gerekse İzmir Devlet Korosu’nun icra edeceği eserlerin notalarını yazarak müziğimize hizmet etti.

2.5.1.4. Necati Çelik (1955 -)

1955 yılında Konya’da doğdu. 7 yaşında kendi kendine bağlama çalmayı öğrendi. 1970’li yıllarda ud çalmaya başladı. 1973 yılında ilk kez udi olarak görev aldığı Hz. Mevlana’yı anma törenlerinde Sadettin Heper, Aka Gündüz Kutbay, Kadri Şençalar, Cinuçen Tanrıkorur gibi Türkiye’nin önde gelen müzik ustalarıyla tanıştı.1975 yılında Konya’da kendi özel okulunu kurarak burada yüzlerce öğrenciye ud dersleri verdi. 1983 yılında Konya Belediyesi Türk Müziği Korosu’nu kurdu. Yine bu yıllarda verdiği ilk resitali, Şerif Muhiddin Targan’dan sonra Türkiye’de yapılan ilk ud resitali olması bakımından önemlidir.1985 yılında Konya Selçuk Üniversitesi Müzik Bölümü’nde ud hocalığı yaptı. 1986 yılında Kültür Bakanlığı İzmir Devlet Türk Müziği Korosu’na ud sanatçısı olarak katıldı. Aynı zamanda EÜ DTMK’da ud hocalığı yaptı. 1987 yılında İzmir Devlet Türk Müziği Korosu ile Tunus’ta sekiz konser verdi. 1989 yılında geçtiği Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu’nda Necdet Yaşar’la birlikte, İstanbul’un yanı sıra Türkiye’nin birçok ilinde her ay bir konser verdi. Radyo ve TV programları yaptı. Fransa, Hollanda, Almanya, Avusturya, Ürdün, İsrail, Suriye, Cezayir, Fas, Tunus, Danimarka, İsviçre, Malezya, Yunanistan ve Amerika’nın birçok üniversitesinde resitaller verdi. Zakir Hussain, Mickey Hart, Ross Daly, Christopher Carnes, Ali Akbar Khan, Habib Khan ve dünya müziğinin daha birçok önemli ismiyle birlikte konser ve stüdyo çalışmaları yaptı. 1993 yılında, bir davet üzerine Amerika’ya giderek California ve New Mexico’da ud dersleri ve resitaller verdi. Ayrıca Mendecino’da her yıl ağustos ayında düzenlenen Middle Eastern Music Camp’ta ud dersleri ve Türk müziği dersleri verdi. 1997 ve 1998’de Kudüs’te İsrail Üniversitesi’nin davetlisi olarak Türk Müziği ve ud dersleri verdi. İlk kişisel albümü “Yasemin”i 1996 yılında ABD’de, ikinci kişisel albümü “Suzidil”i ise 2010 yılında Belçika’da kaydetti. Ayrıca Halil Karaduman, Sadreddin Özçimi ve Göksel Baktagir ile yaptıkları canlı konser kayıtları, Kültür Bakanlığı tarafından “Klasik Sazlar Üçlüsü” ve “Ud-Kanun İkilisi” adıyla iki ayrı CD olarak yayınladı. Yaptığı ilk evliliğinden iki çocuk sahibi oldu.

Necati Çelik, ud icrasında Türkiye ve Ortadoğu ülkelerinde ekol bir ud sanatçısı oldu. (Çelik, [07.07.2018]).

Necati Çelik, İzmir’de bulunduğu süreler içerisinde kentin musiki yaşantısına gerek udu gerekse musiki eğitimciliği ile katkılarda bulundu. İzmir Devlet Türk Müziği Korosu ile birçok başarılı konsere imza attı. konservatuvarda ve musiki cemiyetlerinde dersler vererek amatör musikişinasların ve udilerin yetişmesini sağladı. Şerif Muhittin Targan’dan sonra Türkiye’de ilk ud resitalini veren ud sanatçısı olarak anıldı. Enstrümanına olan hâkimiyeti ile birçok musikişinasa örnek oldu ve musikimizi öğrenmek isteyen farklı ülkelerde yaşayan yabancı musikişinaslara dersler ve seminerler verdi. Türk makam müziğinin uluslararası müzik camiasında da tanınmasına katkı sağladı. Türk müziğini, evrensel müziklerle birleştirerek Doğu-Batı sentezli müzik çalışmaları yaptı. Koroda görev yaptığı yıllarda birçok genç koro sanatçısını sahneye hazırladı.

2.5.1.5. Hayati Çifçi (1960 -)

1960 yılında İzmit Hikmetiye’de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Hikmetiye’de, lise eğitimini İzmit’te tamamladı. 1986 yılında İTÜ TMDK Temel Bilimler Bölümü’nden mezun oldu. Yavuz Özüstün, Prof. Dr. Selahattin İçli, Erol Sayan, İnci Çayırılı, Cahit Atasoy, Kani Karaca, Hurşit Ungay, Yalçın Tura, Demirhan Altuğ, Haydar Sanal, Nami Şenel, Serdar Öztürk, Neriman Altındağ, NidaTüfekçi, Can Etili, Süleyman Erguner, Taşkın Doğanışık, Erdoğan Saydam, İhsan Aslan, Saadet Güldaş, Sabahat Emir, Şerife Yılmaz, Nil Aykon, Cafer Açın, Özcan Sevgen, Kamil Özler ve Dr.Teoman Önaldı eğitimine ve sanat anlayışına önemli ölçüde katkıda bulunan hocaları idi. 1986 yılında İzmir Devlet Türk Müziği Korosu sınavlarını kazandı ve korist olarak göreve başladı. 1990 yılında koro şefi Dr. Teoman Önaldı’nın isteği ile koro şef yardımcılığı görevine atandı. Bu görevini, Dr. Teoman Önaldı’nın emekli olduğu 2001 yılına dek sürdürdü. 2001 - 2011 yılları arasında İzmir Devlet Türk Müziği Korosu şefliği görevinde bulundu. Merkezi İstanbul’da bulunan Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı İzmir Şubesi’nin oluşumunda Sabah Şardağ ile birlikte çalıştı. 1995 yılından itibaren başkanlık ve yönetim kurulu üyeliğinin yanı sıra Adalet Bakanlığı İzmir Şirinyer Çocuk Eğitim Evi’nde başta müzik olmak üzere sanatsal etkinliklerin organizasyonu ve yürütülmesinde görev

aldı. Sanatçı 16 Kasım 2011 tarihinde kendi isteği ile emekliye ayrıldı. Hayati Çiftçi hiç evlenmedi ve çocuk sahibi olmadı (Hayati, [05.05.2018]).

Hayati Çiftçi, İzmir Devlet Türk Müziği Korosu'nun kuruluşu ile bu kurumda göreve başladı. Müzikal anlamdaki birikim ve tecrübelerini koroya yeni katılan genç müzisyenlerle paylaşarak yeni sanatçıların yetişmesine katkı sağladı. Ses sanatçısı ve koro şefi olarak müziğe hizmet eden Hayati Çiftçi, suça meyilli risk grubundaki çocukları rehabilite eden müzik çalışmaları yaparak çocukların sanatsal etkinliklere katılmasını sağladı. Müzik aracılığıyla bu çocukların topluma yeniden kazandırılmasında önemli bir rol oynadı. Yapmış olduğu rehabilite ve makamsal temelli terapi çalışmalarıyla musikimizin gelişimine katkı sundu.

2.5.1.6. Çağlar Fidan (1994 -)

1994'te Balıkesir'de doğdu. İlköğretim ve ortaöğretimini Balıkesir/Edremit'te tamamladı. 2012'de İTÜ TMDK Ses Eğitimi Bölümü'nü kazandı. Bu okulda Nevzat Atlığ, Münip Utandı, Şehnaz Rizeli, Sinem Özdemir, Gülşah Çubukçuoğlu Sönmez ve Gediz Çoroğlu gibi hocalarla repertuar; Ayşegül Aral Altıok ve Fidan Kurt ile ses eğitimi çalıştı. 2014'te Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu'nda misafir ses sanatçısı olarak yaklaşık bir yıl görev aldı. TRT Genel Müdürlüğü'nün 2015 yılında açtığı sınavı kazanarak İstanbul Radyosu'na atandı. 2018 yılında İzmir Radyosu'na tayin oldu. Çağlar Fidan'ın TRT repertuarında altı adet eseri bulunmaktadır.⁵⁶

“Kanun çalan Fidan, kendisiyle yapılan görüşmede beste tarzını oluşturan bestekârlar arasında Selahattin Pınar, Zeki Arif Ataergin ve Artaki Candan'ı işaret etmiştir. İcra açısından ise kendisini Münir Nurettin Selçuk'un hayran biri olarak tanımlamaktadır. Ancak tevazu göstererek “O'nun icrasını örnek alabilmek için dahi bir kumaş gerekli; fakat o kumaş bende mevcut değil”⁵⁷ demiştir.

Çağlar Fidan, genç yaşından beklenmeyecek ölçüde bestecilik alanında kabiliyeti olan bir musikişinas olarak adını geniş kitlelere duyurdu. TRT İstanbul Radyosu'nda da stajer sanatçılık dönemini tamamladıktan sonra yetişmiş sanatçı olarak İzmir Devlet Türk Müziği Korosu'na dâhil oldu. Çağlar Fidan, Hem klasik koroda hem de İzmir'in farklı mekânlarında verdiği klasik eserlerden oluşan konserlerle besteci ve ses sanatçısı olarak musikimizin gençler tarafından tanınmasına hizmet etmeyi sürdürmektedir.

⁵⁶ Eserleri Bkz.Ek 6

⁵⁷ 25.11.2018 tarihli Çağlar Fidan ile yapılan telefon görüşmesi.

2.5.1.7. Selim Güler (1961 -)

1961 yılında İstanbul'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ordu Ünye'de tamamladı. 1981 yılında İTÜ TMDK Şan ve Temel Bilimler Bölümlerini kazandı. Temel Bilimler Bölümünü tercih ederek 1985 yılında bu okuldan mezun oldu. Aynı yıl kemençe sanatçısı olarak İzmir Devlet Türk Müziği Korusu'nun giriş sınavlarını kazandı. 1986-1988 yılları arasında EÜ DTMK' da kemençe hocası olarak görev yaptı ve yeni kemençecilerin yetişmesine katkı sağladı.1988 yılında sanat yönetmenliğini Tanburi Necdet Yaşar'ın yaptığı İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu'na atandı. 1990-2003 yılları arasında toplulukta sanatçılığının yanı sıra müdür vekili olarak görev yaptı. 2001-2007 yılları arasında Haliç Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalıştı. Yurtiçinde ve yurtdışında birçok konserde görev yaptı (Güler, [05.05.2018]).

Selim Güler, Günümüzde musiki piyasasında olan İzmir'deki birçok kemençe sanatçısına ilk dersleri vererek İzmir makam müziğine eğitimci ve kemençeci olarak katkılar sundu. Koronun kurulduğu ilk yıllarda bu kurumda göreve başlayan Güler, kurumun kurumsal bir kimlik kazanmasında etkin rol oynadı.

2.5.1.8. Serdar Gökmen (1963 -)

1963 yılında İzmir-Bergama'da doğdu. 1984 yılında DEÜ Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü viyolonsel sınıfından birincilikle mezun oldu. Öğrenciliği sırasında İZDSO viyolonsel sanatçısı Hüseyin Ünal, daha sonra da aynı orkestradan Hakkı Çoban ve Mustafa Demiröz ile çalıştı. Türk müziği çalışmalarını ise TRT İzmir Radyosu ney sanatçısı Mahmut Bilki ile sürdürdü.1986 yılında İzmir Devlet Türk Müziği Korusu'nun açtığı sınavı kazanarak bu kurumda viyolonsel sanatçısı oldu. EÜ DTMK'nda dokuz yıl viyolonsel, DEÜ Eğitim Fakültesinde 3 yıl nazariyat dersleri verdi. 2006 yılında İstanbul Devlet Opera ve Balesi sanatçısı soprano Çiğdem Aydemir ve piyano sanatçısı Kamil Sökmen ile birlikte "Alaturka La Luna" isimli grubu kurdu. Bu grupla çeşitli illerde, Türk ve Batı müziği eserlerinin birlikte seslendirildiği konserler verdi. EXPO İzmir tanıtım için kurulan "Colours of Turkey" projesi kapsamında birçok gösteride görev aldı. Kamil Sökmen ile 2010 yılında kurdukları "Tempo di Semai" isimli Viyolonsel-Piyano ikilisi ile Türk müziği, Halk müziği, Caz, Batı müziği ve tango repertuarlarını içine alan konser çalışmaları yaptı.

Yurtiçi ve yurt dışında çok sayıda konserlere katılan sanatçı, çeşitli stüdyo kayıtlarında da görev aldı.

Serdar Gökmen, İzmir Devlet Türk Müziği Korosuna girmesinin ardından Batı müziği alanında aldığı eğitimini makam müziği ile sentezleyerek farklı ve yenilikçi çalışmalarıyla makam müziğine katkı sağladı. Özellikle: Kamil Sökmen ile 2010 yılında kurdukları “Tempo di Semai” isimli viyolonsel-piyano ikilisi ile Türk müziği eserlerinin Batı müziği formlarında çok sesli icralarını yaptı. Farklı ülkelerde verdikleri konserlerle makam müziğinin evrensel müzik piyasasında tanınmasına destek oldu.

2.5.1.9. Celalettin Kahraman (1965 -)

20 Ocak 1965 yılında İstanbul’da doğdu. İlköğrenimini tamamladıktan sonra 1976 yılında İTÜ TMDK’na girdi. Burada, Bekir Sıdkı Sezgin, Alâeddin Yavaşca, İnci Çayırılı, Hurşit Ungay ve Yavuz Özüstün ile Türk musikisi, solfej ve nazariyat çalıştı. Faris Akarsu, Ümit Erte ve Nami Şenel ile Batı musikisi, Erdoğan Saydam, Orhan Borar ile Batı musikisi keman ve Cevdet Çağla ile de Türk musikisi keman çalıştı.1986 yılında İzmir Devlet Türk Müziği Korosu’nun açmış olduğu sınavı kazandı ve keman sanatçısı olarak göreve başladı. Almanya, Hollanda, Mısır gibi ülkelerde ve yurtiçinde çeşitli illerdeki konserlerde yer aldı. 1994-1997 yılları arasında EÜ DTMK’nda keman hocası olarak görev yaptı. Evli ve iki çocuk babasıdır.

Celalettin Kahraman, İzmir Devlet Türk Müziği Korosu’nda kendisine has geliştirdiği keman tekniğini ve müzikal birikimlerini genç sanatçılara aktararak makam müziğine gelişimine katkılar sunmayı sürdürmektedir.

2.5.1.10. Ayşe Küey (1965 -)

1964 yılında İzmir’de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini İzmir’de tamamladı. Lise yıllarında özel kanun dersleriyle başladığı müzik yaşamına 1985 yılında kazandığı Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği konservatuvarı Temel Bilimler Bölümü’nde devam etti. Öğrenciliği sırasında Güldeniz Ekmen ve Naci Derçin’ den kanun dersleri aldı ve 1990 yılında mezun oldu. Aynı yıl Ege Üniversitesi’nde müzik okutmanlığı yaptı. 1991 yılında Kültür Bakanlığı Diyarbakır Devlet Klasik Türk Müziği Korosu’nda kanun sanatçısı olarak göreve başladı. 1994-1998 yılları arasında

mezun olduğu üniversitede kanun dersleri verdi. 1996-1998 yılları arasında Yunanistan, İtalya, İspanya, Macaristan, Slovakya, Romanya, Avusturya, Almanya, Portekiz, Şili, Venezüella, Brezilya, Meksika, Arjantin, Fas, Tunus, Mısır, Ürdün, Pakistan ve Hindistan'da Dış İşleri Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı'nın ortak projesi olan "Cumhuriyetin 75. Yılı" etkinliklerinde görev aldı. "Turquie la Belle" Türk Müziği Topluluğu ile konserler verdi. 2003 yılında "İpek Yolu" adını taşıyan özel bir proje için bir araya gelmiş beş sanatçı ile İran' da çalışmalar yaptı ve aynı grupla Almanya, İtalya ve İran'da bir dizi konser verdi. Üç İranlı, bir İtalyan ve Ayşe Küey'den oluşan grup, doğu-batı kültür sentezini müziklerine yansıttı. Bu konser serisinin Almanya ayağının konser kayıtları CD haline getirildi. 2007 yılında on bir kişilik "A la Turca la Luna" grubuyla klasik Türk müziği, tango ve aryalardan oluşan bir repertuarla konserler verdi. 2008 yılında ise aynı grupla "Melih Kibar Şarkıları" isimli projede yer aldı. 2008 yılının sonlarına doğru bir araya geldiği yedi kişilik yeni bir grupla yeni bestelerden oluşan çok sesli müzik çalışmaları yapmaya başladı ve canlı performanslar sergiledi. 2010 yılında Devlet Türk Müziği Korosu ve Devlet Opera ve Balesi'nden seçilen, Türkiye'nin tanınmış sanatçılarından da konuk edildiği on kişilik bir grupla "Türkiye Renkleri" adlı bir projede görev aldı ve yurtiçinde çeşitli konserler verdi. Ayşe Küey, Devlet Korosu saz sanatçılığı geçmişinde Kültür Bakanlığı himayesinde yurtiçi ve yurtdışında pek çok konser ve turne programında yer aldı. 2016 yılından beri İzmir Devlet Türk Müziği Korosu'nda kadrosuyla birlikte görevine devam etmektedir (IZDKO, [09.07.2018]).

Ayşe Küey, İzmir'de başladığı müzikal yaşantısını Türkiye'nin farklı şehirlerinde devam ettirerek makam müziğine sazende ve eğitimci olarak hizmet etti. Hem çalgısının hem de makam müziğinin tanınmasına katkı sağladı. Yaptığı Türk-Batı müziği sentez çalışmaları ile hem makam musikisini; hem de çalgısını evrensel müzik dünyasında geniş kitlelere tanıttı.

2.5.1.11. Ümit Mutlu (1939 -)

1939 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimlerini İstanbul'da yaptı. Orta ve lise öğrenimi yıllarında mandolin, ağız armonikası ve flüt gibi enstrümanlar öğrendi. İstanbul Tıp Fakültesi'ne başladığı 1960 yılına kadar yalnız Batı müziği ile ilgilendi. Aynı yıl İstanbul Belediyesi konservatuarı Türk müziği nazariyatı bölümüne kaydoldu. konservatuvara başladığı yıl enstrüman olarak kanunu seçti. Müzik

hayatının şekillenmesinde İstanbul Radyosu kanun sanatçılarından Haluk Güneyle etkili oldu. Tıp Fakültesini ve konservatuvarı birlikte yürüten Dr. Ümit Mutlu, ayrıca Abidin Gerçekler, Şemsettin Kodal ve Süheyla Altmışdört yönetimindeki İstanbul Üniversitesi Korosu, İleri Türk Müziği Korosu, Feridun Darbaz'ın yönettiği Musiki Kültür Derneği ve konservatuvar Talebe Birliği Korosu gibi korolara da devam ederek yoğun bir çalışma temposunda hem kanunu kısa zamanda ilerletmek ve hem de Türk musikisi repertuarını zenginleştirmek imkânını elde etti (Ak, 2009:6). İlk eserini 1963 yılında besteledi. Sözleri Mustafa Nafiz Irmak'a ait olan "Ey Gonca Neden Gül Yüzünün Rengi Sararmış" güfteli, Saba makamındaki bu eser aynı yıl radyo repertuarına girdi. Beste konusunda titiz olan Ümit Mutlu, az ve öz prensibi ile 39 eser besteledi.⁵⁸ Hicaz makamında bestelemiş olduğu sözleri Şerafettin Özdemir'e ait "Yeşil Gözlerinden Muhabbet Kaptım" adlı 1975 yılında düzenlenen bir yarışmada yılın şarkısı seçildi ve birçok sanatçı tarafından plaklara okundu. Ümit Mutlu 1963 yılında konservatuvarın üçüncü sınıfında iken notist olarak Üniversite Korosunun ve İstanbul Radyosu'nun notalarını yazmaya başladı. Daha sonraki yıllarda Dr. Alâeddin Yavaşca, Dr. Nevzat Atlığ, Cüneyt Orhon, Necdet Yaşar ve Yılmaz Öztuna gibi müzik otoritelerinden meydana gelmiş olan Kültür Bakanlığı Türk Musikisi Araştırma Kurulunun ve Yılmaz Öztuna'nın Türk Musikisi Ansiklopedisi'nin notalarını yazdı. 1963 yılında o dönemlerde TRT İstanbul Radyosu klasik Türk musikisi korosunu yöneten Dr. Nevzat Atlığ tarafından koroya kanun sanatçısı olarak alındı. Burada Vecihe Daryal, Cevdet Çağla, Kemal Niyazi Seyhun, Emin Ongan gibi musiki ustaları ile birlikte çalıştı. 1967 yılında İstanbul Radyosu'nda açılan saz sanatçısı imtihanını İhsan Özgen, Doğan Ergin, Fahrettin Çimenli, Ergin Kızılay ile birlikte kazanarak kadrolu kanun sanatçısı olarak programlara katılmaya başladı. Yine aynı yıl İstanbul Fetih Cemiyeti'ne bağlı olarak "Yahya Kemal'i Sevenler Derneği Korosu"nu kurdu ve iki sene süreyle bu koronun şefliğini yaparak birçok konser verdi.

Santur sanatçısı Hüsnü Tüzüner'den etkilenerek santur sazına ilgi duymaya başladı. Santurun Türk musikisine uyumunu sağlamak için akord düzenini değiştirdi ve kanunda olduğu gibi mandal ilavesiyle musikimizin tüm eserlerini çıkarabilen bir enstrüman meydana getirdi. O zamanki Türk Sanat Müziği müdürü olan kemençe

⁵⁸Eserleri Bkz.Ek 8

sanatçısı Cüneyt Orhon'un teşvikiyle programlara santurla katılmaya başladı. O güne kadar icra edilen santurların akord sistemleri ve perdelerinin yetersizliği düşünülürse ortadan kalkmakta olan bu enstrümanın makam müziği için ne büyük bir kazanç olduğu görülmektedir. konservatuvarlarda verilen çalgı eğitimlerinde gördüğü metod eksikliğini gidermek için kanun metodu adlı bir kitap yazmaya başladı. Yetmiş beş sayfalık metodu 1968 yılında bitirdi; ancak çeşitli nedenlerle basımını 1985 yılında gerçekleştirebildi. Kitap, üzerinde eser analizleriyle birlikte makamsal ve egzersiz yönünden genişletici çalışmalar yapılarak 1998 yılında yeniden basıldı (Akan, 1999: 5). 2010 yılında kanun ve santur icracısı olarak görev yaptığı İzmir Devlet Korosu'ndan emekli oldu. Ümit Mutlu müzisyen kimliğinin yanı sıra doktorluk mesleğini de icra etti.

Musikimize besteci, şef, teorisyen, icracı, yönetici ve yazar olarak katkılarda bulunan Ümit Mutlu, yazmış olduğu kanun metodu ile İzmir'de ve Türkiye'nin farklı şehirlerinde kanun sazına ilgi duyan musikişinasların eğitimlerine katkı sağladı. Notistliği ile de bilinen Ümit Mutlu, Türk Musikisi Ansiklopedisi⁵⁹'nde yer alan klasik eserlerin notalarını yazdı. 2007 yılında yayınladığı "Zeybekler, Sirtolar, Longalar" adlı santur albümü ile de Türk makam müziğinde santurun kullanılmasına ön ayak oldu.

2.5.1.12. Teoman Önalı (1936 -)

1936 yılında Trabzon'da dünyaya geldi. Babası Mehmet Bey annesi Nezire Hanımdır. Musiki ile meşgul bir aile topluluğu içinde büyüyen Teoman Önalı, 12 yaşındayken teyzesinden ud dersi almaya başlayarak musiki hayatına ilk adımı attı. Lise tahsilinden sonra tıp tahsili yapmak için İstanbul'a geldi ve yine tıp tahsili ile birlikte çalışmalarına da devam ederek bir arkadaşının daveti üzerine ileri Türk Musikisi konservatuvarına dâhil oldu (Rona,1970:711). Tıp tahsili esnasında 1964 yılında, İstanbul Tıp Fakültesi Korosunu kurdu ve yönetti. Aynı yıl, Hüseyin Sadeddin Arel'in kurduğu İleri Türk Musikisi Konservatuvarı Derneği'ne başkan oldu ve bu derneğin korosunu çalıştırıp ve yönetti. 1965 yılında, Sadettin Arel adına yapılan çoksesli beste yarışmasında "Çok uzak da olsa, birgün döneceğim sana" dizeli Segâh bestesiyle, birincilik ödülü aldı. 1967-1972 yılları arasında TRT İstanbul Radyosunda ud sanatçısı ve koro yöneticisi olarak görev yaptı. 1972 yılında,

⁵⁹Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi adı ile 1969 yılında MEB tarafından ilk baskısı yapılan ve Yılmaz Öztuna tarafından yazılan eser.

askerliği nedeniyle gittiği Isparta'da, 11 yıl süreyle kaldı. Bu süre içinde, Isparta Musiki Derneğini kurdu çalıştırdı ve konserlerini yönetti. 1983 yılında İzmir'e yerleşti ve TRT İzmir Radyosunda ud sanatçısı ve koro yöneticisi olarak çalışmaya başladı. 1985 yılında da aynı yıl kurulan İzmir Devlet Türk Müziği Korosu'nda, koro yöneticisi olarak göreve başladı. Tüm bu yıllar içinde, Laika Karabey, Nevzat Atlığ, Feridun Darbaz, Melahat Pars, Şefik Gürmeriç, Süheyla Altmışdört, Cahit Atasoy gibi değerli hocalardan yararlandı (Akdoğu,1997:213). Kültür Bakanlığınca 1991 yılında Devlet Sanatçısı ünvanı ile ödüllendirildi. EÜ DTMK'da dokuz yıl öğretim üyeliği yaparak birçok sanatçının yetişmesine katkıda bulundu. 2001 yılında yaş haddinden emeklilik hakkı alarak çok sevdiği hekimlik mesleğine yeniden döndü (Zor, 2003: 8).

Teoman Önaldı, İzmir ve Türkiye'nin farklı illerinde yapmış olduğu musiki çalışmaları ile birçok kişiye örnek oldu ve yeni musikişinasların yetişmesine katkı sağladı. Eserlerindeki melodik seyirlerle ve makamsal ezgilerde kullandığı geçkilerle birçok bestecinin yeni eserler üretmesine katkı sundu. 1983 yılında yerleştiği ve hayatını sürdürdüğu İzmir'de makam müziğinin akademik anlamda icra edilmesine ve yerleşmesine vesile oldu. Dönemin siyasileri ile sıklıkla bir araya gelerek İzmir'de devlet korosunun kurulması gerekliliğini bulunduğu her ortamda dile getirdi ve 1986 yılında İzmir'de türk makam müziği icra edecek bir devlet korosunun kurulmasını sağladı. Musikimize eğitimci, besteci, şef ve yönetici olarak katkıda bulundu ve yaptığı çalışmalarla musikimizin geniş kitlelerce tanınmasını sağladı.

2.5.1.13. Erhan Parlat (1968 -)

1968 yılında Gaziantep İslahiye'de doğdu. İlk, orta ve liseyi Ankara'da okudu. Müzik yaşamına TRT Ankara Radyosu TSM Gençlik Korosunda başladı. Burada müzik eğitimini biçimlendiren hocaları: Ahmet Hatipoğlu (solfej ve nazariyat), Yüksel Kip, Tarık Kip (repertuar), Dr. M. Nazmi Özalp' (musiki edebiyatı ve tarihi, klasik kemençe)dır. Yine aynı dönemde Ahmet Hatipoğlu, yönetimindeki TRT Ankara Radyosu Türk Tasavvuf Müziği Korosu'nun kayıtlarında ses sanatçısı olarak görev aldı. Üniversite yıllarına kadar bu kurumdaki eğitimi devam etti. 1988 yılında İTÜ TMDK Ses Eğitimi Bölümü'ne girdi. konservatuvar eğitimi süresince Güher Güney ile şan, Prof. Dr. Selahattin İçli ile ses sağlığı, Naime Batanay ile tanbur, Ahmet Kadri Rizeli ile klasik kemençe, Hurşit Ungay ile kudüm çalıştı.

konservatuvar eğitim döneminde Bekir Sıdkı Sezgin'den Tasavvuf musikisi dersleri aldı ve kendisinin dini müzik kayıtlarında korist olarak görev yaptı. 1989 yılında İzmir Devlet Klasik Türk Müziği Korosunun açmış olduğu sınavları kazandı ve ses sanatçısı olarak göreve başlaması sebebiyle yarım bıraktığı eğitimini 1996 yılında EÜ DTMK Ses Eğitimi Bölümünden mezun olarak tamamladı. Eğitimi sırasında özellikle Türk Halk müziği konusunda Dr. Arınç Emnalar ve Toygun Dikmen'den yararlandı. Öğretim görevlisi Güldeniz Ekmen'in bestelediği ve Yunus Emre'nin şiirlerinden oluşan "Allah Sana Sundum Elim" adlı CD çalışmasında solist olarak görev aldı. konservatuvar öğretim görevlisi Şef Nuri Mahmut yönetimindeki "Çin Seddi'nden Anadolu'ya" adlı orkestrada klasik kemençe sanatçısı olarak yurtiçi ve yurtdışı konserlerine katıldı. konservatuvardan mezun olduğu yıl Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Türk Sanat Müziği Korosunu çalıştırdı. Gönüllü üyesi olduğu Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı İzmir Şubesinin, Adalet Bakanlığı Şirinyer Çocuk Eğitim Evi Halk Müziği Korosunun oluşumunda Şef Hayati Çiftçi ile birlikte görev aldı. 15.10.2002 tarihinde İzmir Devlet Klasik Türk Müziği Korosu şef yardımcılığı görevine getirildi. 1 Ağustos 2007-11 Eylül 2008 tarihleri arasında koro müdürlüğü görevinde bulundu. 2011 Kasım ayında koro şefliği görevine başladı.

Erhan Parlat, İzmir Devlet Türk Müziği Korosunu gerek repertuar gerekse program akışı çizgisinden ödün vermeden uzun yıllar yönetti. Koronun belli bir noktaya gelmesini sağladı. İzmir'de makam müziği koro geleneğini devam ettirdi. Aynı zamanda 'Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı' çalışmaları kapsamında Adalet Bakanlığı Şirinyer Islah Evi'nde oluşturduğu çocuk korosu ile Islah Evinde ve devlet korosu binasında konserler düzenledi. Risk gurubunda yer alan çocukların topluma yeniden kazandırılması için çocuklara makam müziğini sevdirdi ve ıslah evinde kalan çocuklarla periyodik konserler vererek ve makam müziğinin tedavi amaçlı kullanılacağını göstererek musikimize hizmet etmeyi sürdürmektedir.

2.5.1.14. Armağan Sezen (1965 -)

1965 yılında Manisa'nın Akhisar ilçesinde dünyaya geldi. İlk, orta ve lise eğitimlerini doğduğu yerde tamamladı. 1981 yılında Ankara Gazi Üniversitesi İşletme Bölümü'nü kazandı. Bu fakülteden müziğe olan ilgisinden dolayı 1984 yılında ayrıldı. Daha sonra aynı yıl Ege Üniversitesi bünyesinde kurulan EÜ

DTMK'nın açmış olduğu sınavları kazanarak müzik eğitimine başladı. konservatuvardaki kemençe eğitimi sırasında Selim Güler ve Sedat Altınöz ile çalıştı. 1989 yılında konservatuvardaki eğitimini başarıyla tamamladı. Aynı yıl İTÜ Sos. Bil. Enst.'de lisansüstü eğitim çalışmalarına başladı. 1990 yılında Diyarbakır'da Devlet Klasik Türk Müziği Korosu için açılan enstrüman sanatçılığı sınavını kazandı.1991 yılında bu koroya kemençe sanatçısı olarak atanarak görevine başladı. 1992 yılında "Türk Müziğinde Nota Yayıncılığı (1895-1928)" adlı teziyle yüksek lisans eğitimini tamamladı. 1994 yılında İzmir Devlet Türk Müziği Korosuna atandı. Burada 12 yıl boyunca görevine devam etti. Bu koroda görev yaparken Cezayir, Danimarka ve İsveç'te verilen konserlere katıldı. 1995-1997 yılları arasında DEÜ GSF Müzik Bilimleri Bölümü'nde kemençe dersleri verdi (Akdoğan,1997:19). 2005 yılında yeniden ilk görev yeri olan Diyarbakır'da faaliyet gösteren Devlet Klasik Türk Müziği Korosu'na kemençe sanatçısı olarak geçiş yaptı. Gıda Mühendisi Hülya Hanım ile evlendi. Bu evlilikten bir çocuk sahibi oldu. Yetişmesinde ve yaptığı tüm çalışmalarda büyük ölçüde Onur Akdoğan'dan yararlanan Armağan Sezen, Onur Akdoğan'nun 12 kitabının notalarını yazdı.

Armağan Sezen, lisans ve yüksek lisans eğitimi boyunca yaptığı araştırmalar neticesinde Türk müziğindeki nota yayıncılığı üzerine gördüğü eksiklikleri Yüksek Lisans Tezi⁶⁰'nde belirtti ve bu alan üzerinde çalışmalarda bulundu. Türk makam müziğine yetişmesinde büyük emeği olan hocası Müzikolog Onur Akdoğan'nun yayınlamış olduğu 12 kitabın içinde yer alan eserlerin notalarını yazdı. Kemençe sanatçısı, araştırmacı ve notist olarak musikimize katkılar sundu. Türkiye'de nota yayıncılığı üzerine tespit ettiği eksiklikleri araştırdı, bilgilerini yazmış olduğu Yüksek Lisans Tezi ile araştırmacıların hizmetine sundu.

2.5.1.15. Bora Uymaz (1976 -)

1976 yılında İzmir'de dünyaya geldi. 1994 yılında EÜ DTMK'nı birincilikle kazandı. 1999 yılında konservatuvardan birincilikle mezun oldu. konservatuvardaki öğrencilik yıllarında TRT İzmir Radyosu TSM Korosu'nda akitli sanatçı olarak görev aldı. Mezuniyeti sonrası 2000 yılında Bursa Klasik Türk Müziği Korosu yetmiş sanatçı sınavlarını kazandı. Bu kurumda ses sanatçısı olarak çalıştı. 2005 yılında İzmir Devlet Türk Müziği Korosuna geçiş yaptı. Musikide üstad olarak

⁶⁰Tez Adı: Türk Müziğinde Nota Yayıncılığı (1875-1928), İTÜ Sos.Bil.Enst., İstanbul, 1991.

bilinen Cinuçen Tanrıkorur, Akın Özkan, Vefik Ataç, Bekir Reha Sağbaşı gibi ustalardan özel dersler aldı. Bu isimlerin musiki eğitimine büyük katkıları oldu. 2004 yılında UNESCO tarafından hazırlanan “Dünya Kültür Miraslarımız” adlı belgesele mevlevi müziği bölümüne katkıda bulundu. 2005 yılında Kültür Bakanlığı tarafından düzenlenen “Az Kullanılan Makam ve Usüllerde Beste Yarışması” adlı yarışmaya katıldı. Bu yarışmada, katıldığı eserlerle ikincilik ve beşincilik ödüllerini kazandı. Katıldığı pek çok farklı yarışmalarda da mansiyon ödülüne layık görüldü. Kültür Bakanlığı ve özel organizasyonlarca düzenlenen etkinliklerde yurtiçinde ve Amerika, Avustralya, Japonya, Çin, Yunanistan, Güney Kore, Almanya, Vatikan, Hollanda, Tunus, Kıbrıs gibi ülkelerde solist olarak görev yaptı. Kudsi Erguner Ensemble ile Polonya, Almanya, Belçika, İtalya ve Fransa’da konserler verdi. Suznak-Aşiran isimli bir makam terkiib etti ve bu makamda bir de takım besteledi. “Mim Sad Ra”, “Yunusça” ve “Bir” isimli tasavvuf müziği albümleri de çıkarttı. Dikkate değer bir başka çalışması da İzmirli Güftekar Ahmet Ilgaz’ın “Rüya İçinde Rüya” isimli şiirinden yola çıkarak hazırladığı ve içinde bu uzun şiirin bestesinin de yer aldığı aynı isimli şiir, nota kitabı ve cd’sidir. 250 beste çalışması yaptı. 2010 yılından başlayarak Arp Sanatçısı Şirin Pancaroğlu ile Türk müziği ikilisi olarak Türk-Batı sentezli konserler verdi. Türk müziği solisti Türkan Uymaz ile evlendi ve bu evlilikten iki çocuk sahibi oldu.⁶¹

Bora Uymaz, yeni dönem Türk müziği ses icracıları arasında musikinin farklı kollarında yaptığı başarılı çalışmalarla isim yaptı. Memleketi İzmir’de aldığı musiki eğitimini birçok değerli musikişinasdan aldığı eğitimlerle en üst seviyeye çıkardı. Yeni yetişmekte olan ses ve saz icracısı adaylarına da örnek teşkil ederek makam müziğine katkılar sağladı. Terkiip ettiği Suznak-Aşiran makamı ve bu makam üzerine bestelediği eserlerle makam müziğine besteci ve teorisyen olarak hizmet etti. Ses icracılığı üzerine aldığı musiki eğitimiyle birlikte musikinin farklı alanlarında da çalışmalar yaptı. Türk makam müziğinin, arp çalgısıyla da icra edilebileceğini ve yenilikçi tınların makam müziğinin tanınırlığına katkı sağlayacağını düşündü. 2010-2018 yılları arasında ünlü Arpist Şirin Pancaroğlu ile yapmış olduğu musiki çalışmaları ve verdiği konserlerle makam müziğinin farklı kitleler tarafından tanınmasını sağladı. Uymaz çalışmalarını 2005 yılında girdiği İzmir Devlet Türk Müziği Korosu’nda solist ve korist olarak sürdürmektedir.

⁶¹ 17.04.2018 tarihli-Kanuni Ejder Güleç Atölyesinde Bora Uymaz ile gerçekleştirilen görüşme.

2.6. TRT İzmir Radyosu ve İzmir Musiki Hayatına Katkısı

Türkiye’de 1950’li yıllarda radyo yayınları devlet tarafından yürütülmekteydi. Devlet radyolarının gelişim kaydettiği yıllar 1940’lı yıllar olmuştur. Mühendis Hilkat Bolulu tarafından kurulmuş olan İzmir Radyosu, ilk olarak 1950 yılında 19. İzmir Enternasyonel Fuarı’nda yayın yapmak üzere işe başlamış ve fuar dönemi boyunca 47,62 m. 6300 kilosikl dalga uzunluğu üzerinden yayın yapmıştır. Fuar sezonu bittiğinde ise radyo yayını durdurulmuştur. İzmirliilerin sürekli bir radyo kurulması konusunda istekleri üzerine Belediye Başkanı Rauf Onursal radyoyu mühendis Hilkat Bolulu’dan satın alarak, belediye bünyesinde bir radyo kurulması konusunda hükümetle gerekli görüşmeleri yapmıştır (İstatistik, 1950: 410). Bunun üzerine İzmir Radyosu Bakanlar Kurulu’nun kararıyla 16 Mart 1951’de sürekli olarak yayına başlamış Trakya ve Ege bölgeleri de radyo yayın alanı kapsamına alınmıştır (İstatistik, 1959:525). 1 Mart 1952 tarihinden itibaren de İzmir Radyosu, belediyeden alınarak Basın Yayın Genel Müdürlüğü’ne devredilmiştir. İzmir Radyosu'nun nitelikli programlar yapabilmesi için iyi bir kadro oluşturulması yönünde çalışmalar yapılmıştır. Bu nedenle radyoya sınavla eleman alınmış ve alınan elemanlar belirli bir süre eğitim görmüştür. 1954 yılında açılan sınava yüz 38 kişi başvurmuş ve bunlardan ancak 13’ü birinci elemelerde başarılı olmuştur. 1957 yılında İzmir Radyosu sanatçıları Başbakanlık Basın Yayın Genel Müdürlüğü'nün açmış olduğu başka bir sınava alınmış ve 22 sanatçıdan 7’si yeterli bulunmayarak işten çıkarılmıştır. Kazananlar ise aldıkları puanlara göre sınıflandırılmıştır. 1953 yılında İzmir Radyosu'nun Müdürü Ümit Halit Demiriz’in vermiş olduğu bilgilere göre, kısıtlı olanaklarla radyo programlarını geliştirmek için çalışmalar yapılmıştır. Özellikle de yerli elemanlar yetiştirmek için radyoda akademik bir çalışma sistemi kurulmuştur. Radyoda sabahları Edip Erten, Mehmet Kasabalı, Fikret Karahan, Ali Duyarlar gibi müzik hocaları tarafından solfej, nota, usül gibi konularda dersler verilmiş, öğleden sonra ise saat 14.00’e kadar sonraki günün provaları yapılmıştır. Radyonun, Niyazi Erten Kuarteti ile Şefik Uyguner Triosu adında iki caz orkestrası, Batı müziği programı da hazırlamıştır. Güzin Ergün, Müjgan Akçeli, Mürvet Güdücü, Güzide Çelebi, Güler Özgeçit, Fikret Karahan, Kemal Mısırlı, Alaettin Şensoy, Adem Özesmer, Emin Gündüz, İsmet Tarhun bu dönemde İzmir Radyosu'nda çalışan sanatçılardan bazılarıdır. Klasik koro ise Cüneyd Orhon tarafından yönetilmiştir. Ayrıca bir de Mustafa Hoşsu'nun yönetiminde Yurt Türküleri Korosu konserler

vermiştir. 1954 yılında, Arif Sami Toker'in Radyonun Müzik Yayınları Şefliği'ne atanması ile radyo programlarının niteliği daha da artmıştır. 1953 yılından günümüze kadar geçen süre içerisinde Türk makam müziğini hem İzmirli'lere; hem de yayın ağırları sayesinde dünyanın dört bir köşesinde bulunan makam müziği dinleyicileri ile buluşturmuştur. Yetiştirdiği sanatçıları ve yapmış oldukları programlarla İzmir'de makam müziği denilince akla ilk gelen kurumlardan biri olarak faaliyetlerini sürdürmüştür (Besen, 1975: 25).

Günümüzde halen çalışmalarını sürdüren kurumda yapılan programlar TRT İzmir Stüdyosu adı ile televizyon ekranlarından da yayınlanmaktadır. Bu kurumda yetişmiş, çalışmış ve programlara katılmış sanatçılar İzmir'in farklı ilçe ve semtlerinde yeni musiki dernekleri kurdular ve İzmir'de musiki hayatına katkıda bulundular. TRT İzmir Radyosu'nun İzmir musiki hayatı için bir diğer önemi ise Türk makam müziği icra etmek isteyen amatör musikişinaslara da kapısını açması çocuk ve gençlik koroları ile yeni sanatçıların ve musikişinasların yetişmesine önayak olmasıdır.

2.6.1. TRT İzmir Radyosundan Görev Almış Sanatçı Biyografileri

Bu başlık altında TRT İzmir Radyosu çatısı altında müzik çalışmalarını sürdüren ve yurtiçinde ve yurtdışında çalışmaları ile öne çıkan, ses/saz icracısı ve koro şefi kadrolarında görev yapan 29 musikişinasın biyografisine yer verilmiştir.

2.6.1.1. Nalân Altınörs (1961 -)

20 Mart 1961 tarihinde Ankara'da doğdu. İlkokulu İzmir Halil Rıfat Paşa İlkokulu'nda, Lise öğrenimini İzmir Karataş Lisesi'nde tamamladı. Müzik hayatındaki ilk sahne deneyimi 1978 yılları lise bitirme döneminde okulunun mezuniyet gecesinde Okul Müdürü Abdülrezak Tuğcu'nun bir bestesini seslendirmesiyle başladı. Lise öğreniminin ardından üniversite eğitimi için Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi'ne girdi ancak o yıllarda üniversitelerdeki siyasi dalgalanmalar yüzünden üniversite eğitimini tamamlayamadı. 1981 yılında İzmir Radyosu'nun açmış olduğu sınavlara Ekrem Güyer'in "Unutturamaz Seni Hiçbir Şey" adlı şarkısıyla katıldı ve sınavı kazandı. Birçok Türk müziği sanatçısının yanı sıra Ferit Sidal, Kutlu Payaslı, Yılmaz Yüksel ve Ahmet Hatipoğlu ile eğitim gördü. Daha sonra iki yıllık staj eğitimini tamamlamak üzere Ankara'ya gönderildi. 1983 Yılında tekrar İzmir'e dönen sanatçı, Radyo'da "Korist" olarak göreve başladı ve bu

görevi 1985 yılına kadar devam etti. 1985 yılında TRT ve Radyo Programlarında solo şarkılar okumaya başladı. 1985-1987 yılları arası Nalân Altınörs için oldukça yoğun, tempolu ve konserlerle dolu geçti. Bu konser görevlerinin içinde sanatçı için en anlamlı olanı, TBMM'nin kararıyla Türk Sanat Müziğini doğu illerinde tanıtmak amacıyla görevlendirilmesi oldu. Nalân Altınörs, Hakkâri'ye kadar uzanan 13 ile Türk Sanat Müziğini getiren ilk sanatçı oldu. 1988 yılında Altın Kelebek, Altın Kaset ve Altın Mikrofon ödüllerini aldı. Yine 1988 yılında Adana Gazeteciler Cemiyeti'nce düzenlenen Basın Balosu'nda Yılın Sanatçısı seçilerek ödülünü dönemin Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in elinden aldı. 2002 yılında Kültür Bakanlığı bünyesine katılan Altınörs, 2006 yılına kadar Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü'ne bağlı solist sanatçı olarak Türkiye'nin tüm illerinde konserler vererek sevenleriyle buluştu. Nalan Altınörs'ün repertuarında genellikle neoklasik eserler bulunmakta ve seslendirdiği besteciler arasında Sadettin Kaynak, Selahattin Pınar, Dramalı Hasan, Şükrü Tunar, Yesari Asım Arsoy ve Avni Anıl'ın besteleri önemli yer tutmaktadır. İzmir'de yaşayan Nalân Altınörs serbest olarak çalışmakta ve sahne çalışmaları yapmaktadır.⁶²

İzmir Radyosunda görev yaptığı yıllarda sesi ve sahne duruşu ile hemen fark edilerek dönemin ünlü kadın ses sanatçılarından biri olan Nalân Altınörs, İzmir Radyosu ile başladığı profesyonel müzik hayatını Türkiye'nin farklı şehirlerinde yaptığı çalışmalar ve verdiği konserlerle devam ettirdi. Türk makam müziğinin popüler bir müzik dalı olması için yaptığı televizyon programları ve verdiği konserlerin yanı sıra Türkiye'nin en ücra köşelerine kadar gidip Türk makam müziği eserlerini seslendirmesi ve Türk makam müziği dinleyici kitlesinin sadece belli bölgelerle sınırlı kalmayacağını makam müziği camiasına gösterdi.

2.6.1.2. Avni Anıl (1928-2008)

1928 yılında Üsküdar Selimiye'de doğdu. Çocukluğu, öğrenciliği ve gençliği doğduğu semtte geçti. Eğitimini 3. Selim İlkokulu, Paşa Kapısı Ortaokulu ve Haydarpaşa Lisesi'nde tamamladı. Mezuniyetinin ardından Üsküdar Halkevi'nde yapılan müzik çalışmalarına katıldı. Emin Ongan'dan sekiz sene ders aldı ve bu süre içerisinde Üsküdar Musiki Cemiyeti'nin çalışmalarına katıldı. Beste denemelerine

⁶²25.09.2018 tarihinde Nalân Altınörs ile yapılan görüşme.

1952 yılında başladı.⁶³ “Sordular Mecnun'a Leyla'nın Saadethanesin” şarkısı ile ilk bestesini de aynı yıl yaptı. Yüzün üzerinde bestesi olan eserlerinin birçoğunu Harem'de bulunan evinde besteledi. Bestelediği şarkıların yanı sıra 20 filmin de müziklerini yaptı. Vatani görevini bitirdikten sonra Polis Koleji sınavlarına başvurdu. Buradaki eğitimini bitirdikten sonra, İstanbul ve Adana Emniyet Müdürlükleri'nde polis olarak çalıştı. 1955 yılında polislik görevinden istifa etti. Polislik sonrası yayıncılık ve yazarlık kariyerine başladı. Çeşitli gazete ve dergilere yazılar yazdı ve bu gazetelerin bazılarında muhabirlik yaptı. Akşam Gazetesi'nde müzik üzerine yazdığı yazılar üç yıl aralıksız olarak devam etti. 1955-1967 yılları arasında İstanbul Radyosu haber servisinde çalıştı ve burada redaktörlük yaptı. Bu süreler içinde Anıl Yayın Ajansı'nı kurdu 200 şarkının notasını yayımladı (Rona, 1960: 415). 1972-1982 arasında TRT İzmir Radyosu'nda redaktörlük ve Türk müziği şube müdürlüğü görevlerinde bulundu 1982 yılında TRT'den emekli oldu. 1962-1972 arasında yayınladığı “Musiki ve Nota” adlı dergiyi dergiyi 1983 yılında yeniden çıkarmaya başladı. “Anılar ve Belgelerle Musikimiz Sözlüğü” adlı dört ciltlik kitap hazırladı. Bu kitaplarda hatıralarına da yer verdi (Rona,1960: 41). “Rüya gibi uçan yıllar, Biraz durun, durun biraz”, “Sevmiyorum seni artık, gözlerimi geri ver”, Gözlerin bir aşk bilmecesi sorar gibi”, “Şarkılar yazdım sana” gibi birçok sevilen ve sıkça dinlenen eser besteledi (Anıl,1984:12). 1984 yılında Bursa Türk Musikisi Konservatuvarı'nın kuruluşuna önyak oldu. 1998 yılında Kültür Bakanlığı tarafından “Devlet Sanatçısı” ünvanı ile ödüllendirildi. Emeklilik dönemlerini ve son yıllarını İzmir'de geçirdi. İzmir'deki evinde 14 Haziran 2008 yılında vefat etti (Üsküdarlı Meşhurlar, 2012: 64).

Avni Anıl, Gerek İzmir'de gerekse İstanbul'da yapmış olduğu musiki çalışmalarıyla son yüzyılın yetiştirdiği en önemli bestecilerinden biri oldu. 1972-1982 yılları arasında görev yaptığı TRT İzmir Radyosu'nda musiki çalışmaları ve musiki üzerine yaptığı matbu basımlarla makam müziğinin akademik temelli olarak İzmir'de yerleşmesini sağladı. İzmir'de Türk Müziği konservatuvarı kurulmadan evvel burada yapmış olduğu musiki çalışmaları ve yetiştirdiği öğrencileri ile konservatuvarın kurulmasına önderlik etti. Musikimize notist, yayıncı, yazar ve müzik yöneticisi olarak hizmet etti ve bestelediği eserler ile vefatına kadar makam müziği repertuarına katkılar sağladı.

⁶³Eserleri Bkz.Ek 9

2.6.1.3. Vefik Ataç (1946-1999)

1948 yılında Şanlıurfa'da dünyaya geldi. İlk ve ortaokul eğitimlerini burada aldı. Müzik eğitiminde babası Ali Mustafa Ataç, amcası Mehmet Ataç, Aziz Çekirge, Kutlu Ulaş, Abdurrahman Savaş, Corci Gümüşkalem ve Mahmut Güzelgöz gibi musikişinaslardan yararlandı. 1963 yılı Eylül ayında yüksek tahsil için geldiği İzmir'de makam müziği ile daha bilinçli bir şekilde uğraşma imkânı buldu. 1969 yılında Ege Üniversitesi Fen Fakültesi'ni bitirdi. Üniversite mezuniyetinin ardından TRT tarafından açılan radyo sanatçılığı sınavlarını kazandı. 1970'de, Ali Rıza Avni Tınaz'ın Türk Sanat Müziği müdürlüğü zamanında İzmir Radyosu'nda Tanbur Sanatçısı olarak göreve başladı. Ege Üniversitesi Müzik-Folklor Derneği, Aliğa Pet-Kim Tesisleri, Denizli Belediye Türk Sanat Müziği Topluluklarını; ayrıca, kuruculuğunu Dr. Ayhan Sökmen ve Yalçın Dağgüden'le birlikte yaptığı İzmir Cumhuriyet Korosu'nu, çalıştırıp yönetti. TRT Türk Sanat Müziği repertuarında toplam 39 sözlü ve 3 saz eseri vardır. 1986 yılında o zamanki Kültür Bakanlığı'nın açtığı beste yarışmasında sözleri Hulusi Çekiç'e ait Ferahnâk makamında bestelediği "Seni Nerde Bulsam Gayrı" adlı şarkısı ile birincilik ödülünü aldı. 1969 yılında Zahide Hanım'la evlendi ve bu evlilikten iki erkek çocuğu sahibi oldu (Çubukçuoğlu, 199: 4). 8 Mart 1999 yılında vefat eden Ataç'ın 23 edebi eseri ve 36 şiiri yayımlandı.

İzmir'de bulunduğu ve görev yaptığı yıllarda radyo yayınlarındaki tanbur icraları ve tanbur sazını öğrenmek isteyen hevesli musikişinaslara verdiği musiki dersleriyle makam müziğinin İzmir'de gelişmesine katkılar sağladı. TRT İzmir Radyosu'nda göreve başladığı günden vefatına kadar İzmir'de yaptığı musiki çalışmaları ile tanınan Ataç'ın radyo geleneğine ve disipline uygun olarak kurulan pek çok musiki derneğinde⁶⁴ yöneticilik/şeflik yaparak yetiştirdiği öğrencilerin birçoğu üniversitelerde eğitimci, devlet korolarında ve TRT'ye bağlı radyolarda sanatçı olarak çalıştı ve makam müziğine hizmet etti.

2.6.1.4. Selami Bertuğ (1924-2004)

1924 yılında İstanbul'da dünyaya geldi. Erzurum'da başladığı ilkokul eğitiminin ardından ortaokul ve liseyi İstanbul'da tamamladı. 1944 yılında Harp Okulu'na girdi. 1946 yılında harita subayı olarak katıldığı ordudan, 1968 yılında kendi isteği ile ayrıldı. Görevi nedeni ile Anadolu'yu yakından tanıma fırsatı buldu. Neyzen Tevfik'i

⁶⁴ Alsancak Musiki Derneği, Şifa Veren Sesler Korosu, Kubbealtı Musiki Derneği

tanıdıktan sonra Ney ile ilgilenmeye başladı. Ney yapımını Neyzen Hayri Tümer'den öğrendi. Hamparsum notası ile Arap ve Ermeni alfabelerini öğrenerek eski nota koleksiyonlarını inceledi. Halil Can, Şevki Sevgin, Hayri Tümer, Refik Fersan, Fehmi Tokay, Sinekeman Nuri Bey, Emin Ongan ve Süleyman Erguner'den yararlandı. Ankara ve İzmir Radyoları'nda neyzen olarak çalıştı. Dışişleri Bakanlığı tarafından düzenlenen çeşitli yurtdışı gezilerinde Afganistan, Pakistan, Bangladeş, Lübnan, Irak, Suriye, Ürdün, Mısır, Tunus, Cezayir, Rusya, İngiltere ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki konserlere katıldı. Ankara Radyosunda 1966-1982 yılları arasında TRT tarafından sanatçı yetiştirmek üzere açılan kurslarda hocalık yaptı. 1970'li ve 1980'li yıllarda Ankara Radyosu'nda saz eserlerini yönetti. 1985 yılında İzmir Radyosuna geçti. 1985-1992 yıllarında İzmir Radyosunda Saz Eserleri Topluluğu'nu yönetti. 1989-1990 yıllarında ise EÜ DTMK'da ney ve dini musiki dersleri verdi. Bunun yanında, İzmir Milli Kütüphane'de oluşturduğu koro ile Tasavvufi Sanat Müziği, GTHM ve Rumeli Türküleri'nden oluşan konserler verdi (Akdoğan, 1997: 53). 1989-1990 yıllarında Dokuz Eylül Üniversitesi Müzikoloji Bölümünde Ney hocalığı yaptı. 14 Mart 1992 yılında 42 yıllık radyo hizmetini bitirdi ve emekli oldu. Amatör olarak fotoğrafçılıkla ilgilendi. Hasibe Bertuğ ile yaptığı evlilikten Gevher ve Şemsettin adlarında iki çocuk sahibi oldu. 30 Mayıs 2004 yılında İzmir'de vefat etti.⁶⁵

Selami kurmuş olduğu Tasavvuf musikisi korosuyla İzmir Mevlevihanesi'nden sonra İzmir'de pek icra edilmeyen dini musiki eserlerinin yeniden icra edilmesine ve böylece dini musiki dinleyici kitlesinin yeniden oluşumuna katkı sağladı. konservatuvarda akademik anlamda ney ve dini musiki dersleri vererek yeni neyzenlerin ve musikişinasların yetişmesine vesile oldu. Bertuğ, Türkiye'de Aka Gündüz Kutbay, Süleyman Erguner ve Niyazi Sayın'dan sonra ney icrasında bilinen bir ekol idi.

2.6.1.5. Mahmut Bilki (1953 -)

1953 yılında Gaziantep'de dünyaya geldi. Müziğe ilgisi küçük yaşlarda başladı. İlkokul eğitimini Gaziantep'de; Ortaokul ve lise eğitimini ise Ankara'da tamamladı. Daha sonra, Üniversite Öğrenimine 1971 Yılında, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne bağlı Basın ve Yayın Yüksek Okulu'nda başladı. 1976 yılında,

⁶⁵ Neyzen. Dr. Ferhat Özden ile yapılan 25.12.2018 tarihli görüşme.

Ankara Üniversitesi Basın ve Yayın Yüksekokulu Radyo ve Televizyon bölümünden mezun oldu. 1977 yılında, İzmir Radyosu'nda, prodüktör olarak göreve başladı ve yıl içerisinde açılan sanatçı sınavını da kazanarak kurum içi ney sanatçısı olarak TRT'de göreve başladı. 1984 yılına kadar birçok radyo programı hazırladı: “Sanatçılarımızı Tanıyalım”, “Makamlardan Örnekler”, “Amatör Topluluklarımız” adlı programları dizi olarak yayımlandı. 1984 yılında Bergama Belediyesi Türk Müziği Korosu'nu kurdu. 1992 yılına kadar bu koronun konserlerini yönetti. 1987-1995 Yılları arasında EÜ DTMK'da öğretim görevlisi olarak çalıştı. Ney, solfej ve Türk musikisi usul ve nazariyatı derslerini verdi. 1975 yılında katılmaya başladığı Konya'daki Tasavvuf Müziği ve Sema törenlerinde, uzun yıllar ney sazı ile yer aldı. 1999 yılında yıllardır çalıştığı İzmir Radyosu'nda, koro şefi olarak hizmet etti. Radyo ve Televizyonda ‘Küçük Koro’, ‘Erkekler Topluluğu’, ‘Fasıl’ gibi koro ve toplu programları yönetti. İcra denetleme ve repertuar kurullarında çalıştı, sınav jürilerinde yer aldı. Sanatçının yetişmesinde; Ekrem Vural, Cinuçen Tanrıkorur, Selami Bertuğ, İsmail Baha Süreksan, Necati Çağman ve Ahmet Ayhan gibi değerli hocalarının emekleri çoktur. Ney sazında, büyük ney ustası Niyazi Sayın ekolünü takip etti ve yıllarca büyük bir hayranlıkla ona olan bağlılığını sürdürdü. Tanburi Cemil Bey'in plakları, Tanburi Necdet Yaşar ve Kemeçevi İhsan Özgen'in icraları da sanatı ve sanat anlayışında etkili oldu. Bestecilik alanında da çalışmaları bulunan Mahmut Bilki'nin, toplamda 30 saz ve söz eseri vardır. Bunların dördü TRT repertuarındadır.⁶⁶1981 yılında, Nurten Bilki ile hayatını birleştirdi. Bu evlilikten iki erkek çocuk sahibi oldu. Büyük oğlu elim bir trafik kazası sonucu vefat etti. Neyzen Mahmut Bilki, 2013 yılında TRT İzmir Radyosu'ndan emekli oldu. Emekliliğinin ardından musiki derneklerinde yeni musikişinaslar yetiştirmeye devam etti.

Mahmut Bilki, Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda Radyo ve Televizyon Yayıncılığı üzerine aldığı üniversite eğitimini ilgi duyduğu musiki ile birleştirdi. Makam müziği üzerine TRT İzmir Radyosunda yaptığı programlarla birçok eserin ve bestecinin tanınmasına katkı sağladı. Müziğe şef, sazende, müzik prodüktörü ve eğitimci olarak hizmet etti.

⁶⁶ Eserleri Bkz.Ek 11

2.6.1.6. Nursal Ünsal Birttek (1939-2009)

12 Mart 1939 yılında Erzurum Fevzi Çakmak hastanesinde dünyaya geldi. Aslen Aydın'lı olan sanatçının müzikle olan tanışması Aydın Musiki Cemiyeti'nde başladı. Ailesinin ısrarı üzerine keman öğrenmeye karar verdi. Babasının soyadının "kemani" olması, Atatürk ve Hasan Ferit Alnar gibi değerli insanların önünde keman çalması Nursal Ünsal'ı iyi bir keman sanatçısı olması yönünde etkiledi. Keman çalmaya dokuz yaşında başlayan Ünsal, her zaman bir bayan gibi değil bir "erkek gibi" güçlü keman çalma konusunda sürekli babasından öğütler aldı. Aydın Musiki Cemiyeti'nde keman derslerine devam eden Nursal Ünsal, o dönemin ünlü isimlerinden faydalandı (Apaydın, 2000: 3). Aydın'ın ileri gelen ailelerinden Berrin Menderes tarafından fark edilen sanatçı, bu ailenin desteği ile 1952 yılında Ankara radyosu sınavlarına başvuruda bulundu. O tarihte 12 yaşında olan sanatçının başvurusu yaş sınırı nedeniyle kabul edilmedi. Sonra Mualla Mukadder Atakan, Gönül Yazar, gibi isimlerin yer aldığı bir aile gazinosunda keman çalmaya başladı. Burada büyük ilgi gördü. Bunun üzerine o akşam aynı mekânda olan Hüseyin İleri (ritm sanatçısı) radyo sınavına girebileceğini ancak daha önce Cevdet Kozanoğlu'nun kendisini dinlemesi gerektiğini söyleyerek Nursal Ünsal'ı yeniden TRT'ye yönlendirdi. Ruşen Kam, Fahri Kopuz, Halil Bedii Yönetken, Mesut Cemil, Münir Nurettin Selçuk, gibi büyük isimlerin jüri olduğu sınavda büyük başarı gösteren Ünsal, hem keman; hem de ses sanatçısı olarak Ankara Radyosu'na kabul edildi. Bu süre içerisinde Fahri Kopuz'un oğlu Fethi Kopuz'dan keman dersleri almak için bir süre Ankara Devlet konservatuvarı'na misafir öğrenci olarak devam etti. Burası Batı müziği konservatuvarı olduğu için Batı tekniği ile keman çalmayı da öğrendi. 18 yaşında ailesinin ısrarı üzerine istemediği biri ile evlendirildi. 1959 yılında radyo sanatçılarının girmek zorunda olduğu bir sınav yapıldı. Ancak Nursal Ünsal 1952 yılında girmiş olduğu sınavda üstün başarı gösterdiği için yapılacak olan sınav "repetitör imtihanı" olarak kabul edildi ve sınava tekrar girmesine gerek görülmedi. Daha sonraki yıllarda da hiçbir radyo sınavına girmedi. Mesut Cemil'in ilk canlı yayın provasında kendisine geçiş taksimi verildi. Ancak anonsan önce Mesut Cemil soyadını beğenmeyerek sanatçıya "Nursal Ünsal" adını verdi. 1960 yılından beri bu soyadını kullanan sanatçı hep aynı soyadla anıldı. Yaşamı boyunca sanatçı kişiliğinin yanında güzelliği ile dikkati çeken Nursal Ünsal'a birçok besteci ve söz yazarı tarafından şiir ve besteler armağan edildi. Rüştü Şardağ kendisine büyük bir

hayranlık duyduğunu belirten bir şiir yazdı ve Selahattin Erköse'ye besteletti⁶⁷ (Apaydın, 2000: 6). Zor bir çocukluk dönemi geçiren Nursal Ünsal, babasız büyümenin verdiği zorluklarla yaşadı. Yaptığı evliliklerde ve özel hayatında çalkantılı bir hayat yaşayan Nursal Ünsal evliliklerinden üç çocuk sahibi oldu. Bir kadın müziyen olarak öncelikle üç erkek kardeşine müzisyen kimliğini ve başarılarını kabul ettirebilmek için ailesel ve toplumsal alanda sıkıntılar yaşadı. Devlet korolarına, üniversitelere, TRT Radyosu'na birçok sanatçı ve hoca yetiştirdi ve İzmir'in ruhuna dokunan binlerce kişiye hocalık yaptı. Hocaların hocası olarak anıldı. Güven Yağtu, Prof. Hakan Cevher, İsmail Olgay, Bora Uymaz gibi başarılı sanatçı ve akademisyenlerin de musiki hocalığını yaptı. İşine karşı sonsuz bir saygısı olan Nursal Ünsal, laubaliliği sevmeyen, prensipli ve otoriter bir hoca olarak bilinirdi. Evde anne olarak da bu özelliklerini koruyan Nursal Ünsal, çocuklarını da aynı şekilde yetiştirdi ve çocuklarının müziğe hizmet eden birer müzisyen olmasını sağladı. Aileden gelen müzik yeteneği çocuklarına da sirayet etti ve üç çocuğu da meslek olarak müziği seçti. Üç çocuğu da klasik Türk müziği eğitimi gördü. Fatma Niran Ünsal, Haktan Ünsal ve Nida Ünsal'ın annesidir. Ölümünden sonra devlet töreni istemeyen Nursal Ünsal TRT'ye kırgın ayrıldı ve TRT Kurumuna hakkını helal etmediğini ölümünden birkaç gün önce kızı Niran Ünsal'a vasiyet etti. Cenazesine TRT'den hiç kimse katılmadı. ⁶⁸ 2009 yılında kanser hastalığına yakalandı. Bu hastalıktan kurtulabilmek için uzun bir süre tedavi gördü. Acak yapılan tedaviler sonuç vermedi. İzmir'de son nefesini verdi ve İzmir Güzelbahçe Mezarlığı'na defn edildi.

Nursal Ünsal, müzisyen kadın kimliğini ve başarılarını kabul ettirebilmek için başta üç erkek kardeşi olmak üzere ailesel ve toplumsal alanda sıkıntılar yaşadı. Keman çalmaya dokuz yaşında başlayan Ünsal, her zaman bir kadın gibi değil bir "erkek gibi" güçlü keman çalma konusunda sürekli babasından öğütler aldı Ve bu öğütler neticesinde çok başarılı bir keman sanatçısı oldu. Ruşen Kam, Fahri Kopuz, Halil Bedii Yönetken, Mesut Cemil, Münir Nurettin Selçuk, Fahire Fersan, Refik Fersan, Nuri Halil Poyraz, Refik Ahmet Sevensil gibi önemli isimlerin jüri olduğu sınavda üstün başarı gösteren Nursal Ünsal, hem keman hem de ses sanatçısı olarak Ankara Radyosuna kabul edildi. "TRT tarihinde bir ilk olarak bilinen bu başarısı ile dönemin sanatçı adaylarına da örnek oldu." Yetişmiş bir sanatçı olarak geldiği İzmir'de 1972

⁶⁷ Eser adı: Nur Salkımı Gibisin.

⁶⁸ 11.07.2018 Tarihinde Nursal Ünsal'ın kızı Niran Ünsal ile yapılan görüşme.

yılından ölümüne kadar icracılığının yanı sıra eğitimci yönüyle de Devlet Koroları'na, üniversitelere, TRT Radyosu'na birçok sanatçı yetiştirdi. İzmir müzik hayatında önemli izler bıraktı ve yüzlerce kişiye hocalık yaparak "hocaların hocası" olarak anıldı. Bugün İzmir'de faaliyet gösteren birçok musiki derneğinin kurulmasına ve şeflerinin belirlenmesine karar vererek halen aktif şekilde faaliyette olan musiki derneklerinin var olmasına da katkı sağladı. Musikimize sazende, şef, eğitimci ve ses sanatçısı olarak hizmet etti.

2.6.1.7. Nihat Doğu (1930-2018)

Nihat Doğu, 1930 yılında İzmir Kuşadası'nda doğdu. Küçük yaşlarda Münir Nurettin Selçuk ve Safiye Ayla'dan etkilenererek musikiye ilgi duydu. Lise eğitimini gördüğü yıllarda İstanbul Belediye konservatuvarı'nın Türk müziği nazariyatı kurslarına katıldı. Aleko Bacanos'tan ud, Kemal Niyazi Seyhun'dan da kemençe dersleri aldı. 1955'te İstanbul Radyosu'nda emisyonlara katılmaya başladı. 1958 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. 1950-60 yılları arasında Üsküdar Musiki Cemiyeti'ne aralıklarla devam etti. 1960'da İstanbul Radyosu'nda kadrolu kemençe sanatçısı oldu. 1961 yılında askerlik görevi için İzmir'e gitti. 1969 yılına kadar İzmir Radyosu'nda kemençe sanatçısı olarak çalıştı. 1976-82 yılları arasında İstanbul Devlet Klasik Türk Müziği Korosu'nda görev yaptı. Gerdaniye makamında bir ilahi besteledi (Tekdağlı, 1991: 187). 42 yıl TRT kurumunda çalıştıktan sonra emekli oldu. Klasik Türk Sazları Beşlisi'nin üyesi olarak birçok konser çalışmasında bulundu. Beşli'ye daha sonra Ahmet Özhan solist olarak katıldı. Ve birlikte yurtiçi ve yurtdışında çok sayıda dinletiler gerçekleştirdi, kaset ve CD'ler yayınladı. Musikide isim yapmış ünlü ses ve saz sanatçıları ile birlikte çalıştı. Kemençeyi ağlatan adam olarak anıldı. 12 Mart 2018 Tarihinde kalp rahatsızlığından dolayı 88 yaşında İzmir Torbalı'da hayatını kaybetti. Mezarı İzmir'dedir. Kemençeçi Mehmet Yalgın tarafından hayatı kitaplaştırıldı⁶⁹ ve 2009 yılında Ege Üniversitesi Yayınları tarafından basıldı.

Nihat Doğu, kemençeyi ağlatan adam olarak bilinen bir kemençe sanatçısı olarak isim yaptı. Kemençe çalmadaki üstün kabiliyeti ile birçok kemençe-çalara örnek oldu ve kemençe taksimlerindeki artistlik yorumlarıyla da bu enstrumana merak salmış birçok kişinin kemençe enstrumani ile tanışmasını sağladı. İzmir ve Türkiye'nin

⁶⁹"Biraz Sanat, Biraz Hayat Kemençeci Bir Avukat" Mehmet Yalgın, Ege Üni. Yay. 2009.

farklı şehirlerinde hayatının son günlerine kadar konserler verdi. Son dönemlerde icra edilen eserlerle Türk müziğindeki yozlaşmanın kendi kültürümüze sahip çıkmayışımızdan kaynaklandığını ve bu yozlaşmayı durdurabilmek için de gerek musiki gerekse sanatın diğer kollarında eskileri örnek almamız gerekir düşüncesini bütün öğrencilerine aşıladı.

2.6.1.8. Vecihe Engin (1901-1990)

1901 yılında İstanbul'da doğdu. Önceleri, Ama Nazım Bey'den keman dersleri aldı. Daha sonra ud öğrendi. Dürülelhan'ı bitirdi.1944'de, İstanbul Belediye Konservatuvarı'nda görev yaptı. İleri Türk Musikisi Konservatuvarı Derneği'nde Hüseyin Sadeddin Arel ve Laika Karabey'le birlikte çalıştı. 1951'de İstanbul Radyosuna ud sanatçısı olarak girdi. 1955 yılında da İzmir Radyosu'nda göreve başladı. Bu kurumda çok uzun yıllar görev yaptıktan sonra emekli oldu. 22 Kasım 1990'da İstanbul'da hayatını kaybetti (Akdoğu, 1997: 101).

Vecihe Engin, İstanbul'da başladığı müzik yolculuğunu uzun yıllar çalıştığı ve emekli olduğu İzmir Radyosu'nda sürdürdü. Vecihe Engin'i tanıyan ve eski öğrencileri (Kaya Bekat, Ümit Yazıcı ve İsmail Özçeltik) yapılan telefon görüşmelerinde⁷⁰ Cumhuriyet dönemi sonrasında ilk kadın saz sanatçılarından biri olarak anıldığı ve İzmir Radyosu'nun kuruluşundan emekli olduğu tarihe kadar otuz beş yıl boyunca İzmir'de sanatçılara mihmandarlık yaparak onların gelişimine ve sanat kariyerlerinin ilerlemesine katkı sağladığı düşünülmektedir.

2.6.1.9. Mustafa Erses (1935-2010)

1935 yılında İzmir Basmane semtinde doğdu. Yedi yaşında akrabalarının evlerinin çatı katında bulduğu ud enstrümanının tellerine dokunarak duyduğu seslerden etkilendi ve müzikle ilgilenmeye başladı. İlk ve ortaokul öğreniminden sonra kendi kendini geliştirdi. Din görevlisi ve güzel sesli amcasını örnek alan Mustafa Erses, musikiyi kendine bir meslek olarak belirledi ve son nefesine kadar musiki ile iç içe geçen bir hayat yaşadı. 1955 yılında TRT tarafından açılan radyo sınavlarını kazandı. İzmir Radyosu'nda göreve başladı. Dokuz yıl sonra Ankara Radyosu'na geçiş yaptı. 22 yıllık radyo çalışmalarından sonra, ses sanatçılığı ile birlikte radyoda koro ve

⁷⁰.04.2018 tarihinde Kaya Bekat ve Ümit Yazıcı ile İzmir'deki evinde yapılan görüşme.

19.04.2018 tarihinde İsmail Özçeltik ile yapılan telefon görüşmesi

fasıl şefliği yaptı. Radyoya yeni giren ses sanatçılarının repertuarlarını geliştirmek ve onlara yeni fasıllar öğretmek için fasıl şefliği görevine başladı. 1981 yılında kendi isteğiyle TRT'den emekli oldu. 1986 yılında TRT kurumunda ilk kez verilen "Şef" kadrosunu alarak tekrar göreve başladı. Birçok ses sanatçısı yetiştirdi. Albüm çalışmalarına ud'u ile eşlik etti müzik yayınlarına sanat danışmanlığı ve müzik yönetmenliği yaptı. Radyoda Ayın Konseri, Bir Solist, Besteci Özel vb... sevilen programlar yaptı. Emel Sayın, Ayşegül Durukan, Hülya Sözer, Samime Sanay ve Avni Anıl gibi dönemin önemli sanatçıların ve bestecilerinin konserlerini yönetti. Sahnelerin ünlü isimlerinin ve solistlerinin (Muazzez Abacı, Bülent Ersoy, Sibel Can, Ayşegül Durukan) hocalığını yaptı. 1961 yılında eşi Şükran Hanım'la evlenen Mustafa Erses'in hiç çocuğu olmadı. Uysal, alçakgönüllü ve naif biri olarak bilinirdi. Mustafa Erses geçirdiği bir rahatsızlık sonucu 2010 yılında İzmir'de hayatını kaybetti. Naaşı İzmir Urla'da bulunan İskele Mezarlığı'nda toprağa verildi. Yetiştirdiği onlarca sanatçıda emeği olan Mustafa Erses, TRT'nin duâyen ses sanatçılarından ve koro şeflerinden olan bir musikişinas olarak tanındı. Aynı zamanda her makamda ezan okuyan çok iyi bir dini müzik icracısıydı.⁷¹

Mustafa Erses, TRT'de başladığı müzik yaşantısında musikimize fasıl müziği şefi, udi, ses sanatçısı ve hoca olarak hizmet etti. Fasıl müziğinin TRT'de yerleşmesine ve belli bir fasıl müziği dinleyicisi kitlesinin oluşumuna da vesile oldu. TRT'de yaptığı programlarla fasıl müziği icra geleneğini başlattı.

2.6.1.10. Canan Sezgin Geylan (1972 -)

27 Kasım 1972'de Samsun'da doğan Canan Sezgin Geylan, müzisyen bir ailenin çocuğudur. 1979'da Mustafa Besen'den önce mandolin sonra keman dersleri alarak müziğe adım attı. İlk ve ortaokul eğitimini Samsun'da yaptı. Bu süre zarfında Samsun Belediye konservatuvarı Türk Müziği Bölümü'ne devam etti ve sınıf atlayarak mezun olduğu kurumun tüm hocalarından istifade etti. Tüm konser ve turne programlarına solist olarak katıldı. Aynı yıllarda babası M.Muhterem Sezgin'le üslup ve repertuar çalıştı ve kendini geliştirmek için babasının geniş arşivinden faydalandı. 1988'de TRT'nin açtığı ön dinleme ses sınavını kazandı ve bu tarihten itibaren TRT Kurumu'nun birçok radyo-tv programlarına konuk sanatçı olarak katıldı. 1990'da TRT ve Kültür Bakanlığı'nın ortaklaşa açtığı Türk Müziği Çocuk Şarkıları Beste

⁷¹ 22.05.2018 tarihinde eşi Şükran Erses ile yapılan telefon görüşmesi.

Yarışması'nda mansiyon ödülü aldı. Aynı yıl Kültür Bakanlığı'nın açtığı yetmiş sanatçı sınavını kazandı ve 1991'de Samsun Klasik Türk Müziği Korosu'nda keman sanatçısı olarak göreve başladı. 1991'den 1995'e kadar Samsun Belediye konservatuarı Türk Müziği Bölümü'nde öğretim üyeliği ve Türk Müziği Çocuk Korosu şefliği yaptı. 1995'den 2005'e kadar Ankara Klasik Türk Müziği Korosu'nda görev yaptı. Yurtiçi ve yurtdışı birçok konser, festival, turne görevlerinin yanı sıra TRT Ankara Radyosu'nda akitli ses ve keman sanatçısı olarak çalıştı, birçok radyo-tv programında yer aldı. 1997'de Yapı Kredi Bankası Projesi olan Emel Sayın ve Modern Folk Üçlüsü ile "İstanbul Şarkıları" konser ve turne programında yer aldı. Aynı yıllarda öğrenim gördüğü Ankara Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi'ne bağlı Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı'ndaki eğitimini tamamladı. 2005'te TRT Müzik kanalında Ahmet Özhan'la birlikte Gönül Penceresi programının sunuculuğunu yaptı. TRT repertuarında iki saz eseri olan sanatçı, 2006'da meslektaşı TRT TSM ses sanatçısı Yahya Geylan'la evlendi ve bu tarihten itibaren İzmir Klasik Türk Müziği Korosu'nda görevine devam etti. 2013'te eşi Yahya Geylan ile TRT Müzik yapımı "Bir Yay Bir Mızrap" programını birlikte hazırlayıp sundu. Ardından eşi ile birlikte ilk albümleri "Aşkın Dansı" adlı albümü çıkardı. 2015'te İstanbul'a yerleşti. İstanbul Türk Müziği Topluluğu'na keman sanatçısı olarak atandı. 2018'de TRT Müzik'te yayınlanan Gönüller Meclisi programının sunuculuğunu üstlendi. Kültür Bakanlığı'ndaki görevinin yanı sıra özel çalışmalarını sürdüren sanatçı, 2018 yılı yayın döneminde eşi Yahya Geylan'la birlikte TRT Nağme'de canlı olarak yayınlanan Stüdyo İstanbul Programı'nda solist olarak görev aldı. Canan Sezgin Geylan, TRT İstanbul Radyosu ses sanatçısı Yahya Geylan'la yaptığı evlilikten bir kız çocuğu sahibi oldu.⁷²

Canan Sezgin Geylan, bir kadın müzisyen olarak genç kadın müzisyen adaylarına çalışmaları ile örnek oldu. Yeni kadın musikişinasların yetişmesine katkı sağladı. Gerek ses ve saz sanatçılığı gerekse eğitimci yönüyle verdiği konserlerle yüzlerce musikişinasa ulaştı. Makam müziğinin icra edilmeyen eserlerini yaptığı televizyon ve radyo programlarıyla günyüzüne çıkararak makam müziğinin eski eserlerinin tanınmasını sağladı. Radyolarda katıldığı programlarda ses ve saz icracısı; musiki cemiyetlerinde ise koro şefi ve eğitimci olarak müziğe hizmet etmektedir.

⁷²24.05.2018 tarihinde eşi Yahya Geylan ile yapılan görüşme.

2.6.1.11. Yahya Geylan (1973 -)

1973 yılında İzmir’de doğdu. Dumlupınar İlkokulu’nda eğitim hayatına başladı. Ardından ortaokul ve lise eğitimini, Beştepeler Lisesi ve Atatürk Meslek Lisesi Elektrik-Elektronik Bölümü’nde tamamladı. 1990 yılında EÜ DTMK’nı kazandı ve okuldan bölüm birinciliğiyle mezun oldu. 1992 yılında TRT’nin açmış olduğu radyo sanatçılığı sınavını kazanarak, Sazdan Söze, Gönül Bahçesinden Nağmeler, Gençlerle TSM, Bir Besteci Özel, Radyo Sanatçıları Konseri, Ah Bu Şarkıların, Yıldızların Altında, Bir Sevdadır Şarkılar, Son Şarkı ve Akşam Sefası vb... programlarda akitli sanatçı olarak görev aldı.⁷³ 2002 yılında TRT’nin açmış olduğu ses sanatçılığı sınavını kazandı ve TRT’nin kadrolu sanatçı ekibine katıldı. Asli olarak görevine devam etti. 2006 yılında TRT TSM sanatçısı Canan Sezgin ile hayatını birleştirdi. 2013 yılında eşi Canan Sezgin Geylan’la hazırlayıp sundukları ‘Bir Yay Bir Mızrap’adlı program TRT Müzik Ekranlarında yayınlandı. 2016 yılında eşiyle ilk düet albümleri olan ‘Aşkın Dansı’ albümünü müzik dünyasına sundu. Yurtiçi ve yurtdışında Almanya, İsviçre, Kazakistan, Türkmenistan, Azarbaycan, Brezilya vb... ülkelerde konserlere katıldı ve solo konserler verdi. TRT İstanbul Radyosu’ndaki görevinin yanı sıra özel müzik çalışmaları yaptı. 2018 yılı yayın döneminde eşi Canan Sezgin Geylan’la birlikte TRT Nağme’de canlı olarak yayınlanan “Stüdyo İstanbul” programını hazırladı. Ayşegül adlı bir kız çocuk babasıdır.⁷⁴

Yahya Geylan, son dönem Türk müziği ses sanatçıları arasında başarılı çalışmalarıyla tanınan bir musikişinasdır. 2000’li yıllardan itibaren yaptığı televizyon ve radyo programlarıyla Türk müziği eserlerinin genç nesillere tanıtılmasında ve aktarılmasında aktif bir rol üstlendi. Eşi Canan Sezgin Geylan ile birlikte gençlere yönelik olarak hazırlamış oldukları programlar ve albüm çalışmaları ile makam müziğinin yeni nesil tarafından da bilinmesine ve dinlenilmesine katkılar sağlamaktadır.

2.6.1.12. Ekrem Güyer (1921-1954)

1921 yılında Karaman’da doğdu. Ailesi aslen Ermeneklidir. Babası Mehmed Adil Bey şair ve sanattan anlayan bir kimseydi. Daha sonra İzmir’e yerleştiler. Orta

⁷³1992 yılından 2008 yılına kadar TRT İzmir Radyosu’nda ses sanatçısı olarak çalıştı. 2008 yılından itibaren TRT İstanbul Radyosu’nda görev yapmaktadır.

⁷⁴24.05.2018 Tarihli Yahya Geylan ile yapılan görüşme.

öğrenimini İzmir Namık Kemal Lisesi'nde tamamladı. Musiki çalışmalarına on iki yaşlarında başladı. Ablası ud dersleri alırken o da bu sazı çalmaya çalışırdı. Baba mesleği olan mobilyacılık mesleğini yaparken bir yandan da boks sporu ile ilgilendi. Bu spor dalında derece aldı. Liseden mezun olduğu 1943 yılında Ankara Radyosu'nun açtığı ses sanatçılığı sınavını kazanarak stajyer sanatçı oldu. Bu kuruluşun disiplinli çatısı altında sanatında ilerleyerek usta bir ses sanatkârı olarak yetişti. 1944 yılında Müzehher Güyer'le evlendi. 1946 yılında tek çocuğu olan, Ankara Radyosu ses sanatçılarından Metin Güyer doğdu. Biraz bağlama, tanbur ve kendisine yetecek kadar ud çalardı (Özalp,2000:331). Kardeşi Nevzat Güyer ile birlikte İzmir Altıntaş mahallesindeki evinde musiki toplantıları düzenledi. Bu musiki toplantılarına daha sonra İzmir Halk Evinde devam etti. Yapılan bu toplantılara ve çalışmalarına o dönem musikiye yeni merhaba demiş Bekir Sıtkı Sezgin, Kaya Bekat, Aleaddin Şensoy gibi sonradan Türk musikisinde isim yapacak kişiler de katıldı. Bestelediği şarkıların bazılarının güftelerini kalemi kuvvetli bir edebiyatsever olan eşi Müzehher Hanım yazdı.⁷⁵ Ekrem Güyer, 12 makamda 30 şarkı besteledi.⁷⁶ TRT'de kayıtlı 30 adet eseri mevcuttur. Bazı eserlerinde neoklasik bir üslup ve Hacı Arif Bey, Hacı Faik Bey gibi bestekârların; diğerlerinde ise Muzaffer İlkar'ın etkisi sezilir. “Hançer-i Aşkınla Ey Yar Gönlüm Üzre Vurma Hiç”, “Unutturamaz Seni Hiçbir Şey Unutulsam da Ben”, “Canan Bilirim Sen Beni Nalân Edeceksin” gibi şarkıları günümüzde de sevilmekte ve sık sık icra edilmektedir. İyi huylu, sevimli kalender yapılı bir kimseydi. Özel dersler vererek meraklı gençlerin yetişmesine yardımcı oldu. 19 Şubat 1954 tarihinde bir mide kanaması sonucu Ankara Numune Hastahanesi'nde vefat etti. Cebeci Asri Mezarlığı'nda toprağa verildi. Ses sanatçısı Nevzat Güyer sanatçının küçük kardeşidir (Özalp, 2000:332).

Ekrem Güyer, 33 yıllık kısa hayatında musikimize ses sanatçılığı ve besteci olarak hizmet etti. Ailesi İzmir'e yerleştiğinde üç yaşındaydı. İzmir'in musiki ortamlarında büyüdü. Evinde düzenlediği musiki toplantıları ile birçok genç musikişinasın yetişmesine vesile oldu. Bu toplantılara katılarak musikiye adımlarını atan genç musikişinasların bazıları Türk müziğinin başarılı ve isim sahibi temsilcileri oldular. Ekrem Güyer, makam müziğine besteci ve ses sanatçılığı olarak sunduğu katkılar dışında halk müziği türkülerinin derlemelerinin yapıldığı dönemlerde iki türküye de

⁷⁵Ümit Yazıcı ve Kaya Bekat İle 16.04.2018 tarihinde Kaya Bekat'ın İzmir Bornova'daki evinde yapılan kişisel görüşme.

⁷⁶Eserleri Bkz.Ek 12

kaynak kişi olarak katkıda bulundu. “İzmir'in Kavakları” ve “Uzun Kavak Dalında Sallanıyor” adlı türküler Ekrem Güyer tarafından derlenmiş ve notaya alınmıştır.

2.6.1.13. Sadi Hoşses (1910-1994)

1910 yılında Halep’de doğdu. İlkokul eğitimini tamamladıktan sonra sonra Amel -i Hayat ve Lisan Mektebi⁷⁷’nden mezun oldu. Eğitimini tamamladıktan sonra Elektrik Tramvay Sular İdaresi Kartoteks Dairesi'nde memuriyet hayatına başladı. Bulunduğu mahallenin camiinde zaman zaman ezan okurdu. Musikiye de bu yüzden bir rastlantı sonucu başladı. Okuduğu ezanı bir münasebetle duyan Kemani Reşad Erer, ders almak istediği takdirde kendisini çalıştırabileceğini söyleyerek Hoşses’i evine davet etti. Böylece sanat çevrelerince yavaş yavaş tanınmaya başladı. Küçük Piyale Camii imamı ve zakirbaşısı Şeyh Cemalettin Efendi (Kasımpaşalı), Hafız Kemal Efendi ile Vecihe Daryal'dan ders aldı. Ankara Radyosu sanatçıları arasına katılınca Refik Fersan, Fahire Fersan, Mesud Cemil, Ruşen Kam gibi belli başlı ustalardan aldığı derslerle bilgisini ilerletti. Zamanla mesleğinde ilerleyerek korolar yönetti, stajyerlere ders verdi, ses sanatçısı olarak çalıştı. 20 yıllık sanat hayatından sonra 1952 yılında ticaret yapmak amacı ile istifa etti. Bundan sonra zaman zaman programlara katıldı. Son resmi görevi TRT Kurumu Müzik Dairesi Repertuar Kurulu Üyeliği idi. Buradan emekli olduktan sonra İzmir'e yerleşti. İzmir'de bulunduğu süre içinde, İzmir Devlet Türk Müziği Korosu'nda da bir süre görev yaptı. İzmir Büyükşehir Belediyesi GTSM Korosu'nu çalıştırdı ve konserlerini yönetti. Kendi adıyla açtığı müzik dershanesinde öğrenciler yetiştirdi (Özalp, 2000: 319). Geleneksel ses icramızın özelliklerini devam ettirmeye çalışan sanatkârlarımızdan biriydi. Titiz ve duygulu bir üslubla okurdu. Bestekârlığa sözleri de kendisine ait olan, rast makamındaki "Ela gözlüm sana billâh can mı dayanır" mısrası ile başlayan şarkısını besteleyerek başladı. Bazı gazete röportajlarına verdiği bilgilere bakılırsa ilk eseri "Bağa girdim ay çıktı" mısrası ile başlayan eseridir. Eserlerinin çoğunun sözleri kendisine aittir. Şarkılarında geleneksel şarkı bestekârlığı kurallarına bağlılığı ile dikkat çekti. Bazılarında ise gazel üslubuna benzeyen yönler vardır. 1982 yılında TRT Ankara Radyosu’ndan emekli oldu. 3 Temmuz 1994 tarihinde vefat etti. Mezarı İzmir’dedir. Adı, İzmir Karşıyaka Bostanlı Mahallesi’nde bir sokağa verildi (Akdoğan, 1997:134).

⁷⁷ Dil ve görgü kuralları eğitiminin ön planda olduğu eğitim müfredatı uygulayan ortaokul.

Sadi Hoşses, “Yıldızlı Semalardaki Haşmet Ne Güzel Şey” adlı Kürdilihicazkar makamında bestelediği şarkıyla Türk müziğinde popüler oldu ve daha sonra bestelediği eserlerle de popülerliğini devam ettirdi. Ölüm tarihi olan 1994 yılına kadar İzmir’de yaşadı ve ölümüne dek musiki hayatı boyunca edindiği bilgi ve tecrübelerini İzmir’deki genç musikişinaslarla paylaştı. Bostanlı’da açtığı müzik dershanesinde ud ve Türk müziği dersleri vererek İzmir’de musiki camiasına birçok musikişinas kazandı. Musikimize besteci, icracı ve şef olarak katkılarda bulundu.

2.6.1.14. Kasım İnaltekin (1925-2005)

1925 yılında İzmir Ödemiş’te dünyaya geldi. İlkokulda iken musikiye olan kabiliyeti öğretmeni Şeref Bey’ in dikkatini çekti. Hocasının teşviki ile Ödemiş Musiki Cemiyeti 'nde Rıza Korhun 'un öğrencisi oldu. Burada musiki alanında birçok şeyi öğrendi. Nazari bilgilerini geliştirdi. İlk bestesini yaptığında henüz 15 yaşlarındaydı. Bu bestesiyle 1948 yılında İstanbul'da düzenlenen bir beste yarışmasına katıldı ve beşinci oldu. Bu durum onun, bestecilikte hızla ilerlemesini sağladı. Askerlik görevini bando mızıkta takımında tamamladı. Buradaki müzik öğretmenlerinden de yararlandı. Bir konser vesilesi ile Ödemiş' e gelen Münir Nureddin Selçuk, Kasım İnaltekin'in yaşamında bir dönüm noktası oldu. Konser sırasında Kasım İnaltekin'i dinleyip, eserlerini inceleyen Münir Nureddin, ona İstanbul'a gelmesini önerdi. Böylece büyük bestekârın beğeni ve ilgisini kazanan Kasım İnaltekin, ilk fırsatta İstanbul'a gelerek, büyük ustanın yardımıyla İstanbul Belediye konservatuvarına öğrenci oldu. Münir Nurettin Selçuk'un tavsiyesi üzerine girdiği İstanbul Belediye konservatuvarı'nda Şefik Gürmeriç, Mesud Cemil ve Kemal Gürses 'ten faydalandı. Aynı zamanda piyasada çalışmaya başladı. İlk olarak Tepebaşı Gazinosu'nda hanende olarak Hamit Dikses ve Tahsin Karakuşla çalıştı (Tekdağlı,1992:35). İstiklal Gazinosu'nda yapılan müsabakada ses kralı seçildi. Bestelerinin çoğunun güftesini kendisi yazdı. 1951 yılında Beyoğlu'ndaki eski Kristal Gazinosu'nda tertip edilen bir ses müsabakasında “Ses Kralı” ünvanını kazandı (Rona,1970: 642). Kemal Gürses'in tavsiyesi ile hanendeliği solistliğe tercih etti. Küçük Gazino, Çifte Saraylar. Cumhuriyet Gazinosu, Çağlayan Gazinosu, Molen Ruj Gazinosu'nda Şükrü Tunar, Selahattin Pınar, Şerif Melt, Nasibin Mehmet Yürü ile birlikte çalıştı. Cağaloğlu'ndaki Kunduracılar Musiki Cemiyeti'nde repertuar hocalığı ve şef İbrahim Tuğberk 'e de şef yardımcılığı yaptı. İcra Heyeti 'ne girerek 30 yıl ses sanatçısı olarak görev yaptı. 1966'da İstanbul Radyosu'na girdi. Radyoda fasıl şefliği yaptı. Yüzden

fazla eser besteledi (Tekdağlı, 1992: 35). Fasılı Kemal Gürses'ten, Türk müziğinin temelini ise konservatuvar'daki hocaları Şefik Gürmeriç, Mesut Cemil ve Münir Nurettin'den öğrendiğini söyleyen Kasım İnaltekin'in TRT kurumunda kayıtlı eser sayısı ⁷⁸ 19'dur. En bilinen eseri 'Her gece yollarda gözledim seni' adlı eseridir.

Kasım İnaltekin, İzmirli fasılcı Kemal Bezek Mısırlı gibi başarılı çalışmalar yapmış bir hanende olarak fasıl müziği geleneğini devam ettirmiş ve genç fasılcılara aktarmıştır. Fasıl müziği üstadı hanende Kasım İnaltekin 18 Şubat 2005 yılında İstanbul'da hayatını kaybetti. Mezarı Kilyos mezarlığındadır.

2.6.1.15. Kerim İleri (1927-1970)

23 Kasım 1927 tarihinde İzmir'de doğdu. İlk musiki derslerini sekiz-dokuz yaşlarında iken Rakım Elkutlu'dan aldı. Daha sonra, Ahmet Aksoy, Ahmet Yardım, İlyas Tonguç ve Reşat Aysu gibi kıymetli hocalardan istifade etti. Rakım Elkutlu'nun hocalığını yaptığı İzmir Musiki Cemiyeti 'ne devam etti. İlk açıldığı yıl İzmir Radyosu'nda ses sanatçısı olarak çalışmaya başladı. 1957 - 61 yılları arasında müzik yayınları şefliği yaptı. İzmir Radyosu'ndaki bu görevinden sonra vefatına kadar TSM repertuar şefi olarak çalıştı (Tekdağlı, 1992: 162). Rakım Elkutlu'nun vefatı üzerine İzmir Türk Musiki Cemiyeti'nin o dönemlerde içinde bulunduğu maddi ve yönetsel problemlerden dolayı cemiyetten ayrıldı. 1949 yılında ses sanatçısı olarak girdiği İzmir radyosunun ilk sanatçılarından. 15 Ocak 1970 tarihinde İzmir'de vefat etti.⁷⁹

Kerim İleri, 22 yaşında girdiği TRT İzmir Radyosunda ölüm tarihi olan 1970 yılına kadar çalışarak makam müziğine hizmet etti. Gerek ses sanatçılığı gerekse o dönemde her radyo çalışanının yapamayacağı -dikkat ve emek isteyen- müzik yayınları şefliği görevini üstlendi. Radyonun ilk kurulduğu yıllardan itibaren dönemin radyo yöneticilerine halkın hangi eserleri dinlemek istediğini ve hangi eserlerin öncelikle dinletilmesi gerektiğini vurguladı. Uzun yıllar boyunca Rakım Elkutlu Musiki Derneği'nde edindiği bilgi ve tecrübelerini de yaptığı çalışmalara katarak repertuar şefliği yaptı. İzmir Radyosunda çalınacak ve icra edilecek eserlerin listelerini çıkararak klasik ve neoklasik dönemde bestelenmiş eserlerin ve yeni

⁷⁸Eserleri Bkz.Ek 24

⁷⁹ 30.12.2018 Kaya Bekat ile yapılan telefon görüşmesi.

parlamaya başlayan genç bestekârların eserlerinin icra edilmesini sağlayarak makam müziğine katkılarda bulundu.⁸⁰

2.6.1.16. Mehmet Kasabalı (1889-1977)

1889'da İzmir Tire ilçesine bağlı Turgutlu mahallesinde (eski adı ile Kasaba)'da doğdu. Besteci, fasıl yöneticisi ve ud sanatçısı Mehmet Kasabalı'nın esas adı Mehmet Ülgü'dür. Hocası, bestekâr Giriftzen Asım Beyin talebelerinden Kasabalı ama Hafız Nuri Efendidir. Turgutlu'ya konuk olarak gelen ve bir süre kalan Kanuni Aristo ile Kemani Yudan'dan solfej dersleri aldı. Yunan istilasını yüzünden İzmir'e yerleşti. İlk olarak, Kanuni Fethi Beyle birlikte Kemeraltı'nda, Meserret Kırathanesinde; bir müddet sonra da bestekâr Selanikli Udi Ahmet Efendi ile senelerce kıraathane ve gazinolarda çalıştı. İstanbul'un en namdar sazları ile Kemani Salih, Kemani Memduh, Kemani İhsan, Kanuni Ahmet Yatman, Klarnet Şeref, Hanende Karakaş gibi musikişinaslarla çalışarak fasıl tecrübesini ilerletti. Bestekâr Rakım Elkutlu ile tanıştı ve Rakım Elkutlu'nun bestelediği eserlerin dörtte üçünü notaya alarak nota bilgisini arttırdı. İzmir Radyosu kurulduğunda radyoya girdi. 1957 yılı sonuna kadar İzmir Radyosu'nda hocalık yaptı ve Radyo'da fasıl şefliği görevinde bulundu. Ses ve saz sanatçılarında 33 makam fasıl öğretti. TRT repertuarında 25 tane eseri kayıtlıdır.⁸¹ 1977 yılında vefat etti. Mezarı İzmir'dedir (Rona, 1970: 339; Akdoğan, 1997: 163).

Mehmet Kasabalı, İzmir'de başladığı musiki yaşantısını vefatına kadar yine İzmir'de sürdürdü. İzmir'in yanısıra İstanbul'da da musiki çalışmalarında bulundu. Rakım Elkutlu'nun bestelediği eserleri notaya aldı ve günümüze ulaşmasını sağladı. Kurulduğu ilk yıllarda İzmir Radyosu'na alınan genç sanatçı adaylarına hocalık yaptı. Musiki bilgilerini genç sanatçı adaylarıyla paylaştı. İzmir Radyosu'nun ilk sanatçılarının yetişmesine katkı sağladı. Musikimize besteci, eğitimci ve icracı olarak hizmet etti. TRT İzmir Radyosunun ilk kurulduğu yıllarda Cüneyd Orhon tarafından yapılan bir görevlendirmeye radyonun repertuarında yer almayan eserlerin eksik notalarını yazdı ve notist olarak da musikimize hizmet etti (Aksoy, 2009: 46).

⁸⁰ 30.12.2018 Kaya Bekat ile yapılan telefon görüşmesi.

⁸¹ Eserleri Bkz.Ek 25

2.6.1.17. Kemal (Bezek) Mısırlı (1923-2018)

1923 yılında İzmir Bornova’da dünyaya geldi. Asıl soyadı Bezek olan Kemal Bezek, sahne soyadı olarak Mısırlı soyadını kullandı. İlk ve orta tahsilini İzmir’de tamamladı. Çocukluğundan beri şarkı söyleyen Kemal Bezek 1947 yılında Ankara Radyosu’na misafir ses sanatçısı olarak girdi. Bu kurumda üç yıl çalıştı ve ardından İstanbul’a geldi. İstanbul Belediye konservatuarı’nda Şefik Gürmeriç ile çalışan Kemal Bezek, Şefik Gürmeriç’den hem Türk hem de Batı musikisi eğitimi aldı. 1950’li yıllarda İzmir Radyosu’nun kuruluşunda da görev alarak bu kurumda ses sanatçısı olarak çalıştı. İstanbul’da bulunduğu yıllarda Şefik Gürmeriç’in saz heyetiyle birlikte Zehra Bilir ile aynı sahneyi paylaşarak solist olarak başta maksim gazinosu olmak üzere dönemin ünlü gazinolarında şarkı söyledi. İstanbul’daki eğitim ve sahne hayatından sonra 1960 yılında tekrar Ankara’ya döndü. Ankara Riyaseti Cumhur Orkestrası’nda obua sanatçısı olarak altı yıl görev yaptı. Ankara’da çalıştığı yıllarda Ankara Operası’nda Hasan Ferit Alnar ile çok sesli Türk müziği çalıştı. Fahri Kopuz, Nevzat Atlığ, Ali Rıza Şengel, Şefik Gürmeriç, Münir Nurettin Selçuk, Mesut Cemil’den istifade eden Kemal Bezek, yaklaşık 65 yıl sahnelerde şarkı söyledi ve Türk makam müziğine ses icracısı olarak uzun yıllar hizmet etti. Dört kez evlendi. Yaptığı evliliklerinden dört erkek üç kız dört torun sahibi oldu.⁸² Kemal Bezek 13 Aralık 2018 tarihinde yaşlılığa bağlı olarak 95 yaşında İzmir’de hayatını kaybetti. Mezarı İzmir’dedir.⁸³

Kemal Bezek Mısırlı, 95 yıllık hayatında musikinin pek çok farklı dallarında yer aldı. Gerek Batı gerekse; Türk müziği üzerine çalışmalarda bulundu. 24 yaşında kapısından adım attığı Ankara Radyosu’nda profesyonel musiki çalışmalarına başladı. Musiki yaşantısında sayısız konser ve dinletiler gerçekleştirdi. Yetişmiş sanatçı olarak geldiği TRT İzmir Radyosu’nda radyonun ilk kuruluş yıllarındaki eksiklikleri gidermek için radyo yöneticilerinin de isteğiyle stajer ses sanatçılarına ders verdi ve onları bant yayınlarına hazır hale getirdi.⁸⁴ Makam müziğinde fasıl müziği geleneğini devam ettirerek bu geleneği hayatı boyunca yetiştirdiği öğrencilerine aktaran Kemal Bezek Mısırlı, devrin son fasıl müziği temsilcilerinden biri olarak anıldı.

⁸² 17.07.2018 tarihinde Kemal Bezek ile yapılan telefon görüşmesi.

⁸³ 15.12.2018 tarihinde eşi Tülay Bezek ile yapılan telefon görüşmesi.

⁸⁴17.07.2018 tarihinde Kemal Bezek ile yapılan telefon görüşmesi.

2.6.1.18. Yusuf Nalkesen (1923-2003)

1923 yılında Makedonya Üsküp'ün kasabası olan İştîp'de doğdu. Ailesi 1924 yılında İştîp'den İzmir'e oradan da Manisa Turgutlu'ya gelerek yerleşmişlerdir. Babası Mehmet Bey, annesi Hayriye Hanımdır. Babası gayet güzel bağlama çalardı. Yusuf Nalkesen, çocukluk ve gençlik yıllarında Turgutlu'da bulunan ve iyi ud çalan Ahmet Hamdi Bey adındaki zatın evinde yapılan meşklere katıldı. Ve böylece musikiye ilk adımını da atmış oldu (Akdoğan, 1997: 252). Ortaokulu iftihar derecesi ile bitirdiği için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Balıkesir Öğretmen Okulu'na imtihansız olarak gönderildi. Bu okulu da başarıyla bitirdi ve vatani görevi için Ankara'ya gönderildi. Nalkesen, iyi bir dinleyici sıfatıyla musiki ile olan alakasını kesmedi. Selahaddin Pınar, Şerif İçli ve Kadri Şençalar'ın musiki meclislerinde bulundu. Yedek subaylığı bitince İzmir'e dönen Yusuf Nalkesen, 1951 yılında Manisa'da öğretmenliğe başladı. Dr. Suphi Ezgi'nin nazariyat kitaplarından Türk musikisi nazariyatını kendi kendine öğrendi. Günde 7-8 saat udu ile saz eserleri çalıştı. Manisa'dan İzmir'e tayin olması sebebiyle İzmir Radyosu'nda ücretsiz olarak saz eserleri çaldı ve bazı solistlere refakat etti. 1952 yılında İzmir Radyosu'na kadrolu ud sanatçısı olarak girdi (Rona,1970:617). 1948 yılında Meliha Hanım ile hayatını birleştirdi. Bu evlilikten iki kız iki erkek çocuk sahibi oldu. 1971'de öğretmenlikten, 1973'te de İzmir Radyosu'ndan emekli oldu. 1986'da kurulan İzmir Klasik Türk Müziği Korosu'nda müzikoloji uzmanı olarak çalıştı. Bu kurumda 1993 yılına kadar hizmet etti. 1998'de Kültür Bakanlığı tarafından verilen Devlet Sanatçısı unvanını aldı (Aslan, 2015: 8). 1 Ocak 2003 tarihinde İzmir'de 80 yaşında hayatını kaybetti. İzmir'de toprağa verildi. 1951 yılında yaptığı "Veda Busesi" bestesi yılın en sevilen şarkısı oldu. "Saymadım Kaç Yıl Oldu", "Kapın Her Çalındıkça", "İçimdesin", "Yalan Değil", "Söylemez mi Bestem?", "Gitmek mi Zor?" "Seninle Bir Sonbahar", "Kimi Dertten İçermiş", "Avuçlarımda Hala Sıcaklığın Var", "Madem Küstün", "Dargın Ayrılmayalım" ve "O Ağacın Altı" gibi şarkı formunda popüler eserler besteleyerek makam müziğine hizmet etti. 583 bestesi ve 1000 civarında da güftesi olan Yusuf Nalkesen'in. TRT repertuarında 106 şarkısı kayıtlıdır.⁸⁵ Yaşadığı ve vefat ettiği evin bulunduğu sokak ölümünden sonra İzmir Karşıyaka Belediyesi tarafından "Bestekâr Yusuf Nalkesen Sokak" olarak değiştirildi.

⁸⁵Eserleri Bkz.Ek 28

Yusuf Nalkesen, 1960 ve 1970’li yıllarda bestelediği şarkıların birçoğu ile eserleri en çok dinlenen ve icra edilen bestekârlardan biri oldu. Makam müziğinde yenilikçi tınıları ve ritmik melodileri eserlerinde bolca işledi. Bestelediği şarkılarla birçok musikişinasa makam müziğini sevdirdi. Müziğe besteci, şef, eğitimci, icracı olarak hizmet eden Nalkesen, 70’li yıllarda bestelediği şarkılarıyla dönemin ünlü ses sanatçıları tarafından eserleri en çok okunan besteci sıfatını elde etti ve Türk makam müziğinin popülerleşmesine katkı sundu.

2.6.1.19. İsmail Olgay (1959 -)

1959 yılında üç çocuklu bir ailenin en büyük çocuğu olarak İzmir Poyracık’da dünyaya geldi. İlkokulu ve ortaokulu İzmir’in Kınık İlçesine bağlı Poyracık kasabasında, lise eğitimini ise İzmir Alsancak Ticaret Lisesi’nde tamamladı. Müziğe ilgisi küçük yaşlarda başladı. Babasının bakkal dükkânında o dönemin ses sanatçılarının plaklarını dinleyerek müziğe adım attı. Sesinin güzelliğini keşfeden ilkokul öğretmeni, İsmail Olgay’ı okul müsamerelerinde sahneye çıkardı. En büyük destekçisi olan babası müzik alanında ilerlemesine her zaman destek oldu. Lise eğitiminin ardından askerlik hizmetini yerine getirdikten sonra 1981 yılında TRT’nin açmış olduğu ses sanatçılığı sınavını kazandı. Üç yıl süre ile TRT İzmir Radyosu’nda derslere girdi ve stajyer sanatçılık eğitimlerini tamamladı. 1984 yılında bütün sınavları başarıyla geçerek kadrolu ses sanatçısı olarak TRT İzmir Radyosu’nda göreve başladı. TRT’de görev yaptığı yıllarda Mustafa Erses’den feyz aldı; hocası Nursal Ünsal Birtek ile meşk çalıştı. TRT’de radyo ve televizyon kanallarında birçok programda korist ve solist olarak görev aldı. Bergama Belediye Korusu, Akhisarlılar Derneği Korusu ve İzmir Tepecik SSK Hastanesi Doktorlar ve Hemşireler Korusu’nu çalıştırdı ve başarılı konserler verdi. Emekliliğinin ardından İzmir’de Türk müziği koroları kurdu ve çalıştırdı. Son olarak kendi adına “İsmail Olgay Musiki Derneği” adlı bir dernek kurdu. Kurmuş olduğu dernekte çalışmalarını devam ettirdi. Geçirmiş olduğu bir rahatsızlıktan dolayı koro çalışmalarına bir süre ara vermek zorunda kaldı. İzmir Levent’de babasından kalma üç katlı bir evde yaşamaktadır. Mütevazılığı ve alçakgönüllülüğü ile bilinen ve evinin bir katını musiki çalışmalarını devam ettirmek için kullanan İsmail Olgay, 2019 yılı itibariyle

musiki çalışmalarına devam etmektedir. 1982 yılında evlenen İsmail Olgay bu evlilikten iki çocuk sahibi oldu.⁸⁶

İsmail Olgay, çocukluğunda başlayan musiki sevdasını hayatının ilerleyen yıllarında mesleğe dönüştürerek uzun yıllar boyunca memleketi olan İzmir’de birçok musiki ortamında bulunarak TRT İzmir Radyosu’ndaki bilgi ve birikimlerini musikiye hevesli gençlerle paylaştı. Aynı zamanda İzmir’in farklı semt ve ilçelerinde kurulan musiki derneklerinde şeflik ve hocalık yaparak birçok musikişinasa makam müziği eserlerini öğretti. Kendi adına kurduğu İsmail Olgay Musiki Derneği’nde genç ve musikiye hevesli musikîşinaslara ud ve makam müziği dersleri verdi. Musikimize icracı ve şef olarak hizmet ederek katkılarda bulundu.

2.6.1.20. Cüneyd Orhon (1926-2006)

25 Temmuz 1926'da İstanbul'un Çamlıca semtinde doğdu. Babası İbrahim Hilmi Orhon emniyet teşkilatında çalıştı ve emniyet amiri rütbesiyle emekli oldu. Annesi Mihriban Orhon Üsküdar Fransız Sörler Okulu mezunu, amatör olarak ud çalan, bir musikiseverdi. Cüneyd Orhon ilk ve ortaokul öğrenimini babasının görevli olarak bulunduğu çeşitli Anadolu illeri ve ilçelerinde tamamladı. 1949'da İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi İç Mimari Bölümünü bitirdi. Musikiye 1946'da Üsküdar Musiki Cemiyeti'nde başladı. Burada Emin Ongan'dan repertuar, üslup ve genel musiki bilgileri öğrendi. Emin Ongan'ın tavsiyesi ile kemençe çalmaya karar verdi. Kemal Niyazi Seyhun'dan 1946-1948 yılların arasında kemençe dersleri aldı. 1949 yılı Aralık ayında yedek subay okuluna katıldı. Ercümend Berker, Fikret Kutluğ, Dr. Selahattin İçli ile birlikte talebe korusu çalışmalarında bulundu. Kısa bir süre İleri Türk Musikisi konservatuarı'na devam etti. 1948'den 1951'e kadar önce Ercümend Berker'in, sonra Nevzad Atlığ'ın yönettiği Üniversite Korusu'nun radyo ve salon konserlerinde kemençe çaldı. Aynı yıllarda, yine hocası Emin Ongan vasıtasıyla Münir Nurettin Selçuk ile tanıştı ve Münir Nurettin Selçuk'a eşlik eden konser ekibine girdi. 20 yıl Münir Nurettin Selçuk'a solo konserlerinde eşlik etti. 1949'da İstanbul Radyosu'nun yayınlarına katılmaya başladı (Aksoy,2009:25). Cüneyd Orhon 1950 yılının Ağustos ayında Ankara Radyosu'nda “kaşeli”⁸⁷ olarak yayınlara girmeye başladı. 1957'de müzik yayınları şefi Cevdet Kozanoğlu'nun daveti üzerine Ankara Radyosu'na geçti. O yıllarda Cevdet Kozanoğlu'nun yönetimindeki

⁸⁶05.05.2018 tarihli İsmail Olgay ve kardeşi Yasemin Olgay ile yapılan telefon görüşmesi.

⁸⁷Katıldığı program başına ücret alan yevmiyeli sanatçı.

Ankara Radyosu –konservatuvar kadar olmasa da- icracı yetiştiren bir kurumdu. 1951'den 1985 yılına kadar daha sonra Türkiye Radyoları'nın bünyesinde kemençe icracısı, İzmir Radyosu Türk Müziği Yayınları Şefi, İstanbul Radyosu Türk müziği şubesi şef yardımcısı, İstanbul radyosu Türk sanat ve halk müziği şubesi müdürü, TRT Müzik Dairesi başkanı, TRT Yönetim Kurulu Üyesi, genel müdür özel müşaviri, Araştırma ve İnceleme Kurulu Üyesi, Repertuar Kurulu Üyesi, çeşitli jüri ve komisyonlarda üye ve stajyer icracılara eğitici görevlerinde bulundu (Aksoy, 2009:13,14,15,31,34). 1952 senesinde İzmir Belediyesi'ne bağlı olan İzmir Radyosu'nun Radyo dairesine bağlanma protokolleri hazırlanırken Refik Ahmet Sevensil'in talebi üzerine kendisine İzmir Radyosu müzik yayınları şefliği teklif edildi. 1953'te bir buçuk yıl sürecek ve 1954 yılında istifası ile sona erecek İzmir radyoculuğu dönemi başladı. Çocukluğunun 9-14 dört yaşları arasında bulunduğu şehre, bu kez radyonun ilk müzik yayınları şefi olarak giden Orhon, (Aksoy, 2009: 38,39,46,47). 1952'de kurulmuş İzmir Radyosu'nun genel ve fizik şartlarını şöyle anlatmıştır:

“İzmir fuarının içinde ahşap baraka pavyonlar vardı o zaman. Bizimki de onlardan biri, iki katlı ahşap bir pavyon binası. Sonra ihtiyaç duyulmuş, onun yerine, müstemilat binası gibi küçük bir şey, öyle bir baraka yapılmış. Daha sonra onun yanına bir oda ilave edilmiş, kontrplaktan bir mekan. Dışarıdan otomobil geçer, klakson sesi içeridedir. Çocuklar uçurtmayı uçururlar, çığlıklar içeridedir. İzmir'de ilk işimiz kadromuzu tespit etmek, bunların hangi tür yayınlarda vazife alacağını ayarlamak ve kalamoz⁸⁸düzenlemek olmalıydı. İstanbul radyosu gibi biz de bir eseri bir hafta geçmeden yahut belli bir süre geçmeden tekrar etmemeli, bunun için de geniş bir repertuarı kullanmalıydık; böylece bu gibi işleri hemen bir düzene sokmaya başladım...”

Fikret Karahan ile Alâeddin Şensoy'u kendisine yardımcı olarak seçen Orhon, o zaman İzmir radyosunda virtüözitesi, repertuar hâkimiyeti ile Emine Gönül'den'i “maestro”; eksik olan radyo arşivi notalarını el yazısı ile yazarak tamamlayan Mehmet Kasabalı'yı da “fasıl ustası” olarak yanına aldı (Aksoy, 2009: 46,47, 48,49, 50). Ankara ve İstanbul radyolarındaki yerleşik “radyoculuk” anlayışını; klasik Türk musikisi koroları, fasıllar, solo programlar vb... İzmir Radyosu'nda uygulamaya çalıştı. İzmir kenti, Anadolu'nun diğer şehirlerine göre şehir musikisi kültürü ve geleneği olan bir ildir. Ancak, Cüneyd Orhon'a göre “*şayet İzmir'de bir Rakım Elkutlu olmasa geniş manasıyla bir Türk musikisi bulmak öyle kolay kolay mümkün olmayacaktı*”. O dönem, İtalyan, Rum ve daha az Türk nüfusun yaşadığı bir yer olan İzmir'de yoğun bir Türk makam müziği hareketi yoktu. Bu sebeple İzmir Radyosu'nun kurulma aşamasında Ankara Radyosu'nda olduğu gibi sınav açarak

⁸⁸Programlara katılan sanatçılara ödenecek olan ücretlerin yazılı olarak kayıt altına alındığı büyük boy defter.

seçtiği elemanları yetiştirmek üzere bir kadro oluşturması mümkün değildi. İzmir’de faaliyet gösteren Alâeddin Şensoy, Fikret Karahan, Emine Gönülde, Mehmet Kasabalı, Baki Duyarlar, Mehmet Kutlugün ve Emin Gündüz gibi icracıların radyo bünyesine katılması ile İzmir Radyosu’nda ilk kadroyu oluşturdu. Orhon “Radyo Günlerim”⁸⁹ adlı kitapta anlattığı anılarında kadrolardaki en büyük problemin nota bilmeyen sanatçılar olduğunun altını çizmiştir. Bu sebeple, Orhon, tıpkı Ankara Radyosu’nda olduğu gibi sanatçılara nazariyat, nota ve repertuar derslerini içeren eğitim programları düzenledi ve yönetti. Bu eğitimler idari çatışmalar yüzünden altı ayı aşkın bir zaman sürebildi. İzmir Radyosunu kendi deyimi ile “Ankara ve İstanbul Radyoları kadar olmasa bile önemli bir kurum haline getirmeyi hedef seçmişti.” Bu sebeple sanatçıların görgü ve bilgilerini arttırmak için çaba harcayan Orhon, İzmir Radyosu’nda Münir Nurettin Selçuk ile başlayan, Ahmet Çağan, Kevser hanım ile devam eden çeşitli konserler düzenledi (Aksoy, 2009: 58,60,62). Parkinson hastalığı teşhisi konulan Cüneyd Orhon, 16 Haziran 2006 tarihinde İstanbul’da vefat etti. Mezarı İstanbul’dadır.

Cüneyt Orhon, kemençeyi makam müziği çalgısı olmaktan çıkartıp popüler müzik icra eden müzisyenlerinde bu çalgıyı müziklerinde kullanabileceğini gösterdi. Çok yönlü düşünebilen ve yerinde kararlar alabilen bir müzisyen olarak herkesin fikirlerinden çalışmalarından yararlandığı bir sanatçı oldu. Barış Manço’nun “Dağlar Dağlar” adlı eserindeki kemençeden çıkan sesler şarkının milyonlara ulaşmasını sağladı. Aynı zamanda kemençe enstrümanının tanınırlığının artmasını ve farklı müzik dallarında yapılan icralarda da kullanılmasını sağladı. İzmir Radyosu’nun kuruluşundan itibaren bilgi, birikim ve tecrübeleriyle hem kuruma; hem de kurum sanatçılarına önemli katkılarda bulundu. İzmir’de Rakım Elkutlu Musiki Derneği’nden sonra makam müziğinin bir kurum çatısı altında icra edilmesini sağladı ve hem makam müziğine; hem de İzmir’e büyük katkılar sundu. Musikimizde daha çok kemençe sanatçısı olarak bilinse de şef, eğitimci, kurum yöneticisi olarak da müziğe katkılarda bulundu.

2.6.1.21. Kutlu Payaşlı (1936 -)

27 Haziran 1936 tarihinde Amasya’da dünyaya geldi. Gerçek soyadı Payaşlıoğlu olan Kutlu Payaşlı, İstiklal Savaşı gazisi ve Ziraat Bankası memuru Yümnü Bey ve

⁸⁹ “Radyo Günlerim” Bülent Aksoy, Pan Yayıncılık, 2009

Adalet Hanımın dört erkek çocuğundan üçüncüsüdür. İlk ve ortaokul öğrenimini doğduğu yerde Amasya Plevne İlkokulu ve Amasya Ortaokulu'nda tamamladı. Daha sonra İstanbul Haydarpaşa Lisesi'nden mezun oldu. 1955 yılında açılan sınavla İstanbul Belediyesi Türk Müziği Konservatuvarı'na girdi. Aynı yıl TRT Ankara Radyosu tarafından açılan stajyer sanatçı sınavını da kazanması üzerine bu kurumda çalışmaya başladı. Askerlik görevini yedek subay olarak tamamladıktan sonra 1961 yılında Ankara Radyosu prodüktörlerinden Tuncay Gümüşoluk'la evlendi ve bu evlilikten bir kız, bir erkek çocuk sahibi oldu. İlk bestesini "Bu Şarkı Senindir Dinle Sevgili" adıyla 1957'de yapan sanatçı, ilk solo performansını Ankara Radyosunda 3 Şubat 1958'de gerçekleştirdi. 1963 yılında koro şefliğine başladıktan sonraki dönemlerde Anadolu'nun çoğu illerinde ve yurtdışında şef ve solist olarak konserler verdi. 1971 yılında İstanbul Ekspres gazetesi okurları tarafından "Yılın Erkek Sanatçısı" ödülüne layık görüldü. 1977 yılında Milliyet gazetesinin düzenlediği yarışmada "Gönül İsterdi ki Böyle Bitmesin" ve 1997'de "Sen Nisansın Daha Ben Sarı Eylül" adlı şarkılarıyla yılın bestecisi ödülünü kazandı. Ayrıca 1971'de Amman'da yönettiği TRT korosundaki başarısı nedeniyle Kral Naibi Hasan tarafından kendisine "Kevkeb-Sani Onur Madalyası" verildi. 1979 yılının sonlarında İzmir'e yerleşen sanatçı, orada kurduğu tavuk çiftliğini 10 yıl işletti. (Kuter, 2015:20-26). 1985'de İzmir Radyosu'na görevlendirildi. EÜ DTMK'da ders saat ücretli öğretim görevlisi olarak 1994 yılına kadar çalıştı. 1997 yılından sonra iki yıl TRT merkez repertuar, 1995-1997 yılları arasında ise Merkez Denetleme Kurulu Üyeliği görevlerini yürüttü. 1993-2000 yılları arasında TRT 1'de yaptığı "Gönül Bahçemizden" adlı program Türkî Devletler Yayın Birliği tarafından "En Başarılı Müzik Programı" ünvanını elde etti.1998 yılında Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından "Devlet Sanatçısı" ünvanıyla ödüllendirilen Kutlu Payaslı'nın TRT'de kayıtlı eser sayısı 25'dir.⁹⁰Radyolarda yayınlanan 23 beste ve 2 saz eseri bulunmaktadır. Sanatının 60.yılı dolayısıyla yazılan "Sanata Adanmış Bir Ömür"adlı kitapla 2015'te onurlandırıldı. (Akdoğan, 1997: 257; Kuter, 2015: 33).

Kutlu Payaslı, makam müziğine besteci, şef, ses sanatçısı olarak hizmet vermiş bir musikişinasdır. Türkiye'nin hemen hemen her yerinde ve yurtdışında 43 kentte konserler verdi ve yönetti. TRT Radyolarına yeni giren ses ve saz sanatçılarının yetişmesine hizmet etti ve makam müziğine birçok musikişinası kazandırdı. İzmir'de

⁹⁰Eserleri Bkz.Ek 13

bulunduğu yıllarda musiki bilgi ve birikimlerini hem radyoda; hem de konservatuvarda yeni sanatçı adayları ile paylaştı onların yetişmesine ve yetişmiş bir sanatçı olmalarına katkıda bulundu. 1968 yılında Ürdün Kralı Hüseyin tarafından liyakat madalyası ile ödüllendirildi ve makam müziğinin yurtdışında da tanıtılmasına katkılar sundu.

2.6.1.22. Bekir Sıtkı Sezgin (1936-1996)

1 Temmuz 1936 tarihinde İstanbul'un Şehremini semtinde doğdu. Babası Hafız Hüseyin Efendi (1899-1969) Kadiriye'den ŞeyhNecmeddin Efendi'nin halifelerindendir; annesinin adı Feride'dir. İlkokula 1942 yılında başlayan Bekir Sıtkı Sezgin ilk ve ortaokulu babasının görevi sebebiyle bulunduğu Isparta ve Muğla'da okudu. 1950'de ortaokulu bitirdikten sonra öğrenimine iki yıl ara verdi ve bu süre içerisinde hıfzını tamamladı. 1952'de İstanbul'da Pertevniyal Lisesi'ne ve bir yıl sonra da babasının teşviki ile başarılı bir sınavdan sonra İstanbul Belediyesi Konservatuari'na girdi ve buradan mezun oldu. İlkokul öğrenimi süresince babasından Kur'an tilaveti ve Kur'an ilimleri dersleriyle mevlid, ilahi, durak, şügul, tevşih, na't, kaside, ezan gibi dini musiki form bilgilerini almaya devam etti. Bekir Sıtkı Sezgin musiki ile ciddi olarak ilgili, dini kültürü yüksek bir aileye mensuptu. Sesi çok güzel olan babası Hüseyin Efendi, Hafız Hasan Akkuş, Fatih Camii imamı Ahmet Rasim Efendi (Filibeli Arap Hafız), Hafız Ahmet Efendi, Hafız Saadeddin Efendi'lerden ders alarak musiki öğrendi. Annesinin de sesi güzeldi ve ud çalardı. Anneannesinden de dindışı eserler meşk etti. Aileden olan bu güzel ses Bekir Sıtkı'ya intikal etti ve çocuktaki yeteneği ilk kez babası fark etti. Daha üç dört yaşlarında babası ile dolaşırken babasını evlerinin yakınındaki bir kahveye sürükler, kahveci tarafından gramofonun yanındaki bir sandalyeye oturtulur, hiç sesini çıkarmadan saatlerce plak dinlerdi. Üç buçuk yaşında hıfza başladı. Beş yaşında hıfzını tamamladı. Ortaokulun son sınıfına kadar özel musiki öğrenimi aldı. Toplum içinde ilk musiki icrası denemesini dokuz yaşında iken mevlidin 'Tevhid Bahri'ni okuyarak yaptı. Aile ve dost meclislerinde bildiği eserleri okuyarak takdir edilirdi. Dini musikimizin her formuna ait eserlerin meşki ile devam etti. Böylece bu sanatın pratik yönleri hakkında az çok bilgi sahibi oldu. Bu dersleri yeterli bulmayan babası mevlidhan Hafız Mecid Sesigür ile Laleli Camii baş müezzini Hafız Numan'dan, Nuruosmaniye Camii imamı Hafız Hasan Efendi'den na't, mevlid ezan, talim, mahrec-i huruf dersleri aldırttı. Lisede okurken babasının teşviki ile parlak bir

sınavdan sonra İstanbul Belediye Konservatuvarı'na girdi. Konservatuvar'da öğrendiği eserlerin ağırlık noktasını dindışı eserler teşkil ediyordu. Mezun olduktan sonra askerlik hizmetini 1956'da Denizli'de tamamladı ve 1958 yılında İzmir'e yerleşti. İzmir'de 1959 yılından başlayarak Manisalı Hafız Ahmet, Mübaşir Kemal, Hafız İsmail'den bilmediği klasik eserler, durak, tevşih, tavır ve üslup öğrendi. 1959 yılında İzmir Radyosu'nun açtığı sınavı kazanarak kadrolu "yetişmiş sanatkâr" olarak göreve başladı. Aynı yıl içinde solist, üçüncü bir sınavla "Birinci Sınıf Ses Sanatkârı" unvanını aldı. 1967 yılından itibaren aynı kuruluştaki stajyer sanatçılara hocalık yaptı. 1973'de İzmir Radyosu "Klasik korosu" şefliğine getirildi (Özalp, 2000: 333).

Bekir Sıtkı Sezgin'in musiki hayatında İzmir'in önemli bir yeri vardır. İzmir doğumlu olmadığı, bu şehre sonradan yerleştiği halde birçok kimse onu İzmirli sanmıştır. Bekir Sıtkı Sezgin için musikide yabana atılacak bir şehir değildir İzmir. İstanbul'un iyi bir takipçisidir. Başta Rakım Elkutlu olmak üzere İzmirli bestekârların eserlerini konserlerinden hiç eksik etmedi. Musiki uğraşını İstanbul dışında sürdüren bestekârlar, icracılar ancak İstanbul'a geldikten sonra tanınırlar; fakat Bekir Sıtkı örneğinde tersi oldu. O, İzmir'de tanındı. Herkes Bekir Sıtkı ismini İzmir radyosundan duydu. İzmir radyosu o yıllarda, şehir merkezi dışında rahatça dinlenemez, başka istasyonların araya karışmasıyla parazitler, cızırtılarla yayın çok kere boğulur giderdi. 1960'ların ikinci yarısında sırf Bekir Sıtkı'yı dinleyebilmek için İzmir Radyosu'nu açar, yarı umutsuz bir halde kulak kesilirdi musiki dinleyicileri. Musikinin hasını arayanlar yeni parlayan bir yeteneği, Bekir Sıtkı Sezgin'i dinleyebilmek için İzmir radyosuna koşmuşlardır o yıllarda. Ali Rıza Avni vardı aynı radyoda. Onun "Ses ve Saz Dünyamızdan" adlı haftalık programlarını musiki tiryakileri hiç kaçırmazdı haftada bir yayımlanan bu yarım saatlik programları. Bu programlar TRT'nin ortak yayını olduğu için, İzmir dışında da temiz bir şekilde dinlenebiliyordu. Bekir Sıtkı Sezgin'in İzmir Radyosu stüdyolarında özel olarak kaydedilen bazı icraları Ali Rıza Avni'nin bu dizi programlarında tekrar tekrar yayımlandı. 1976 yılında İTÜ TMDK'na öğretim görevlisi oldu. 1967 yılında TRT İzmir Radyosu'nda stajyer ses sanatçılarında yaptığı hocalığı 1976 yılına kadar sürdürdü. 1976 yılında göreve başladığı İTÜ TMDK'da Ses Eğitimi Bölümü'nde konservatuvar öğrencilerine vefat ettiği 1996 yılına kadar ders verdi. Çalıştığı kurumlarda bilgi ve tecrübelerini öğrencileri ile paylaştı. Bu kurumlarda Ses Eğitimi, Türk Müziği Solfeji, Üslup ve Türk Müziği Repertuarı derslerini verdi. 1976-1980

yılları arasında İstanbul Radyosu "Küçük Koro" şefliğini ve TRT Merkez Denetleme Kurulu Üyeliği'ni yürüttü. TRT Kurumu'ndan 1980 yılında emekli oldu. 1971-1983 yılları arasında çeşitli Avrupa ülkelerinde dini ve dindışı musikimizle ilgili konserler verdi. Klasik musiki, tasavvuf ve Mevlevi musikisi repertuarı çerçevesinde yurt içinde ve Almanya, Belçika, Fransa, Hollanda, İtalya, İngiltere, İspanya, Japonya gibi ülkelerde her biri başlı başına bir sanat hadisesi olarak nitelendirilen pek çok konserde sahne aldı. Bu konserlerdeki icralarda kendisine dönemin en seçkin saz sanatçıları olan Cevdet Çağla, Yücel Aşan, Necdet Yaşar, Abdi Coşkun, Niyazi Sayın, Akagündüz Kutbay, Doğan Ergin, Ömer Erdoğan, Cinuçen Tanrıkorur, İhsan Özgen, Cüneyt Kosal, Erol Deran, Sadreddin Özçimi gibi üstadlar eşlik etti (Durgutlu, 2013: 44).

Ortaya koyduğu mükemmel icranın gelecek nesillere taşınmasında da büyük gayret göstermiş ve talebeler yetiştirmiş büyük bir sanatçı olan Bekir Sıtkı Sezgin, oğlu Hüseyin Kutsi Sezgin, Sadreddin Özçimi, Doğan Dikmen, Serhat Sarpel, Necmettin Yıldırım, Aytaç Ergen, Fatih Salgar ve Hakan Alvan gibi ses sanatçılarını yetiştirdi. 1964 yılında İzmir'de evlenen Bekir Sıtkı Sezgin bu evlilikten iki erkek, bir kız çocuğu sahibi oldu. Oğlu Kutsi Sezgin neyzen ve ses sanatçısıdır.

Makam müziği alanında onlarca öğrenci yetiştiren Sezgin, öğrenmek ve öğretmek konusunda şu görüşlere yer vermiştir:

"..Eğer insan en iyi ses ustalarını, en iyi yorumcu ve icracılarını dinler ve onlara hizmet ederse, ancak o zaman Türk musikisinin makamlarla ilgili yapısını, perdelerini iyi anlayıp kavrayabilir, yoksa öğrencilere filan dörtlü ile filân beşli birleştiği zaman şu makam olur deyip, o diziyi iki portrelik bir temrin içinde terennüm etmekle musiki öğrenilmiyor ve öğretilmiyor. Böyle olunca mekanik bir musiki öğretiliyor ki, onda da ruh yoktur; ruhsuz da musiki olmaz" (Özalp, 2000:333).

Olağanüstü bir ses ve hançere güzelliğine sahip olan, tanbur çalan Sezgin'in dini ve din dışı müzik repertuarına ait olmak üzere TRT arşivinde kayıtlı ilahi, durak, beste, murabba, ağır semai, yürük semai ve şarkı formlarında 50 eseri⁹¹ vardır. 10 Eylül 1996 tarihinde bir kalp krizi sonucu vefat eden Bekir Sıtkı Sezgin, ertesi gün Karaca Ahmet Mezarlığı'nda toprağa verildi. Bekir Sıtkı Sezgin makam müzik tarihine adını altın harflerle yazdıran ve üslup açısından takip edilen en önemli icracılardan biri oldu (Sarı, 2016: 21).

Bekir Sıtkı Sezgin, çok bilinen bazı eserleri bile kendine has bir üslupla okuyarak dinleyende yeni bir eserle karşılaşmış hissini veren Türk musikisinin son yüzyılda

⁹¹Eserleri Bkz.Ek 14

yetiştirmiş olduğu önemli ve başarılı bir ses icracısı olarak musiki tarihimize adını yazdırdı. İzmir’de göreve başladığı yıllarda TRT’de yaptığı programlar, yetiştirdiği öğrenciler ile makam müziğine sayısız katkılar sağladı. Son yüzyılın en iyi erkek ses icracıları arasındaki yerini alarak musikiye yeni adım atan her musikişinasın ses kayıtlarını takip ederek örnek olarak aldığı bir sanatçı oldu.

Bekir Sıtkı Sezgin, ekol olmuş üslubu ile çok önemli bir icracı, besteci, hoca ve şef olarak musikimize hizmet etti. Dini musiki üzerine yaptığı çalışmaların dışında musikimizin güzide eserlerini yurtiçinde ve yurtdışında icra ederek önemli bir arşiv bıraktı.

2.6.1.23. Rüştü Şardağ (1917-1994)

Rüşdü Şardağ, babasının alay kâtibi olarak görev yaptığı sırada 1915 yılında Halep’de doğdu. Aslen Elbistan’lı olan Mehmed Atıf Bey ile Kadiriye tarikatına mensub Melek Hanım’ın oğludur. Ailesi İstanbul’un Beylerbeyi semtine yerleştiği sıralarda Rüştü Şardağ bir yaşında idi. İlkokul öğrenimini Beylerbeyi Numune ve Altunizade ilkokullarında tamamladıktan sonra, Üsküdar ortaokulunu bitirdi. Babasının teşviki ile erken yaşlarında musiki çalışmalarına başladı. İlk derslerini babasından aldı. Bir süre Lem’i Atlı’dan yararlandı. Tarikat mensubu bir aileden olduğu için dini musikimiz hakkında az çok bilgisi vardı. Trabzon, Balıkesir, İstanbul öğretmen okullarından sonra Gazi Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümü’ne devam etti. Buradan mezun olduktan sonra 1960’da Ortadoğu Amme Enstitüsü İdarecilik Bilimleri Fakültesi’nde fonetik ve diksiyon ihtisası yaptı. Çeşitli okullarda edebiyat dersleri verdi. Türk Ansiklopedisi yayın kurulu danışmanlığında bulundu. Fransızca, Farsça, biraz Arapça bilen Şardağ çeşitli dergi ve gazetelerde sanat ve edebiyatla ilgili yazılar yayınladı. 1950’de hizmete giren İzmir Radyosu’nun kurucularından oldu. Kurulduğu yıllarda iki yıl kadar ücretsiz olarak kuruma hizmet verdi. Aynı kurumda daha sonra idareci oldu. 1950 yılında İzmir Belediyesi yazı işleri müdürü, 1967 yılında teftiş kurulu başkanı oldu. Belediye başkan yardımcılığına kadar yükseldikten sonra belediyeden emekli oldu. 1983’de İzmir milletvekili seçildi. Bir süre İzmir Devlet Korosu’nda sanat danışmanlığı yaptı. (Özalp, 2000: 327; Akdoğu,1997:258). İlk bestesi Rast makamındaki “Bahçemde safa hükmediyorken solayım” mısrası ile başlayan şarkısı olan Şardağ’ın, TRT

repertuarında kayıtlı 50 eseri⁹² mevcuttur. “Edebiyatımda Vatan”, Ömer Hayyam Rubailer, Allah’a Giden Yollar, Şair Padişahlar gibi eserlerinden başka İtri hakkında da bir incelemesi vardır. Aynı zamanda iyi bir güfte şairidir. Yazdığı şiirler hem kendisi, hem de çeşitli bestekârlar tarafından bestelenmiştir. İzmir’de 28 Kasım 1994 tarihinde vefat etti. Ertesi gün Alsancak Hocazade Camii’nde kılınan namazdan sonra Narlıdere Mezarlığı’na defnedildi.

Rüştü Şardağ, İzmir Radyosunun 1950 yılında faaliyete geçmesiyle birlikte radyonun kuruluşunda yer aldı. Radyonun yönetsel alanda çıkan sıkıntılarını çözerek İzmir’de makam müziğine olan en büyük katkıyı 1950-1952 yılları arasında radyonun belli bir kurumsal kimliğe kavuşmasındaki çalışmalarıyla yaptı. Musikiye olan ilgisini o dönemde yeni kurulan İzmir Radyosu üzerinde yoğunlaştırdı. Radyonun hem TSM alanında hem de diğer alanlardaki eksiklerini tespit etti, gerekli ve ilgili yerlere yazmış olduğu raporlarla iki yıl gibi kısa bir sürede İzmir Radyosu’nun temelini sağlam bir şekilde attı.

İzmir Devlet Türk Müziği Korosu ve Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı’nın kuruluşlarında da yer alarak makam müziğinin kurumsal ve akademik alanda icra edilmesine ve öğretilmesine katkılarda bulundu. Eğitimci, yönetici, müzisyen ve edebiyatçı kimliği ile İzmir’in ruhuna dokunan bir musikişinas oldu.

2.6.1.24. Aleaddin Şensoy (1932-1997)

1932 yılında İzmir’de dünyaya geldi. Ailesiyle birlikte 1938 yılında İzmir Bergama’ya yerleşti. İlk ve ortaokul tahsilini Bergama’da tamamladı ve lise tahsilini yapmak üzere İzmir’e geldi; fakat liseyi ancak ikinci sınıfına kadar devam ettirerek, bazı sebepler ve maddi imkânsızlıklardan dolayı liseden ayrıldı. Küçük yaştan beri musikiye karşı derin bir ilgisi olan Aleaddin Şensoy, sesinin güzelliği ile çevresinin takdirini kazandı ve 19 yaşına kadar kişisel çalışmalarıyla Türk makam müziğini öğrendi. 1949 yılında, İzmir Radyosu’nda açılan imtihanı kazandı ve ses sanatçısı olarak göreve başladı. Radyoya girdikten sonra, Mehmet Kasabalı, Necdet Varol, Cüneyt Orhon gibi kıymetli hocalardan feyz alarak, nota, usul, solfej ve teknik bilgilere muvaffak oldu. 11 sene TRT İzmir Radyosu’nda çalıştı. Ve ilk beste denemelerini de bu kurumda çalıştığı dönemde yaptı. Bu kurumda Divan Edebiyatı

⁹² Eserleri Bkz. Ek 15

dersleri alan Aleaddin Şensoy, Türk makam müziği geleneksel formlarını ve klasik eserleri nota ve güfte olarak analiz etti. Bestelediği eserlerin güftelerini yazmaya da İzmir Radyosu'nda görev yaptığı yıllarda başladı. Plak yapmak üzere 1960 yılında İstanbul'a geldiğinde, İstanbul Radyosuna müracaat ederek kabul edilen Aleaddin Şensoy, Batı ve Türk musikisi Diskotek Şefi olarak görev aldı. Aynı zamanda yayınlara da katılarak memuriyetini devam ettirdi. 1967 yılı başında memuriyetten istifa edip serbest sahne çalışmalarına başladı. Ayrıca solist ve korist olarak radyo yayınlarına girmeye devam etti (Rona, 1970:701). Bestekârlık sahasında esas ivmeyi 1980'li yılların başında gösterdi. Yaptığı bestelerle takdir kazandı ve yaptığı eserler radyolarda okundu, plaklar yapıldı ve ödüller aldı. Sözlerini Salih Korkmaz'ın yazdığı "Kadere Bak" adlı şarkısı ile Hürriyet Gazetesi'nin düzenlediği Altın Kelebek Yarışması'nda Altın Kelebek ve Milliyet Gazetesi'nin düzenlediği 'Yılın En Sevilen Şarkısı Yarışması'nda sözleri kendisine ait olan "Büyüleyen Gözlerinle", yine sözlerini Salih Korkmaz'ın yazdığı "Ağlamışım Gülmüşüm" ve sözlerini Bolu Emniyet Müdürü Uğur Gür'ün yazdığı "Anılara Yolculuk" adlı şarkılarla ödüller aldı. Kendi bestelediği şarkıların güftelerini de yazmasının yanı sıra yazdığı güfteler başka besteciler tarafından da bestelendi. Amerika, Asya, Avrupa ve Avustralya'yı kapsayan sayısız turnede ses sanatçısı olarak Türkiye'nin müzik elçiliğini yaptı. Avustralya turnesinde dünyanın en önemli sanat merkezlerinden Sydney Opera House'da sahneye çıkan ilk Türk müziği sanatçısı oldu.⁹³ 1997 yılında vefat etti.⁹⁴ Aleaddin Şensoy vefatından sonra sözlerini Uğur Gür'ün yazdığı ve ölümünden kısa bir süre önce bestelediği "Bir Sen Anlıyorsun Benim Dilimden" adlı şarkısı ile Samsun Büyük Şehir Belediyesi'nin düzenlediği 19 Mayıs Kültür ve Sanat Şenliği çerçevesinde düzenlenen 1.Türk Sanat Müziği Beste Yarışması'nda birincilik ödülünü aldı. Keman sanatçısı ve orkestra şefi Hakan Şensoy'un babasıdır.⁹⁵

'O Sesler' isimli Aleaddin Şensoy Belgeseli'⁹⁶nde Şensoy'un küçük yaşında müziğe nasıl tutku ile bağlı olduğu aktarılır:

⁹³ 05.05.2018 tarihli Aleaddin Şensoy'un oğlu Hakan Şensoy ile yapılan telefon görüşmesi.

⁹⁴ Oğlu Hakan Şensoy'un anlattığına göre, İzmir'e biraz tesadüfen gerçekleştirdiği bir ziyaret sırasında son nefesini vermiştir. Her ne kadar hayatının önemli bir bölümünü İstanbul'da geçirmiş olsa da bir İzmir aşığı olarak yaşamış Aleaddin Şensoy. Sevenlerinin dediğine göre de Şensoy son nefesini aşığı olduğu kentte vermekten ziyadesiyle mutlu olmuştur.

⁹⁵ Aleaddin Şensoy 1960-1974 Kayıtları, Geleneksel Türk Müziği, Kalan Müzik CD, 1999.

⁹⁶ Arda Doruk arşivinden yararlanılarak TRT müzik kanalı tarafından hazırlanan "O Sesler Aleaddin Şensoy Belgeseli", 2011.

“Bergama'da zamanın meşhur mekânlarından Osman Lokantası, Aleaddin Şensoy'un babası tarafından işletilmiştir. Babaları çocuklarına haftalık harçlıklarından başka bir de sinema bileti parası da vermiştir. Müzikleri Münir Nurettin tarafından bestelenen ve şarkıları Müzeyyen Senar tarafından söylenen "Leyla ile Mecnun" filmi Bergama'ya geldiğinde Aleaddin Şensoy filmi izlemiş ve Senar'ın sesine aşık olmuş. Harçlığının kalanıyla da yine aynı filme bilet alarak tekrar izlemeye gitmiş. Babasının lokantası içkili bir lokantasında gecedan kalan şişeleri toplayıp onları satmış ve yine bilet parası yapmış. Böylece filmi defalarca izleyerek şarkıları ezberlemiş ve öyle güzel söyleyebilmeyi kafasına koymuş”tur.

Aleaddin Şensoy, gerek ses sanatçılığı gerekse besteciliği ile Türk makam müziğinin isim yapmış İzmirli sanatçılardan biri oldu. 1960'lı yıllarda makam müziğinin popüler olduğu dönemlerde yaptığı şarkılar ve doldurduğu plaklarla adını tüm Türkiye'ye duyurdu. Başarılı sahne çalışmalarını yurtdışında da devam ettirdi. Sydney Opera Sahnesi'nde sahneye çıkan ilk Türk sanatçı olarak musiki tarihindeki yerini aldı. İzmir Radyosu'ndan yetişmiş bir sanatçı olarak geldiği İstanbul musiki camiasında da kısa sürede kabul gördü. Musikimize besteci, şef, güftekar ve ses sanatçısı olarak hizmet etti.

2.6.1.25. Necdet Tokathoğlu (1933-2008)

30 Ocak 1933 tarihinde İzmir'de doğdu. Babası Tokatizade Hacı Mustafa Bey, annesi Canan Hanımdır. Bilhassa dini musiki ile meşgul olan babasından geçtiği dini eserler ile musikiye başladı. Henüz ilkokul çağlarında iken İzmir'de bulunan udi Mehmet Kasabalı'dan ud öğrendi. Türk musikisinin bütün teknik bilgilerini de öğrendi ve İzmir Türk Musikisi Cemiyeti'ne dâhil oldu. 1951 yılında İzmir Radyosu'nun açtığı imtihana girerek başarılı bir sonuç alan Tokathoğlu, üç yıl kadar burada çalıştı ve 1954 yılında Ankara Radyosu'nun açtığı imtihanlarda da başarılı olarak Radyo Korusu'na dâhil oldu. Bu kurumda ses sanatçısı olarak seanslara girmeye başladı (Rona,1970:703). Necdet Tokathoğlu, TRT Ankara Radyosu'nda çalıştığı dönemde bir yandan da Mesude Çağlayan ve Saadet İkesus'tan şan dersleri aldı. 1960'da TRT Ankara Radyosu Müzik Yayınları Şefliği'ne atanan Tokathoğlu, bu görevin sonrasında 1970'den, emekli olduğu 1981 yılına dek radyoda solistlik görevinin yanı sıra koristlik ve program şefliği yaptı. Kendi isteğiyle emekli olduktan sonra, İstanbul'a yerleşti ve çalışmalarını burada sürdürdü. Pek çok ödül ve plaket sahibi olan Tokathoğlu aynı zamanda birçok uluslararası organizasyonda görev aldı ve çeşitli ülkelerde konserler verdi. Ud ve piyano çalan Necdet Tokathoğlu, yaşamının son yıllarında İstanbul Koç Allianz Korusu'nu ve adı verilen Necdet Tokathoğlu Kabataş Musiki Derneği Korusu'nu çalıştırdı. Beş long play ve çok sayıda kırkbeşlik plak yaptı. Besteleri başka sanatçılar tarafından da okunan Necdet

Tokatlıoğlu'nun 95 bestesinden 68'i TRT repertuarına girdi.⁹⁷ 'Gitmesin gözlerinden pırıl pırıl arzular', 'Sebepsiz Ayrılık', 'Bir sevgi istiyorum' gibi unutulmaz şarkılara imza attı (Tandırcıoğlu, 1998: 420). Mayıs 2007'de İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından, doğduğu yer olan Güzelbahçe Yelki'ye heykeli dikildi. 27 Eylül 2008 yılında İstanbul'da hayatını kaybetti. Mezarı İzmir Güzelbahçe Yelki'dedir.

Necdet Tokatlıoğlu, TRT İzmir Radyosunun ilk sanatçılarından biri olarak çalıştığı kurumda iki yıl gibi kısa bir sürede kendini ispat etti.1954 yılında Ankara Radyosuna geçişinin ardından makam müziğine olan hizmet ve katkıları ölümüne kadar devam etti. 60'lı ve 70'li yıllarda makam müziğinin popüler hale gelmesinde büyük katkılar sundu. Devrin ünlü gazinolarında, yurtdışı konser organizasyonlarında vermiş olduğu konserlerle hem klasik; hem de popüler makam müziği eserlerini icra ederek Radyo dışında da makam müziğini dinleyen belli bir dinleyici kitlesinin oluşmasını sağladı. Özellikle halk konserleri ve matinelere dönemin en çok dinlenen ses sanatçısı oldu. Makam müziğine ses sanatçısı, besteci, şef ve eğitimci olarak hizmet etti.

2.6.1.26. Arif Sami Toker (1926-1997)

Türk musikisinin tanınmış son dönem bestekârlarından Arif Sami Toker, 1926 yılında Gelibolu'da doğdu. Daha ilkokul çağlarında musikiye karşı özel bir ilgi duydu. Arif Sami Toker, Saadettin Kaynak ve Hafız Kemal Batanay ile tanışıp Türk musikisi bilgilerini elde etmeye başladı. Ayrıca Üsküdar Musiki Cemiyeti'ne de girerek, Emin Ongan'dan meşk etti. Sonsuz çalışma azminde olan dönemin ünlü musiki üstatlarından dersler aldı. İstanbul Türk Musikisi İcra Heyeti'ne katıldı. Toker, bu heyete girdikten sonra Dr. Suphi Ezgi ile Hüseyin Sadettin Arel'in öğrencisi oldu (Rona, 1970: 632). İstanbul Türk Musikisi İcra Heyeti'ne katılmasını kendi anı defterinde şöyle belirtmektedir:

“1943 senesinde İstanbul Belediyesi Konservatuarı Türk Musikisi İcra Heyeti üyeliğine seçildim. Türk musikisinin en seçkin icracıları bu heyetteydi. Bir sanatkarın bu heyete dahil olabilmesi bir hadise sayılırdı. (Keman: Sadi Işılay, Eyyubi Mustafa Sunar, Nuri Duyguer, Necati Tokyay, Tanbur: Dürrü Turan, Ercümen Batanay, Laika Karabey, Kanun: Artaki Candan, Fikret Kutluğ, Kemeñçe: Kemal Niyazi Seyhun, Hadiye Ötügen, Santur: Hüsnü Tüzüner, Ziya Bey, Ud ve Viyolonsel: Vecdi Seyhun ve Yorgo Bacanos, Vecihe Engin, Kudüm ve Ney: Gavsı Baykara, Burhanettin Ökte, Hanendeler: Necmi Rıza, Safiye Ayla, Cemal Kamil, Münir Nurettin Selçuk vs...) gibi şahsiyetler vardı” (Toker, 2014: 3).

1954 yılında İzmir Radyosu müzik şefliğine tayin olunarak 4 yıl bu vazifede bulundu (Rona,1970: 634). Türkiye radyolarında ilk defa takdirname alan müzik şefi olarak

⁹⁷Eserleri Bkz.Ek 16

İzmir ve Ege Bölgesi'ne hizmet etti. Bu arada yüze yakın yeni programı radyo neşriyatlarına kattı. Radyoda düzenli dersler öğretimine başladı. Orkestra ve klasik koro kurulmasına önderlik etti. Rakım Elkutlu'nun 1948 yılında vefatından sonra maddi imkânsızlıklardan çalışamaz hale gelen İzmir Türk Musikisi Derneği'nin başkanlığına tayin edildi. Yaptığı çalışmalar ile derneği yeniden eski haline getirmeyi başardı. Üye adedinin çoğalmasi ile dernek toparlandı ve borçları ödendi. Bu dernekten, İzmir Radyosu'na sanatçı takviyesi yapıldı ve radyo kadrosu güçlendirildi. 1957' de İzmir'den ayrıldı. İstanbul'a gelerek tekrar Türk Musikisi İcra Heyeti'ne girdi. Aynı zamanda Aksaray Musiki Cemiyeti'nin hocalığına tayin edilerek yüzlerce talebe yetiştirdi ve konserler verdi. Türk musikisi hakkında birçok konferans verdi, gazete ve mecmualara müzik yazıları ve tenkitler yazdı. Konservatuarda dersler verdi. Toker, o dönemi şöyle anlatmaktadır:

“O zamanki Vali Fahrettin Kerim Gökay Bey bana özel ilgi göstererek konservatuara davet etti; ama kadrosuzluk yüzünden yapışık kardeş gibi beni takip eden amatör kadrolardan birine muvakkat zaman kaydıyla tayin edildim. Fahrettin Kerim beyin valilikten ayrılmasıyla esas kadrom verilmedi. Uhdemde kalan amatör kadro ile konservatuardan ayrılarak selameti tekrar turnelere çıkmakta buldum.”

1960 yılında Eminönü Halkevi'nde ilk Türk musikisi kurslarını açan Arif Sami Toker, 180 kişilik koroyla ilk Türk musikisi öğrenci konserini verdi. 1960-1970 yılları arasında Eminönü Halk Evi'nde sayısız öğrenci yetiştirdi. Bestekâr aynı yıl, Tepebaşı Gazinosunda ilk defa piyasa sahnesine çıktı (Toker, 2014: 4). 1967 yılında İstanbul Radyosu'nda solo konserlerine başladı. 1981 yılında kendi isteği ile TRT'den emekli oldu. 1992 yılında TBMM Milli Saraylar'a müzik danışmanı olarak atandı ve 1994 yılında rahatsızlanıncaya kadar bu görevi sürdürdü. Türk musikisine son dönemlerinde eserleriyle⁹⁸ silinmez bir iz bıraktı. 27 Nisan 1997 tarihinde İstanbul'da vefat etti, mezarı İstanbul'dadır (Toker, 2014:5).

Makam müziğine besteci, ses sanatçısı, eğitimci, yönetici, araştırmacı ve şef olarak sayısız katkılar sundu. Arif Sami Toker, müzik tarihinde son yüzyılın en önemli bestecilerinden biri olarak yer aldı. Yaptığı bestelerden TRT repertuarında 105 adet kayıtlı eseri olmasına rağmen oğlu Şansal Toker tarafından Arif Sami Toker'in eserlerinin analiz edildiği yüksek lisans tez çalışmasında hiç duyulmamış eserlerinin olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

⁹⁸Eserleri Bkz. Ek 17

2.6.1.27. Mülkiye Toper (1938-2019)

1938'de İstanbul'da doğdu. Müzik eğitimini İstanbul Belediye Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü'nde tamamladı. 1950'li yıllarda Nevzad Atlığ yönetimindeki üniversite korosuna katıldı. Bu dönemde Münir Nurettin Selçuk, Refik Fersan, Şefik Gürmeriç gibi hocalarla meşk etme fırsatı buldu. Ses kraliçesi seçildiği 1960'lı yıllarda, Çağaloğlu Özel Musiki Konservatuvarı'nda birçok öğrencinin yetişmesine destek oldu ve bu kurumda hocalık yaptı. Kendisi gibi ses sanatçısı olan eşi Turhan Toper 'in EÜ DTMK'da Müdür yardımcısı ve öğretim görevlisi olarak görev yaptığı dönemde, TRT İstanbul Radyosu'ndan, 1984 yılında İzmir Radyosuna tayin oldu ve 16 yaşında TRT'de başladığı aktif meslek hayatını İzmir'de tamamladı. Bir dönem E.Ü. DTMK'da öğretim görevlisi olarak çalıştı. İzmir Devlet Türk Müziği Korusu'nun 21 Nisan 1986 tarihinde verdiği açılış konserinde ve 25 Kasım 2010 tarihinde verdiği 25. Yıl konserinde onur konuğu olarak katıldı ve solo eserler okudu. Mülkiye Toper; sesi ve klasik üslubuyla örnek sanatçı, her daim mütevazı, nazik ve güler yüzlü tavrı ile dinleyenlerinin beğenisine mazhar oldu. Sanatçının, "TSM-Mülkiye Toper'den seçmeler" adlı albümü 2011 yılında TRT tarafından piyasaya çıkarıldı. Mülkiye Toper, 25.02.2019 tarihinde İzmir'de hayatını kaybetti. İzmir Bornova Hacılarkırı Mezarlığı'nda eşi, merhum Turhan Toper 'le yan yana defnolundu (Toper, 2019: 16).

Mülkiye Toper, devirinin ünlü kadın ses sanatçıları arasında yerini aldı. 16 yaşında Ankara Radyosu'nda başladığı aktif meslek hayatı eşinin 1984 yılında İzmir'e yerleşmesi sebebiyle 34 yıl yaşadığı İzmir'de müziğimize ses sanatçısı, şef ve eğitimci olarak katkılar sundu.

2.6.1.28. İsmet Yazar (1929-2013)

1929 yılında İzmir Bayraklıda doğdu. Çocukluğu Karşıyaka'daki Nergis mahallesinde geçti. İlk eğitimini küçük yaşlardan itibaren babası Hafız Bekir Sıtkı Yazar'dan aldı. Babası hem hafız hem de Kur'an hocasıydı. Hafız Bekir Sıtkı Yazar Bey, I. Cihan Savaşı'nda askerlik yaptığı Yemen cephesinde iken, cümbüş ve ud gibi enstrümanları öğrendi ve bu bilgilerle birlikte çocuklarına; özellikle de İsmet Yazar'a eserleri, usulleri ve müziği detaylı bir şekilde öğretti. İlahiler ve mevlitlerde bu öğretiler arasına katıldı. İsmet Yazar altı yaşındayken bilfiil ilahi okuma gruplarına katıldı. İlk, ortaokul ve lise tahsilini Karşıyaka'da tamamladı. Müziğe ilgisi, çevresi

tarafından da fark edildi ve ilkokulda müsamerelerde ona şarkılar okutuldu. Hocaları sesinin güzelliğinden dolayı o'na daha fazla ilgi gösterdi. Lise sonrası askerliğini yapmak ve iki aylık hazırlık dönemini geçirmek üzere Gelibolu'ya gitti. Daha sonra altı ay müddetle Ankara'da yedek subay okulunda eğitim görüp, asteğmen olarak subaylık devresini tamamlamak üzere İstanbul Boğazi'ndeki Beykoz civarında bir birliğe katıldı ve altı aylık bu süreyi de tamamlayıp, 1950 yılında terhis olup İzmir'e döndü. Küçük bir kadro ile yayın hayatına başlayan İzmir Radyosu'nun ilk sanatçılarından biri oldu.⁹⁹ İsmet Yazar kendisi ile yapılan bir söyleşide üslubunu örnek aldığı icracıları şu şekilde ifade etmiştir:

"Gerek lise gerek askerden sonra hep Alâeddin Yavaşca'yı dinlerdim, sonra da Zeki Müren'i dinlemeye başladım. Biliyorsunuz ki musikimizde şarkıların melodileri ile birlikte en önemli şey diksiyon ve telaffuz olmuştur. Dolayısıyla ben de bilhassa bu hususlara çok dikkat etmiş bir sanatçı olarak kendimi yetiştirdim. Bunu birçok sanatçı arkadaş ve hocalarım da belirtirlerdi. "Dünya çapında bir ses, kaliteli bir tenor ve çok büyük eserler bırakan bir bestecimiz ve ses sanatçımız olan pirimiz, üstadımız, rahmetli Münir Nurettin Selçuk'tan da çok istifade ettim. İzmir Elhamra Sinemasında, ara sıra da Karşıyaka'da halk evindeki tüm konserlerine gittim. Öyle fazla kalabalık olmayan 4-5 kişilik saz heyeti ile ama en kaliteli saz heyeti ile çok nefis konserler verirdi. Her geldiği konserler dolup taşardı. Ben de hep gider, dinler ses tekniğinden, ses kullanım tavrından ve yorumlarından istifade etmeye çalışırdım" (Sevcan, 1995, 6).

İsmet Yazar, icrasında var olan incelik ve nüans özelliklerini şu şekilde tanımlamıştır:

"Tarzımın farklı olduğunu söylüyorlar. Yaptığım şu; şarkıyı en iyi şekilde icra etmek, gerekli şekilde yorumlamak ve bilhassa da telaffuza, diksiyona dikkat etmek, gerekli yerde piyano, gerekli yerde güçlü açılıp kapanmalarla melodileri en iyi şekilde seslendirerek ve de doğru yerlerde nefesler alarak icra etmeye çalışıyorum. Bu şekilde icramı dinleyenler bende değişik bir tavır olduğunu düşünüyorlar" (Sevcan, 1995: 6).

1953'te Ayşegül Hanım'la evlendi. Aynı yıl büyük kızı Esen, üç yıl sonra da küçük kızı Zuhal, 1970'de de Emre adında oğlu oldu. İsmet Yazar, 13 Eylül 2013 tarihinde beyin kanaması geçirdi. 84 yaşında İzmir'de hayatını kaybetti. Mezarı İzmir Soğukkuyu Mezarlığı'ndadır. Adı İzmir Karşıyaka Bostanlı Mahallesi'ndeki bir sokağa verildi.

İsmet Yazar, 1951'de girdiği TRT İzmir Radyosu'nda aralıksız 28 yıl solist ve korist olarak TRT çatısı altında makam müziğine hizmet etti. 1979 yılında TRT'den emekli olduktan sonra hiçbir kuruma bağlı olmadan musiki çalışmalarına İzmir'de devam etti. Musiki cemiyetlerinde özellikle şarkı söyleme konusunda hevesli olan bütün musikişinaslara bilgi ve tecrübelerini aktardı. Şarkı söylerken düzgün bir artikülasyona sahip olan İsmet Yazar, bu özelliğinden dolayı birçok ses sanatçısına

99

örnek oldu. Amatör ve profesyonel anlamda musiki icracıları yetiştirerek makam müziğine, şef eğitimci, ses sanatçısı olarak katkılarda bulundu. Hayatının son günlerine kadar musiki ortamlarında bulundu.

2.6.1.29. Yılmaz Yüksel (1937 -)

5 Nisan 1937'de Çorum'un İskilip ilçesinde doğdu. Babası keçeci esnafından Hüseyin Yüksel ve annesi Hanife Yüksel'dir. 1943 yılında babasının işi nedeniyle gitmiş oldukları Bolu'nun Gerede ilçesinde ilkokulun birinci ve ikinci sınıflarını okudu. Kendi ifadesiyle müzik zevkini bu yıllarda ilk olarak annesinden aldı. Annesinin sesi oldukça güzeldi ve zaman zaman evde ilahiler okurdu. Yine aynı yıllarda Gerede'deki ilkokul eğitimi esnasında ikinci sınıf öğretmeninini teşviklerini gördü. Bu esnada babasının iş ortağı olan Sadık Panayırıcı'nın evinde dinlemiş olduğu gramofon ile de müzik ile olan beraberliğini küçük yaşta başlatmış oldu. Babasının işi sebebiyle tekrar İskilip'e döndü. İlkokulu 1949-1950 öğrenim yılında bitirdi. Babasının rahatsızlanıp mesleğini bırakması üzerine ailesi ile birlikte Ankara'ya, bir meslek edinebilmek amacıyla taşındı. Ankara'da yorgancı çırağı olarak işe başladı. Mesleğinde gösterdiği başarı ile Ankara'nın Yeni Mahalle semtinde bir dükkân açtı. Musikiye ve özellikle de uda karşı büyük bir ilgisi ve sevgisi vardı. Kendi işini kurup biraz para kazanmaya başladığında 1952 yılında ilk udunu aldı. Artık musiki ile daha da iç içeydi. Ankara Yeni Mahalle'de yıllarca süren müzik çalışmaları oldu. Ud aldığı mağaza sahibinin tavsiyesi üzerine Sait Çağlar'dan ud dersleri almaya başladı. Ud derslerine devam ederken Sait Hoca'nın da öğretmenlik yaptığı Musiki Sevenler Cemiyeti'nin çalışmalarına sesi ile katıldı. Keçiören Sanatoryumu'nda verdikleri konserde iki şarkı söyleyerek sesi ile ilk etkinliğini gerçekleştirdi. Sonraki yıllarda musiki içinde yapılan çalışmalar esnasında Erol Sayan ve Sadettin Öktenay gibi kıymetli sanatçılarla da tanışma imkanı buldu. Ankara Radyosu'nda kemençe sanatçısı olan Vedia Tunççekiç'ten usül dersleri, daha sonra da Fahri Kopuz'dan ud dersleri aldı. Artık aldığı eğitimler sayesinde ud dersi verecek seviyeye ulaştı. Musiki Sevenler Cemiyeti'nde ud dersleri vermeye başladı. Yeni Mahalle Halk Evi yöneticilerinin teklifi üzerine de Halk Evi'nde nota dersleri verdi. Bu sırada Ahmet Hatipoğlu ile tanıştı. Ahmet Hatipoğlu sayesinde İsmail Baha Süreksan ile tanışarak nazariyat bilgilerini ve repertuarını genişletme imkânı buldu. 1957 yılında Mamak Muhabere Okulu'nda askerlik görevine başladı. Askerliği sırasında 28. Tümen bando bölümüne alındı.

Görev arkadaşı olan klarnet sanatçısı Barbaros Erköse ile birçok etkinlikte bulundu. 1959 yılında terhis oldu. Askerden döndüğünde eski mesleği olan yorgancılığa devam etti. Ankaralı müzisyenlerin uğrak yeri haline gelen dükkânın da müzik çalışmalarına devam etti. İlk bestesini, asker arkadaşının verdiği “Bilmem böyle niye uzun kalpten kalbe giden yollar” dizesiyle başlayan güfteyi 1960 yılında, Düyek usulünde, Uşşak makamında besteledi. Çevresinden olumlu tepkiler aldı. Sonra sözleri Ahmet Aymutlu’ya ait olan “Gönlüme gir, doğ güneşim” isimli şarkısını Semai usulü, Uşşak makamında besteledi. Oldukça ilgi gören şarkı, birçok plağa okundu. Besteci kimliğiyle tanınmasına sebep oldu. Üçüncü olarak sözleri Fuat Uluç’a ait Suz’nak makamı, Curcuna usulündeki “Kaşların yay kirpiklerin ok neden canım insafın yok” isimli şarkıyı besteledi. Bestecilik çalışmalarını sürdürdü.¹⁰⁰ 1966 yılında Ankara Radyosu’nun açtığı sınavı birincilikle kazanan Yılmaz Yüksel, üç yıllık stajının ardından 1969 yılında ud sanatçısı kadrosu aldı. İsmail Baha Sürelsan ile çalışmaları aktif olarak devam etti. 1969 yılında eşi Oya Hanım ile evlendi, aynı yıl ilk çocuğu Meriç, 1970 yılında ortanca oğlu Tunca, 1975 yılında da küçük oğlu Sürelsan dünyaya geldi. 1973 yılında Denizli’de açılan Altın Horoz Beste Yarışması’nda güftesi Faruk Nafiz Çamlıbel’e ait Evcara bestesiyle ilk on içine girdi. Aynı yarışmada Yüksel’in bir eserini Bekir Sıtkı Sezgin seslendirdi ve beşincilik ödülü aldı. Bu ödül bestecilik yaşamının ilk ödülüdür. 1974 yılında İzmir Radyosu Küçük Korosu’nu yönetmeye başladı ve sonrasında Beraber ve Solo Şarkılar, Şarkılar ve Saz Eserleri, Kadınlar Topluluğu, Birlikte Şarkılar gibi programları yönetti, ud sanatçılığına devam etti. 1977-1979 yıllarında vekaleten İzmir Radyosu Sanat Müziği Müdürlüğü’nü yaptı. 10-11 Ekim 1980 tarihinde TRT Türk Müziği Danışma Kurulu Üyeliği, 1983 yılı Türkiye İş Bankası Büyük Ödül Jüri Üyeliği yaptı. 1984 yılında kurulan EÜ DTMK jürisinde bulundu ve iki ay ud öğretmenliği yaptıktan sonra özel işleri sebebiyle ayrıldı. 1988 yılında İstanbul’da toplanan Türk Sanat Müziği Danışma Kurulu Üyeliği görevinde bulundu. Yüksel, 1955 yılında başlayan eğitimcilik hayatını, amatörce aralıksız olarak devam ettirdi. Sırasıyla İkiçeşmelik Halk Eğitim Merkezi, İzmir İl Halk Kütüphanesi, Salihli Belediye Korosu, Manisa Belediye Korosu, Manisa Belediye Korosu’nda dersler verdi. Bu çalışmalarından birçok sanatçı yetişti. TRT ve Devlet Koroları sınavlarında başarı göstererek profesyonel sanat yaşamına katıldı.

¹⁰⁰ Eserleri Bkz.Ek 31

Yaklaşık yedi yıl kadar süre Nedim Timuçin'in başkan olduğu Aydın Sanat ve Kültür Derneği TSM Topluluğunu çalıştırdı. Yılmaz Yüksel, 1998 Şubat ayında kendi isteği ile emekli oldu. Emekli olduktan sonra da İzmir Radyosu'nda istisna akitli koro şefi ve yapımcı olarak görev yaptı. Üç oğlundan Meriç Yüksel Peyzaj Mimarı, Tunca Yüksel TRT İzmir Radyosu'nda ud sanatçısı ve koro şefi, Süreksan Yüksel Kültür Bakanlığı İzmir Devlet Korosu ses sanatçısıdır.¹⁰¹

Yılmaz Yüksel, 1975 yılında yerleştiği ve emekli olduğu 1998 yılına kadar İzmir'de yaşadı. Bu şehrin hemen hemen bütün musiki ortamlarında aktif olarak yer aldı. İzmir Radyosunda stajyer sanatçıları yetiştirmesiyle, yönettiği korolarla, EÜ DTMK'da verdiği derslerle, İzmir'in farklı semtlerinde kurduğu ya da sonradan dâhil olduğu musiki cemiyetlerinde yaptığı şeflik ve yöneticilik görevleriyle önemli çalışmalarda bulundu. Türk makam müziğine besteci ve udi olmanın yanı sıra eğitimci olarak da katkılar sundu. Birçok musikişinasın yetişmesini sağladı ve onları musiki camiasına kazandırdı. Musikimize besteci, şef, icracı ve yönetici olarak hizmet etti.

2.7 KURUM DIŞI ÇALIŞMALAR YAPAN MUSİKİŞINASLARIN BİYOGRAFİLERİ

Bu başlık altında İzmir'de doğmuş veya hayatının belli bir döneminde İzmir'de yaşamış ve İzmir müzik hayatına katkı sağlamış besteci, lütiye, güftekar, arşivci, ses ve saz sanatçısı musikişinasların biyografileri alanlarında yaptıkları çalışmaların nitelikleri ve tanınırlığı temel alınarak dâhil edilmiştir.

Bu bölüm içinde yer alan kişilerin çoğunun müziğe alanlarında herhangi bir akademik eğitim kurumuna devam etmeden müziğe “mutfaktan” adım atan musikişinaslardan oluştuğunu belirtmek gerekir.

2.7.1. BESTECİLER

“Kültür, bir toplumun yaşam biçimi ile ilgili temaların bütünüdür ve nesilden nesile aktararak, toplumun kültürel devamlılığı sağlanmış olur... Özellikle geleneksel müziklerin nesiller arası aktarımı, kültürlenme sürecinin önemli bir olgusu olarak görülmektedir. Besteciler de bu noktada yaratıları ile kültür aktarımının önemli temsilcileri konumdadırlar”(Kun, 1669: 65). TDK'ya göre besteci terimi

¹⁰¹ 04.09.2018 tarihli oğlu Tunca Yüksel ile yapılan telefon görüşmesi.

“kompozisyon ya da ciddi bir müzik eğitimi görmüş, besteleri oda müziği grupları, oda orkestraları, senfoni orkestraları, çoksesli korolar ve tek sesli korolar tarafından seslendirilen, bir bölümü akademide öğretmenlik yaparak öğrenci yetiştiren, klasik ve ülke müzikleri alanında seslendirilen eserleriyle öne çıkma başarısı göstermiş kişidir”(TDK, 1978, 65).

anlamını taşımaktadır. Besteciler olarak ele aldığımız ve biyografisi yazılan kişileri incelediğimizde hemen hepsinin ortak noktasının İzmir ilinde yaşadıkları ya da buldukları dönemde üretmiş oldukları eserleri ile mesleki kariyerlerinin en parlak dönemlerini yaşadıkları görülmüştür. Çalışma sırasında biyografisi yazılan kişilerin dışında İzmir’de doğmuş ya da hayatının belli bir döneminde İzmir’de bulunmuş başka besteci isimlerine de rastlanılmıştır; ancak bestelerinin tanınırlığı kriteri göz önünde bulundurularak bu başlık altında 10 adet bestecinin biyografilerine yer verilmiştir.

2.7.1.1.Lem'i Atlı (1869-1945)

Halid Lem’i Atlı 1870 yılında İstanbul’da, Üsküdar Sultantepe semtinde doğdu. Doğumundan bir hafta sonra annesini, iki yaşında iken babasını yitirdi. Ablası ile eniştesi tarafından büyütülen Lem’i Atlı, ilkokuldan sonra, önce Fatih, sonra Soğukçeşme Rüştiyesi¹⁰²,’nde okudu. 1887 yılında burayı bitirerek Mülkiye Mektebi’ne kaydoldu ise de bitiremedi. İskender Hoca’dan Arapça, Farsça; bir İtalyan bayan öğretmenden de Fransızca dersleri aldı. Eniştesi musiki sever bir kimse olduğundan her 15 günde bir evinde ‘küme faslı’ yaptırır; bu toplantılara Kanuni Fenerli Mike, Tanburi Garbis, Kanuni Solak Mihal, Giriftzen Rıza Bey, Santuri Edhem Efendi katılırdı. Hanendeler ise Beylerbeyli Hakkı Bey, Domates Ahmed Bey, Beylikçizade Sadık Bey, Hafız Yusuf idi. Lem’i Atlı bu atmosfer içinde küçük yaşlarında musiki terbiyesi almaya başladı. Bu gibi toplantılarda hazır bulunur, kulaktan öğrendiği eserleri okumaya çalışırdı. Çocuktaki yeteneği gören Sadık Bey, ailesine Lem’i Atlı’nın Enderuni Vasıf Bey’den ders almasını tavsiye etti. Dört yıl kadar süren dersler sayesinde 12 yaşlarında musikinin içine bizzat girmiş oldu. Daha sonra Dâhiliye Nazırı Reşid Mümtaz Paşa’nın aracılığı ile ünlü bestekâr ve hanende Hacı Arif Bey’le tanıştırıldı.¹⁰³ Kendi ifadesine göre Hacı Arif Bey’in bulunduğu bir musiki toplantısında, Santuri Edhem Efendi’nin eşliğinde "Humarı yok bozulmaz meclis-i meyhane-i aşkın" güfteli, Muhayyer makamındaki şarkıyı

¹⁰² Ortaokul seviyesinde öğretim veren eğitim kurumu.

¹⁰³ L.Atlı: Bir gece evimize şeref bahşeden büyük Hacı Arif Bey, sesim ile gösterdiğim istidada kendilerinin tabiri ile sesimin meclûbu (tutkun) olmuş ve her 15 günde bir evimizi şerefleendirmeğe ve acize metodlu bir surette musiki tedrisine başlamıştır (Yazıcı, 2011: 26).

okurken, karar sırasında Hacı Arif Bey:"-Aferin evladım! Bir ufak nağme ile tenvir (aydınlık verme, aydınlatma, ışıktandırma) etmişsin. İnşallah zamanın en büyük bestekârı olursun" demiştir (Akdoğan,1990:25). Hacı Arif Bey'in vefatına kadar süren ve belli günlerde gerçekleşen fasıl meşklerinden önce Hacı Arif Bey'den; daha sonra Hacı Faik Bey, Hanende Ali Bey, Bolahenk Nuri Bey, Püskülcü Osman Efendi, Hanende Nedim Bey, Hacı Kirami Efendi gibi musikişinaslardan eserler meşk etti (Özalp, 2000: 600). Reşad Ekrem Koçu'nun verdiği bilgilere göre yaz tatillerini Sarıyer'de ünlü hanende ve bestekâr Rıfat Bey ile birlikte geçirirlerdi. Bu münasebetle Sarıyer'de oturmakta olan Dr. Kadri Bey ile Kanuni İsmail Bey'den Muhayyer-Kürdi faslını meşk etti. 20 yaşlarında Dâhiliye Nezareti Mektubi Kalemi'nde memuriyete başladı. Bir yandan da Resmi Gazete'de yazarlık ve bazı günlük gazetelerde yazarlık ve muhabirlik yaptı. 1907 yılında ve 38 yaşında memuriyet hayatından çekilerek İstanbul'a yerleşti. Kendini bütünüyle musiki çalışmalarına verdi. Soyu 'şizemu' sıfatını taşıyan Çerkez sülalesinden geldiği için Soyadı Kanunu'nun çıkışından sonra bu sözcüğünün Türkçe anlamı olan "Atlı" soyadını aldı (Özalp; 2000: 607). 1932-1933 yılları arasında İzmir'de bulunduğu yıllar içinde memur olarak Ticaret Müdürlüğü'nde çalışmasına rağmen bazı durumlardan dolayı İzmir'e ilk geldiği yıl çöp kamyonlarının boşaltılma işine verildi. Buna içerleyen Lem'i Atlı durumu derhal amirlerine bildirdi. Amirlerinin bu durumu öğrenmesinden sonra Deniz Ticaret Müdürlüğü'nde şeflik görevine getirildi ve kendisine bir oda tahsis edildi.¹⁰⁴ Ömrünün son yıllarını Suadiye'de yeğenlerinin yanında geçirdi. Küçükağa sokağında olan bu eve Selahaddin Pınar, Nuri Duyguer, Fevzi Aslangil, Sadi Hoşses, Dr. Hamid Hüsnü Bey, Bedriye Hoşgör, Melek Tokgöz, Arif Sami Toker gibi sanatkârlar gelirdi. Ölümüne yakın bir tarihe kadar ders vermeyi sürdürdü; son yıllarını oldukça rahat ve huzur içinde geçirdi. Yakın dostu Kemal Niyazi Seyhun'la dolaşır, Çamlıca'ya gider, Setbaşı Gazinosu'nda fasıl dinler, orada bulunduğunu hisseden gazino sanatkârları fasla çeki düzen verir ve dikkatli olurlardı. Ses sanatçısı olarak birkaç plak da dolduran Lem'i Atlı 25 Kasım 1945 tarihinde vefat etti. Erenköy mezarlığında toprağa verildi (Özalp, 2000:617). Bestekâr olarak 168 adet eser bırakmıştır. TRT repertuarındaki eser sayısı 168'dir.

Lem'i Atlı, İzmir'de yaşadığı dönemlerde, İzmir'de yapılan musiki toplantılarına katıldı. Rakım Elkutlu, Şükrü Şenozan gibi üstatlarla birlikte yaptıkları ev toplantıları

¹⁰⁴ 16.04.2018 Tarihinde Kaya Bekat'ın İzmir Konak'taki evinde yapılan görüşme.

bir süre sonra musiki tartışmalarının yapıldığı toplantılara dönüştü. Bu toplantılara katılan her musikişinasa musikiye dair bilgi ve tecrübelerini aktararak onların gelişimine katkı sağladı. İzmir’de bulunduğu yıllar içinde bestelediği eserlerle de makam müziğine katkılar sundu. İzmir Karşıyaka için bestelediği, 'Karşıyaka Safası Kaldı Artık Seneye' İzmir dönemlerinin eseridir. Yine bu süre içinde sıkıntılı ve yoklukla geçen hayatının dönemlerini anlatan "Sine-i Suzanıma Ahım Yeter" güfteli Hicaz şarkısı da İzmir yıllarının eserleridir. Lem’i Atlı bestelediği klasik repertuara girmiş eserleri ile musikimizin gelişimine katkıda bulundu.

2.7.1.2. Ali Ulvi Baradan (1915-1984)

Ali Ulvi Baradan 1915 yılında İzmir’de doğdu. Babası İsmail Hakkı Bey edip ve şair bir zat olup basılmamış iki divanı vardır. Baba tarafından Giritli, anne tarafından Selaniklidir. Sanat dolu bir aile ortamında yetişti. Musiki’ye babasından etkilenecek başladı. Eğitim hayatını sürdürürken ud çalmayı öğrendi. Henüz 17 yaşında iken Şeyh Cemal Efendi’den musiki öğrenmeye başlayan Ali Ulvi Baradan, sonradan kendi kendini yetiştirdi ve Türk musikisinin inceliklerini öğrendi. 1932 yılından başlayarak çeşitli musiki cemiyetlerinin çalışmalarına katıldı. Özellikle Şeyh Cemal Efendi ve Hayri Yenigün gibi üstadlardan çok yararlandı. Hayri Yenigün’le Dolaplıkuyu ve İzmir’deki musiki topluluklarında uzun yıllar çalışarak musikimize hizmet etti ve birçok hevesli gence musiki eğitimi verdi. 1936 yılında Nihavend makamında bestelediği “Yemeni bağlamış telli başına” adlı eseriyle bestekârlığa başlayan Ali Ulvi Bey, çeşitli makamlardan yüzden fazla eser besteledi; 12 şarkısı şarkısı plağa okundu. Üç yerli filmin müziğini besteledi. Sinema sanatçısı kardeşi Hüseyin Baradan’ın oynadığı “Hüseyin Baradan Çekilin Aradan” adlı filmin müziklerini yaptı (Rona, 1970: 593). Türk müziğinde yenilikçi bir anlayışa sahip olan Baradan, basit ve hafızalarda kolayca yer edinen melodileri bestelemeyi tercih etti. Devlet Demir Yolları’na bağlı kurumlarda şeflik yaptı, İzmir Kestelli Caddesi’nin en işlek yerinde soyadını taşıyan işyerinde 35 yıl boyunca fotoğrafçılık mesleğini icra etti. Emekliliğinde de yalnız müzikle uğraştı. Baradan, Hafize Hanım ile yaptığı evlilikten dört çocuk sahibi oldu. Türk makam müziği repertuarına TRT repertuarındaki 57 bestesi ile katkı sağladı. Baradan, ünlü ressam Ümran Baradan’ın babasıdır. 1984 yılında İzmir’de vefat etti. Mezarı İzmir’dedir.

Ali Ulvi Baradan, doğup büyüdüğü ve hayatının son anlarına kadar yaşadığı İzmir’de makam müziği üzerine yaptığı çalışmalarla İzmirli musikişinaslar arasında öne çıkan bir isim oldu. Çeşitli derneklerde verdiği dersler ile sayısız öğrenci yetiştirdi. Bestecilik alanında sade ve ritmik melodilerden oluşan ve hafızada kolay bir şekilde yer edinen eserler besteleyen Ali Ulvi Baradan, bu tekniğini kendisinden ders alan öğrencilerine de aktardı. Türk Sineması için üç filmin¹⁰⁵ müziklerini yapan Baradan, musikimize besteci, icracı ve eğitimci olarak katkılarda bulundu.

2.7.1.3. Selanikli Udi Ahmet Bey (1868-1927)

Selanikli Udi Ahmed Efendi 1868 yılında Selanik'te dünyaya geldi. Çok yoksul bir ailenin çocuğu idi. Okumakla başı hoş olmadığından, bundan umudunu kesen ailesi onu dayısının berber dükkânına çırak olarak verdi. Bu sebeple okula gitmedi ve okuma yazma öğrenmedi. Küçük yaşında başlayan musiki öğrenme heves ve arzusu ile her şeyi bir tarafa bırakarak ölünceye kadar bu güzel sanatın hizmetkârı oldu. Daha berber çırağı olduğu yıllarda duyup öğrendiği şarkı ve gazelleri kendi kendine söyler, sesinin güzelliği ile çevresinin dikkatini çekerdi. Çalıştığı dükkânın müşterilerinden Refik Karasu, çocuktaki yeteneğin farkına vararak musiki dersleri vermeye başladı. Daha sonra matbaacı Ferid Efendi'den ud dersleri aldı. Halepli Şavul'dan nota öğrenmeğe çalıştıysa da başaramadı. Dükkânın devamlı müşterileri çocuğun kısa sürede ilerlediğini görünce, aralarında para toplayarak ona bir ud aldılar. Bu derslere paralel olarak Selanik Mevlevihanesi'ne devam etti ve şeyhin derslerinden yararlanmaya başladı. Burada hem fasıl geçti hem de musikimizin pratik kurallarını öğrenmeye çalıştı. Çok güçlü bir hafızası olduğu için her eseri kolayca öğrenir, öğrendiğini de kolay kolay unutmazdı. Musikide ve ud çalmada hayli ilerledikten sonra berberliği bırakarak bir saz takımı kurdu; serbest çalışmaya başladı. Bir ara İstanbul ve Edirne'ye giderek o dönemin tanınmış piyasa sanatkârları ile tanıştı. Ünü o civarda yaygınlaştı. Tanınmış ailelerin evlerine derslere gitmeye başladı. Ancak bu durum sanatkâr arkadaşları arasında kıskançlığa sebep oldu. 1. Dünya Savaşı sonrasının işgal yıllarında İzmir'e giderek burada on yıl kadar kaldı. Birinci Beyler sokağında küçük bir dairede oturdu ve musikiye meraklı gençlere musiki dersleri verdi (Akdoğu,1997:254). İzmir'in tanınmış musikişinaslarından Rakım Elkutlu, Bülbülü Salih Efendi, Kanuni Fethi ve Fuad Baba ile yakın arkadaşlık

¹⁰⁵Film müzikleri: Hüseyin Baradan Çekilin Aradan, Cilveli Kız, Yakılan Gurur.

yaptı. Cevdet Kozanoğlu'nun anılarına göre musiki camiasında farklı özellikleri olan biri olarak tanınırdı.¹⁰⁶ Udu düz ve biteviye bir üslupla çalardı. Sesinin tiz ve pest perdelere hâkimiyeti rahatlık ve tatlılığı çok takdir edilirdi. Bu sebeple geçimini sağlamak için bu iki özelliğinden yararlanarak udilik ve hanendelik yaptı. Bestekârlık alanında önce bir kaç deneme yaptı. Okuma-yazma bilmediğinden eline geçen güfteleri birine okutur, edebi değerini kendi ölçülerine göre vurur, uygun görürse bestelerdi. Beğenmediği şiirleri asla besteleyemedi.¹⁰⁷ Eserleri gözden geçirilirse şiir seçmekteki titizliği kolayca anlaşılır. İlk ciddi eseri Hüzzam makamından bestelediği “Görmedim uysun felek amalime” güfteli eseridir. Kısa sürede sevilen ve eserleri aranan bir sanatkâr oldu. Selanik'e gidip gelenlerin aracılığı ile şarkıları, daha kendisi İstanbul'a gelmeden, musiki piyasasında tanındı ve yaygınlaştı. "Bestekârlık bana Hak'tır" der, yolda giderken, kahve ve lokantada otururken beste yapardı. İzmir'de bulunduğu yıllarda bestelediği eserlerin çoğunu Kemeraltı'nda Ekmekçibaşı Kıraathanesi'nde nargile içerken, sohbet ederken bestelediği söylenir. Nota bilmediği için şarkılarının çoğunu Osman Kaylan ve Tahsin Baysal notaya aldı. Şakacı bir kimse olan Ahmed Efendi belirgin bir Selanik aksanı ile konuşur, ders sırasında nükteler yaparmış. Dış görünüşü bakımından kendine mahsus daha bir takım hususiyetler taşıyan bu rind meşrepli, gönül ehli, hoşsohbet insan geniş, feyizli bir ilham ve istidadın türlü renklerini, coşkunluklarını taşıyan eserleriyle son devrin en velud bestekârlarından biri, belki de birincisi olmuştur Bir gün hastalanarak bacaklarına felç gelmiş ve bir süre yatalak olarak yaşamıştır. Bir sabah fenalaştığını gören yakınları telaşa kapılarak doktor getirmek istedilerse de kabul etmemiş, udunu isteyerek beste yapar gibi mırıldanmaya başlayarak yakınlarını yanından uzaklaştırmış. Krizin atlatıldığını zannederek dışarı çıkan yakınları bir gürültü işitip içeri girdiklerinde udunun yere düştüğünü ve öldüğünü görmüşlerdir. 4 Aralık 1927 tarihinde ölen sanatkârın mezarı İstanbul Üsküdar Bülbülderesi Mezarlığı'ndadır (Özalp, 2000: 105). Selanikli Udi Ahmet Efendi, ünlü sinema ve tiyatro sanatçısı Aziz Basmacı'nın amcasıdır.

¹⁰⁶Söylentiye göre “Yahudi asıllı bir ses sanatkârı olan İzak Elgazi'yi sever, neyzen ve Udî Cemal Efendi'yi sevmezmiş. İzmir'in bunaltıcı yaz günlerinde ders sırasında entari giyer, ara sıra bir yolunu bulur evin alt katındaki taşlığa iner, bir teneke soğuk su döküldükten sonra yukarı çıkar derse devam edermiş".1908 Meşrutiyet İnkılâbını takip eden senelerde Beyoğlu'nun Vatan, Gülistan, Eftalipos, Kafkas gibi lokallerine gidenler bu çalıcılar ve okuyucular arasında kucağında udu, tıraşlı başı, beyaz ve sevimli yüzü, gözlüklerinin altında parlayan zeki gözleriyle pehlivan yapılı, pehlivan kıyafetli birini fasıllara udu ve sesi ile eserleriyle iştirak eden Selânikli Udî Ahmed'i pek güzel hatırlamışlardır.

¹⁰⁷Eserleri Bkz. Ek 32

Selanikli Udi Ahmet Bey, 19. Yüzyılın tanınmış udi ve bestecilerinden biri olarak müzik tarihine geçti. Kürdilihicazkâr makamına olan ilgisinden dolayı Kürdili Ahmet lakabıyla da tanındı. Ahmet Bey, İzmir’de bulunduğu yıllarda başta Rakım Elkutlu olmak üzere dönemin ünlü musikişinasları ile bir arada olarak İzmir’de Türk makam müziği kültürünün oluşmasına katkı sağladı ve yine bestelediği eserlerle de o dönem birlikte ahbaplık yaptığı genç musikişinaslara örnek oldu. Musikiye meraklı gençlere ücretsiz musiki dersleri verdi. Udi, hanende, besteci ve eğitimci olarak musikimize hizmet etti.

2.7.1.4.Baki Duyarlar (1936-2003)

1936 yılında İzmir’de dünyaya geldi. Babası Ali Duyarlar, annesi Emine hanımdır. Musikişinas bir aile çocuğu olan Baki Duyarlar, irsi ve irki bir alaka ve kabiliyet ile büyüdü. Lise tahsili sıralarında babasının teşviki ile musikiye başladı. Babasının daimi kontrol ve özenle çalıştırması sonucunda Türk musikisi bilgilerini ve inceliklerini elde etmeğe muvaffak olup kudretli bir udi olarak piyasa hayatının icrakarları arasında isim yapmış bir sanatçı oldu. Udi Hrant Emre'den 60 liraya bir ud satın aldı. Profesyonel olarak sanat hayatına da bu şekilde başladı. 1949’da henüz 13 yaşındayken ünlü bestekâr ve hanende Kasım İnaltekin'in müzik yaptığı sahnelerde ve Beyoğlu’ndaki gazinolarda cümbüş çalarak ilk sahne tecrübesini yaşadı. Dönemin ünlü musikişinasları olan Şükrü Tunar, Şerif İçli, Ahmet Yatman, Selahattin Pınar gibi değerli üstadlarla çalışma imkânı buldu ve bu kişilerin musiki bilgilerinden faydalandı. 1955’de o zamanlar çalıştığı Kazablanka Gazinosu'nda assolistin sahneye yetişememesi sonucunda Selahattin Pınar tarafından sahneye çıkarıldı. Sahneye geç kalan solistin yerine çıkarak zaman kazanmak için şarkı söyledi ve gazino müşterileri tarafından çok beğenildi. Daha sonra ara sıra sahnelerde hanende olarak da yer aldı.¹⁰⁸1956 yılında radyoda yapılan imtihanlara girip başarılı sonuç aldı. Musikiye olan alaka ve sevgisi ile musiki tekniğine de hâkim olduğuna kanaat getirerek, yalnız udi olarak kalmayıp, beste yapmak için çalışmalara başladı ve ilk olarak annesine ithaf ettiği ve sözlerini kendisinin yazdığı “Anam anam garip anam, derdin bitmez gözün dinmez” adlı eseri besteledi. Yaptığı eseri ilk olarak Müzeyyen Senar’a dinletti. Müzeyyen Senar eseri çok beğendi Odeon plağına okuyarak yeni yetişen Baki Duyarlar’a destek oldu (Rona, 1970: 3). 1957-1958 yılları bestekârlığının en

¹⁰⁸ Üstaplardan Baki Duyarlar Eserleri, Odeon Müzik

önemli yılları oldu.¹⁰⁹"Bilemedim", "Çok geceler bekledim", "Ben küskünüm feleğe", "Garipler meyhanesi", "Seni ben ellerin olsun diye mi sevdim", "Hayat kumarı" ve "Kader arzuhal değil" gibi şarkılarla Türk Sanat Müziği Repertuarı'ndaki yerini aldı. Şarkıları o devrin yıldız sanatçıları olan Safiye Ayla, Müzeyyen Senar, Perihan Altındağ Sözeri, Mustafa Sağyaşar, Seçil Heper ve daha birçok sanatçı tarafından plaklara okundu. 1961 yılında sözleri Gonca Gül'e ait olan "Seni ben ellerin olsun diye mi sevdim" adlı meşhur bestesini yaptı. 500'den fazla şarkı besteledi. 31 yıllık TRT hizmetinden sonra emekli oldu. Türk sanat müziği alanında besteler verirken aynı zamanda da birçok sanatçının yetişmesine katkı sundu. Babasıyla aynı isme sahip caz müziği piyanisti Baki Duyarlar oğludur. 2003 yılında İstanbul'da hayatını kaybetti. Feriköy Mezarlığı'na defnedildi (Şencan, 2013: 60).

Baki Duyarlar, Cumhuriyet sonrası besteciler arasında en çok eser vermiş İzmirli bestecilerden biri olarak tanındı. Şarkılarındaki melodik, güftelerindeki prozodik yapı ile yaptığı besteler büyük takdir topladı ve birçok genç bestekâra örnek oldu. 1960 ve 1970'li yıllarda gazinolarda ve büyük halk konserlerinde icra edilen ve makam müziğinin popüler bir müzik dalı olmasına yaptığı bestelerle katkı sağladı. Eserleri dönemin ünlü şarkıcıları tarafından defalarca plaklara okundu. Şarkıları makam müziği konserlerinde ve çeşitli televizyon programlarında sürekli icra edilen herkesin bildiği şarkılar haline geldi. 1961 yılında bestelediği "Seni Ben Ellerin Olsun Diye mi Sevdim" adlı şarkısı ile musikimizin klasikleşmiş bir eserine imza attı. Musikimize besteci, icracı ve hanende olarak hizmet etti.

2.7.1.5. Zeki Duygulu (1907-1974)

1907 yılında Beyrut'da dünyaya geldi. Babası Fethi Bey'in Trablusgarp Savaşı'nda İstanköy¹¹⁰'de İtalyanlara esir düşmesi üzerine annesi ile İzmir'e geldi. Ailesi, 1911'de İzmir'e yerleştiği için, il ve ortaokul eğitimlerini İzmir'de tamamladı. Sesinin güzelliği ile çevresinin dikkatini çekti ve 12 yaşında sahneye çıktı. Bu yüzden önce hanende olarak çalıştı. Daha sonra ud çalmaya başladı. Temel musiki bilgisini kendi kendine çalışarak musiki tekniklerini ise Yunanlıların taarruzu sırasında gönüllü olarak katıldığı bando teşkilatında öğrendi. Bando subaylığı yaptı ve kıdemli yüzbaşı iken istifa etti. Uzun süre piyasada çalıştı ve İzmirli Zeki adıyla tanındı (Akdoğan, 1997: 91). Kurtuluş Savaşı'na bizzat katılarak İstiklal Madalyası aldı. İzmir, İstanbul

¹⁰⁹ Eserleri Bkz. Ek 22

¹¹⁰ İstanköy: Bodrum yakınlarında bulunan Ege Adası.

ve Ankara piyasalarında çalıştı. Zaman zaman radyo yayınlarına katıldı, radyo yayınlarında bazen ud bazen de viyolonsel çaldı. Devrinin ünlü ses sanatçısı Hamiyet Hanım'la evlendi. Hiç çocuğu olmadı. 13 Mart 1974 tarihinde İstanbul'da vefat etti. Zincirlikuyu Mezarlığı'na defnolundu. Bakırköy Zuhuratbaba'da bir sokağa adı verildi (Özalp, 2000: 310). Zeki Duygulu'nun TRT repertuarında 109 adet¹¹¹ eseri kayıtlıdır.

Zeki Duygulu, musiki hayatına İzmir'de başladı. Çocuk denebilecek bir yaşta -12 yaşında- musikiye merhaba dediği şehir olan İzmir, onun hatıralarında her zaman önemli bir şehir olarak kaldı. İlk bestesini 13 yaşında İzmir'de yaptı. Yaptığı bestelerle, özellikle Hamiyet Yüceses, Safiye Ayla ve Müzeyyen Senar'ın isim yapmasında büyük katkı sağladı. İzmir'de başladığı musiki yaşantısını vefat ettiği İstanbul'da hayatının son anlarına kadar devam ettirdi. “Hani Ayrılmam Derdin”, “Yıllarca Peşinden Ağlatan Kadın” gibi bir döneme damga vurmuş yüzlerce şarkı besteledi. Yaşarken kıymeti bilinmeyen bestekârlardan biri olarak musiki camiasındaki yerini aldı. Radyoya yetiştirdiği onlarca öğrenci, bestelediği eserler ve verdiği sayısız konserlerle makam müziğine katkılar sundu.

2.7.1.6. Hüseyin Mayadağ (1915-1965)

1915'de Selanik'te dünyaya geldi. Ertesi yıl ailesi ile birlikte İstanbul'a taşındı. Çocukluğunu ve gençlik yıllarını İstanbul'da yaşadı. Babası udi Faik Fuat Bey'den etkilenecek musikiye ilgi duydu. 10 yaşında babasının udu eşliğinde klasik eserleri öğrenmeye başladı. Ortaokul eğitiminin ardından İzmir'e gitti. 1935-1950 yılları arasında İzmir'de bulundu. Ve bu süre zarfında musiki bilgisini ilerletmek için Rakım Elkutlu ile tanıştı. Rakım Elkutlu'nun musiki toplantılarına katıldı ve Elkutlu'nun en yakınındaki öğrencilerinden biri oldu. Rakım Elkutlu ile ilgili anıları anlatan kaynak kişi olarak birçok dergi ve makalede ismi geçmektedir. İzmir'de bulunduğu yıllar içerisinde dönemin musiki havasını teneffüs etti. İzmir yıllarında Tokadizade Şekip'in edebiyat derslerine katıldı. Almış olduğu edebiyat dersleri sayesinde yaptığı bestelerinin güftelerini kendisi yazdı. 1965'de karşıdan karşıya geçerken bir aracın çarpması sonucu Vatan Caddesi'nde yol üzerinde hayatını kaybetti. Naaşı, Şişli'deki aile mezarlığına defnolundu (Ak, 2009: 440). “Hayat Budur Sevgilim” ve “Söyle Derdini Kaç Yıl Çekecek” adlı meşhur şarkıları ile

¹¹¹ Eserleri Bkz. Ek 23

tanındı. (Sevkün, 1992: 26)100 şarkı besteledi TRT repertuarındaki kayıtlı eser sayısı 12'dir. ¹¹²

Hüseyin Mayadağ, musiki çalışmalarına çocuk yaşlarda başladı. Hayatını kazanmak için gittiği İzmir onun musiki yaşantısını şekillendiren ve birçok musikişinası tanımmasını sağlayan bir şehir oldu. Rakım Elkutlu'nun en yakınındaki öğrencilerinden biri olduğu için Rakım Elkutlu'nun gelecek kuşaklara aktarılmasında birincil kaynak kişi olarak anılarını musikişinaslar ve araştırmacılar ile paylaşarak musikimize katkı sağladı. Rakım Elkutlu ile ilgili geçmişte ve günümüzde yapılan araştırma, makale ve tezlerde kaynak kişi olarak adı geçti. Besteci ve güftekar olarak da musikimize hizmet etti.

2.7.1.7. Necip Mirkelamoğlu (1922-2010)

21 Mayıs 1922 yılında Şanlıurfa'nın Birecik İlçesi'nde doğdu. Annesi Sabriye Hanım, Babası İstiklal Savaşı gazilerinden Sami Bey'dir. İlkokulu 1935 yılında Birecik Fırat İlkokulu'nda, ortaokulu 1938'de Adana Erkek Lisesi orta kısmında, lise eğitimini ise 1942 yılında İzmir'de bulunan İnönü Lisesi'nde yaptı. Lise eğitiminin ardından girdiği İstanbul Üniversitesi'ne bağlı İktisat Fakültesi'ni 1946 yılında bitirdi. İstanbul'daki eğitimi döneminde, Fakülte Talebe Cemiyeti'nin kültür kolu başkanlığını yaptı. Fakültenin "Karıncı" adındaki dergisini yayınladı."Türk Kültür Derneği" adında bir dernek kurdu ve başkanlığını yaptı. Eminönü Halk Evi'ne üye oldu derneğe girdikten sonra kültür komitesi üyeliğine seçildi. Halk müziği Korosu kurdu, bağlama kursu açarak öğrenciler yetiştirdi (Anıtsoy, 1998: 4). 23 Nisan 1948 yılında Necla Beydeş Hanımla hayatını birleştirdi. Bu evlilikten Şehnaz ve Mahur adında iki kız Sami Tuna adında bir erkek evlat sahibi oldu.

Mikelamoğlu müziğe karşı olan ilgisinin nasıl başladığını kendi cümleleriyle şu şekilde ifade etmiştir:

"Musiki hayatım, ilk çocukluğumda başlamıştır denilebilir. Rahmetli babam, Türk Sanat Musikisine aşına, makam'a vakıf bir musiki aşığı idi. Sohbeti tatlı, sofrası geniş bir gönül adamıydı. Bu sofrada, Urfa bölgesinin bütün şöhretli musiki üstadları bulunmuş, babamla arkadaşlık yapmışlardır. Ben de bu ortamda yetişerek musiki zevkini ve hevesini kazandım. Musikiye bağlama çalarak başladım. İzmir'de Rakım Elkutlu'yu, Şeyh Cemal'i, Ahmet Yardım'ı ve diğer üstadları ve hocaları tanıyarak, muhitlerinde bulunarak feyz aldım. İstanbul'un çok geniş muhitinde, dönemin hemen hemen bütün üstadlarını tanıdım, hepsinin çevresinde bulunarak, imkân ölçüsünde hepsinden istifade etmeye çalıştım. Eşsiz insan ve bestekâr Selahaddin Pınar'dan tanbur dersleri aldım. Bestekârlığa da İstanbul'daki talebelik

¹¹² Eserleri Bkz.Ek 26

yıllarımda başladım. İlk bestelerimi o zaman yaptım. Ankara'da, merhum udi Halil Aksoy'dan musiki bilgisi alarak çok faydalandım” (Anıtsoy,1998: 4).

Üniversite okuduğu yıllarda ilgi duymaya başladığı siyaset ve siyasi bilimler hayatının ilerleyen yıllarında da devam etti. Dönemin iktidar partisinden 1961 yılında Milletvekili seçilerek TBMM'ye girdi. Necip Mirkelamoğlu'nun İzmir yaşantısı da bu şekilde başlamış oldu. Milletvekili seçilmeden evvel de İzmir'de ara ara bulunan Necip Mirkelamoğlu, İzmir'de Alsancak Halk Odası'na önce üye, sonra başkan oldu. Halk ve klasik musiki koroları kurarak konferanslarla kombine olarak konserler düzenledi. Gençler arasında açık oturumlar düzenleyerek onların tartışma ortamı içerisinde fikir yönünden sağlıklı gelişmelerini sağlamaya çalıştı. İzmir'de Dokuz Eylül Gençlik Derneği adında bir dernek kurdu, Atatürkçü düşüncenin yayılmasına hizmet etti. İzmir Folklor evinin son başkanı olarak görev yaptı. Merkezi Ankara'da olan Toplumsal Ekonomik Sosyal Araştırmalar Vakfı'nın aktif üyesi olarak kültürel çalışmalarına devam etti. (Anıtsoy, 1998: 6). Edebiyat ve siyaset alanında da çalışmalarda bulundu. ¹¹³Necip Mirkelamoğlu, 22 Aralık 2010 tarihinde tedavi gördüğü İzmir Göğüs Hastalıkları Hastanesinde 89 yaşında hayata veda etti. Bestelediği 200 eserinden sadece 25 tanesi¹¹⁴ TRT'de repertuarında kayıtlıdır. Necip Mirkelamoğlu, bestelediği ancak daha gün yüzüne çıkmamış diğer eserlerini çocuklarına bıraktı.

Necip Mirkelamoğlu, diplomat, edebiyatçı, güftekar ve bestekâr olarak birçok farklı alanda hem İzmir'e; hem de Türkiye'ye hizmet etti. İzmir'de bulunduğu ve milletvekili olduğu dönemlerde siyasi arenanın içinde aktif bir şekilde yer aldı. Musikimizin bulunduğu her ortamda icra edilmesine olanak sağladı. Üye olduğu ya da yöneticilik yaptığı kurumlarda kısa süreler içinde makam müziği korolarının kurulmasını sağladı. Bestelediği 200 eserle birçok musikişinasa ulaşarak makam

¹¹³İlk şiirleri, İstanbul'da Çınaraltı ve Tanrıdağı adındaki dergilerde yayınlandı. Sonradan değişik dergiler ve ansiklopedilerde şiirleri yayınlandı. İstanbul'da Kemal Yolu adında bir dergi ile İzmir'de Dokuz Eylül ve Mücadele adındaki dergileri neşretti. İzmir'de, Anadolu, Demokrat İzmir, Yeni Asır; İstanbul'da da Tercüman ve Son Havadis gazetelerinde köşe yazarlığı yaptı Alsancak Halkodası'nda, İzmir Halkevi'nde ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin İl Teşkilatı'nın her kademesinde üye ve başkan olarak çalıştı.1961 yılında İzmir Milletvekili ve 1968 yılında Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi olarak Parlamentoda bulundu. Cumhuriyet Senatosunda idare amiri ve başkan vekili olarak görev yaptı. 1971 yılında İnönü ve Ecevit arasında başlayan parti içi mücadelenin sonucunda, 1972'de İnönü ile beraber CHP'den istifa etti. Aynı yıl Dr. Kemal Satır'la birlikte Cumhuriyetçi Parti'yi kurdu partinin İkinci başkanlığını yaptı (Anıtsoy, 1998: 8).

¹¹⁴Eserleri Bkz.Ek 27

müziğine katkılarda bulundu. Musikimize, besteci, şef, güftekar ve yönetici olarak hizmetlerde bulundu.

2.7.1.8. Şükrü Şenozan (1874-1954)

Osman Şükrü Şenozan 1874 yılında İstanbul'un Süleymaniye semtinde doğdu. Kastamonulu bir aileden gelen Ali Osman Efendi'nin oğludur. İlkokul'dan sonra sırasıyla Şehzade Rüştüyesi, Mülkiye İdadisi'nde okudu. Yükseköğrenimini İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde tamamladı. O zamanlar bir Türk adası olan Midilli Adası ile Muğla'da hükümet ve belediye tabipliği yaptı. Bir süre İzmir Memleket Hastahanesi'nde çalıştıktan sonra 17 yıl İzmir Sağlık Müdürlüğü görevinde bulundu. Beyler sokağında muayenehanesi vardı. İzmir'in Yunanlılar tarafından işgalinden sonra askeri doktor olarak milli birliklere katıldı. Kurtuluş Savaşı sonrasında Sağlık Bakanlığı Hıfzıssıhha Müdürü oldu. Atatürk'ün çevresinde bulunanların arasındaydı. 5.Dönem Kastamonu Milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne girdi. Atatürk'ün sevdiği ve saydığı bir kimseydi. Çoğu zaman Çankaya Köşkü'ne çağrılır, sohbetlere katılırdı. Sanatla ilgili birçok konuların çözümüne yardımcı oldu. Musiki çalışmalarına erken yaşlarında başladı ve bütün öğrenim hayatı boyunca ilgisini kesmedi. İlk musiki hocası Zekai Dede Efendi'dir. Zekai Dede'nin ölümünden sonra oğlu Ahmed Irsoy'dan makam ve usul dersleri aldı. Defter-i Hakani kâtiplerinden Ali Efendi, Hanende Ali Bey, Müneccimbaşı-zade Reşad Bey, Ahırkapılı İbrahim Efendi'den fasıllar geçti. İzmir'de bulunduğu uzun yıllar içinde Santo Şikari ve Rakım Elkutlu ile tanışarak çalışmalarını yoğunlaştırdı. Selanikli Udi Ahmed Efendi ile neyzen ve udi Cemal Efendi ile çalıştı. Uzun yıllar İzmir Mevlevihanesi'ne devam etti. H. Sadeddin Arel ile Dr. Suphi Ezgi'den de yararlandı (Özalp,2000:134). Bestekârlığa 1894 yılında, daha tıp fakültesinde okurken ilk eseri olan "Gözüm hicrinle kan ağlar" güfteli şarkısını besteleyerek başladı. Musiki repertuarımızda3 marş ile 18 şarkısı bulunuyor.¹¹⁵ Bestekârlık açısından tekniği sağlam, güzel eserler verdi. Emekli olduktan sonra İstanbul'a yerleşen Şenozan, 4 Temmuz 1954 tarihinde İstanbul'da vefat etti. Edirnekapı mezarlığına defnedildi. Samiha hanımla evlenen Şükrü Şenozan bu evlilikten ikisi kız, biri erkek olmak üzere üç çocuk sahibi oldu (Akdoğan, 1997: 262).

¹¹⁵Eserleri Bkz.Ek 29

Şükrü Şenozan, doktor kimliğinin dışında musiki ile ciddi anlamda uğraşmış bir musikişinasdır. Doktorluk görevi dolayısıyla geldiği İzmir’de, İzmir Mevlevihanesi’nde yapılan musiki meşklere ve edebiyat dinletilerine katıldı ve mevlevihanenin müdavimleri arasında olan kişilerle yakın ahbablık kurdu. Yapığı besteleri ilk olarak mevlevihanenin müdavimlerine dinleten Rakım Elkutlu Şükrü Şenozan tarafından yeni eserler üretmesi konusunda cesaretlendirildi. Şenozan Elkutlu’yu bestecilik anlamında etkileyen bir isim oldu.

İzmir Mevlevihanesi kapandıktan sonra musiki icralarının yapıldığı musiki derneklerine gidecek olan yeni musikişinaslara mihmandarlık¹¹⁶ yaptı. 1925 yılında kapatılan İzmir Mevlevihanesi ile birlikte gerileme dönemine giren makam müziği çalışmalarının İzmir’de yeniden başlamasını sağladı. Atatürk’ün yakın çevresinde olan kişilerden biri olduğu için tekke ve zaviyelerin kapatılması kanunu ile lağvedilen İzmir Mevlevihanesi’nin müdavimlerini Atatürk’ün isteği ile yeni açılacak musiki meclislerine yönlendirdi. Mevlevihanenin kapatılmasından sonra boşluğa düşen makam müziği icralarının yeniden yapılmasını sağladı. Mevlevihanenin müdavim musikişinaslarını belli mekânlarda yapılan musiki toplantılarına çağırarak onları bir arada topladı (Akdoğu, 1997: 244).

2.7.1.9. Santo Şikari (1840-1920)

Santo Şikari, 1840 yılında doğdu. İzmir’de kaldığı süre içerisinde İzmir’in musiki ortamında bulunan belli başlı kişilere ders verdi. Ve bu yüzden Hoca Santo olarak bilinmektedir. Yahudi asıllı olduğu bilinen Santo Şikari’nin besteciliğinin yanında iyi bir hanende olduğu da bilinmektedir. Bir süre İzmir Hamidiye Sanayi Mektebi’nde müzik öğretmenliği yapan Santo Şikari, Rakım Elkutlu ve Şükrü Şenozan’ın hocalığını yaparak bu iki önemli ismin musikide belli bir konuma gelmelerinde etkili oldu (Akdoğu, 1997: 244). Kesin olmayan bilgilere göre 150 dolayında bestelediği eseri olduğu bilinmektedir. Ancak eserlerinin hiç birinin notalarına ulaşamamış ve günümüze aktarılmamıştır. Sultan Abdülhamid Santo Şikari’yi öğrencileri ile birlikte saraya çağırıp konserler verdirmiştir. 1920’de İzmir’de vefat etti (Özalp, 2000: 406).

Santo Şikari hakkında birçok kaynakta yeterli bilgi bulunmasa da İzmir ile ilgili yazılmış musiki ve anı kitaplarında adı sıkça geçmektedir. Musevi müziğini iyi bilen Şikari edinmiş olduğu dini musiki bilgilerini İzmir Mevlevihanesi’nin etkin olduğu

¹¹⁶ Mihmandarlık: Yol göstermek, rehberlik etmek.

dönemlerde amatör musikişinaslara aktardı. Rakım Elkutlu ve Şükrü Şenozan'ın yetişmesinde onların musikinin nazari ve ameli inceliklerini öğrenmelerinde büyük katkısı oldu. Osmanlı padişahı Abdülhamid tarafından da sarayda musiki toplantılarına davet edildi. İzmir'de bulunduğu yıllarda yetiştirdiği öğrencileri ile sarayda konserler verdi(Akdoğu, 1997: 244).Osmanlı döneminde İzmir'de Türk makam müziği'nin gelişmesini sağlayarak musikimize katkılarda bulundu.

2.7.1.10. Hayri Yenigün (1893-1979)

1893 yılında İstanbul'da doğdu. Yüksek Ticaret Mektebi'nden mezun oldu. Ortaokulda iken, Zekai Dede'nin öğrencisi Selahaddin Bey'den ilk müzik derslerini aldı. 12 yaşında Aris Şahinyan'dan keman dersi almaya başladı. Ve kemanyla birçok konsere katıldı (Akdoğu, 1997: 269). İlköğrenimini “Tefeyyüz Rüştüyesi”nde¹¹⁷ tamamladıktan sonra İstanbul Vefa'da bulunan “Kovacılar Musiki Mektebi”ne devam etti. Aynı zamanda sesi de güzel olduğu için, o dönemin ünlü hanendelerinden Bahriyeli Şahab, beş yıllık bir süre ile kendisi ile meşgul oldu. Ve Hayri Yenigün'e birçok fasıl öğretti. Liseyi Kumkapı'daki Fransız okulunda okudu. Fransız okulunda bulunduğu yıllarda okulun öğretmenlerinden olan bir Fransızdan Batı musikisini öğrendi ve okul korosunda koristlik yaptı. “Yüksek İktisat ve Ticaret Okulu”nu bitirdi. Yükseköğrenimi sırasında İsmail Hakkı Bey'in Lalelide açmış olduğu Musiki Osmanî'ye devam ederek bilgisini ilerletti. Konaklarda, özel konser topluluklarında ve mesirelerde çaldı. Neyzen Ali Rıza ile Kanuni Nazım Bey'den de musiki bilgilerini ilerletmek için ders aldı ve bu iki ustadan büyük ölçüde yararlandı. Babasının halı ticareti yapması sebebiyle ticaret yapmak amacıyla Balkan Savaşı'nın başladığı yıllarda İran'a gitti. İki buçuk yıl kaldığı bu ülkede, musikişinas ve edebiyatçılardan olan Gulam Rıza Han ve Arif ile tanıştı. Bu süre içinde İran musikisi ve edebiyatını inceledi. Sonra Rusya üzerinden Avrupa'ya geçti. I. Dünya Savaşı başlayıncaya kadar kaldığı Avrupa'da Batı musikisini yakından inceledi. Bilgisini derinleştirdi. Savaş başlayınca ülkesine döndü. Yedek subay olarak Makedonya ve Filistin cephelerinde savaştı. Filistin cephesinde çarpışırken İngiliz'lere esir düşerek Mısır'daki ünlü “Zakazik” kampına gönderildi. Barıştan sonra serbest bırakıldığı halde beş altı ay daha Kahire'de kalarak Arap musikisi hakkında bilgi edindi. Orada bulunan İngiliz ve Arap musikişinaslarla bir topluluk kurdu ve çalışmalarını sürdürdü. İstanbul'a dönüşünden sonra gümrük müfettişi

¹¹⁷Tefeyyüz rüştüyesi: İlkokuldan sonra gidilen bir üst öğrenim (Ortaokul)

olduysa da kısa süre sonra istifa etti. Berlin ve Viyana'ya giderek 1922 yılına kadar orada kaldıktan sonra 1923'de İstanbul'a döndü. 1923'de, Sanayi ve Mesai Müdürü olarak gittiği İzmir'de on 17 yıl çalıştı. 1940 yılına kadar burada kaldı ve İzmir'in müzik yaşamına katkıda bulundu. İzmir'de görevli iken Rakım Elkutlu'yu tanıdı ve İzmir Türk Musiki Cemiyeti'nde görev aldı (Özalp, 2000: 137). 1940 yılında aynı görevle Tokat'a nakletti. Tokat'da çalışmalarını bırakmayan Yenigün orada bir topluluk kurarak musiki çevresinin oluşmasına yardımcı oldu. Tokat Halkevi'nde konserler düzenledi. 1947'de Ankara'ya atanarak 1952 yılında emekli oldu. Ankara'da Cevdet Çağla'nın kurduğu Ankara Musiki Derneği'nde solfej dersleri verdi. Birçok öğrenci yetiştirdi. Fehime Hanım'la evlendi. Bu evlilikten bir kız bir erkek çocuğu oldu. Kızının ölümünden sonra bir süre inzivaya çekildi.¹¹⁸ Türk musikisi tarihi ile ilgili incelemeleriyle, musikimiz aleyhinde yayın yapanlara karşı savunmasıyla tanındı. Türk Musikisi Dergisi, Yeni Asır, Malumat, Ahenk, Türk Yurdu, Musiki Mecmuası, Musiki ve Nota gibi yayın organlarında bestekârlar ve icrakarlar hakkında kısa biyografiler yayınladı. İran musikisi ile ilgili müzikolojik bir etüd hazırladı. Çok esprili, neşeli bir kişiliği vardı. Çok güzel taklit yapardı. Bazı monolog plaklar da doldurmuştur (Özalp, 2000: 138). Popüler müzik icracısı ve bestecisi Hurşid Yenigün'ün babası olan Hayri Yenigün, 1979 yılında Ankara'da vefat etti iki saz semaisi, bir aksak semai, bazı fantezi eserlerle 150 şarkı besteledi. TRT repertuarında¹¹⁹ 26 adet eseri kayıtlıdır. Pek çok eseri plaklara okundu. Özellikle, "Ölürsem yazıktır sana kanmadan" dizeli Segâh şarkısı halk tarafından çok beğenildi.

Hayri Yenigün, besteciliğinin yanı sıra müzik tarihi alanında yaptığı araştırmaları ile tanındı. Müzikoloji biliminin henüz var olmadığı o yıllarda Türk Musikisi Dergisi'nde -sürekli tartışma konusu olan- Türk müziği kimindir sorularına yanıt olarak 1948 yılında etkili bir makale yayınladı. Yazmış olduğu bu makale ile musikimizin köklerinin Arap ve İran kültürlerinde olmadığını savundu. Farklı örneklerle Türk makam müziğinin, kendi kültürümüze olan yakınlığını dile getirdi. Birçok dergi ve gazetede musiki eleştirileri yayınladı. Yaptığı akademik araştırmalar ve incelemelerle besteciliğinin dışında yazar ve müzik araştırmacısı olarak Türk makam müziğine katkılar sağladı.

¹¹⁸ Türk Musikisi Bestekârları Külliyyatı, Sayı:14, 1977.

¹¹⁹ Eserleri Bkz.Ek 30

2.7. 2. SES SANATÇILARI

Günümüz müzik terminolojisindeki şarkıcı terimi erkekler için eski tabirle hanende (Ar.);kadınlar için muganniye (Ar.) olarak kullanıldı (Develioğlu,324:1993). Günümüzde ses sanatçısı terimi yerine akademik çevrelerde fasıl şarkıcısı terimi de kullanılmaya başlanmıştır.

“Türk makam müziği ses icracılığında, toplu-solo icraların tümü fasıl şarkıcılığı olarak adlandırılmıştır. Musikimizin fasıl müziği icrasından kaynaklandığı düşünülerek kullanılan bir terim olmuştur. Yeni bir terim olan fasıl şarkıcılığı YTÜ Sanat ve Tasarım Fakültesi'nin kuruluş yılları esnasında Prof. Ruhi Ayangil tarafından ilk defa kullanılmıştır (Özbilen, 2007: 7).

Ses sanatçılarının çoğu doğuştan sahip oldukları Tanrı vergisi güzel ses ve çoğunlukla sahip oldukları şarkı söyleme yeteneği ile küçük yaşlarda toplumda fark edilirler. Günümüzde “Fasıl şarkıcılığı olarak kullanılan terim, Türk makam müziğinin büyük formlardaki eserlerini icra etme yeteneğine, seslendirme kabiliyetine, teknik ustalığa sahip olmuş ses sanatçılarına verilen isimdir” (Ayangil, 2006).

Ses telleri aracılığıyla duydukları melodileri makam ve usulüne uygun bir şekilde seslendiren bu kişiler, tıpkı bir çalgı aleti gibi seslerini kullanarak bir musiki eserini icra ederler. İcracılar, ses teli, diyafram ve nefeslerini dolayısıyla bedenlerini doğru kullanarak doğru nefes tekniği kazanırlar. Aldıkları doğru teknikle yüzdeki ağız ve burun nazal boşluklarını düzgün bir şekilde kullanabilen ses icracıları uzun ve meşakkatli bir eğitim sonrasında seslerini mükemmel kullanmaya başlarlar. Türk makam müziği icracısında ses sanatçıları için öncelikle kabul edilebilir veya yenilikçi bir üslubun önce taklidi ve sonra geliştirilmesi söz konusu olabilir.

Bir kuruma bağlı olmadan müzik yaşamını İzmir’de sürdüren ve makam müziğine ses sanatçısı olarak katkıda bulunan -yaptıkları albüm çalışmaları, verdikleri konserler ve sanat camiasında tanınırlıkları gözetilerek- iki musikişinasın biyografilerine yer verilmiştir.

2.7.2.1.Emin Gündüz (1928(?) - ?)

Kesin olmayan bilgilere göre 1928 yılında Manisa Alaşehir’de doğdu. İzmir Türk Musikisi Cemiyeti’nden yetişti. 1951 yılında İzmir’de düzenlenen bir ses yarışmasında İzmir Ses Kralı seçildi.¹²⁰ 1992 yılında İTÜ TMDK Lisans Bitirme

¹²⁰Radyo Haftası, C.4, Sa:39, 1951.

Tezi olarak hazırlanan “1900-1930 Yılları Arasında Doğan Bestekârların Musikimize Katkıları” adlı tez çalışmasında ABD’de oturduğu bilgisine ulaşılmıştır. Kendisine mektup yoluyla ulaşılmaya çalışılmış; ancak yazılan mektuba geri dönüş alınamamıştır (Tekdağlı, 1992: 36). TRT İzmir Radyosu’nun kurulduğu ilk yıllarda 1950-1960 arasında Udi Mehmet Kasabalı, Emine Gönülden ve Behiç Üsküdarlı ile fasıl programları yaptı (Karayaman, 2018: 572). Yapılan 24 Nisan 1952 yılında TRT İzmir Radyosu’nda göreve başladığı bir müddet bu kurumda çalıştığı bilgisine ulaşılmıştır. 1960’lı yıllarda İzmir’de yapılan musiki çalışmalarına seyirci olarak katılan ve şu anda 90 yaşında olan Mebrure Kılıç Hanım’ın sözlü tarih yoluyla aktardığı bilgiler şu doğrultudadır:

“1960’ların sonlarına doğru bazı problemlerinden dolayı ortalıktan kayboldu. Ne İzmir’de ne de başka bir şehirde ismine rastlayamadık. Hastanede tedavi gördüğünü öğrendik. Ancak hastalığının ne olduğu ile ilgili net bir bilgi alamadık. Hastaneden çıktuktan sonra Türkiye’yi terk ettiğini ve yurtdışında yaşadığını öğrendik. Ancak hayatta mı değil mi bilmiyorum”¹²¹

Youtube kanalında 1950 ve 1970 yılları arasında Sahibinin Sesi ve Odeon Plak firmalarına yapmış olduğu 37 adet taş plak kaydı tespit edilmiştir.¹²² Emin Gündüz’ün doğum ölüm tarihleri ve ayrıntılı biyografi bilgilerine ulaşılamamıştır.

2.7.2.2.Gönül Yazar (1936 -)

12 Ağustos 1936 yılında İzmir’de dünyaya geldi. Babası Erzincanlı yol müteahhidi Mehmet Bey’dir. Yugoslav göçmeni Fatma Hanım’la evlenen Mehmet Bey’in ikinci çocuğudur. Asıl adı Mürşide Gönül Özyenginer’dir. 1940 doğumlu ses sanatçısı Belkıs Özener’in ablasıdır. Musikiye, 1952 yılında henüz 16 yaşında iken Ege Ses Kraliçesi Yarışması’nı kazanarak başladı. Necdet Yazar’la evlenmesinin ardından Ankara Radyosu’na girdi. Burada; Fahri Kopuz, Suphi Ziya Özbekkan gibi musiki üstadlarıyla çalıştı. 1954 yılında girdiği TRT Ankara Radyosu’nda profesyonel müzik hayatına başladı ve Ankara Radyosu’nun gözde ses sanatçılarından biri oldu. Yönetmenliğini Hulki Saner’in yaptığı, başrolünü Göksel Arsoy’la paylaştığı 1960 yapımı Taş Bebek filmindeki rolüyle büyük beğeni topladı. Film o kadar beğenildi ki, Taş Bebek lakabı sanat hayatı boyunca anılacağı bir isim oldu. Adını 1962 yılında, ilk kaydı olan “Bak Bir Varmış / Takamadım Başıma Yıldızlardan Tacımı” isimli 78’lik plak kaydı ile duyurdu. İlk 45’liğini ise 1965’te “Kelebeğim / Hayran Olurum Aşk Bilene” adıyla çıkardı. Sahne ve kamera’nın yanı sıra, Karaca

¹²¹ 20.02.2019 adı geçen kişi ile yapılan görüşme.

¹²² (Sahibinin Sesi, [25.05.2019])

Tiyatrosu'nun sahnelediği “Papazlar Trafîği” isimli bir İngiliz piyesinde, Gülriz Sururi ve Adile Naşit gibi büyük ustalarla aynı sahneyi paylaşarak tiyatro sahnesinden de sevenlerine seslendi. Yaşar Güvenir'in “Sensiz Saadet Neymiş” isimli bestesini seslendirdiği 45'lik plağı ile altın plak ödülünü kazandı. 1979 yılında yayınladığı Taş Bebek, 1989 yılında yayınladığı Gönül'den Gönüllere adlı albümleri çok beğenildi. Sanat hayatı boyunca, onlarca filmde yer aldı ve birçok albüme imza attı. Son stüdyo albümü “Sevmek İstiyorum”u 1993'te yayınladıktan sonra müzik dünyasından uzak kaldı. Yalnızca özel gecelerde sahneye çıktı. Her ne kadar alaturka solisti olarak tanınmış olsa da, bir dönem pop müzik türünde de çok başarılı plaklar yaptı. 17 yıl aradan sonra 2010 yılında tekrar stüdyoya girdi ve yakın dönemin sevilen pop şarkılarını kendi stilinde pop-caz olarak yorumladı(Yansıma, 2017: 8). Türk müzik tarihinde yer alan en uzun soluklu isimlerden biri oldu. 2013 yılında musiki çalışmalarını noktalayarak İstanbul'da gözlerden uzak bir yaşam sürmeye başladı.

Gönül Yazar, 60'lı ve 70'li yıllarda Gazino kültürünün egemen olduğu zamanlarda Türk makam müziğinin seçkin eserlerini gazinoları dolduran dinleyicileri ile paylaştı ve gazinoları tıklım tıklım dolduran assolist olarak isim yaptı. İzmir'de doğan ve yetişen Gönül Yazar, memleketinde başladığı müzikal hayatını en uzun soluklu ses sanatçılarından biri olarak Türkiye'nin dört bir köşesinde sürdürdü.

2.7.3. SAZ SANATÇILARI

Türk Dil Kurumu'na göre çalgı/enstrüman çalmayı kendisine meslek olarak edinmiş kişi olarak tanımlanan sazende, enstrüman icracısı ya da bir diğer adıyla enstrüman sanatçısı olarak tabir edilir (Devellioğlu, 1993: 151). Belli bir müzik eserini kendi çalmış olduğu çalgı ile icra eden kişilere denen ve Farsça kökenli olan sazende kelimesi piyasa dilinde çalgıcı anlamıyla da ifade edilmektedir. Özellikle Radyo dilinde Türk makam müziğinde belli bir enstrüman ya da çalgıyı icra eden kişiler için saz sanatçısı terimi de kullanılmaktadır. Ayrıca Türk makam müziğinde her enstrümanın kendi adı ile üretilerek çalıcısına isim verilmesi de mümkündür. Örneğin kanun çalan sazendeye kanuni, ud çalana udi, ney üfleyene neyzen, tanbur çalana tanburi, keman çalana kemani, tef ya da ritm çalgısı çalanlara ritimzen, klarnet çalanlara da klarnetçi adları verilmektedir (A.Von Gabain, 1988: 144).

Araştırmanın bu başlığı altında Türk makam müziğine öncelikli olarak saz sanatçısı olarak hizmet etmiş ayrıca şef, eğitimci ve ses icracısı olarak da çalışmalarda bulunan sekiz musikişinasın biyografisine yer verilmiştir.

2.7.3.1.Kanuni Fethi Bey (?-?)

1922'den başlamak üzere İzmirli Fethi adıyla İzmir'de Yeni Musiki Risalesi adı ile nota yayınları yaptı. 12 Nisan 1924 tarihli Ahenk Gazetesi'nde belirtildiğine göre, Kemani Refik Bey, Udi Şevket Bey, Hanende Hafız Tahsin Bey, Hanende Faik Bey'den oluşan fasıl topluluğunun kanun üyesi idi. Bu fasıl topluluğuyla birlikte birçok dinletiyeye kanunu ile katılarak Türk makam müziği eserlerini seslendirdi. Daha sonra; Mehmet Kasabalı'yla İzmir Meserret Kahvesi'nde müzik yaptı. Bir süre sonra Selanikli Ahmet Bey de bu topluluğa katıldı (Oransay ,1980: 22).

Kanuni Fethi Bey'in doğum/ölüm tarihleri ve detaylı biyografi bilgilerine ulaşılamamış olmasına rağmen İzmirli musikişinasların biyografilerinde ismi geçmektedir. Her ne kadar sadece belli fasıl gruplarında kanunu ile eşlik eden ve İzmir makam müziği nota yayıncılığını yaparak dönem bestekârlarının eserlerinin günümüze aktarımı konusunda İzmir'de makam müziğinin gelişimine katkı sunmuştur.

2.7.3.2. Tanburi Ali Efendi (1836-1902)

Tanburi Ali Efendi, 1836 yılında Midilli Adası'nda doğdu."Enisefendi-zadeler"den olup Hafız Bekir Efendi'nin oğludur. İlkokula başlamadan önce hafız oldu. Ailesinde hafızlık bir gelenek halindeydi. İlk gençlik yıllarında bir kıza gönlünü kaptırdı. Ailesinin bütün ısrarlarına rağmen kızı vermediler. Buna çok üzülen ve bir izzetinesis¹²³meselesi yapan Ali Efendi 17-18 yaşlarında İstanbul'a geldi, Türk musikisi böylece usta bir musikişinas kazanmış oldu. İstanbul'da düzenli bir medrese öğrenimi gördükten ve bilgisini ilerlettikten sonra musiki çalışmalarına başladı (Akdoğan, 1997:245). Ali Efendi, ilk derslerini Enderuni Latif Ağa, Yenikapı Mevlevihanesi Şeyhi Selahaddin Dede, Kanuni Rıza Efendi ile Sütlüceli Asım Efendi'den aldı. Tanburu ise Küçük Osman Bey'den öğrendi. Öğrendiklerini kendi kabiliyet ve sanat anlayışının süzgecinden geçirerek klasik tanbur icrasının büyük ustalarından biri oldu (Özalp, 2000: 32). Tanbur çalmadaki virtüözitesi, sesinin

¹²³ İzzeti Nefis: Kişinin kendisine verdiği değer

güzelliği, dini konulara vukufu ve okuyuş uslubunun asaleti nedeni ile Sultan Aziz zamanında saraya alınarak müezzinliğe, daha sonra “Kudüs Payesi” verilerek ikinci imamlığa getirildi. 1862 yılına kadar bu görevinde kaldı. Bu hizmeti 23 yıl kadar sürdürdü. Sultan II.Abdülhamid’in tahta geçişinden sonra, 1885’te İzmir’e aynı görevle nakleddildi; bir süre Manisa’da oturdu sonradan İzmir’e yerleşti. İzmir’de bulunduğu yıllarda bir musiki çevresinin oluşmasına çalıştı. Mevlevihane mensupları ve tanınmış musikişinas Santo Şikari ile musiki toplantıları yaptı. Birçok öğrenci yetiştirdi. Rakım Elkutlu bu yıllarda kendisinden ders aldı (Özalp, 2000: 32). İzmir’de 17 yıl yaşadktan sonra 66 yaşında 1902 yılında İzmir’de vefat etti¹²⁴(Akdoğu, 1997: 245). Tanburi Ali Efendi’nin ölüm tarihi ve öldüğü ev hakkında, 1960 yılına kadar yazılmış kaynaklarda farklılıklar görülmektedir. Dr. Subhi Ezgi, bu konuda Ali Efendi’nin 1889’da Ruhi Beybaba’nın evinde öldüğünü ve İzmir’in büyük mezarlığına defnolunduğunu, Hayri Yenigün ise musiki mecmuasına yazdığı makalede 1902 yılında Ruhi Beybaba’nın bir arkadaşının evinde öldüğünü ve mezarının İzmir Karşıyaka Mezarlığı’nda olduğunu yazmıştır (Ekmen, 1989: 11). Tanburi Ali Efendi eski tanbur icrasını Cemil Bey’e öğreten kişidir. Musikimizin geleneksel icrasını iyi bilen, repertuarı geniş, musiki kültürü zengin bir hanende olan Ali Efendi etkili bir sesle ve çok güzel bir üslupla okuyan bir hanende olarak da bilinmektedir. Bir bestekâr olarak musikimizin en içli bestekârlarından biri olarak tanındı. Bestelemiş olduğu klasik şekildeki eserleri ve şarkıları ile samimi bir lirizmin heyecanlarını, coşkunluklarını seslendirmiş olan bestekârimiz musikimizin klasik kaide ve gelenekleri içinde yetişti ve birbirinden güzel eserler bıraktı. Nota bilmediği için eserlerini oğlu tanburi Aziz Mahmud Bey notaya aldı. Ancak bu koleksiyon Aksaray yangınında yandı ve sonra yeniden derlendi. Çok seri beste yapabilen bir bestekârdı. Mesela Suzidil makamındaki takımını bir Ramazan ayı boyunca bestelediği söylenir. Murabba, ağır semai, yürük semai, şarkı ve dini musiki formlarının her türünde eserler besteledi. Klasik okulun bütün geleneklerine bağlı olmasına rağmen, eserlerinde bazı yeni buluş ve heyecanların izleri dikkati çeker. Şarkılarında genellikle Hacı Arif Bey’in etkisi olduğu kabul edilir (Özalp, 2000:

¹²⁴ Hüseyin Mayadağ’ın anılarından öğrendiğimize göre; ölümünden bir hafta önce Rakım Hoca ve bir başka öğrencisi ziyaretine gitmişler. Bir süre oturduktan sonra Ali Efendi, evinin penceresinden gözükken mezarlığı göstererek, “Beni şu köşeye gömün; cemaat dağıldıktan sonra mezarımın başında Suzidil Ağır Semai’yi okuyun” diye vasiyet etmiş. Rakım Hoca o zamanlar mezarının yerini biliyormuş. Sonraları çeşitli ihmaller nedeni ile unutulmuş, yapılan araştırmalara rağmen mezarının yeri bulunamamıştır

326). Günümüzde 110 eseri¹²⁵ TRT repertuarında kayıtlıdır. Musiki hayatı boyunca 121 eser besteledi.

Tanburi Ali Efendi, İzmir'e sürgün gelen Neyzen Aziz Dede ve Hüsameddin Efendi ile birlikte İzmir'in müzik yaşantısına canlılık getirdi. En önemli meşk yerleri olan Ruhi Beybaba'nın İzmir Karşıyaka'daki evlerinde öğrencisi Rakım Elkutlu, Şeyh Nureddin Efendi, Şeyh Cemal Efendi, Piyanist Mehmet Şevket ile birlikte makam müziği eserleri üzerinde çalıştı. Türk makam müziğinde bir ekol olan Tanburi Cemil Bey'e eski tanbur icrasını öğretti ve bu icra anlayışının günümüze gelmesini sağladı. Müziğe besteci ve tanburi olarak hizmet etti.

2.7.3.3. Kemani Hüseyin Hüsnü (1858-1921)

1858 yılında İzmir'de dünyaya geldi. İlk ve orta tahsilini burada yaptıktan sonra, özel dersler aldı. Kendi çabalarıyla Fransızca öğrendi. Gençliğinde Evkaf Dairesi'ne girerek bir süre sonra o dairede başkâtip olarak çalıştı. 1898'den önce buradan ayrılan Hüseyin Hüsnü, ayrıldıktan sonra İzmir ve İstanbul vakıflarının müteveli vekilliğine tayin edildi. Kemani Hüseyin Hüsnü Bey, şiir de yazmış olmakla birlikte, daha çok keman sanatçısı olarak tanındı. Keman çalmada eşsiz bir sanatkar olan Hüseyin Hüsnü, Sultan Abdülhamit devrinde Şair Eşref, Tevfik Nevzat ve Tokadizade Şekip'in oluşturduğu şiir ve edebiyat meclislerinde bulundu (Huyugüzel, 2000: 79). Hüseyin Bey, 1921(1337) tarihinde işgal günlerinin İzmir'inde vefat etti. Tercümele de yapmış olan sanatçının şiirlerinden birkaç örneği Hüseyin Avni Ozan'ın eserlerin de yer aldı (Ozan, 1926: 391). Hüseyin Rıfat' Benim Gözümle Hizmet Tarihi adlı eserinde Kemani Hüseyin Efendi hakkında “Bizim bir Kemani Hüseyin Efendimiz vardı. Zarif değil ezraf. Hocasız en büyük musikişinas, yine hocasız her şeye akı erer. İzmir evkaf başkâtipliğine kadar ilerlemiş eşsiz bir zat” dır (Ozan, 1926:391) diye bahseder.

Kemani Hüseyin Hüsnü Bey, 63 yıllık yaşamında İzmir'de müzik ve edebiyat alanlarında çalışmalarda bulunmuş, biyografisi ve hayat hikâyesi hakkında çok kısıtlı bilgiler olan bir musikişinasdır. Ömer Faruk Huyugüzel tarafından yazılan İzmirli Fikir ve Sanat Adamları adlı kitapta isminden kısmen bahsedilmiştir. Kemani Hüseyin Bey'in Şair Eşref ve Tokadizade Şekip'in oluşturduğu şiir ve edebiyat çevrelerinde bulunduğu ve yine adı geçen çalışmada çok iyi bir keman sanatçısı

¹²⁵ Eserleri Bkz. Ek 33

olduğu bilgilerinden yola çıkarak İzmir'in o dönemlerdeki önemli musikişinaslarından birisi olduğu kanısına varılmıştır. Ömer Faruk Huyugüzel'in İzmir Kent Tarihi adlı çalışmasında da bestelerinin olduğu ancak eserlerinin hiç birinin günümüze ulaşmadığı bilgisine ulaşılmıştır. İzmir'in o dönemdeki entelektüel ve sanatçılarıyla bir arada oluşu ve keman çalmadaki mahareti sözlü tarih yoluyla günümüze ulaşmıştır. Kemani Hüseyin Hüsnü Bey'in İzmir'de makam müziği üzerine çalışmalar yaptığını, bulunduğu musiki ve edebiyat ortamlarında kemani ve şiirleri ile musikimize katkılar sağladığını varsayabiliriz.

2.7.3.4. Ahmet Meter (1958 -)

1958 yılında İzmir'de dünyaya geldi. Udi Ali Meter ve Ayşe Meter'in ikinci çocuğudur. Meter, müzisyen bir ailede yetişmenin avantajlarını iyi kullanarak kendisini çok iyi yetiştirdi. Babasının teşviki ile tanıştığı kanun sazında virtüöz seviyesine ulaştı. Müzisyen bir aile ve çevrede yetişmesi onu musiki ortamlarına itti ve İzmir piyasasında tanınan bir kanun sanatçısı oldu. 1978 yılında TRT'nin açtığı sınavı üstün derece ile kazanarak kanun sanatçısı olarak göreve başladı. İlk olarak babasından Türk müziği, kemani Mazhar Bey'den Batı müziği; İzmir Radyosu şeflerinden Güner Erman, Yılmaz Yüksel ve ayrıca udi Hikmet Tetik'ten de musiki nazariyatı dersleri aldı. Devrinin ünlü kanun icracılarını dinleyerek kendine özgü ileri bir teknik ve tavır geliştirdi. Kanun virtüözü Ahmet Meter, öğrenim yılları ve sonrasında da Tanburi Cemil Bey'in icrasından etkilendi (Meter, 2016:8). 1984 yılında eşi Fatma Namdaroğlu ile evlendi ve bu evliliğinden iki erkek bir kız evlat sahibi oldu. Çocuklarından Can Meter'de babasının yolundan giderek müzisyen oldu ve konservatuardaki eğitimini kanun üzerine tamamladı. Kanundan çıkardığı olağanüstü parlak ve net ses, kaliteli bir ton, acelite ve kendine özgü yorumu ile kanun icrasına farklı bir soluk getirdi. Cemil Bey'in tanbur icra özelliği ve anlayışını kanun icrasında ifade etti. İcrada sağ ve sol ellerinin senkronize hareketiyle çok hızlı çaldığı müzik pasajlarında dahi her sesi net ve tane tane duyurma özelliğine sahip oldu. Kendinden sonra gelen kanun icracıları tarafından takip edildi.

1989 yılında tanburi Necdet Yaşar'la Amerika'da verdiği konser aynı zamanda albüm olarak yayımlandı. Yurtiçinde yurtdışında uluslararası müzik festivalleri kapsamında birçok ülkede konserler verdi. 2000 yılında Uluslararası Fas Müzik Festivali'nde kanun resitali; 2004'te Selanik'te bulunan En Chordais müzik okulunun

organizasyonu ile gerçekleştirilen geleneksel Akdeniz müzikleri projesinde seminer ve konser, 2004'te Beyrut'ta gerçekleştirilen Osmanlı ve Flamenko müzikleri buluşmasında konser, Ulusal Beyrut Konservatuvarı'nda ise seminer ve ustalık sınıfında dersler verdi.

Ahmet Meter, yeni dönem kanun icracıları arasında en çok bilinen ve kanun çalma tekniği ile en çok takip edilen kanun sanatçılarından biri oldu. İzmir'de başladığı kanun sazındaki yolculuğuna önce TRT İstanbul Radyosu'nda ve müzik piyasasının ünlü sanatçılarına eşlik ederek sürdürdü ve özel dersler vererek yeni kanun sanatçıları yetiştirdi. Katıldığı uluslararası konserlerde kanunu ile Türk makam müziğini tanıtarak makam müziğinin tanıtılmasına önemli katkılarda bulundu.

2.7.3.5. Nuri Şenneyli (1922-2006)

1922 yılında İzmir'de dünyaya geldi. İlk musiki bilgilerini İzmir Halkevi'nde müzik öğretmenliği yapan, ney üfleyen ve ud çalan babası Mevlevi Şeyhi Cemal Efendi'den aldı. Ud çalmayı öğrendi. Hafız Ömer, Hafız Ahmet ve Hayri Tümer gibi İzmir'in değerli sanatçılarının evlerinde yaptığı fasılları dinledi. 1944 yılında kanun sazına heves etti ve aynı yıl piyasada çalmaya başladı. Ahmet Yatman'ın kanun çalma tekniğinden etkilendi. 1944-1947 yılları arasında İzmir'in Kemeraltı, Çamlık Gazinoları'nda udi Kasabalı Mehmet, neyzen Ahmet Yardım, cümbüşçalar Osman Ebinç, kanuni Fethi Bey gibi sanatçılarla birlikte çalıştı. 1948 yılında açılan radyo sanatçılığı sınavını kazandı. Ankara Radyosu'nda kanun sanatçısı çalışmaya başladı. Hakkı Derman, Şerif İçli, Vecihe Daryal, Osman Güven, Fahire-Refik Fersan, Ruşen Ferit Kam ve Cevdet Kozanoğlu ile birlikte programlara katıldı. 1950-1955 yılları arasında Ankara'da Esenpark Gazinosu'nda Aile Bahçesi'nde, Bomonti Gazinosu'nda, Köşk Gazinosu'nda, Ahmet Yatman, Piyanist Fevzi Aslangil, Kemani Nubar Tekyay, Klarnet Salih Orak, Kemani Ali Demir, Kemani Cahit Ünyaylar ile birlikte dönemin ünlü sanatçılarına kanunuyla eşlik etti (Tekdağlı,1992:147). 1966'dan 1976 yılında emekli olana kadar Ankara Radyosu'nda fasıl şefi olarak görev yaptı. 1981 yılında İsmail Şençalar ile birlikte Kadıköy Yakası Müzisyen ve Müzik Sevenler derneğini kurarak bu derneğin fasıl şefliğini yaptı. Çeşitli form ve makamlarda 13 adet eser besteledi. Bir şarkı ve iki saz eseri TRT repertuarına alındı. Kanun çalım tekniğinde yoğun mızrap vuruşları ile dikkat çekti. İcrasında fiske olarak bilinen parmak vibratosu yerine mandal süslemeleri ile kanun sazını çalma

tekniklerini geliştirdi. Nuri şenneyli hayatını sürdürdüğü İstanbul Maltepe' de 30 Mart 2006 yılında vefat etti. İstanbul Çengelköy'de toprağa verildi. ¹²⁶

Mevlevi tarikatına bağlı olan bir aileden yetişen Nuri şenneyli, bu birikimle Türk makam müziğinde kanuniliği kadar Mevlevilik yönüyle de tanınan bir musikişinas oldu. Gençlik yıllarında heves ettiği kanun sazında bir virtüöz seviyesine ulaşarak kendisinden sonra gelen kanun sanatçılara örnek oldu. Kanun icrasında fiske olarak bilinen parmak vibratosunu kullanmadan yaptığı mandal süslemeleri bir ekol oldu. Birçok kanun sanatçısının da bu teknikleri kullanarak kanun çalgısı üzerinde farklı teknikleri denemelerini sağladı. 1922 yılında doğduğu ve 1944 yılında temel musiki bilgilerini alarak ayrıldığı İzmir'den sonra Türkiye'nin farklı şehirlerinde kanunuyla sayısız konser ve dinletilere katıldı. Dönemin popüler ses sanatçılarının seslendirdiği eserlere kanunu ile eşlik ederek Türk makam müziğine katkılarda bulundu.

2.7.3.6. Haydar Tatlıyay (1890-1963)

1890 yılında Drama'da dünyaya geldi. Babası Klarnetçi Mehmet Efendi annesi Ayşe hanımdır. İrkına has olan musiki kabiliyeti sülalesinden gelmektedir. Sülalesi padişah saraylarında ve büyüklerin konaklarında da yer alan, Türk musikisine mahir insanlar yetiştirmiştir. Özellikle annesinin dedesi, usta bir kemancı olup Selanik ve Drama şehirlerinde ün salmıştır. Henüz sekiz yaşında iken ailesinin musiki tesiri ile üstün kabiliyeti ortaya çıktı. Anneannesinin hediye ettiği kemanla musiki âlemine daldı ve bir süre anneannesinden aldığı derslerle, kemanla kabiliyetini ilerletmeye ve semtinde kendini göstermeye başladı. Haydar'ın musikideki ilk ustası komşuların çaldıkları gramofon plaklar oldu. Her plağı bir kere dinleyerek, eve gelip bir iki kere tekrarlar, hafızasına yerleştirmek suretiyle, hem çalgısını hem de şarkı repertuarını genişletmeye başladı. Henüz 15 yaşında Balkan Harbi bozgununda göçmen olarak Hıdiv Vapuru ile İstanbul'a gelirken, Çanakkale'de beş parasız vapurdan indirilen Haydar Tatlıyay bir kahvehaneye çırak olarak girip çalışmaya başladı. Çıraklık ettiği kahvehane duvarında asılı duran kemani, ustasından rica ile eline alarak bir iki defa çalınca müziğe meraklı olan ustası, yalnız kahvede çalmak şartıyla, kemani kendisine teslim etti. Daha sonra çıraklıktan kazandığı paralarla bir keman alıp, serbest olarak çalıştı ve bir sene sonra da İzmir'e gitti. İzmir'de udi Hacı Tetik isminde bir Ermeni asıllı müzisyenin yardımı ile gazinolarda çalarak ve fasıllara iştirak ederek devrin

¹²⁶ Kanuni Doç. Esra Berkman ile 06.05.2018 tarihinde yapılan kişisel görüşme.

meşhurları arasında olan kanuni Garbis, hanende Aram ile birlikte çalmaya başladı. Özellikle hanende Aram'ın bilgisinden istifade ederek, eski fasılları sağlam ve doğru olarak geçti. İzmir'de kaldığı yıllar içerisinde fasıllar konusunda kendisini geliştirdi. 1928 yılında Mısır'a giderek dört yıl orada çalıştı ve klarnet İbrahim ile birlikte Halep'e geçti. Orada da üç yıl kaldı. Uzun yıllar Araplarla beraber çalışarak, Arap tarzı yay kullanmasını öğrenerek İstanbul'a döndü. Piyasada Arap tarzı yay kullanılmasına öncülük etti. Ayrıca Arabesk şarkıların yayılmasına da önayak oldu. Okuma yazma bilmediği halde, bestelediği şarkıların sanat hususunda gösterdiği güzellik ve fevkaladeliği, sanat âleminde haklı olarak takdir kazanan bestekâr, 1 Kasım 1963 tarihinde vefat etti ve 2 Kasım 1963 tarihinde İstanbul, Zincirlikuyu Mezarlığı'na defnedildi (Rona, 1970: 350). Pratik yoldan yetişti. Sazına hâkim ve üstün bir müzikalite ile çalan bir kemani oldu. Pek çok oyun havası, saz eseri ve şarkılar besteledi (Özalp, 2000, 204). "Alaturka müziğin Pagannini'si" olarak adlandırılan Haydar Tatlıyay, İzmir Radyosu'nda girdiği sınavda nota ve makam bilgisi tam olmadığı halde büyük takdirle karşılandı ve jüri üyelerini etkilemeyi başardı.¹²⁷ Haydar Tatlıyay'ın ölümünden sonra eşi Makbule Tatlıyay'ın, kaleme aldığı "Üstad Kemani Haydar Tatlıyay" adlı derleme kitabı vardır.¹²⁸

Haydar Tatlıyay, sanatında şöhretini ebedileştirmiş ve keman çalmadaki üstün yeteneği sayesinde unutulmazlar arasındaki yerini aldı. Sanatını İzmir'de geliştiren Haydar Tatlıyay, bitmek tükenmek bilmeyen öğrenme azmiyle sürekli olarak kendisini yeniledi ve farklı müzik türlerini inceledi. Keman çalgısında bir ekolün başlangıcını yaptı. Mısır'da bulunduğu yıllarda oradan öğrendiği yay tekniğini

¹²⁷ 27 Eylül 1941 tarihli Akşam gazetesinden Haydar Tatlıyay'ın İmtihanı

Alaturkanın Paganinnisi diye şöhret salan Kemani Haydar Tatlıyay odaya girdi. Bu yağız, çok uzun boylu bir zattır.

- Nota biliyor musunuz? sualine:

- Şöyle böyle... Cevabını verdi.

Ve imtihan hey'eti kendisinin san'at şöhretine hürmet ederek nota sormadılar

Alaturkanın Pagannini'si kemanını eline aldı:

- Müsaade ederseniz size kendi yaptığım son eserlerden birini çalayım!.dedi.

Bir sanat nöbeti içinde kemani çalarken gözlerini sıkı sıkı yumuyor, yüzünde derin mimikler yapıyor, başını sert hareketlerle sallıyordu. Kemani Haydar bir san'at buhranı içinde idi. Hakikaten çok güzel çalıyordu. Bir aralık imtihan heyetinden Bestekâr Selahattin Pınar'a baktım, şıpır şıpır... Gene iki göz iki pınar.. Ne kadar hassas bir imtihan heyeti bu!..

Mümeyyizlerden biri:

- Allah... diye içini çekerken öteki derin bir hayranlık içinde başını sağdan sola sallıyordu.

Alaturkanın Pagannini'si odadan çıkınca:

- Şimdi bu sanatkâr notaya sığar mı?

Evet... insanın adeta (nota musikinin alfabesidir) sözüne inanmıyacağı geliyor... .

¹²⁸Üstad Kemani Haydar Tatlıyay, Hayatı ve Eserleri, Baha Matbaası, 1965.

Türkiye'ye getirerek Arap müziği tınılarının oluşturulduğu ve 1960'lar sonrasında da ülkemizde ivme kazanan arabesk müziğin doğuşuna ve gelişimine katkıda bulundu.

2.7.3.7. Neyzen Tevfik (1879-1953)

Neyzen Tevfik 7 Mart 1879'da Bodrum'da dünyaya geldi. Bodrum rüştiyesi¹²⁹ öğretmenlerinden Hasan Fehmi Bey'in oğludur. Soyadı "Kolaylı olmasına rağmen bu isimle değil "Neyzen" sıfatı ile tanındı. Hıfza biraz çalıştı ise de "Hafız" olamadı. Yakınlarının "Hafız" demesi de buradan kaynaklanır. 15 yaşına kadar bu ilçede oturduktan sonra ailesiyle İzmir'e göç etti. Burada idadiye¹³⁰ devam ettiyse de bitiremedi. Ele avuca sığmayan, aklına gelen her şeyi yapan, sık sık sara nöbetleri geçiren çocuğu götürdükleri doktor, ailesine onu serbest bırakmalarını ve istediğini yapmasını salık verdi. Ney'i bir yerde gördü ve gönlünü ona kaptırdı. Babası bütün bunlara önce karşı çıktıysa da başa çıkamayacağını anlayınca oğlunu İzmir Mevlevihanesi Şeyhi Nureddin Efendi'ye teslim etti. Neyzen Tevfik bu mutluluğunu şu dizeyle dile getirmiştir: “Nota ile meşke devam etti şöyle birkaç mah Sema'a, mutrib'e girdi ney elde, başta külah!” Ciddi musiki çalışmalarına İzmir'de başladı. Musikiye başlamadan önce çevresini inceledi, halk şairlerini dinleyerek musiki ve şiir muhayyilesini genişletti. İzmirli Neyzen Cemal Efendi'den ney derslerine başladı (Rona, 1970: 312). Yakın ahbabı ve ustası olarak nitelendirdiği ve onun hayatının şekillenmesinde büyük etkileri olan Şair Eşref'i de Mevlevihanede tanıdı. İzmir Maarif Meclisi Üyesi Hacı Hafız ve Ermenekli Hasan Rüşdü Hoca'dan Türkçe, Arapça ve Farsça dersleri aldı. 1900 yılında İstanbul'a geldiğinde Fatih'teki Fethiye Medresesi'nde öğrenimini tamamlamak istedi. Aynı zamanda Yenikapı Mevlevihane'sine de devam etti. Burada Mehmet Akif Ersoy ile tanıştı. Dört yıl sarık sararak dini kılıkla dolaştı. Bir yandan o yılların ünlü sanat adamlarını tanırken diğer yandan bu sıralarda yeni edindiği içki alışkanlığı sonucu, içkili eğlence yerlerine kendini kaptırdı. Ünü gittikçe yaygınlaştı. Dilini tutmasını bilemediği için herkesi hicvetti ve olur olmaz her yerde rastgele ney üflemeğe başladı. Sefil bir hayat sürüyordu. Mehmed Akif Ersoy onu bu hayattan kurtarmak için çok uğraşmasına rağmen başaramadı (Akdoğan, 1991: 2). Sultan Abdülhamid dönemini ağır bir dil ile eleştirmeden duramadığı için birkaç kez tutuklandı. Sonunda İzmir'den 1903 yılında gizlice kaçtı. Meşrutiyet'in ilanı üzerine İstanbul'a döndü. Bundan sonra bütün ömrü

¹²⁹ Rüştiye: Ortaokul derecesinde olan eğitim kurumu

¹³⁰ İdadi: Eskiden lise derecesindeki okullara verilen ad

tam bir derbederlik içinde geçti. Herkesi, her şeyi en acımasız bir şekilde hicvetti. Şiirleri birçok konularda "Atasözü" gibi kullanıldı. İçki alışkanlığını artırdığı için sık sık akıl hastahanesine girip çıktı. Sadrazam Said Halil Paşa bir gün Neyzen Tevfik'e pırlanta işlemeli bir neyi hediye etmek istemiş neyi eline alıp evirip çevirdikten sonra "Paşam bunu al da bana beş lira ver çünkü ben bu neyi satarım" demiştir. Annesinin ısrarı ile 1910 yılında bir din adamının kızı olan Ceri Hanım'la evlendi. Kısa süren geçimsiz bir evlilikten sonra boşandılar ve bir daha evlenmedi. 28 Ocak 1953 tarihinde hayatını kaybetti. Kartal Merkez Mezarlığı'na defnedildi. İstanbul Radyosu'nda da çalıştı. Ancak hiçbirinde sürekli ve disiplinli bir icrakar olmadı. Bestekâr olarak Nihavend ve Şehnaz Buselik makamlarında iki saz semaisi besteledi. Pek çok plak doldurdu (Özalp, 2000:526). Dopdolu bir yaşamı oldu. Eserleri arasında; Hiç ve zab-ı Mukaddes adlı şiir kitaplarının yanında, Nihavend ve Şevkefza Saz semailerini ayrıca, Seyfettin-Sezai Asal kardeşlerin kendisinden Balıkesir'de derlediği bir zeybek bulunmaktadır (Akdoğan, 1997: 246).

Neyzen Tevfik, sıra dışı hayatı, söz dinlemez kişiliği, kalıplara sığmayan neyzenliği ile kendini "hiç"liğe adanmış, parayı, şöhreti hiçe sayan bir musikişinas olmayı seçti. Dünyevi ve uhrevi duygularındaki farklılıklarla tanınmış 20. yüzyılın önemli musikişinas ve şairlerinden biri oldu. Çocukluğunda meydana gelen ruhundaki dalgalanmalar ve ailesinin de isteğiyle kapısından adım attığı İzmir Mevlevihanesi onun hayatının ilerleyen dönemlerini de etkileyecek bir mekân oldu. Yenikapı Mevlevihanesi'nde başladığı musiki ve edebiyat eğitimi sırasında dönemin entelektüelleri ile kurmuş olduğu arkadaşlıklar neticesinde ruhundaki hezeyanları farklı şekillerde dindirmeye çalıştı. İzmir, Neyzen Tevfik'in hayatında onun Neyzen Tevfik olmasında önemli bir yer tuttu. İzmir'de bulunduğu mekânlar ve aldığı dersler İstanbul'a gittiğinde de onu benzer noktalara sürükledi. İstanbul'da yaşadığı dönemlerde müdavimi olduğu Yenikapı Mevlevihanesi onun İzmir'deki kişiliğinin tamamlanmasını sağladı. Ve yine o dönemlerin entelektüelleri ile İstanbul'da kurduğu arkadaşlıklarla da herkesten farklı düşünen, kalıbına sığmayan bir kişi haline geldi. Adı ney ile özdeşleşti ve müziğe hizmet etti.

2.7.3.8. Şükrü Tunar (1907-1962)

1907 yılında Balıkesir'in Edremit ilçesinde dünyaya geldi. Aile içinde musiki ile kimse meşgul olmadığı halde, roman ırkına ait özelliklerine has yetenek ile küçük

yaşta eline geçirdiği teneke kaval ile basit şarkılar çıkarmaya uğraşarak, etrafının dikkat ve takdirlerini kazanmaya başladı. Üç amcasıyla birlikte askere giden babasının bıraktığı ailenin geçim yükü omuzlarına yüklenen Şükrü Tunar küçük yaşta annesiyle beraber kendisinin geçimini sağlamak için çeşitli işlerde çalıştı. Bir süre Kadıköy’de sobacılık yaptı ve sonunda klarnet çalarak tamamen musiki ile meşgul olmağa başladı. 1921 yılında, 14 yaşında iken ailesiyle beraber İzmir’e gelen Şükrü Tunar burada İzmir Türk Musiki Cemiyeti’ ne gidi. İki yıl kadar bu cemiyette çalıştı ve bu suretle de ilk musiki bilgilerini elde etmeye başladı. İki yıl sonra İstanbul’a gelerek Üsküdar Musiki Cemiyeti’ne girdi. İki yıl kadar da bu cemiyette çalıştı ve bu suretle İstanbul Radyosundaki ilk fasıl sazına katıldı. Bu arada, üstad bestekâr merhum Hoca Kazım beyle tanışan Şükrü’nün kabiliyeti takdirle karşılanarak usul ve nazariyat dersleri de vermek koşuluyla Mehter’e alınmasına karar verildi. Sadece klarnetçi değil, aynı zamanda kıymetli bir musikişinas, halk tarafından eserleri beğenilerek takdir edilen bir bestekâr olarak kendisini yetiştirdi (Rona, 1970: 538). İlk olarak İstanbul Radyosu’nda Mesud Cemil’in ilgisi ile fasıllarda çaldı. 1938 yılında hizmete giren Ankara Radyosu’nda çalışmaya başladı. Buradan istifa ederek ayrıldıktan sonra resmi görev almadı. Üslubu, sağlam baskıları, çok ustaca kullandığı taksim tekniği, bu sazdan çıkardığı kadife gibi seslerle gerçek bir ün sağladı. 1940 ve 50’li yıllarda klarnet icrasında hemen bütün müzik çevresinin takdirini kazanmış bir sanatkâr oldu. Ayrıca çok iyi bir refakat sazı olarak solistlere eşlik etti. Zeki Müren’in anılarında “Yıllarca sahnede, hemen yanımda şarkılarımı şahane klarneti ile süslerdi. Konserlerimde beni coşturmak için elinden geleni yapardı” diye bahsettiği Şükrü Tunar’ın “Muhabbet Kuşu” isimli şarkısını Zeki Müren ilk plağına okuyarak onun bestelediği bir şarkı ile profesyonel sanat hayatına adım attı (Kalaycıoğlu, 1977: 595). Esmer tenli, açık, orta boylu, tıknaz tipli, terbiyeli, nazik, ağırbaşlı, az konuşan kimseydi. 15 Temmuz 1962 tarihinde Cumhuriyet Gazinosu’nda Zeki Müren’e eşlik edeceği sırada bir kalp krizi sonucu vefat etti. 17 Temmuz 1962 günü Şişli Camii’nde kılınan cenaze namazından sonra dostları, sanat arkadaşları ve sevenlerinin elleri üzerinde son yolculuğuna uğurlanarak Zincirlikuyu Mezarlığı’na defnedildi (Özalp, 2000: 313).

Şükrü Tunar, sol klarnet icrasında bir ekol oldu. Klarnet icracılığının dışında bestelediği şarkı formundaki eserlerle de Türk makam müziğine katkılar sağladı. Bestelediği eserleri birçok ses sanatçısının plaklarında yer aldı. Mehterhane’de

Ankara ve İstanbul Radyoları'nda çalıştı. Konserlerde, gazinolarda çeşitli sahnelerde 46 yıl klarnet çaldı. Fasıllardaki taksimlerinde, oyun havalarındaki icralarında ve soliste eşlik ederken tavrı ve üslubu ile de birçok müzisyene örnek oldu. Türk müziğinde saksafon da çalabilen ender saz sanatçılarından biri oldu.

2.7.4. MÜZİK ARAŞTIRMACILARI / MÜZİKOLOGLAR

Müzikolog ve müzik araştırmacısı kendine özgü bilimsel metotlar geliştiren teorik müzikte olduğu kadar müzik tarihinde de söz sahibi olması gereken, yani müzik ve müzik tarihinde bilginin yanı sıra analiz ve muhakeme gücüne de sahip olması beklenen eğitimli, aydın kişidir (Randel, 1970: 521). Müzikolog ve müzik araştırmacısı kelimeleri her ne kadar aynı anlamı ifade ediyor gibi görünse de aralarında bazı farklar da bulunmaktadır. İlkçağlardan itibaren yapılan ilkel müzikleri inceleyen ve müzikleri sosyolojik ve tarihi olarak sınıflandıran ve belli bir değerlendirme süzgecinden geçirerek bulmuş olduğu verileri yazıya döken kişiler, müzikolog olarak adlandırılırken, benzer çalışmaları yapan müzik araştırmacıları ise daha çok müzikteki teknik konuların analizi ve eski eserlerin gün yüzüne çıkarılması ve teorik olarak ifade edilebilmesi için gerekli çalışmaları yapan kişiler olarak adlandırılmaktadır (Sözen, 1986: 520).

Tez çalışmasında, bu başlık altında İzmir müzik hayatına yaptıkları araştırmalar, yayınladıkları makaleler, verdikleri seminerlerle katkı sağlayan ve alanında öne çıkan dört musikişinasın biyografisine yer verilmiştir.

2.7.4.1.Emin Akan (1929 -)

1929'da Kağızman'da doğdu. İlkokulu Akdağmadeni'nde Ortaokulu Tokat Zile'de Liseyi Sivas ve Yozgat'da okudu.1953 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Eczacılık Bölümünü bitirdi. Yedek Subay olarak Siirt Askeri Hastanesinde mesleğe başladı. Üniversite yıllarına kadar sadece halk müziği ile ilgilendi. İstanbul'da başladığı üniversite eğitimi ile birlikte Dr. Nevzat Atlığ yönetimindeki Üniversite Korosu'na girdi ve burada tanbur çalmaya başladı. Üsküdar Musiki Cemiyeti ve İstanbul Belediye Konservatuvarı'na devam etti. Konservatuvarın icra heyetinde tanbur çaldı. Bu süreler içerisinde Münir Nurettin Selçuk, Emin Ongan ve Kemal Batanay'la çalışma imkânı yakaladı. İTÜ Konservatuvarı'nın kuruluşu ile birlikte bu kurumda tanbur hocalığı yaptı. "Tanbur Metodu" adlı bir kitap yazdı ve 1970 yılında bu kitapla TRT Kültür Sanat ödülüne layık görüldü. EÜ DTMK'nın kuruluşu ile

birlikte 1984-1992 yılları arasında bu kurumda tanbur hocalığı yaptı. 1992 yılında Tanburi Cemil Bey'in biyografik kitabını yazdı.¹³¹ Ve aynı yıl Fethiye'ye yerleşti. Fethiye Güzel Sanatlar Derneği adı altında Türk müziği korosunu çalıştırmaya başladı ve bu koro ile sayısız konserler verdi. Müziğin yanı sıra resim, şiir ağaç oymacılığı ve sporla ilgilendi. Fethiye'de bulunan Dirmil Eczanesi'ni açtı ve uzun yıllar boyunca bu eczaneyi işletti. Eczacılık mesleği ile birlikte müzik çalışmalarını da devam ettirdi(Akan, 1970: 6).

Emin Akan, İstanbul'da başladığı musiki ile ilgili ilk ciddi eğitimini mesleği gereği yurdun farklı şehirlerinde devam ettirdi. Bilgi birikim ve deneyimlerini meraklı musikişinaslarla paylaştı. Tanbur sazına ilgi duyan, çalmak isteyen herkese bu enstrümanı öğretti. Türk makam müziğine olan en önemli katkıyı gençlik yıllarından itibaren örnek aldığı Tanburi Cemil Bey ile ilgili bir kitabı, tanbur enstrümanı için hazırladığı metod ile müziğe araştırmacı ve yazar olarak hizmet etti.

2.7.4.2. Gültekin Oransay (1930-1989)

1930 yılında Almanya'da doğdu. AÜ Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü'nde iki dönem okuduktan sonra, Ankara Devlet Konservatuvarı Kompozisyon Bölümü'ne girdi. Burada öğrenim gördüğü beş yıl süre içinde: 1949-1950'de İlhan Usmanbaş'ın 1950-1953'te Necil Kazım Akses'in, 1954'te de kısa bir süre Adnan Saygun'un öğrencisi oldu. Aynı yıllar içinde, Fuad Türkay ve Selçuk Uraz'dan piyano dersleri aldı. 1954 yılında konservatuvarın yüksek bölümünü bitirdikten sonra, Münih Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nde okudu. Burada anadali olan müzikoloji'de, Prof. Dr. Georg Reichert ve Thrasybulos Georgiades'in öğrencisi oldu. Ayrıca, yine bu bölümde, Prof. Dr. Franz Babinger ve Hans-Joachim Kissling'ten Yakınoğu Tarihi ve Prof. Dr. Anton Spitelers'den Arapça ve Süryanice'den oluşan Sami Dilbilimi dersleri aldı. Latince öğrendi. Öğrenim gördüğü süre içinde, Müzikoloji Bölümü'nde teknik asistanlık, Yakınoğu Bilgileri Enstitüsü'nde de Türkçe Okutmanlığı yaptı. 1962'de, "15-19. Yüzyıllarda Şark Musikisi Ezgisel Makam Kavramı" adlı teziyle doktora sınavına girdi, pekiyi derece ile mezun oldu ve felsefe doktoru ünvanını aldı. Daha sonra Türkiye'ye döndü. 1962-1964 yılları arasında Ankara Radyosu ve Transkripsiyon Servisi Müdürü, Ankara Devlet Konservatuvarı Müzik Folkloru ve Semineri Öğretmenliğinin yanı sıra,

¹³¹Tanburi Cemil bey, Hür Efe Yayınları, İzmir, 1992.

Folklor Arşiv Şefi olarak görev yaptı. 1965'te, MEB'e bağlı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Şube Müdürlüğü yaptı. 1966'da, Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müdürü ve Bale Tarihi öğretmeni olarak çalıştı. 1966'da askere alındı. Askerlik süresi içinde, 1967-1968'de, KKK Bando ve Armoni Mızıkası şefliği'nde arşiv subayı olarak görev yaptı. 1968-1971 yılları arasında, Ankara Devlet Konservatuvarı'nda, bale, müzik ve opera tarihi dersleri verdi. Tüm bu yıllar içinde, Ankara'da, ücretsiz olarak, Alman Kültür Merkezi'nde Almanca ve Türkçe (1962-1978); Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Kürsüsü'nde 'Genel Küğ Bilgisi ve Sahne Küğü Tarihi' (1965-1972), Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü'nde, müzik tarihi(1970) dersleri verdi. 1971'de, Ankara Üniversitesi'ne bağlı, İlahiyat Fakültesi'nde, Türk ve İslam Sanatları Kürsüsü'ne asistan olarak çalıştı. 1972 yılında Türk Din Musikisi ve Ali Ufki adlı çalışmasıyla doçent oldu. Hemen ardından, İlahiyat Fakültesi Din Musikisi Bölümü'ne başkan olarak atandı. 1975 yılı sonuna kadar bu görevini yürüttü. Bu yıllar içinde; çeşitli üniversitelerde müzik, fonetik ve diksiyon dersleri verdi.¹³² 1975-1976'da, EÜ GSF Müzik Bölümü'nü kurmakla görevlendirildi. Ankara Üniversitesi'ndeki görevini bırakmadan haftada bir İzmir'e gelerek, Tiyatro ve Müzik Bölümü içindeki öğretimin temellerini oluşturdu burada, 1976-1977 yılında eğitim dönemi içinde ders verdi. 1977'de, Ege Üniversitesi'ne, Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü Başkanı olarak atandı. Burada, kurumsal olarak, Türkiye'de ilk kez müzikoloji çalışmalarını başlattı. 1978-1980'de, Dekan Yardımcısı olarak görev yaptı. 12 Eylül 1980'den başlamak üzere, bazı öğretim üyeleri, yardımcıları ve öğrenciler tarafından birçok haksız suçlamayla karşı karşıya kaldı. Hakkında birçok dava açıldı; ancak kendisine karşı yapılan tüm suçlamalarla ilgili açılan davalardan, mahkemelerde aklandı; fakat sonunda, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından, ünlü 1402 sayılı sıkıyönetim yasası çerçevesinde, 14 Mart 1983' te görevinden alınarak, üniversiteden ve kamu hizmetlerinden uzaklaştırıldı. Yaşadığı yıllar içinde, kullandığı müzik terimleri nedeniyle de, haksız yere ağır eleştirilere uğradı. Özellikle, kıt bilgili ve görüşlü kişilerce yapılan, dozu yüksek, özü saçma eleştirilere karşın; tavizsiz, yürekli, tutarlı, terbiyeli tutum ve davranışlarını tüm kitap ve yazılarında sergiledi. Üniversite'den uzaklaştırıldıktan altı yıl sonra 20 Kasım 1989'da, kalp krizinden İzmir'de hayatını kaybetti (Akdoğan, 1997: 204).

¹³²Eserleri Bkz.Ek 34

Yurtdışında aldığı doktora eğitimi ile Türkiye'nin ilk müzik doktoru ünvanını alan Gültekin Oransay, Türk müziğinin kuramsal sorunları ve tarihi üzerine çalışmalar yaptı. Müzik araştırmaları ve müzikoloji çalışmaları ile gerek Türk müziği gerekse Batı müziği üzerine alanında kaynak olarak başvurulmuş onlarca makale ve kitaplar yazdı. İzmir'de bulunduğu yıllarda DEÜ GSF'ne bağlı olarak kurduğu müzikoloji bölümü ile Türkiye'de müzikoloji biliminin temellerini attı. Burada yetiştirdiği öğrencileri de Türkiye'nin farklı bölge ve şehirlerinde müzikoloji çalışmaları yaparak ilkçağ uygarlıklarından başlayıp günümüze kadar değişim gösteren Türk makam müziğinin değişim ve gelişim süreçlerinin araştırılmasını sağladı. Müziğe eğitimci, araştırmacı, yazar, akademisyen ve müzikolog olarak hizmet etti.

2.7.4.3.Şeref Canku (1910-1979)

İstanbul'da Ayvansaray'da doğdu. Şeref Canku (asıl adıyla Mehmet Şerafettin) Rize'nin kuşatılması sırasında Çayeli (Mapavri)'den İstanbul'a göç eden, Cemal Kaptan'la, Selviye hanımın yedinci ve en küçük çocuğudur. Birinci Dünya Savaşı'nda aynı bölükte çarpışarak şehit düşen babası ve ağabeyi ile Trablus'da savaşan iki amcasının ardından annesini ve dört kardeşini yitirince küçük yaşta yetim kaldı. İki yıl akraba yanında barındıktan sonra, aileden geriye kalan tek kardeşi Ömer ile birlikte Bebek Darüleytam¹³³ına alındı ve beşyüz şehit yetiminin sığındığı bu okulda ilk ve rüşdiye¹³⁴ eğitimini tamamladı. Daha sekiz yaşında iken sabah dualarında ilahileri yönetmeye, okul camisinde müezzinlik yapmaya başladı. 1925 yılında Trabzon Erkek Muallim Mektebi'ne gönderildi. Okulun musiki salonunda bulunan mandolin ve kemanlarla Türk Ocağı'nın piyanosundan yararlanarak bir yılı aşkın bir çalışma sonucu hem okulun Batı musikisi konserlerine hem de Türk Ocağı ve Necm-i Ati saz topluluklarının Türk musikisi konserlerine katılmaya başladı. 1928 yılında, başarıyla yürüttüğü eğitimini bırakarak Anadolu'nun çeşitli köy ve kasabalarında memurluk yapmaya başladı. Bu arada Türk Musikisi Dergisi'nin aracılığı ve birkaç musiki sever dostunun yardımıyla elde edebildiği kuram kitapları, fasıl defterleri ve yaprak notalardan yararlanarak kendi kendini yetiştirdi ve gittiği her yerde gençlere musiki sevgisini aşılamayacağı amaç edindi. Olağanüstü gür sesi ve ud, cümbüş, keman gibi çalgıları kolayca çalabilme yeteneği sayesinde görev yaptığı yerlerde musiki toplulukları kurdu, ses ve saz sanatçıları yetiştirdi. İlk beste

¹³³ Yetimhane

¹³⁴ Ortaokul eğitim kurumu.

denemelerini 1926'da Trabzon Erkek Muallim Mektebi'nde, okul şarkıları, rondolar, marşlar yazarak başladı. Daha sonra saz eserleri, şarkı, türkü ve oyun havaları, hatta zamanın moda danslarından rumba, tango, fokstrot gibi hafif parçalar besteledi.¹³⁵ 1938'den başlayarak bulunduğu yörelerin en güzel türkülerini derleyip konserlerinde söyletmeye başladı. Muallim mektebinden ayrıldıktan sonra Karaköse ve Iğdır'da nüfus ve tahrirat kâtipliği yaptı. 1932 'de Çaldıran Nahiye Müdürlüğü'ne atandı. 1937 'de A. Handan Sakinç'la evlenerek iki kız, iki erkek çocuk sahibi oldu. 1938-44 yılları arasında Artvin'de halkevi bando öğretmenliği ile sinema ve yayın işlerini yürüttü. 24 Ocak 1944'de Tavşanlı'ya yerleşti, 1953 yılına kadar Tunçbilek Garp Linyitleri İşletmesi'nde memur olarak çalıştı. 1946'da Tavşanlı Gençlik Kulübü'nün Musiki Kolu'nu, 1947'de Tunçbilek İşletmesi Saz Topluluğu'nu kurarak çalıştırdı ve kısa sürede bu toplulukları, çeşitli kurumlar yararına konser verecek düzeye getirdi. 1949 yılında bir çalışmadan dönerken, şiddetli kömür zehirlenmesi sonucu üç saat karlar üzerinde baygın kaldığından o çok geniş ve güçlü sesini tamamen yitirdi. Ertesi yıl yapılan bir ameliyatla ancak konuşabilecek duruma geldi. Amirleri doktorun gerekli gördüğü ikinci ameliyatı olabilmesi için izin vermedikleri için hayatı boyunca sesini çok sınırlı kullanabildi ve çalışmalarında yalnızca sazını ve bilgisini değerlendirebildi. Tavşanlı'da çalıştığı yıllarda Kütahya'nın değerli saz sanatçısı Sadık Türk'den Kütahya türkülerini derledi. Sesini yitirmesi beste çalışmalarına daha fazla yönelmesini ve buna bağlı olarak da kendi bestelerinin güftelerini yazmasını sağladı. 1953'de Soma'da muhasebe şefliğine atanan Canku, musiki çalışmalarını burada da sürdürdü. 1957'de memur ve işçileri yetiştirerek kurduğu bando takımıyla bütün resmi törenlere katıldı. Aynı yıl, Akhisar'da musiki çalışmalarını sürdüren Dr. Ayhan Sökmen ve korosunun konserine kemanıyla katıldıysa da amirlerinin sürekli engel çıkarması yüzünden bu konserleri sürdüremedi (Canku, 1991:7-8). 1959 yılında eşi, çocuklarının eğitimi nedeniyle Ankara'ya gidince kendini beste çalışmalarına vererek verimli bir yıl geçirdi. 9 Haziran 1961 tarihinde Ankara'da Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nde çalışmaya başladı. 1970 'de Türkiye Elektrik Kurumu'na geçerek buradan emekli oldu. Bir süre Yıldırım Gürses ve İsmet Nedim'in konserlerine başkemancı olarak katıldı. Zaman zaman değerli besteci ve okuyucularla bir araya gelip, çeşitli müzik derneklerini dolaştıysa da istediği düzeyde müzik yapma olanağını bulamadığından giderek

¹³⁵Eserleri Bkz. Ek 21

müzik çalışmalarını azalttı. Bestelerinden birkaçı radyo repertuarında yer aldı ve ancak Akile Artun, Ayhan Sökmen gibi geniş bir sese sahip olan sanatçılar tarafından seslendirilebildi. Eserlerinden ikisini oğlu Doğan Canku uyumladı ve Modern Folk Üçlüsü ile birlikte banda aldı. Şeref Canku altı ay süren damar rahatsızlığından kurtulamayarak 14 Şubat 1979'de İzmir'de vefat etti. Mezarı İzmir'dedir (Akdoğan, 1997,62). Trik Trak Trik Trak Olur Mu Hiç Çalışmamak adlı çocuk şarkısı en bilinen eseridir (Canku, 1991: 1).

Şeref Canku, müzikoloji biliminin henüz ortaya çıkmadığı dönemlerde kendi imkânları ile bulduğu kitapları okuyarak müzik araştırmacılığına yöneldi. Babasının mesleği ve daha sonra kendisinin de devlet memuru olmasından dolayı şark hizmetini yerine getirmek için gittiği Anadolu kasabalarında türkülerini notaya alarak bugün bildiğimiz ve severek dinlediğimiz halk türkülerinin bu günlere gelmesini sağladı. Müzikte araştırmacı kimliğiyle ön plana çıktı. Besteci, icracı, eğitimci ve şef olarak da musikimize hizmet etti.

2.7.4.4. Ayhan Sarı (1961 -)

15 Ekim 1961 yılında Çanakkale-Biga'da dünyaya geldi. Orta öğreniminin ardından Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümünü 1985 yılında bitirdi. 1986'da aynı üniversitenin Güzel Sanatlar Bölümü'ne Öğretim Görevlisi olarak atandı. 1989'da DEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Bilimleri Ana Bilim Dalı'nda lisansüstü eğitimini tamamladı. Ardından Dokuz Eylül Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Bilimleri Ana Bilim dalında "Müzik Bilimleri Doktoru" unvanını aldı. 1952'den beri kayıp olan Türkiye'nin ilk ney ve santur metodları' nı buldu.1987 yılında Hüseyin Sadettin Arel'in 1933'de yapımına başlattığı -keman ailesinin fasıl kemençesine uyarlanması düşüncesinden hareketle gerçekleştirilen- kemençe beşlemesi uygulamasının anlatıldığı, Dr. Zühtü Rıza Tinel tarafından 1926'da kaleme alınmaya başlanan el yazması "Asri Kemençe" başlıklı çalışmayı günümüz diline çevirdi. 1985 yılından itibaren çeşitli dergi ve gazetelerde yüzü aşkın sayıda araştırma, makale ve görüşleri yayınlandı. Birçok TV ve radyo programına konuk oldu. Ulusal ve uluslararası kongre sempozyum ve panellere bildiri ve sunumlarıyla katıldı. 1990-1993 yılları arasında dış prodüktör olarak çalıştığı TRT'nin Radyo-2 kanalında haftalık olarak yayınlanan belgesel nitelikli programlar hazırladı ve Geçmişten Günümüze Çalgılarımız adlı programı

"Türkiye'nin Sesi (Voice of Turkey) Radyosu"nda 14 yabancı dile çevrildi.1992 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi'ndeki görevinden kendi isteğiyle ayrılarak Kültür Bakanlığı'na ses sanatçısı olarak geçti. 1994-2002 yılları arasında Kültür Bakanlığı Edirne Devlet Türk Müziği Topluluğu'nda Genel Yönetmen (Koro Şefi) olarak görev yaptı. Şefliği sırasında Edirne Devlet Türk Müziği Topluluğu ile TRT TV2'de yayınlanan Devlet Korolarından adlı programda periyodik olarak yer aldı. Edirne Devlet Türk Müziği Topluluğu Genel Yönetmenliği görevi sırasında Trakya Üniversitesi-Devlet Konservatuarı'nda Yüksek Lisans ve Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde GTSM dersleri verdi. Asri Kemeçe-Zühtü Rıza Tinel-1926 İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuarı Yayınları (2010); "Türk Müziği Çalgıları - Ud, Tanbur, Kanun, Kemeçe, Ney, Kudüm ve Kemeçe" Nota Yayınevi (2012); başlıklı iki kitap yayınladı. İTÜ TMDK Müzikoloji Bölümü Öğr. Üyesi Prof.Dr. Gözde Ç. Sarı ile evlendi. Bu evlilikten bir çocuk sahibi oldu. Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü, İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu'nda sanatçı/müzikolog olarak görev yaptı. TRT'de Çalgıların Yolculuğu ve Tanzimattan Günümüze Geleneksel Müziğimiz" programlarını hazırladı ve sundu. Musiki Dergisi Editörlüğü ile İstanbul Türk Müziği Orkestra ve Korusu Filarmoni Derneği Başkanlığı'nı yürüttü.¹³⁶

Ayhan Sarı, Gültekin Oransay ile başladığı müzikal yolculuğunu yaptığı araştırmalarla devam ettirdi. DEÜ Güzel Sanatlar Fakültesi bünyesinde Gültekin Oransay tarafından kurulan müzikoloji bölümünün ilk mezun öğrencilerinden¹³⁷ biri oldu. Bugüne kadar gün yüzüne çıkmamış ya da tamamlanmamış araştırmaların tamamlanması ve günümüze kazandırılıp gelecek kuşaklara aktarımını sağlayarak Türk makam müziğine katkı sağladı. Türk makam müziğine yayıncı, araştırmacı, akademisyen, müzikolog, koro şefi olarak hizmet etti.

2.7.5. LÜTİYELER

Lütiye telli müzik aletleri yapımıcısına verilen isim. Sözcük kökeni olarak; Fransızca:luth, İngilizce:lute, Almanca:Laute, İtalyanca:liuto ve Arapça:el-loud; anlamına gelmekte olup, Türkçeye ud şeklinde yerleşmiştir. Genel olarak lütİYeler, ud ve keman üretmektedirler. Lütiyelerin ürettiği telli çalgılar, iki

¹³⁶ 28.11.2018 tarihinde Ayhan Sarı ile yapılan görüşme.

¹³⁷ Diğer öğrenciler arasında Yavuz Daloğlu, Firat Kutluk ve Yetkin Özer sayılabilir.

kategoride incelenir. Birinci kategoride; elektroarp, banjo, buzuki, charango, cittern, dulcimer, arp, kantele, kitara, kora, koto, ud, theorbo, archlute, angelique, torban, kobza, bandura, lir, mandolin, şamisen, sitar, ukulele ile veena bulunmaktadır. İkinci kategoride ise; alto, çello, crwth, basgitar, erhu, keman, mouthbow, nyckelharpa, hurdy gurdy, rabab, rebec, sarangi, viola, viyolonsel, viola da braccio, viola d'amore, viola da gamba ve viyolonsel bulunur. Lütiye sözcüğü Türkçede aynı şekilde kullanılmakta olup, ağırlıklı olarak telli enstrüman üretenler için söylenirse de, tüm müzik aletleri yapımcılarını içermektedir (Devellioğlu, 1993,554).

Lütiyeler sadece enstrüman üretmekle kalmaz, aynı zamanda onarımını ve bakımını da yaparlar. Tezin bu bölümünde İzmir'de ürettikleri enstrümanları dünyanın farklı ülkelerinde çalınan alanlarında tanınmış ve musikimize tasarladıkları enstrümanlarla katkı sağlamış iki lütienin biyografisine yer verilmiştir.

2.7.5.1. Ejder Güleç (1939-2014)

1939 yılında İzmir-Parsa Bağyurdu'da dünyaya geldi. On yaşında babasını kaybedince aile dostu İbrahim Bayraktar mobilya dükkânında mesleğin inceliklerini öğrenmesi için onu yanına çırak olarak aldı. İlkokulda okurken müzik öğretmeni olan Yusuf Nalkesen'den etkilenererek¹³⁸ müziğe ilgi duymaya başladı (Akdoğu, 1997: 122). 1950'lerde mesleğe çırak olarak başlayan Ejder Güleç ustası İbrahim Bayraktar ile çalıştığı dönemlerde mandolin, ud ve tanbur sazlarının üretiminde bulundu. Ustasının vefatından sonra atölyeyi devraldı ve kendi ayakları üzerinde durmaya başladı. 1966 yılında tamir edilmesi için kendisine bırakılan kanun sazını inceledikten sonra zihninde kanun üretimi fikri doğdu. Tamir ettiği kanun sazının kanun çalar tarafından beğenilmesiyle kanun çalgısı yapmaya karar verdi ve tamamen kendi gözlemleriyle bu sazın yapımını öğrendi. 1970'li yıllarda piyasa sahnelerinde dönemin assolistlerine kanun çalan kanunilerin Ejder Güleç'in kanunlarını çalmasıyla bir marka olarak tanındı ve birçok sipariş almaya başladı. Ortadoğu ve özellikle Arap ülkelerinde de meşhur oldu. 1957'de Ayşe Hanım ile evlendi bu evlilikten bir kız iki erkek çocuk sahibi oldu. 1993-1995 yılları arasında, Eü DTMK 'da Çalgı Yapım Bölümü'nde ders saat ücretli öğretim görevlisi olarak çalıştı ve yeni lütiyelere bilgilerini aktardı. 1983 yılında daha büyük ve geniş bir

¹³⁸Yusuf Nalkesen'in İzmir'de öğretmenlik yaptığı yıllarda okula sürekli olarak getirdiği udu ünlü kanun yapımcısı Ejder Güleç'in müziğe ve enstrüman yapımına ilgi duymasına sebep olmuştur 16.04.2018 Tarihinde Ejder Güleç'in oğlu Levent Güleç ile İzmir Bornova'da bulunan Ejder Güleç Kanun Atölyesi'nde yapılan görüşme.

atölye kurarak oğulları ile birlikte seri kanun sazı üretmeye başladı. 2008 yılına kadar aktif olarak kanun sazı yapan Ejder Güleç 2009'da atölyeyi oğullarına devretti ve meslekten emekli oldu. 2014 yılında İzmir'de hayatını kaybetti. İzmir Parsa'da bulunan aile kabristanına defnedildi. Ejder Güleç'in Ejder Kanunları olarak bilinen kanunların imalatını oğulları Levent ve Bülent Güleç kardeşler babalarının kurduğu atölyede devam ettirdi.¹³⁹

Çocuk yaşlarında başladığı enstrüman yapıcılığını hayatının sonuna kadar bir meslek olarak gören Ejder Güleç, geleneksel çalgılarımızdan kanun sazı ile özdeşleşmiş ve yaptığı kanunlarla gerek Türkiye'de gerekse yurtdışında isim yapmış önemli lütiyelerden biri oldu. Kanun sazından net ses elde edebilmek için birçok ağaçtan ses tablosu denedi ve en iyi tınıyı veren çınar ağacında karar kıldı. Yaptığı bu araştırmalar ve kanun üretiminde kullandığı yapım teknikleri ile birçok lütiyeye örnek oldu.

2.7.5.2. Levent Güleç (1969 -)

1969 yılında İzmir'de dünyaya geldi. Tanınmış İzmirli kanun yapımcısı Ejder Güleç'in ikinci oğludur. İlkokulu ve ortaokulu İzmir Altındağ'da okudu; ancak sol ayağından yaşadığı sorunlar nedeniyle lise eğitimine devam edemedi. 1983 yılında babası Ejder Usta'nın yanında çırak olarak mesleğe başladı. Ağabeyi Bülent Güleç'le birlikte babasının yanında enstrüman yapım çalışmalarına başladı. İlk başlarda ud ve tanbur yapımının inceliklerini öğrendi. Ardından kanun yapımına başladı. Kanun sazı yapımında babasından öğrendiği bilgilerle kanun yapımında ağaç yarılması ve farklı ağaçları kurutma tekniği gibi birçok farklı teknik denedi. Özellikle kanun yapımında kullandıkları ağaç kesimi ve yarılması konusunda uzmanlaştı. Kanun sazından çıkacak ses kalitesini belirleyen mandal sistemini ve sedef kakma işlemi konusunda kendisinden fikirler alınan bir lütiye oldu. 1994 yılında Nazan Hanım ile evlenen Levent Güleç'in bu evliliğinden bir oğlu oldu. Babasından kalan İzmir Bornova'daki atölyesinde lütiyelik mesleğini devam ettirdi.¹⁴⁰

Levent Güleç, kanunun ahşap kısım ve mandal çakma işlemlerinde ve daha sonra kanunun icrası esnasında çıkan seslerin frekans ölçümlerini yaptı. Bu ölçümler neticesinde kişiye özel enstrüman üretmeye başladı. Kanun sazı üzerinde farklı

¹³⁹16.04.2018 Tarihinde Ejder Güleç'in oğlu Levent Güleç ile İzmir Bornova'da bulunan Ejder Güleç Kanun Atölyesi'nde yapılan görüşme.

¹⁴⁰ A.g.e.

teknikleri inceleyen akademisyen kanun sanatçılarının kendisinden görüş aldığı bir lütiye oldu. Mesleği üzerine verdiği konferanslar ve yaptığı enstrümanlar ile Türk makam müziğine katkılar sundu.

2.7.6. MÜZİK ARŞİVCİLERİ

Arşivcilik veya Arşiv Bilimi İngilizce'de 'Archive science', Fransızca'da 'Archivistique' ve Almanca'da 'Archivwissenschaft'. 'Archivkunde' şeklinde ifade edilir. Arşivcilik, arşiv nazariyesini, tatbikatını ve tekniklerini konu edinen bir ihtisas ve bilim dalıdır. Bu tarifi ışığında, arşiv nazariyesi (İng. archive theory; Fr. theorie des archives; Alm. Archiv theorie), arşiv tatbikatının dayandığı temel ilmi düşünce ve kaidelerin tamamını ifade eder. Arşiv tatbikatı (İng. archive work; Fr. pratique des archives; Alm. Archiv praxis), arşivlerin kuruluşu, hizmetlerin planlanması, arşiv belgelerinin arşive girişi, ayrılması, tasnif edilmesi, katalog ve envanterlerinin hazırlanması, belgelerin istifadeye sunulması ve bunlarla ilgili çalışmaları içerisine alır (Binark, 1980: 150). Geçmişten günümüze dek icra edilen müzik eserlerinin kayıtlarını tutan, eski kitap, dergi, nota, konser afişi, konser programı gibi yazılı, görsel ve işitsel kaynakları muhafaza eden ve gelecek nesillere aktarımını sağlayan kişilere arşivci denir. Tez çalışması için arşivci ve müzik yayıncıları ile yapılan telefon görüşmelerinde arşivcilerin aynı zamanda müzik yayıncılığına da önemli ölçüde katkılar sundukları bilgisi alınmıştır. Binlerce, onbinlerce albüm, taş plak, kitap, dergi gibi materyalleri araştırmacıların hizmetine sunan İzmir'deki arşivciler arşivlerinde bulunan eserler ile ilgili olarak da yayınlar yapmaktalar ve hangi bilgiye hangi kaynaktan ulaşılabileceği bilgilerini de yayımlamış oldukları arşiv notlarından bakarak verebilmektedirler. Tezin bu bölümünde Türk makam müziğine arşivci olarak hizmet etmiş ve katkı sağlamış dört arşivci musikişinasın biyografisine yer verilmiştir.

2.7.6.1. Recep Altınay (1952 -)

1952 yılında Manisa'nın Salihli ilçesinde dünyaya geldi. İlkokul eğitimini doğduğu şehirde orta ve lise tahsilini ise Karşıyaka Erkek Lisesi'nde tamamladı. Müzik üzerine yayınlanan bütün yayınların bir örneğini alıp kendi kişisel kütüphanesinde muhafaza etti. Sesli, yazılı ve müzik yayınları üzerine koleksiyon yaptı. Yaklaşık 50 yıl boyunca yaptığı müzik arşivinde 1200 civarında sesli 2000 civarında basılı kaynak arşivi oluşturdu. İzmir musiki çevresinde bilinen ve alanında uzman bir

musikişinas oldu. Recep Altınay elinde bulunan nadir kaynakları konservatuar öğrencilerine ve araştırmacılara sundu. Müzikoloji ve etnomüzikoloji üzerine yayınlanan bütün yayınları kişisel arşivinde muhafaza etti. 2018 yılında 78 Devirli Taş Plak diskografisi hazırladı. Kendisine ait sahaf kitapçısında müzik yayınları satışı yaptı. Evinde muhafaza ettiği dev nota arşivini İzmir’de bulunan musiki dernekleriyle paylaştı. Evli ve çocuğu yoktur.¹⁴¹

Recep Altınay, çocukluğunda başlayan kitap okuma ve kütüphane sevgisini müzik ile birleştiren müzik arşivciliği üzerine koleksiyon yaparak hayatının 50 yılını bu alan üzerine şekillendirdi. Evinde ve kendisine ait sahaf kitapevinde sadece müzik ile ilgili yayınların, eski notaların, müzik üzerine yazılmış baskıda olmayan kitapların bulunduğu devasa bir arşiv oluşturdu. Türk müziği ve Batı müziği üzerine araştırma yapan yazar ve akademisyenlere, konservatuar öğrencilerine yeni bilgilerin ortaya çıkarılmasında arşivindeki mevcut kaynakları sunarak Türk makam müziğine katkı sağladı.

2.7.6.2. Reşit Çağm (1953 -)

10 Mayıs 1953’de İstanbul’da dünyaya geldi. Göksu Defterdar Mehmet Bey İlkokulu ve Anadoluhisarı Ortaokulu’ndan sonra, Heybeliada Deniz Lisesi ve Deniz Harp Okulu’nda eğitim gördü. 1973 yılında teğmen rütbesi ile katıldığı Deniz Kuvvetleri’nde, karargah hizmeti ve eğitim dönemlerinin yanı sıra 16 yıl süre ile gemilerde branş subaylığından başlayarak Gemi Komutanlığı ve Komodorluğu’na kadar her kademedede görev aldı. 2004 yılında Foça Deniz Üs Komutanlığı’ndan Kurmay Albay rütbesiyle emekli oldu. Şiir yazma hevesi; ailesinden uzak günlerin melankolisiyle yatılı okuduğu Deniz Lisesi’nde başladı. Uzun yıllar ara verdikten sonra, İzmir’in sıcak, samimi ve duygusal atmosferi içinde şiire tekrar yöneldi. Çeşitli gazete ve dergilerde yayınlanan, radyo ve televizyon programlarında okunan şiirlerinden bazıları, Metin Everes, Pınar Köksal, İlgün Soysev, Yılmaz Karakoyunlu, Engin Çır, Bahri Altıntaş, Osman Ergen ve Ahmet Kadri Rizeli tarafından bestelendi. Tutku derecesinde sevdiği Türk müziği ile ilgili olarak, merhum besteci Vecdi Seyhun’dan Münir Nurettin Selçuk’un taş plaklarını kaydederek başladığı ve Münir Nurettin Selçuk, Fahire Fersan, Necmi Rıza Ahıskan, Avni Anıl, Cevdet Çağla, Cevdet Kozanoğlu, Ali Rıza Avni, Timur Selçuk, İsmet

¹⁴¹ 23.07.2018 tarihinde Recep Altınay ile yapılan telefon görüşmesi.

Bozdağ, Halil Soyuer, Cemal Safi, Dr. Onur Şenli, Necip Sarıcı, Rıza Rit, Tülün Korman, Yılmaz Özer gibi çok değerli sanatkar ve şair dostlarının da desteği ile zenginleştirdiği anı, bilgi, belge ve ses kayıtlarından oluşan arşivini, Doğan Dikmen’le TRT Radyo 4’te yaptığı altmış aşkın “Musikiye Dair” adlı söyleşi programında müzik severlerle paylaştı. Tarihsel ve güncel konulara yönelik makaleleri ve söyleşileri gazete ve dergilerde yayınlandı. Tarihçi Cemal Kutay ile Rauf Orbay hakkında yaptığı söyleşi, Deniz Kuvvetleri Dergisi’nin ek kitapçığı olarak yayınlandı. Münir Nurettin Selçuk’ un Yapı Kredi Bankası için 1970 yılında doldurduğu bantların, vefatından sonra plak haline getirilmesi ve TRT tarafından Necmi Rıza Ahıskan CD’sinin çıkarılması konularında öneri ve katkıları da bulundu. Avni Anıl için İzmir ve Antalya’da, Münir Nurettin Selçuk için İzmir, Turgutlu ve Bodrum’da düzenlenen ve Halil İbrahim Yüksel’ in yönettiği konserlerin sunumunu yaptı. Konserlere ses ve görüntü arşivi ile de katkıda sağladı. Musiki arşivciliği konularında TV söyleşi programlarına katıldı. Didem Çağın’la evlendi. Bu evlilikten bir çocuk sahibi oldu. Şiir merakını kitaplara taşıdı. Şiirlerini; Sesleniş, Çağın Penceresi, Tutsak ve Gönül İskelem adlı kitaplarda topladı.¹⁴²

İstanbul’da başladığı şiir ve müzik yolculuğunu mesleği gereği Türkiye’nin farklı şehirlerinde sürdüren Reşit Çağın, dijital ve basılı materyal olarak oluşturduğu kişisel arşivi ile Türk makam müziği üzerine yazılan birçok tez ve araştırmaya kişisel arşivinde bulunan nadir eserlerle katkı sağladı. İnternet üzerinden yayın yaptığı blog ve yazılarıyla da musikimizin saklı kalmış eserlerini ve bilgilerini musiki meraklıları ve musiki araştırmacıları ile paylaşarak musikimize katkılar sundu.

2.7.6.3. İsmail Çil (1949 -)

1949 yılında Manisa Kula’da dünyaya geldi. İlkokulu Kula Zafer İlkokulunda; Ortaokul ve liseyi İzmir’de okudu. Çocukluk yıllarında başlayan musiki aşkı onu müzik arşivciliğine yöneltti. Tüm telli çalgılara tutku ile bağlı olan İsmail Çil, Alâeddin Yavaşca’ya olan hayranlığından sonra müzikle daha çok ilgilenmeye başladı. Ortaokul yıllarında müzik öğretmeninin teşvikiyle konservatuara kaydoldu. Daha sonra Ege Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Fakültesinden mezun oldu. Üniversitedeki öğrencilik yıllarında Dr. Ayhan Sökmen tarafından kurulan Cumhuriyet Korosu’nda asistanlık ve Rüştü Şardağ’ın sanatçılar derneğinde ud

¹⁴² 12.04.2018 tarihinde Reşit Çağın’la yapılan telefon görüşmesi.

icracılığı yaptı. İnşaat mühendisliği alanında Yüksek Lisans ve Doktora çalışmalarını tamamlayarak Ege Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak görev yaptı ve bu kurumdan 2016 yılında emekli oldu. Öğretim üyeliği yaptığı 1978-2016 yılları arasında İnşaat Fakültesi'nde Ses Tekniği- Akustik ve seçmeli Türk müziği dersleri verdi. Gençlik yıllarından itibaren taş plak ve konser afişleri biriktirmeye başladı. Sayısı binlerle ifade edilen eski kitaplar, taş plaklar, konser afişleri ve Osmanlıca notalardan oluşan bir arşiv oluşturdu.¹⁴³

İsmail Çil, asıl mesleği inşaat mühendisliği olmasına rağmen mesleği müzisyenlik olan birçok müzisyen ve akademisyenden daha büyük bir müzik arşivine sahip İzmir'in önemli arşivci musikişinaslarından biri oldu. Türk makam müziğinin eski kayıtlarının ortaya çıkarılması için araştırmalarda bulundu. 1962 yılından başlayarak biriktirmiş olduğu binlerle ifade edilen taş ve vinil plak arşivini musiki üzerine araştırma yapan akademisyenlerle ve genç araştırmacılar ile paylaşarak Türk makam müziğine katkılar sundu.

2.7.6.4. Ümit Yazıcı (1960 -)

1960 yılında Rize Fındıklı'da doğdu. Müzik eğitimine ilk olarak Samsun Belediye Konservatuvarı'nda Cavit Ersoy ile başladı. Ankara'da üniversite eğitimi gördüğü yıllarda Sadi Hoşses'den de faydalandı. 1981 yılında yapılan akitli radyo sanatçılığı sınavını kazandı. Radyoda ses sanatçısı olarak görev yaptı. 1986 yılında kurulan İzmir Devlet Türk Müziği Korosu'na ses sanatçısı olarak atandı. Yurtiçinde ve yurtdışında birçok ülkede makam müziği icra etti. 2014-2018 yılları arasında TRT Nağme adlı radyo kanalında “Bin Yılın Mirası” adlı programda Meragi'den başlayarak günümüze doğru olan seslendirilmemiş ya da az seslendirilmiş büyük formlardaki eserleri seslendirdi. 45 yıl boyunca musikimize ait yazma, matbu kitap, dergi, fotoğraf, mektup, nota, gazete vs. gibi dokümanları topladı. 10.000 kadarı Osmanlıca olmak üzere yüz binin üzerinde kitap ve dergiden oluşan devasa bir kütüphane oluşturdu. Bugüne kadar yaklaşık 12.000 civarında eserin notasını finale programıyla yazarak dijital ortama geçirdi. Elimizde notası bulunan büyük formlardaki yaklaşık 2500 yüz eseri Osmanlı Türkçe'sinden günümüz Türkçe'sine çevirdi. Rakım Elkutlu, Tanburi Ali Efendi, Selanikli Ahmed Efendi Lem'i Atlı, Yusuf Nalkesen külliyatları ile Şefik Gürmeriç'in ders notlarını kitap haline getirerek

¹⁴³13.05.2018 tarihinde İsmail Çil'la yapılan telefon görüşmesi.

yayınladı. Ümit Yazıcı iki kez evlendi. Yaptığı evliliklerden üç çocuk ve bir torun sahibi oldu.¹⁴⁴

Ümit Yazıcı, Samsun Belediye Konservatuvarı'na başladığı yıllardan itibaren başladığı müzik arşivciliğini İzmir Devlet Türk Müziği Korosu'nda göreve başladığı 1986 yılından itibaren akademik ve profesyonel bir boyuta getirdi. İzmir ve çevresinde yaşamış Türk makam müziği üzerine çalışmalar yapmış bütün musikişinaslarla ilgili bilgi, belge, yazılı ve sesli kayıtları arşivinde topladı. Biriktirdiği eski eserleri inceledi. İzmir'de ünlenmiş besteciler ile ilgili kitaplar yazdı ve birçok araştırmacı ve akademisyene arşivinde bulunan eserleri sunarak Türk makam müziğine hizmet etmeyi sürdürmektedir.

2.7.7.GÜFTEKARLAR

Melodiler üzerine inşa edilecek olacak sözleri yazan kişilere güftekar adı verilmektedir. Şarkı sözü yazarı olarak adlandırılrsa da güftekar ismi genelde Türk makam müziği melodilerine söz yazan kişiler için kullanılmaktadır. Belli bir edebi eğitimden geçen güftekarlar yazdıkları sözlerin içindeki derin anlamları melodik yapıya ve tınıya uydurabilen edebiyat ve yazı dilindeki her türlü vezin, güfte, melodi ilişkisini kavrayabilmiş, anlayabilmiş entelektüel kişiler olarak adlandırılmaktadır (Arat, 1992: 373). Türk makam müziğinde bestelenecek bir şarkının bestelendiği makamı ve melodik yapısı kadar şarkı için yazılan güftelerin de büyük bir önemi vardır. Bu önemin farkında olan bestekarlar da besteleyecekleri şarkı formundaki eserlerin güftelerini yazan güftekarlarla yakın ilişkide olup, besteledikleri şarkılarda yer alan güftelerin belli bir anlam ifade etmesini isterler. Bestelenen her şarkı, bestekârı ve güftekarı ile birlikte anılır. Bir şarkı, şarkının güftelerini yazan güftekardan ayrı düşünülemez (Yalçın, 2012: 2).

Makam müziğinde bestekar ve güftekarların arasında sıkı ilişkilerin olduğu ve yüksek düzeyli üretimlerin bu dostluklar neticesinde doğduğu kolaylıkla söylenebilir. Teze dahil edilen güftekarların hayat hikâyeleri incelendiğinde, güftelerini besteleyen bestekârlarla yakın arkadaş oldukları ve birbirlerinin dilinden anlayarak ahbablık yaptıkları ve birlikte vakit geçiren kişiler oldukları bilgisine ulaşılmıştır.

¹⁴⁴28.04.2018 tarihinde Ümit Yazıcı ile EÜ DTMK'da yapılan görüşme.

Bu başlık altında Türk makam müziğinde bestelenmiş eserlerin güftelerini yazan ve yazdıkları güftelerle Türk makam müziğine katkı sunmuş İzmirli beş güftekarın biyografisine yer verilmiştir.

2.7.7.1. Fuat Edip Baksı (1913-1974)

Şair Fuat Edip Baksı 1913 yılında Diyarbakır'da doğdu. Babası mutasarrıftı. İlk, orta ve lise eğitimini Diyarbakır'da tamamladı. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nden mezun oldu. İlk şiir zevkini dayısının evine gelen saz şairlerinden aldı. Halk dili ve deyimlerinden gelen özellikleri ve güzellikleri şiirlerinde bulmak mümkündür. 35 yılı aşkın sürede hem bildiklerini; hem de şiirin bilincini edebiyat öğretmeni olarak binlerce öğrencisine ve çevresine aşıladı. Evi daima dostlarına, öğrencilerine açık bir sohbet yuvası oldu. Bu sohbetlerde çevresine vefa duygusunu, yardım severliği ve iyiliği bir nakış gibi işledi. Romantik çağın mensubu olmakla beraber ileri görüşleri olan aynı zamanda halk edebiyatı ile de ilgilenen bir edebiyatçı idi (Baziki, 1998: 4). İzmir liselerinde yaptığı öğretmenliğin yanı sıra İzmir'deki Yüksek İslam Enstitüsü'nde öğretim görevlisi olarak çalıştı. Tarihsel konularda romanlar yazdı. Şiirleri tanınmış şarkılara güfte oldu. 1974 yılında İzmir'de vefat etti. Mezarı İzmir Bayraklı'dadır. İzmir'in Bayraklı İlçesindeki bir mahalleye adı verildi. Tanburi bestekâr Selahattin Pınar 'ın çok sevilen “Bir Bahar Akşamı” şarkısının güftesini yazdı.¹⁴⁵ TRT repertuarında, güftesi Fuat Edip Baksı'ya ait 27 şarkı mevcuttur. En çok Selahattin Pınar ile çalışmıştır.

Fuat Edip Baksı, İzmir'de yaptığı edebiyat öğretmenliği ile binlerce öğrencisine aşıladığı edebiyat ve şiir sevgisine müzik sevgisini de ekledi. İzmir'de bulunduğu musiki ve edebiyat ortamlarında şiir yazmaya meraklı hevesli gençlere yol gösterdi. Yazdığı güftelerdeki vezin ölçülerinin melodik yapıya dönüşmesi sonucu herkesin hafızasında yer tutmuş şarkılara sözler yazarak Türk makam müziğine güftekar olarak hizmet etti. Türk makam müziği repertuarında en çok dinlenen ve icra edilen şarkıların sözlerini yazdı.

2.7.7.2. Yalçın Benlican (1945 -)

1945 yılında Eskişehir'de dünyaya geldi. Eskişehir Ticaret Lisesi'nden sonra Eskişehir Hava Astsubay Okulu'nu bitirip sırasıyla İzmir, Malatya, Eskişehir'de

¹⁴⁵Eserleri Bkz.Ek 36

görev yaptıktan sonra son tayin yeri olan İzmir' den emekliye ayrıldı. 1996-2004 yılları arasında MESAM'da İzmir Şube Sorumlusu ve Ege Bölge Yetkilisi olarak çalıştı. Şiirle ortaokul yıllarında tanıştı. Hece vezni ile yazmış olduğu şiirlerden bu güne kadar 750 şiiri farklı besteciler tarafından bestelendi. Bestelenen eserlerinden 200 tanesi TRT repertuarına girdi. TRT repertuarına girmeyen şiirlerinin 100 tanesi de çeşitli besteciler tarafından bestelendi. Plak, kaset ve CD' lere okundu. İzmir'de ilk kez kurulan Şiir Yolcuları grubunun kuruculuğunu yaptı.¹⁴⁶

Yalçın Benlican, edebiyat ve şiir üzerine özel bir eğitim almadan kendi kendini yetiştirmiş bir musikişinas güftekar oldu. Bu zamana kadar yazdığı şiirlerinden yüzlerce beste yapıldı ve son dönemde güfteleri en çok bestelenen şairlerin başını çekti. Şiiri ve musikiyi hayatının vazgeçilmezleri arasına koyan Yalçın Benlican, bestelenmiş 750 güftesi ve kurucusu olduğu ‘Şiir Yolcuları’ grubu ile İzmir'de yeni güftekarların ve şairlerin yetişmesini sağlayarak Türk makam müziğine katkı sundu. Yazdığı güftelerin çoğu Mahmut Oğul ve Burhan Durucu tarafından bestelenmiştir.

2.7.7.3. Ahmet Ilgaz (1933-2017)

1933 yılında Manisa'nın Kula ilçesinde dünyaya geldi. Ziraatle uğraşan bir babanın beş çocuğunun en küçüğüdür. Çocukluk ve ilk gençlik yılları Kula'da geçti. İlkokuldan sonra 1946 yılında, ileride uzun yıllar boyunca hayatını kazanacağı ayakkabıcılık mesleğine girdi. 1950 yılına kadar süren çıraklık ve kalfalık eğitiminin sonunda aynı yıl bir ayakkabı imalathanesi açarak hayata başladığı zaman henüz on yedi yaşında idi. 1952 yılında Meliha Hanım'la evlendi. Bu evlilikten üç çocuk sahibi oldu. Askerlik görevinden sonra 1956 yılında İzmir'e yerleşti. İzmir'de 20 yıldan fazla bir süre hem ayakkabı imalatçılığı yaptı; hem de ortak olarak, çeşitli ticari faaliyetlerde bulundu (Gülcan, 1999: 3-5). 1977 yılında ayakkabı imalatçılığı işini tasfiye etti. 1983 yılında kendini tamamıyla emekliye sevk ederek, zamanını bu tarihten başlayarak tamamen edebiyatla iç içe geçirdi.” 2017 yılında İzmir'de vefat etti. İzmir Murat Reis Mezarlığına defnedildi. Ahmet Ilgaz, 1999 yılında “Ahmet Ilgaz'ın Hayatı ve Eserleri” adlı Ege DTMK Lisans Bitirme Tezi'nde kendisi ile ilgili şu bilgileri vermiştir.¹⁴⁷

¹⁴⁶ 01.05.2018 tarihinde Yalçın Benlican ile yapılan telefon görüşmesi.

¹⁴⁷“ Edebiyatla ilk tanışmam, henüz çocukken, babamın, akşamları, kendine has üslubuyla okuduğu divan şiirleriyle olmuştur. Öyle ki, bu eserler içerisinde ağırlıklı olarak tasavvufi eserler bulunurdu. Mesela; başta Fuzuli'nin “Hadikat-üs Su'ada” isimli eseri ve ünlü “Divan”ı olmak üzere, birçok şiiri

Ahmet Ilgaz, akademik bir eğitimi olmadığı halde şarkı güftekarlığı konusunda kendi kendini yetiştirerek İzmir'in musiki, edebiyat ve kültür çevrelerinde tanındı. Şiiri; “şiir, bir beste gibi okuyanı kendi musikisine çekmeli, yerine oturmuş kelimelerle rahat telaffuz edilmeli” düşüncesini benimsedi ve mükemmeliyetçi yapısını yazdığı şiirlerine de yansıttı. İzmir’de güfte şairi denilince ilk akla gelen güftekar ve şairlerden biri oldu. Yazdığı güftelerle birçok bestekâra ilham kaynağı oldu. Güfteleriyle Türk makam müziğinin gelişimine katkılar sundu. Şiirleri başta, Avni Anıl, Cinuçen Tanrıkorur, Bora Uymaz, Yılmaz Yüksel gibi Türk musikisinde isim yapmış müzisyenler tarafından bestelendi. Yazdığı edebi değeri yüksek şiir ve güfteleriyle musikimize hizmet etti.

2.7.7.4. Tokatizade Şekip Bey (1871-1932)

Şekip Bey, 24 Haziran 1871’de İzmir’de dünyaya geldi. İkinci Meşrutiyet ve Cumhuriyet idrak etmiş, daha çok dini ve tasavvufi şiirleriyle tanınmaktadır. Tokadizade Mehmed Nuri Efendi’nin oğludur. Rüştüye tahsilini tamamladıktan sonra İzmir’de müftü Mehmed Said Efendi, Şeyhzade Hafız Ali Haydar Efendi, Leblebicizade Tefik Efendi ve Kıbrıslı Kamil Efendi’den Arapça, Farsça ve Edebiyat, Hıristiyan bir hocadan Felsefe, Kimya ve Coğrafya dersleri aldı. Babasının edebiyat ve şiirle ilgilenmesi dolayısıyla küçük yaşta şiir yazmaya başladı.¹⁴⁸ İzmir’de kendi çevresinde kısa zamanda oluşturduğu edebiyat ortamında Şu’le-i Edeb (6 Şubat 1897-30 Ekim 1897, 17 sayı) ve Zılal (1898) adlarıyla iki dergi

ilk defa babamdan dinledim. O, bazı Osmanlıca kelimeleri manalarını açıklayarak, okuma hazzını bizimle paylaşırdı. Tasavvufi eserlerin birçoğunu okudum diyebilirim. Uzun yıllar, yazmayı hiç düşünmemiştim. 1977 yılında ilk defa yazdığım bir kıt’anın ünlü bestekâr Avni Anıl tarafından bestelenmesi, beni güfte yazmaya teşvik etti; akabinde, Yılmaz Yüksel, Vefik Ataç ve Mahmut Bilki... Şiirlerimden 25 civarında beste yapan, bir aruz vezninin mısra başlarındaki kapalı iki heceyi açık kullanma, ısmarlama şiirler yazma talepleriyle şiirime büyük katkısı olan, tanburi bestekâr Vefik Ataç... Genç yaşta tasavvufa aşına, klasik musikimize gönül vermiş bir insan; neyzen, bestekar Mahmut Bilki... Musikimizde istisna bir yere sahip olan, ud virtüözü Cinuçen Tanrıkorur; sağlık nedeniyle Amerika’da bulunduğu sıralarda, bir akşam telefonla beni arayıp güfte istedi. Artık yazmadığımı, kendimi okumaya verdiğimi söyledikten sonra besteleneceklerini ummadığım; “Gönül Kuş ’um Kaf Dağı ’n Aşarken Al Canımı” mısraları ile başlayan Münacat’ımı , hece vezni ile yazılan, iki kıt’a arasında aruz kullandığım "Muradınca Dönse Devran” ve “Aczi İdrak Etmeyen” mısraları ile başlayan şiirlerimi kendisine okudum. “Bunlar bana ilaç gibi geldi” sözleri ile karşıladığı şiirlerimi kısa bir süre içinde besteleyerek, notalarını bana gönderdi. EÜ Devlet Türk Musikisi Konservatuar’ında öğretim üyesi buldukları yıllarda sıkça beraber olduğum rahmetli dostlarım, Turhan Topper ve Ali Rıza Avni vasıtasıyla Güldeniz Ekmen’i tanıdım. O da aynı okulda öğretim üyesi idi. Bir sohbet esnasında benden aldığı sonsuz hasreti anlatan “Gurubun Kızıl Rengi” mısrası ile başlayan şiirimi besteledi.¹⁴⁷ Ali Rıza Avni ‘nin hazırlayıp sunduğu “Ses ve Saz Dünyamızdan”¹⁴⁷ isimli birçok usta yorumcunun katıldığı programa uzun yıllar boyunca ben de güfteler okuyarak iştirak ettim.”

¹⁴⁸Eserleri Bkz.Ek 39

yayımladı. Hakkında verilen bir jurnal üzerine 1899'da İzmir Mevlevi Dergâhı Şeyhi Nureddin Efendi, Hizmet Gazetesi Başyazarı Tevfik Nevzad, Şair Abdülhalim Memduh, Dr. Taşçıoğlu Edhem Bey ve kardeşi Avukat Hasan Beyler'le birlikte Bitlis'e sürgün edildi. Haksızlığa uğradıklarını ileri sürerek saraya başvurmaları üzerine bir yıl kadar sonra Nureddin Efendi dışında diğer arkadaşlarıyla birlikte affedilip İzmir'e döndü. (Nisan 1900) 2. Meşrutiyet'in ilanından önce Binbaşı Hüseyin Bey aracılığıyla İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne girdi ve bir süre İzmir teşkilatının umumi kâtipliğini yaptı. 1931'de kurulan İzmir Edebiyat Cemiyeti'nin ilk başkanı oldu. İlk çocuğunu küçük yaşta kaybettikten sonra tifoya tutulup 6 Ekim 1932 tarihinde ölen ikinci çocuğu Nasır'ın da acısına dayanamayarak aynı gün tabanca ile kendini vurarak hayatına son verdi. Ertesi gün oğlu ile birlikte İzmir'de Soğukkuyu Mezarlığı'na defnedildi. Hayatının bir döneminde Mevlevi tarikatına girip İzmir Mevlevihanesi'nde tasavvufa yönelen şairin naat, münacat, ilahi, nefes, gazel ve kaside tarzındaki şiirlerinde tasavvufi bir neşve ve heyecanın hâkim olduğu dikkati çekmektedir. Ahmed Haşim'in ifadesiyle nâsût âleminde yaşadığımızı düşünemeyen ve devamlı şekilde bir âlem-i melekût arayan Tokadizade Şekib'in 2. Meşrutiyet'ten sonraki yıllarda olayların da etkisiyle hayattan şikâyet ettiği ve ölümle neticelenecek karamsar bir psikoloji içine girdiği görülmektedir. Böyle bir ruh haliyle hayatının son yıllarında yazdığı şiirlerde Abdülhak Hamid'in Makber'indeki isyankâr hava hissedilir (Uçman, 2001, 216). Tahir-Buselik makamında bestelenen Çille-i baht-ı siyahım dolmuyor adlı Rakım Elkutlu'nun bestelediği Devr-i Hindi usulündeki eserin güftesi Şekip Efendi'ye aittir. Tokatizade Şekip aynı zamanda Rakım Elkutlu'yu bestekârlık konusunda besleyen ve ona ilk mevlevi ayinini bestelemesi konusunda destek olan İzmir Mevlevihanesi'nin müdavimlerinden biriydi.

Tokatizade Şekip; her ne kadar bir edebiyat ustası olarak bilinse de asıl ünü musikişinaslığındadır. İzmir Mevlevihanesi'ne devam ettiği yıllarda yazdığı güftelerle mevlevihaneye gelen edebiyat ve musiki meraklısı birçok gence ilham kaynağı oldu. Türk makam müziğine olan en önemli katkısı ise dönemin siyasi otoritesinin baskılarına rağmen Mevlevihanede bir musiki ve edebiyat ortamının hazırlanmasına yardımcı olması ve Rakım Elkutlu'yu besteler yapması konusunda cesaretlendirmesidir.

2.7.7.5. Nahit Hilmi Özeren (1897-1951)

Nahit Hilmi Özeren 1897 yılında Selanik’de dünyaya geldi. Babası Kayseri’nin İncesu ilçesinden Ahmet Hilmi Bey, annesi ise İzmirli Çulluzade ailesinin kızı Adile Hanımdır. Çocukluğu babasının kamu görevlisi olarak bulunduğu Selanik’de geçti. Ancak Balkan savaşı sırasında Selanik’in kaybedilmesi üzerine İzmir’e dönüp, idadiyi (lise) İzmir’de tamamladı. 1913 yılında Mekteb’i Mülkiye’ye (Siyasal Bilgiler Fakültesi) girdi. Ancak, Birinci Dünya savaşının başlaması üzerine 1915 yılında yedek subay olarak çeşitli şehirlerde çalışmaya başladı (İstanbul, İzmir, Kütahya, Konya) 1. Dünya savaşı sonrasında Mekteb-i Hukuk’tan (İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi) diploma aldı. İstanbul’da kısa bir süre kamuda çalıştıktan sonra istifa ederek gazetecilik yapmaya başladı. Süleyman Nazif ve Cenap Şahabettin’in çıkardıkları Hadisat gazetesinde sorumlu yazı işleri müdürü olarak görev aldı. Süleyman Nazif’in (1870-1927) İstanbul’un işgalini protesto eden “Kara Bir Gün” adlı makalesi dolayısıyla, kısa bir tutukluluk yaşadı. 1922 yılında ise Salih Paşazade Mehmet Bey’in kızı Nahide Hanım ile evlendi. Bu evlilikten Meral ve İnal adlı iki kızı oldu. Kurtuluş savaşından sonra İzmir’de avukat olarak çalışmaya başladı. İzmir’den ayrıldığı tek dönem 2. Dünya Savaşı sırasında Afyon’da ikinci askerliğini yaptığı dönem oldu. Özeren, İzmir’de avukatlık yaparken, bir yandan da İstanbul’da başladığı gazetecilik mesleğini sürdürdü. Özellikle işgal dönemi İstanbul’unu anlatan makaleleri büyük ilgi gördü. Bir dönem İzmir Gazeteciler Cemiyeti’nde Haysiyet Divanı (Onur Kurulu) başkanlığında bulundu. Özeren’in asıl ünü edebi kişiliğindedir. Özeren’in ilk şiirleri daha lise öğrencisi iken, Selanik’te Genç Kalemler Dergisi’nde yayınlandı. İzmir’de ise, şiirler ve çeşitli şarkı güfteleri yazdı.¹⁴⁹ 11.12.1951 tarihinde İzmir’de hayatını kaybetti. Özeren için Rakım Elkutlu’yu besleyen kaynak tanımlaması yapılır.¹⁵⁰ Gerçekten de Özeren’in birçok güftesi Elkutlu tarafından bestelenmiştir. Nahit Hilmi Özeren’in güfteleri Elkutlu’nun yanı sıra, aralarında Sadi Işıl, Lemi Atlı, Refik Fersan, Yesari Asım Ersoy, Hayri Yenigün, Şerif İçli, Zeki Arif Ataergin, Osman Nihat Akın, Fahri Kopuz, Sadi Hoşses, Şükrü Osman Şenozan gibi isimler için de esin kaynağı olmuştur.

¹⁴⁹Eserleri Bkz.Ek 40

¹⁵⁰Özeren’in Elkutlu’ya hediye ettiği güfte defterinde ithaf yazısı şöyledir:

Muhterem Rakım Hoca Üstada, Benden bir hatıra olarak verilmemesini istediğin şu küçük defterdeki güftelerin edebi hiçbir kıymeti olmadığını ben de bilirim. Eğer onları seven ve beğenenler olursa bu sevgi ve takdirleri şüphe yok ki güftelere değil, onlara kıymet verdiren yüksek sanatının, ince duygularının yarattığı bestelerindedir. Bunlardan bana düşen iftihar hissesi, bestelemek suretiyle sen kıymetli üstadın gösterdiği tevaccühten ibarettir. 1937 Avukat Nahit Hilmi

Nahit Hilmi Özeren, Türk makam müziğine birçok güfte ile katkıda bulunmuş bir musikişinasdır. Şiirlerinde kullandığı dil ve özenle seçtiği kelimelerle İzmir'deki şarkı güftekarlarının önde gelen isimlerinden biri oldu. İzmir Mevlevihanesi'nin etkin olduğu dönemlerde Mevlevihanenin kültürel anlamdaki gelişimine katkı sağladı. Mevlevihane'de müzik ve edebiyat üzerine yaptığı söyleşilerle o dönemlerde Mevlevihaneye devam eden birçok hevesli musikişinas gence örnek oldu. Bu söyleşiler birçok musikişinası musikimize dinleyici ve icracı olarak kazandırdı. İzmir'de Türk makam müziği dinleyici ve icracı kitlesinin oluşmasına yardımcı oldu. Bir şair olarak, Rakım Elkutlu'nun bestelediği şarkı formundaki eserlerin güftelerinin üçte ikisini yazdı ve Elkutlu'nun eserlerinin gelecek kuşaklara aktarılmasında önemli bir rol aldı.

2.7.8. MÜZİK YAYIMCILARI

Yayımcı; sanat, edebiyat, müzik eserlerini çoğaltarak, tek tek ya da toptan satan kişi ya da kuruluş anlamına gelmektedir. Yayımcı olan kişi ya da kuruluş, yazılmış, çizilmiş ya da bestelenmiş olan herhangi bir eserin, yayımlama hakkını, eser sahibinden satın alarak, eserin basım, yayım, dağıtımını üstlenen kişi ya da kuruluştur. Nota yayımcılığı Osmanlı döneminde, Osmanlı nota yayımcısı Hacı Emin Bey (1845-1907) tarafından yapılmaya başlanmıştır. Geleneksel Türk müziği eserlerinin üzerine yapılan bu çalışma hem ilk olması; hem de bestelenen eserlerin geleceğe aktarımı açısından önemlidir. “Nota Muallimi” adıyla Ma'arif Nezaret Celilesinin 853 numaralı ruhsatıyla yayınlanan telif bir eser olup yetmiş bir sayfadır (Yalçın, 2014, 48). Birçok geleneksel Türk makam müzisyeninin nota bilmediği ve uzunca bir sürede bilmeyeceği o dönemlerde notanın önemini kavrayarak ve bunu icraata getirerek gerekli çalışmaları başlatan Notacı Hacı Emin Bey başlattığı nota yayımcılığı çalışması ile sonraki kuşaklara aktarılan birçok geleneksel müzik eserlerinin de günümüze aktarımını sağlamıştır.

Tezin bu bölümünde Türk makam müziğine yayımcılık alanında hizmet etmiş ve İzmir'de makam müziğine yayımcılık faaliyetinde bulunarak katkı sağlamış bir musikişinasın biyografisine yer verilmiştir.

2.7.8.1. Mildan Niyazi Ayomak (1883-1947)

1887 yılında Safranbolu'da doğdu. İlk ve ortaokul eğitimlerini Safranbolu'da tamamladı. Daha sonra yüksek öğrenim eğitimi için İstanbul'a geldi. Henüz ilkokul

sıralarında iken musiki ile ilgilenmeye başladı (Rona, 1970: 312). Mildan Niyazi, 1. Dünya Savaşı'nda yedek subay olarak askere alındı ve Irak cephesinde İngilizlere esir düştü. Savaşın bitiminden sonra geri İstanbul'a geldiyse de burada çok kalmayarak Mısır'a gitti. Üç yıl kadar Kahire'de yaşadı. 1925 yılında İzmir'e gelerek musiki çalışmalarına başladı 1925'de, İzmir'de, “İzmir Musiki Mektebi” adıyla bir müzik okulu açtı. Daha sonra okulun Karşıyaka, Kemeraltı ve Karantina'da olmak üzere üç ayrı şubesini daha oluşturdu. Kısa bir süre sonra da, kazanç vergisinin ortaya çıkardığı güçlükler nedeniyle iki şubesini kapattı. 1927'de, Geleneksel Türk müziği eğitiminin yasaklandığı düşüncesinin yaygınlaşması sonucu kurumda, yalnızca Batı çalgılarının eğitimi vermeye başladı. Okulda, kurucu Mildan Niyazi'nin yanında, Kerime Hanım ud ve yabancı asıllı Trop diye bir müzikçi de keman dersleri verdi. Daha sonra, kazanç amaçlı olarak daktilo ve muhasebe derslerini programına alan okulun adını “Hayat Bilgisi Mektebi”ne dönüştürdü.1930 yılında İstanbul'da açtığı okulda bir yandan musiki dersleri verirken bir yandan da "Nota"¹⁵¹ adında bir dergi yayınladı (Özalp, 2000: 204). Türk musikisinde inkılâp yapmak arzusuyla, alaturka musikinin garp nota ile ifadesi yolunda öteden beri takip olunan yanlış yolu tashih suretiyle esaslı bir ifade çığırını açmak istemiş ise de, o sırada alaturka musikininkılâp dolayısıyla ma'ruz kaldığı hırpalanma yüzünden bu isteğini kısa bir zaman sonra bırakmaya mecbur kaldı. En büyük gayesi, Garplılara, güzel musikimizi tanıtmak ve bu vadide en basit olan yazı şeklini ıslah etmek idi. Musikimizin nazariyatçılığı ve ilim sahasında olduğu kadar, öğretmen ve bestelemek kısımlarında da cidden varlıklı ve keman sazına hâkim bir üstaddı (Rona, 1970: 312). İzmir'de bulunduğu yıllarda H. Sadeddin Arel oradaydı; nazariyat derslerine ondan başladı. Musikimizde bir yenilik, daha doğrusu kendince bir şeyler yapmak istedi. Ciddi bir öğrenim görmediğinden bilimsel olmayan yollara başvurdu. Makam ve perde isimlerini kendi düşüncesine göre değiştirmeye ve düzenlemeğe kalkıştı. Bir ara Batı musiki türü denebilecek eserler besteledi. Türk musiki ses sistemi için hatalı ve kabul edilmesi mümkün olmayacak görüşler ileri sürdü. O da zamanının modasına uyarak musikimiz hakkında küçültücü ve sevimsiz yazılar yayınladı. Bütün bu hareketler ve tutarsızlıklar çevresini ve öğrencilerini yitirmesine sebep oldu. Böylece okulunu kapatmak zorunda kaldı. “Türk Musiki Teorisi” adında bir eser

¹⁵¹Başta Rauf Yekta Bey olmak üzere o dönemin tanınmış musikînas yazarları bu dergiye yazı yazmışlardır. On beş günde bir çıkan bu dergi Ayomak'ın maddi anlamda zorlanmasından dolayı sadece otuz yedi sayı yayımlanabildi.

hazırladı fakat bastıramadı. Biraz kanun çalan Ayomak, muhtelif makamlardan 40 kadar şarkı besteledi. Bir kaçının dışında eserleri yaygınlık kazanamadı¹⁵² (Özalp, 2000: 204). 21 Nisan 1947 tarihinde vefat etti ve İzmir Yahya Efendi Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Mildan Niyazi Ayomak, Türk musikisinde inkılâp yapmak ve geleneksel müziğimizi evrensel bir müzik haline getirebilmek için çeşitli araştırmalar ve deneysel çalışmalar yaptı. Dönemin siyasi atmosferinin de etkisiyle Türk musikisinde daha evvel denenmeyen ya da yapılmayan çalışmaları yaparak makam müziğine hizmet etti. Özellikle “Nota ve Musiki” adını verdiği ve 37 sayı basılan dergi ile yayımcılık faaliyetinde bulunarak alanında uzman musikişinaslarının yazılarını musiki okurlarıyla buluşturdu. İzmir’de açtığı “İzmir Musiki Mektebi” ile müzik eğitimi verilen ilk kurumlardan biri olan müzik okulunda öğrenciler yetiştirerek makam müziğine katkılar sundu.

¹⁵² Bkz. Ek 15 Eserleri

3.SONUÇ

Geleneksel kültürlerin yaşatıldığı toplumlarda, bireyin o kültür içindeki aidiyet duygusunu geliştirmesinde, varoluşunu ve kültürel kimliğini oluşturma süreçlerinde müziğin ve işitsel öğelerin önemli bir işlevi olduğu toplum bilimciler tarafından ortaya konulmuştur. Bu bağlamdan yola çıkarak geleneksel değerlere sahip çıkan insanların aidiyet duyguları ve yaşadıkları topraklarda yaptıkları çalışmalar kültürel devamlılığın en önemli göstergelerindedir.

Bu araştırma, İzmir müzik kültüründe önemli bir yer tutan makam müziğinin kültürel devamlılığını sağlayan kişilerin biyografilerini oluşturmak ve bir araya getirmek yoluyla yapılan çalışmaların ortaya çıkarılmasını sağlamak amacıyla yazılmıştır. Toplumsal cinsiyet bağlamında bakıldığında, kadın müzisyen olmanın zorluklarını yaşayan ve kendisini erkek egemen toplumda kabul ettirebilmek için çabalayan musikişinaslardan, geçimini sadece müzik yaparak kazanan emekçi müzisyenlere maddi imkânsızlıklar ve sefalet içinde sürüp giden hayatlara dek... Yazılan biyografilerin birçoğunda bir hayat hikâyesi de saklıdır. Her ne kadar biyografileri kaleme alınan kişilerin öncelikle müzik yaşantıları ön planda tutularak yazılmış olsa da, musikişinas ailelerde akrabalık bilgilerine de yer verilmiştir.

“İzmirli Musikişinasların Makam Müziğine Katkıları” adlı yüksek lisans tez çalışmasında İzmir ili baz alınarak bölgesel makam müziği alanında hizmet eden sanatçıları bir araya getirerek meslekî bir biyografi eseri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Elde edilen bilgiler doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

İzmir Mevlevihanesi'nin İzmir'deki musiki yaşantısının temelini oluşturan en önemli musiki mekânlarından biri olduğunun altını çizmek gerekir. Öyle ki mevlevihanenin kurucusu Halil Akif Dede ailesini de Mevlevihaneye dâhil ederek nesiller boyu musikişinasların yetişmesini sağlamış ve Mevlevihaneden yetişen diğer aile bireyleri de İzmir'de yeni musiki ortamlarının oluşmasına katkıda bulunmuşlardır. Böylece, her iki müzik türünün birbirinden ayrılmaz bir bağ ile bağlı oluşu sebebiyle İzmir müzik hayatında lâ-dini müziğin oluşmasına ve yerleşmesine de zemin hazırlamıştır.

İzmir Mevlevihanesi ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde, Mevlevihanenin kuruluş yılı olan 1850 yılı itibariyle kentin makam müziği çalışmalarını başlatan ilk kurum olduğunu söyleyebiliriz. Osmanlı döneminde en parlak dönemlerini yaşayan İzmir Mevlevihanesi, Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte çıkarılan Tekke ve Zaviyelerin

Kapatılması Kanunu ile lağvedilmiş, çıkarılan kanun sonrasında da Mevlevihaneye bağlı olarak yapılan dini ve lâ-dini müzik çalışmaları bir süre kesintiye uğramıştır. Halil Akif Dede, Şeyh Cemal ve Şeyh Nureddin Efendiler sayesinde 1925 yılında Mevlevihanenin kapatıldığı tarihe kadar aktif bir şekilde musiki çalışmalarını yürütülmüştür. Sadece musiki değil edebiyat alanında da eserlerin verildiği kurumda, mevlevihaneye devam eden dönemin entelektüellerinin de yardımıyla kenti besleyen bir kültür-sanat mekânı haline gelmiştir. 1850 ve 1925 yılları arasındaki 75 yıllık sürede Cumhuriyet dönemi öncesi İzmir'inin musiki yaşantısını şekillendirmiştir. Dinsel öğelerin ve musiki ayinlerinin dışında siyaset, edebiyat ve musiki tartışmalarının yapıldığı, her düşünceden, inançtan ve görüşten insanlara kucak açan bir hoşgörü mekânı olan Mevlevihanenin bu özelliği Neyzen Tevfik'in de mevlevihaneye devam etmesini sağlamıştır. Mevlevihane içinde verilen meşk usulü ve nota temelli musiki eğitimleriyle Türk makam müziğinde dini ve lâ-dini eserlerin bestelendiği bir mekân haline gelmiştir. Nota bilmeyen Rakım Elkutlu, eserlerin büyük çoğunluğunu Mevlevihanede aldığı eğitimler sayesinde bestelemiştir. Böylece İzmir Mevlevihanesi, günümüzde de halen faal bir şekilde musiki araştırmalarının ve çalışmalarının yapıldığı birçok kurum ve derneğin devam ettirdiği musiki çalışmalarının başlangıcını yapmıştır. TRT İzmir Radyosu, İzmir Devlet Türk Müziği Korosu, Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı, Musiki Cemiyetler vb. kurum ve kuruluşların yapmış oldukları musiki çalışmaları ve araştırmaları İzmir Mevlevihanesi'nin başlangıcını yaptığı İzmir'deki makam musikisi serüveninin devamıdır. Ayrıca, Neyzen Tevfik, Santo Şikari, Tokatizade Şekip Bey, Nahit Hilmi Özeren, Şair Eşref Bey, Tanburi Ali Efendi, Kanuni Fethi, Kemani Hüseyin Hüsnü, Şükrü Şenozan, Neyzen Aziz Dede, Hüsametdin Efendi, Tevfik Nevzat gibi edebiyat ve musiki üstadlarının entelektüel birikimleri o dönem Mevlevihaneye devam eden musikişinaslara ışık olmuştur.

Tekke ve zaviyelerin kapatılması kanunu ile lağvedilen İzmir Mevlevihanesi ile belli bir boşluk oluşmuş, bu boşluğu gidermek ve yeni musiki ortamları yaratmak için mevlevihanenin müdavimi olan Neyzen Tevfik, Santo Şikari, Tokatizade Şekip Bey, Nahit Hilmi Özeren, Şair Eşref Bey, Tanburi Ali Efendi, Kanuni Fethi, Kemani Hüseyin Hüsnü, Şükrü Şenozan, Neyzen Aziz Dede, Hüsametdin Efendi, Tevfik Nevzat gibi musikişinastlar; Affan Sabit Bey, Kerim Behçet Bey, Dr. Muzaffer Atabek, Advıye Hanım, Dr. Uleren adı yok mu adlı İzmirli musikiseverlerin

evlerinde ev toplantıları düzenlemişlerdir. Yapılan bu ev toplantılarında ve kendi aralarında kurdukları musiki meclislerinde İzmir’de mevlevihaneden sonra yeni oluşacak musiki ortamlarının hazırlanmasına katkıda bulunmuşlardır.

TRT İzmir Radyosu kurulduğu 1950’li yıllardan itibaren bir devlet kurumu olması ve bünyesinde alanında uzman musikişinasları bulundurması ve olanaklarının genişliği sayesinde Türk makam müziğini geniş kitlelere tanıtmış ve İzmir müzik hayatının tanınırlığına da büyük katkılar sağlamıştır. 1952 yılında resmî yayın faaliyetlerine Ege Bölgesi ile başlayan radyo daha sonra gelişen teknolojiyle birlikte yayın ağlarını genişletmiş yurtiçi ve yurtdışında yayınlar yapmaya başlamıştır. 1960 yılından itibaren bünyesinde yapılan radyo programlarında Türk makam müziği üzerine yayınlar yaparak, Ankara ve İstanbul’dan sonra makam müziğinin icra edildiği bir devlet kurumu haline gelmiştir. Yetiştirmiş olduğu sanatçılarla İzmir ilinin kültürel gelişimine de önemli katkılar sağlamıştır.

TRT İzmir Radyosu mensuplarının biyografilerinde amaçlarının “Cumhuriyet sonrası sekteye uğrayan makam müziği icra ve çalışmalarının devlet yönetiminde kurumsal bir kimliğe sahip olması için gerekli girişimlerde bulunmak” olduğu görülür.

Bu bölümde, Rüştü Şardağ, Cüneyd Orhon, Bekir Sıtkı Sezgin ve Arif Sami Toker isimleri öne çıkmaktadır. Şardağ, Orhon ve Toker yapmış oldukları radyo yöneticiliği ve makam müziği icra çalışmalarıyla radyonun gelişimine katkı sağlamışlardır. Cüneyd Orhon ve Rüştü Şardağ’ın radyonun kuruluş ve kurumsal bir kimlik oluşumundaki katkıları son derece önemlidir. Rüştü Şardağ’ın musikişinas kimliğinin dışında iyi bir bürokrat oluşu, Ankara’daki siyasilerle sürekli bir arada olması yeni kurulan İzmir Radyosu’nun önündeki bürokratik engelleri de ortadan kaldırmıştır.

Emine Gönülden, Kemal Bezek Mısırlı, Udi Mehmet Kasabalı, Emin Gündüz, Necdet Tokatlıoğlu, Müjgan Akçeli, İsmet Tarhun, Behiç Üsküdarlı ve Mürüvvet Güdücü, Zehra Hoşkan, Kerim İleri, Aleaddin Şensoy gibi sanatçılar radyonun ilk sanatçıları olarak radyo yayınlarına katılmışlardır. Kemal Bezek Mısırlı, Mustafa Erses ve Udi Mehmet Kasabalı, radyoda fasıl müziği geleneğini başlatmış ve fasıl geleneğinin radyoya yerleşmesini sağlayarak fasıl müziğinin icra ve gelişiminde önemli rol oynamışlardır.

Kuruluşundan itibaren gelişen teknoloji sayesinde sürekli olarak altyapısını güçlendiren TRT İzmir Radyosu, her geçen yıl artarak ulaştığı dinleyici kitlesiyle makam müziği kültürümüzün devamlılığını ve gelecek kuşaklara aktarımını sağlamıştır.

TRT İzmir Radyosu'nda göreve başlayan sanatçılar seslerini o günlerin imkânlarına göre radyo sayesinde geniş kitlelere duyurdular ve makam müziğinin popüler bir müzik dalı olmasını sağladılar. Yusuf Nalkesen, Yılmaz Yüksel, Kutlu Payaslı, Mahmut Bilki, Vefik Ataç, Nihat Doğu Aleaddin Şensoy, Nalân Altınörs, Nursal Ünsal, Necdet Tokatlıoğlu, İsmet Yazar, Sadi Hoşses, İsmail Olgay, Kasım İnaltekin, Kerim İleri, Bekir Sıtkı Sezgin gibi ses ve saz sanatçıları musikiye ilk adımlarını TRT İzmir Radyosu'nda attılar.

Profesyonel anlamda ilk musiki deneyimlerini radyoda yaşayan bu sanatçılardan bazıları sonradan isim yaparak gazino kültürünün içinde yer aldılar. Gerek gazinolarda; gerekse yurtiçi ve yurtdışı konserlerinde geniş kitlelere makam müziği eserlerini seslendirdiler.

Radyodaki musiki çalışmaları sayesinde Bekir Sıtkı Sezgin makam müziğinin alanında uzman olan ve musikimizi uluslararası müzik camiasında temsil eden bir ses icracısı oldu. Arif Sami Toker İzmir yılları sonrasında Türkiye'nin birçok kentinde konserler veren ve musikimizin en çok beste yapan musikişinası olarak makam müziğine hizmet etti. TRT İzmir Radyosu, kuruluş yıllarına paralel olarak bu iki önemli ismi musiki dünyamıza kazandırdı.

1953-1980 yılları arasında radyonun idari ve müzik çalışmalarını yürüten Rüşdü Şardağ, Cüneyd Orhon, Arif Sami Toker, Ali Rıza Avni Tınaz, Kerim İleri, Nejdet Varol, Nihat Doğu, Vecihe Engin, Avni Anıl gibi sanatçılar bu kurumda edindikleri bilgi ve tecrübeleri sayesinde mesleklerinde kariyer sahibi sanatçılar oldular. Bu isimler radyoda edindikleri bilgi ve birikimlerini farklı kurum ve kuruluşlarda genç musikişinaslarla paylaşarak musikimizin gelişimine -TRT İzmir Radyosu'ndaki edindikleri bilgiler sayesinde- katkı sağladılar.

Ali Rıza Avni Tınaz'ın TRT İzmir Radyosu'nda yaptığı Ses ve Saz Dünyamızdan adlı radyo programı 37 yıl boyunca makam müziği üzerine yayınlar yaptı ve musikimizin her evresini radyo dinleyicileri ile paylaştı. Radyo bünyesinde yapılan bu program rekorlar kitabına girmeyi başardı ve sayısız musikişinasa ulaştı. Bu

program halen birçok makam müziği araştırmacısının eserlerinde kaynak olarak kullandığı musikimizin önemli bir arşivi haline geldi.

Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuarı İzmir’de akademik anlamda makam müziği öğreten bir kurum olarak ve bilimsel temelli musiki eğitim-öğretimi yaparak musikimizin gelişimine katkılarda bulundu. 1984 yılından itibaren öğrenci kabul etmeye başlayan ve aktif bir şekilde eğitim-öğretim faaliyetlerine devam eden EÜ DTMK geniş kütüphanesi, sesli-yazılı kaynakları ve konservatuar bünyesindeki öğrencilerinin ve hocalarının yapmış oldukları araştırmalar, vermiş oldukları konserlerle Türk makam müziğinin İzmir ili dışında da tanınırlığının ve dinleyici kitlesinin artmasını sağladı. EÜ DTMK makam müziği alanında vermiş olduğu lisans eğitiminin dışında yüksek lisans ve Doktora eğitimleri ile Türk makam müziğinin tarihsel gelişim ve değişim süreçlerinin araştırılması, yeni kaynaklara ulaşılması, var olan ancak gün yüzüne çıkmamış eserleri yeniden gündeme getirme çalışmaları ile gelecek kuşaklara aktarma misyonunu yerine getirdi. Çalgı eğitimi ve yapımı, ses eğitimi, müzikoloji ve müzik tarihi, halk oyunları gibi çeşitli bölümlerde yüzlerce öğrenciyi mezun etti ve isim yapmış ses ve saz sanatçısı yetiştirdi.

Konservatuar, Türk makam müziğinin farklı alanlarda icra edilmesi ve tanınırlığının devam ettirilmesi için konservatuar bünyesindeki öğretim üyeleri ile katıldıkları kongreler, düzenlemiş oldukları seminerler ve sempozyumlarla, Türk makam müziği üzerine araştırma yapan akademisyen ve müzik yazarlarına önemli kaynaklar sundu. Konservatuar bünyesinde çalışmaları olan ve bu kurum çatısı altında makam müziği faaliyetlerini sürdüren akademisyen musikişinasların Türk makam müziğine yaptıkları en belirgin katkı: İzmir’de makam müziğini bilimsel temelli olarak öğretmeleri ve alanlarında uzman akademisyenlerin musikimize dair yapmış oldukları çalışmalarıdır.

1984 yılında 50 öğrenci kabul ederek Türk makam müziği eğitimi vermeye başlayan kurum, 2019 yılına kadarki süre içerisinde toplamda on bine yakın öğrenciye Türk makam müziği alanında eğitimler verdi. Mezun olan öğrencilerin birçoğu profesyonel anlamda alanlarında yetkin bir icracı ve araştırmacı oldu. EÜ DTMK’dan Prof.Dr. Hakan Cevher, Prof.Dr. Berrak Taranç, Bora Uymaz, Canan Sezgin Geylan, Yahya Geylan, Beril Çakmakoğlu, Armağan Sezen, Halil Altınköprü, Ayşe Küey, Ali Maruf Alaskan, Mehmet Yalgın, Türkan Uymaz, Aytaç Akarçay,

Kâşif Demiröz, Halil İbrahim Yüksel, Tunca Yüksel, gibi alanlarında isim yapmış araştırmacı, akademisyen, lütiye ve sanatçı yetişti.

Sanatçı ve akademisyenlerin yetişmesinde konservatuarın kuruluşu ile birlikte bu kurumda eğitim vermeye başlayan Onur Akdoğu, Ayhan Sökmen, Akın Özkan, Ali Rıza Avni Tınaz katkılar sağladı. Konservatuar bünyesinde yapmış oldukları çalışmalara ek olarak makam müziği üzerine yayınlamış oldukları makaleleri, çıkardıkları müzik yayınları ve radyoda yapmış oldukları makam müziği programları ile Türk makam müziğinin tanınmasına ve İzmir’de makam müziği kültürünün yerleşmesine katkı sağlamışlardır. Türk müziğinde arşivcilik geleneğinin temsilcilerinden olan bu iki musikişinas müziğe ilk adımlarını attıkları yıllardan itibaren edindikleri ve biriktirdikleri makam müziğine dair kitap, el yazması, eski nota, fotoğraf, plak gibi nadir eserleri konservatuvara bağışladı.

EÜ DTMK kurumun kendi imkânlarıyla çıkarttığı dergi ile Türk makam müziği araştırmalarını ve makam müziği üzerine yazılan makaleleri açık erişim ilkesini esas alarak yayınladı. Yazılan makale ve yapılan araştırmalar birçok müzik araştırmacısı tarafından kaynak olarak kullanıldı. Yayınlamış oldukları dergi ile yayıncılık faaliyetinde bulunarak müzik araştırmacılarının çalışmalarına katkı sağlamayı sürdürmektedir.

Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nin içinde yer alan Türk Din Musikisi Bölümü, Türk makam müziğinin dini müzik alanında eğitim veren eğitim kurumu olarak makam müziğine önemli katkılar sundu. DEÜ İlahiyat Fakültesi bünyesinde faaliyetlerine devam eden bölüm, Türkan Uymaz’ın başkanlığında makam müziğinin dini musiki alanlarındaki eserlerin öğretilmesine ve vermiş oldukları konserlerle İzmir’de dini musiki dinleyicisi kitlesinin oluşumuna katkı sağladı. Fakülte bünyesinde düzenlenen konferanslar ve seminerler ile dini musiki üzerine yapılan araştırmalar, akademik alanda çalışmalar yapan araştırmacı ve akademisyenlerin hizmetine sunuldu. Bölüm Başkanı Türkan Uymaz tarafından yapılan akademik çalışmalarla, Türk makam müziğinin içinde yer alan dini musiki yurtiçinde ve yurtdışında başarıyla tanıtıldı. DEÜ bu çalışmalara paralel olarak dini musiki formlarında bestelenmiş eserlerden oluşan konserler verdi. Türk makam müziği dini musiki alanının gelişimine katkılarda bulundu.

Musiki derneği bağlamında Musiki Cemiyetleri ve Dernekleri'nin İzmir Müzik Yaşamına Katkıları konusunda karşımıza çıkan enönemli isim Rakım Elkutlu'dur. 1946 yılında Mevlevihaneden yetişen Rakım Elkutlu'nun yaptığı girişimi ile günümüze kadar gelen İzmir Türk Musiki Cemiyeti kentin Cumhuriyet sonrasında İzmir'de makam müziği çalışmalarının yeniden canlanmasını sağlamıştır.

Resmî olarak kurulan İzmir Türk Musiki Derneği, yetiştirdiği sanatçıları ile TRT İzmir Radyosu'nun ilk kadrosunu oluşturmuştur. Dernek üyeleri 1951 yılında kuruluşu gerçekleştirilen TRT İzmir Radyosu'na giren ilk sanatçılarıdır. Rakım Elkutlu ve Reşat Aysu tarafından İzmir Türk Musiki Derneği'nde yetiştirilen Emine Gönülden, Kemal Bezek Mısırlı, Mehmet Kasabalı, Emin Gündüz, Necdet Tokatlıoğlu, Müjgan Akçeli, İsmet Tarhun, Behiç Üsküdarlı ve Mürüvvet Güdücü dernekten yetişen ve radyo kadrosunu oluşturan ilk sanatçılarıdır. Bu isimler radyonun kurumsal anlamda vereceği konserlerde yetişmiş sanatçı olarak katıldıkları programlarda radyo yayınlarına katkıda bulunmuşlardır.

Rakım Elkutlu'nun girişimleriyle kurulan İzmir'in ilk derneği olan İzmir Türk Musiki Derneği, sonraki ismiyle Rakım Elkutlu İzmir Türk Musiki Derneği her yıl gerçekleştirdiği konserlerle binlerce İzmirliye ulaşmaktadır.

Musiki cemiyetleri ve derneklerden yetişen birçok amatör musikişinas daha sonra konservatuar eğitimine başlayarak profesyonel müzik hayatına adım atmış ve makam müziğine hizmet etmiştir. Musiki cemiyetleri ve dernekleri birçok ses-saz sanatçısı, akademisyen ve araştırmacı yetiştirerek makam müziğine katkılar sağlamıştır. Cemiyetlerden yetişen ve sonradan isim yapmış isimler: Bora Uymaz, Mehmet Yalđın, Güven Yağtu, İsmail Özçeltik, Gürkan Öztürk, Engin Karadağ, Çiğdem Sabuncuoğlu, Ergin Kayran, Mustafa Bilgiç, İsmail Olgay, Nalân Altınörs, Kasım İnaltekin, Mehmet Kasabalı, Aleaddin şensoy'dur.

Cemiyetlerin hepsinin ortak özelliğinin musikimizi halka sevdirmek ve musikimizin nadide eserlerini gelecek kuşaklara aktarmak olduğunu söylemek mümkündür. Dernekler, yıl içerisinde vermiş oldukları konserlerle İzmir'de belli bir makam müziği dinleyici kitlesi oluşturmaktadırlar. Böylece makam müziğine katkı sağlamaya devam eden bu kuruluşların İzmir'de Türk makam müziğine olan ilgiyi canlı tuttuğu, İzmir halkını musiki ile buluşturduğu ve halkın müzik zevkini yönlendirdiğinin altını çizmek gerekir.

Günümüzde farklı meslek gruplarından ve daha çok emekli müzikseverlerden oluşan musiki derneklerinin İzmir'in sosyo-kültürel gelişimine de katkı sağladıklarını eklemek gerekir. Musiki derneklerini çalıştıran her bir şef kendi eğitim yöntemlerini uygulamaktadır. Kimi akademik temelli klasik musiki öğretimi yaparak; kimi makam müziğinde bir yenilik yapmak için Türk-Batı müziği sentez çalışmaları deneyerek müziğimize hizmetlerini sürdürmektedir.

İzmir'de farklı semtlerde musiki çalışmalarını sürdüren dernek ve cemiyetlerden bazıları klasik konser anlayışının dışına çıkarak konserlerde icra edilen eserleri farklı içeriklerle müzikseverlerle buluşturmuştur. Geleneksel Türk makam müziği konser anlayışından farklı olarak yapılan bu çalışmalar İzmir'de özellikle genç neslin makam müziğine ve verilen konserlere olan ilgisini de arttırmıştır. Örnek olarak Tuna Kültür Sanat Derneği, Türk makam müziği üzerine verdiği konserlerde bu yenilikçi konser anlayışını sıkça kullanmıştır. Dernek, her bir makam müziği konserini belli bir tema üzerine yerleştirmiş, konserlerde seslendirilecek eserlerin konularına uygun olarak profesyonel dansçılardan oluşan bir ekiple çeşitli koreografiler düzenlemiştir. Türk makam müziği konserlerinde, Batı müziği çalgılarına da yer vermiştir. Sahnedeki görsel şölen ve konserlerde icra edilen çalgıların çeşitliliği gençler tarafından büyük ilgi görmüş ve Türk makam müziği eserleri İzmir'de birçok genç müziksevere ulaşmıştır.

Gelişen teknolojiyi yakından takip eden bazı dernek yöneticileri, internet ve sosyal medya üzerinden yayınlar yapmaktadır. Örnek olarak "Esendere Kültür ve Sanat Derneği" ismiyle makam müziği çalışmaları yapan bir dernek, kurmuş oldukları eksd.com.tr adlı internet sitesi ve facebook, twitter, instagram gibi sosyal medya paylaşım siteleri ile makam müziğine dair binlerce içerik üretmiş ve bestekarlarımızı makam müziği üzerine yazılan yazıları ve yapılan araştırmaları internet üzerinden yurtiçi ve yurtdışında birçok meraklı musikişinasa ulaştırmıştır.

İzmir'de faaliyet gösteren derneklerdeki şeflerin eğitim seviyeleri ve musiki hayatındaki tecrübeleri de musikimize sunmuş olduğu katkılarda belirleyici olmaktadır. 1992 yılında Dr. Mustafa Bilgiç tarafından kurulan Dr. Mustafa Bilgiç Müziğimizi Araştırma ve Uygulama Derneği adlı dernek, kurucu şefinin musiki ve edebiyat alanlarındaki üst seviyedeki eğitimleri neticesinde makam müziğinin gelişimine önemli katkılarda sağlamıştır. Arapça, Farsça gibi dillerde yazılmış eski notaların incelenmesi ile Türk makam müziğinde daha evvel duyulmamış ya da icra

edilmemiş eserlerin çevirileri yapılmış ve bu eserler derneğin vermiş olduğu konserlerde seslendirilmiştir.

Ayrıca derneklere katılan üyeler amatör bir şekilde makam müziği ile ilgilenen musikişinaslardan oluşan bu müstesna dinleyici grubu makam müziğine hem dinleyici; hem de amatör bir icracı olarak katkılar sağlamıştır. Derneklerin üyeleri İzmir Devlet Korosu'nun dinleyici kitlesinin oluşmasına da ön ayak olmuştur. İzmir Devlet Korosu'nun 1986 yılından itibaren verdiği konserlerin de sıkı bir takipçisi olmuşlardır.

İzmir Devlet Türk Müziği Korosu, kent kültürünü benimsemiş İzmirlileri sanatla buluşturmuş ve kuruluşundan bu yana klasik Türk müziğini bilen ve nadide eserleri dinlemek için her sezon verilen konserlere gelen geniş bir makam müziği dinleyici grubunu oluşturmuştur. İzmir Devlet Türk Müziği Korosu çatısı altında öne çıkan musikişinas Teoman Önal'dır. Önal'dı, yakın arkadaşlarının destekleriyle koronun kuruluşuna vesile olmuştur. Böylece, İzmir Devlet Türk Müziği Korosu bünyesinde makam müziği icrası yapan birçok icracı musikişinasın yetişmesini sağlamıştır. Koro, kuruluşundan itibaren; Yavuz Akalın, Necati Çelik, Bora Uymaz, Selim Güler, Dr. Ümit Mutlu, Ayşe Küey, Şenol Aksu, Erhan Parlat, Armağan Sezen, Hayati Çiftçi, Celalettin Kahraman, Çağlar Fidan, Serdar Gökmen, Kaya Bekat gibi önemli musikişinasları makam müziğine kazandırmıştır.

Koro bünyesindeki müzik çalışmalarını başarıyla sürdüren Hayati Çiftçi ve Erhan Parlat, Türk makam müziği ile ilgili farklı faaliyetlerde de bulunmuşlardır. Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı İzmir Şubesi'nin kuruluşunda yer almışlardır. Korodan yetişen bu iki isim, kurmuş oldukları bu vakıfta sokak çocuklarının yeniden topluma kazandırılması için makam müziğini tedavi amaçlı olarak kullanmışlar ve sokak çocuklarına makamsal şarkıları öğretmişler ve bu çalışmalarını da İzmir'in farklı yerlerinde konser olarak İzmirli'lere sunmuşlardır. Türk makam müziğinde her bir makamın bir terapi yöntemi olduğu düşünülecek olursa yapmış oldukları bu çalışmalarla Türk makam müziğinin insanları rehabilite eden bir bilim dalı olarak da tanıtılmasına katkıda bulunmuşlardır.

Teoman Önal ile birlikte bu kurumda yer alan bütün icracı musikişinaslar vermiş oldukları konserler ve yapmış oldukları solo icralarla musikimize hizmet etmişlerdir.

Bugün korodan yetişmiş birçok sanatçı, musikimize ait kültür mirasımızı uluslararası platformlarda temsil etmektedir.

Tez çalışmasında belli bir kuruma bağlı olmadan serbest çalışarak makam müziğine hizmet eden musikişinasların önemli bir bölümünün ses / saz icracılığı ve bestecilik alanlarında oldukları görülmüştür. Cumhuriyet öncesinde ve sonrasında yapılan musiki çalışmalarına katılan ve makam müziğinin İzmir ilinde var olmasını sağlayan bazı musikişinasların amatör bir şekilde başladıkları musiki çalışmalarını kendi çabaları ile profesyonelliğe taşıdıkları ve kendilerinden sonra gelen kuşaklara büyük bir kültür mirası bıraktıklarını eklemek gerekir.

Belli bir kuruma dâhil olmadan serbest olarak çalışmış ya da kendi kendini yetiştirmiş, usta-çırak eğitim süzgecinden geçmiş ve eserleriyle Türk makam müziğinin şarkı repertuarının gelişimine katkıda bulunan besteciler: Lem'i Atlı, Ali Ulvi Baradan, Selanikli Udi Ahmet Bey, Baki Duyarlar, Zeki Duygulu, Hüseyin Mayadağ, Necip Mirkelamoğlu, Şükrü Şenozan, Santo Şikari, ve Hayri Yenigün'dür. Ses sanatçıları içinde en göze çarpan isim Gönül Yazar'dır. İzmir'den yetişmiş ve ilk musiki çalışmalarına da İzmir'de başlamıştır. 60 ve 70'li yıllarda dönemin en ünlü assolisti olarak gazino çalışmaları, verdiği konserler, yaptığı plak çalışmalarıyla makam müziğini Türkiye'de geniş kitlelere tanıtmıştır.

Kurum dışı müzik faaliyetlerinde bulunarak Türk makam müziğine katkılar sunan saz sanatçıları Kanuni Fethi Bey, Tanburi Ali Efendi, Kemani Hüseyin Hüsnü, Ahmet Meter, Nuri Şenneyli, Haydar Tatlıyay, Neyzen Tefik ve Şükrü Tunar'dır. Kanuni Fethi Bey ve Kemani Hüseyin Hüsnü ile ilgili detaylı bilgilere ulaşamamış; ancak yaşadıkları dönemlerde yazılan makale ve müzik yazılarından yola çıkılarak o dönemlerde İzmir'in musiki hayatına katkı sağladıkları ve fasıl müziği geleneğini devam ettiren musikişinaslar oldukları kanısına varılmıştır. Saz sanatçıları bölümünde Ahmet Meter ve Haydar Tatlıyay isimleri öne çıkmaktadır. Musikimizin son 50 yılda yetiştirdiği en başarılı kanun sanatçılarından Ahmet Meter, müziğe dair ilk eğitimlerini İzmir'de almış ve ailesinden gelen müzik yeteneği ve sonsuz çalışma-öğrenme azmi sayesinde Türkiye'nin yetiştirdiği en ünlü kanun virtüözlerinden biri olmuştur. Arap tarzı keman çalma tekniğini Türkiye'ye getiren isim Haydar Tatlıyay ise keman icrası tekniğinde bir ekol olmuştur. Kusursuz keman icrası ile Türkiye'nin pagannisi olarak anılmıştır.

Müzik Araştırmacıları kapsamında biyografileri yer alan bölümde müzikolog Gültekin Oransay, Ayhan Sarı, Şeref Canku ve Emin Akan yapmış oldukları incelemeler ve müzik araştırmaları sayesinde Türk makam müziğinin tarihsel gelişimine ve gelecek kuşaklara aktarımına katkı sağlamışlardır. Özellikle Gültekin Oransay'ın İzmir'de Müzikoloji kürsüsünü kurması ile birlikte Türkiye'de müzikoloji alanının temelleri atılmış, metodolojik ve bilimsel temelli müzik araştırmalarının da başlangıcı yapılmıştır. Oransay'ın öğrencisi Ayhan Sarı, yapmış olduğu araştırmalar neticesinde 1952 yılından beri kayıp olan santur ve ney metodlarını bularak Türk makam müziğindeki çalgı müziği eğitime önemli bir katkı sunmuştur. Yapılan bu tez çalışmasında besteci olarak Türk makam müziğine bestekar olarak hizmet eden musikişinaslardan olan Hayri Yenigün aynı zamanda araştırmacı olarak da makam müziğine hizmet etmiştir. Yenigün, Müzikoloji Bilimi'nin henüz var olmadığı o yıllarda Türk makam müziğinin kökeni üzerine araştırmalar yapmıştır. Türk makam müziğinin kökenin Arap ve İran musikisinden geldiğini öne süren ve sürekli olarak bu konuyla ilgili tartışma yaratan kişilere yaptığı müzik araştırmalarından elde ettiği sonuçları bir makale olarak yayınlayarak cevap vermiştir.

Ejder Güleç ve oğlu Levent Güleç'in yer aldığı lütüyeler kısmında bu iki lütuyenin Türkiye'nin çalgı yapımı konusunda duayen isimler olduğunun tespiti yapılmıştır. Bu iki ismin biyografilerinin hazırlanması esnasında farklı kişilerle yapılan görüşmeler ve haklarında yazılan yazıların okunması neticesinde Ejder Güleç'in Türkiye'de kanun sazının üretiminde bir ekol olduğu ve birçok yeni yetişmekte olan lütuyenin de Ejder Güleç'in çalgı yapım tekniklerinin takipçisi oldukları bilgilerine ulaşılmıştır. Türkiye'den yetişen, yapmış olduğu kanun çalgısıyla Ortadoğu ve Arap ülkelerinde bir marka haline gelen Ejder Güleç, ürettiği -özellikle kanun- enstrümanlar ile müziğimize katkılar sunmuş ve İzmir'den yetişen bir Türk lütiye olarak yurtdışında da ismini duyurmuştur.

Ümit Yazıcı, İsmail Çil, Recep Altınay, Reşit Çağın isimli müzik arşivcilerinin biyografilerinin yer aldığı bölümde her bir arşivci musikişinas arşivlerinde buldukları musikimize dair kıymetli eserleri araştırmacılara sunarak makam müziği geçmişinin geleceğe aktarımı konusunda müziğimize katkılar sunmuşlardır.

Bu bölümde yaptığı arşiv çalışmalarıyla öne çıkan arşivci musikişinas Ümit Yazıcı, 40 yıldan bu yana evinde oluşturduğu sayısı on binlerle ifade edilen musikimize ait,

eski nota, fotoğraf, yazılı ve sesli belge, el yazması gibi kıymetli eserleri inceleyerek musikimizin saklı kalmış bilgilerini gün yüzüne çıkartmıştır. Arşivindeki eserlerini inceleyerek İzmir’de isim yapmış musikişinasların hayatlarını konu alan dört biyografi kitabı yayınlamıştır.

Nahit Hilmi Özeren, Fuat Edip Baksı, Yalçın Benlican, Tokatizade Şekip ve Ahmet Ilgaz’dan oluşan güftekar musikişinaslar arasında Nahit Hilmi Özeren ve Ahmet Ilgaz, İzmir müzik hayatının ruhuna dokunmuş musikişinas güftekarların başında gelmektedir. Rakım Elkutlu’yu besleyen güftekar Nahit Hilmi Özerendir. Elkutlu’nun bestelediği eserlerin birçoğunun güftesini yazan Özeren, Elkutlu’nun musiki camiasında bilinen bir besteci olmasına da katkı sağlamıştır. İzmir Mevlevihanesi’nin de müdavimlerinden olan Özeren, Cumhuriyet öncesi İzmir’inde Mevlevihaneyi kentin kültürel ve sanatsal çalışmalarının yapıldığı bir mekân haline getirmiştir.

Güfteleri en çok bestelenen İzmirli güftekarlardan biri olan Ahmet Ilgaz, uzun yıllar İzmir’deki musiki hayatının içinde yer aldığı için eserlerini besteleyecek bestecilerin ne istediğini bilecek kadar da kuvvetli bir öngörüye sahip bir musikişinas olarak isim yapmıştır. Türk makam müziğine yayımcılık faaliyetlerinde bulunarak katkı sağlayan musikişinasların yer aldığı bölümde yer alan Mildan Niyazi Ayomak, kendi imkânları ile yaptığı Türk musikisi yayımcılık çalışmalarıyla makam müziğine katkılarda bulunmuştur. Nota ve Musiki adını verdiği ve 37 sayı basılan dergi ile alanında uzman musikişinaslarının yazılarını musiki okurlarıyla buluşturmuştur. Ayomak’ın çıkardığı bu dergi günümüzde de birçok makale ve müzik araştırmalarında kaynak olarak geçmektedir. Bu dergide, başta Sadettin Arel olmak üzere dönemin ünlü musikişinaslarının musikimiz üzerine tenkit ve deneme yazıları yayımlanmıştır.

Üç bölüm olarak hazırlanan İzmirli Musikişinasların Türk Makam Müziğine Katkıları adlı bu yüksek lisans tez çalışmasında İzmir Mevlevihanesi’den musiki derneklerine, TRT İzmir Radyosu’dan İzmir Devlet Klasik Türk Müziği Korosu’na, EÜ DTMK ‘tan Dokuz Eylül Üniversitesi bünyesinde çalışmış musikişinaslardan serbest çalışan musikişinaslara kadar İzmir’de makam müziği alanında çalışarak İzmir ilinin sanatsal ve kültürel gelişimine katkılarda bulunan, yaptıkları çalışmalarla öne çıkan 109 musikişinasın biyografisi üzerinden gerçekleştirilen tez çalışmasının faydalı bir kaynak olmasını temenni ederim. Şüphesiz tezde yer veremediğimiz pek

çok musikişinas vardır. Bu durumdan dolayı tezde biyografilerine yer veremediğimiz musikişinaslara da bir özür borcumuz vardır.

KAYNAKÇA

Aslan, Rıza, 2015, **Yusuf Nalkesen'in Hayatı ve Eserleri**, Karşıyaka Belediyesi Yay. İzmir.

A.Von Gabain, 1988, **Eski Türkçenin Grameri**, Çevirmen: Mehmet Akalın, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

Akan, Önay, 1999, **Dr.Ümit Mutlu Hayatı, İcracı Kişiliği**, Ege DTMK Lisans Bitirme Tezi, İzmir.

Akdoğu, Onur, 1990, **Lemi Atlı**, Kültür Bakanlığı Yayını, Ankara.

Akdoğu, Onur, **Müzik Yönüyle Neyzen Tevfik**, Sade Matbaacılık, Ankara.

Akdoğu, Onur, 1997, **Müzikçiler Ansiklopedisi**, Metro Matbaacılık.

Akçagül, M.Sabri, 2003, **12 Şarkı**, Neşe Ofset, İzmir.

Ak, Ahmet Şahin, 2009, **Türk Musıkisi Tarihi**, Akçağ Yayınları, Ankara.

Anıtsoy Bülent, 1998, **Necip Mirkelamoğlu'nun Hayatı ve Eserleri**, Ege DTMK Lisans Bitirme Tezi, İzmir.

Aleaddin Şensoy, 1999, **1960 – 1974 Kayıtları, Geleneksel Türk Müziği**, Kalan Müzik CD, İstanbul.

Apaydın Zehra, 2000, **Nursal Ünsal Birtek'in Hayatı ve İcracı Kişiliği**, Ege DTMK Lisans Bitirme Tezi, İzmir.

Arat, Rahmeti Reşit, 1992, **Atebet'ül Hakayık, Türk Tarih Kurumu Basımevi**, Ankara.

Baziki Halil, 1998, **Fuat Edip Baksı'nın Hayatı ve Bestelenmiş Eserleri**, Ege DTMK Lisans Bitirme Tezi, İzmir.

Beril Çakmakoglu & Mehmet Yalgin, 2006, **Kemençe Metodu-1**, Sayfa 2, Kendi yayını, İzmir.

Hizmet, Ak, 1926, **"Benim Gözümlle Hizmet'in Tarihi"**, Hizmet, Sayfa 391, İstanbul.

Canku, Kumru, 1992, **Şeref Canku Eserleri**, Sayfa 7-8, Basım Levent Müzik Evi, İzmir.

Devellioğlu, Ferit, 1993, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat**, Ankara.

- Doğan, Barış, 2012, **İzmir’de Kültür Sanat ve Folklor Derneklerinin Müzik Etkinlikleri ve İzmir Müzik Yaşamına Etkileri**, Ege Sos.Bil.Enst., İzmir.
- Durgutlu, Metin, 2013, **Sözlü Türk Musikisinde Solistlik İcrası zerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma**, Haliç Üniv. Sos. Bil. Enst.,İstanbul.
- Ekmen, Güldeniz, 1989,**Tanburi Ali Efendi’nin Hayatı ve Eserleri Yüksek Lisans Tezi**, İTÜ Sos. Bil. Enst. ,İstanbul.
- Gediksizler, Hülya, 2006, **1950-1960 yılları arasında İzmir’de gündelik yaşam, Dokuz Eylül Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Doktora Tezi**, İzmir.
- Gündüz, Gülcan, 1999, **Ahmet İlgaz’ın Hayatı ve Eserleri**, Ege DTMK Lisans Bitirme Tezi, İzmir.
- Güntekin, Mehmet, 2010, **İstanbul’un 100 Musikîşinası**, İBB Kültür A.ř, İstanbul.
- Martal, Abdullah, 1993, **XX. Yüzyılın İkinici Yarısında İzmir’in Sosyo-Ekonomik Yapısında Geçekleşen Değişmeler**, Çaðdař Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi, Cilt 3 Sayfa 3 DEAİİTE, İzmir.
- Meter, Can, 2016, **Ahmet Meter’in Hayatı ve Kanun Taksimlerinin Makamsal Açıdan İncelenmesi**, İT TMDK Lisans Bitirme Tezi, İstanbul.
- zalp, Nazmi, 2000, **Türk Musikisi Tarihi Cilt 2**, MEB Basımevi, İstanbul.
- zçelik, Ayhan, 1999, **İsmet Yazarın Hayatı ve İcracı Kişiliği**, Ege DTMK Lisans Bitirme Tezi, İzmir.
- ztuna Yılmaz, 1969, **Türk Musikisi Ansiklopedisi**, İstanbul.
- Rona, Mustafa, 1970, **20. YY Türk Musikisi**, 3.Basım, Türkiye Yayınevi, İstanbul.
- Say, Ahmet, 1985, **Müzik Ansiklopedisi**, Cilt 4, İstanbul.
- Semiz, Yılmaz Kutlu, 2000, **İzzettin kte Hayatı Kişiliği Tanbur Çalım Tekniği**, Ege DTMK Lisans Bitirme Tezi, İzmir.
- Taşkara, Ali, 2001, **Kasım İnaltekin’in Hayatı Eserleri ve İcracılığı**, İT TDMK Lisans Bitirme Tezi, İstanbul.
- Tandırcıoğlu, Gülşah, 1998, **Necdet Tokathıoğlu’nun Hayatı ve Eserleri**, Ege DTMK Lisans Bitirme Tezi, İzmir.

- Tarañ, Berrak, 2001, **Müziğe Yazınsal Dokunuşlar**, Meta Basım, İzmir.
- Türk Musıkisi Vakfı, 2000, **İzzeddin Ökte Kasetleri 1. ve 2. Kitapçığı**, T.M.V, İstanbul.
- Hayat Tarih Mecmuası, 1971, Cilt: 2, Sayı: 7, **Hayat Neşriyat**, İstanbul.
- Helvacı, Oktay, 2006, **20. Yüzyıl Türk Müziğine Farklı Bir İz Bırakan M. Reşat Aysu' nun Hayatı ve Bestecilik Kimliği**, GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 26, Ankara.
- Huyugüzel Faruk, 2000, **İzmir Fikir ve Sanat Adamları**, Özkan Matbaacılık, Kültür Bak.Yay., Ankara.
- Kalaycıoğlu, Rahmi, 1962, **Türk Musıkisi Bestekârları Külliyyâtı**, İstanbul.
- Kuter, Mustafa, 2015, **Sanata Adanmış Bir Ömür-Kutlu Payaslı**, Kuter Yayıncılık Hizmetleri, Bursa.
- Özçelik, Ayhan, 1999, **İsmet Yazarın Hayatı ve İcracı Kişiliği**, Ege DTMK Bitirme Tezi, İzmir.
- Özcan, Nuri, 2005, **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi**, Cilt 37 ,İstanbul.
- Rona Mustafa, 1960, **50 Yıllık Türk Mûsıkisi**, İstanbul.
- Semiz, Yılmaz, Kutlu, 2000, **İzzettin Ökte Hayatı, Kişiliği Tanbur Çalım Tekniği, Ege DTMK Lisans Bitirme Tezi**, İzmir.
- Sözer, Vural, 1986, **Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi**, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Tandırıcıoğlu, 1998, **Gülşah, Necdet Tokathoğlu'nun Hayatı ve Eserleri**, Ege DMTK Lisans Bitirme Tezi, İzmir.
- Tatlıyay, Makbule, 1965, **Üstad Kemanî Haydar Tathıyay'ın Hayatı**, Baha Matbaası, İstanbul.
- Tarañ, Berrak, 2001, **Müziğe Yazınsal Dokunuşlar**, Meta Basım, İzmir.
- Taşkara, Ali, 2001, **Kasım İnaltekin'in Hayatı Eserleri ve İcracılığı**, İTÜ TMDK Lisans Bitirme Tezi, İstanbul.

Tekdağlı, Nesibe Özgöl, 1992, **1900-1930 Yılları Arasında Doğan Sanatkarların Musikimize Olan Katkıları**, İTÜ TMDK Lisans Bitirme Tezi, İstanbul.

Özbilen Nesibe Özgöl, 2007, **Fasıl Şarkıcılığında Süslemeler**, İTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Türk Musıkisi Vakfı, 1999, **İzzeddin Ökte Kasetleri 1. ve 2. Kitapçığı** TMV, İstanbul.

Türkiye Yazarlar Birliği, 2013, **Türkiye Kültür Sanat Yıllığı**, Sayfa 14, İstanbul.

Toker, Deniz, 2014, **Arif Sami Toker'in Nihavend makamında şarkı formundaki eserlerinin biçimsel analizi**, Haliç Üniversitesi Sos. Bil. Enstitüsü, İstanbul.

Uçman, Abdullah, 2001, **İslam Ansiklopedisi, Cilt 41**, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul.

Uzel, Mustafa, 2018, **İzmir Mevlevihanesi**, Kişisel Yayınlar, İzmir.

Ünal, Reşit, 2002, **Lem'i Atlı'nın Şarkılarındaki Aşkları**, Musiki Dergisi, İstanbul.

Uslu, Recep, 2006, **Müzikoloji Kaynakları**, Sayfa42-49, İTÜ Vakfı Yay., İstanbul.

Varvar, Bahadır, 1999, **Şükrü Tunar'ın Yaşamı Eserleri ve Besteleri**, Ege DTMK Lisans Bitirme Tezi, İzmir.

Yazıcı Ümit, 2011, **Lemi Atlı Hakkında Yazılanlar ve Eserleri**, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir.

Zor, Esra, 2003, **Dr.Teoman Önalđı'nın Hayatı ve Eserleri**, İTÜ TDMK Lisans Bitirme Tezi, İstanbul.

40. Sanat Yılında Avni Anıl: Hayatı, Eserleri Yazılanlar Yazdıkları, 1984, İzmir.

50.Yılında Akın Özkan: Hayatı, 2000, EÜ DTMK Yayınları, İzmir.

Tez Yazımında Yararlanılan İnternet Web Siteleri

https://www.sabah.com.tr/yazarlar/barlas/2005/02/23/her_gece_yollarda__gozledim_seni

http://www.eksd.org.tr/bestecilerimiz/rustu_sardag.php

http://www.eksd.org.tr/bestecilerimiz/rustu_sardag.php

http://www.abuzerakbiyik.com.tr/article_print.php?article_id=13

<http://www.urfapress.net/haberoku.php?id=17984>

http://www.izmirdevletkorosu.com/icerik/koro_sef_yardimcisi_v__yrddoc_senol_aksu

<http://www.eksd.org.tr/tunca-yuksel/>

<http://www.bakisarissakal.com/Selanikli%20Bestekar%20Udi%20Ahmet%20Efendi.pdf>

<http://www.eskieserler.com/Eski/Eserler/Yazar/3593/Turkan-Uymaz.asp?LID=TR&ID=3593>

<http://www.eksd.org.tr/yusuf-nalkesen/>

<http://www.musikiklavuzu.net/?/blog/bestekarlar/zeki-duygulu>

<http://www.eksd.org.tr/teoman-onaldi/>

<http://www.idtmt.org/selimguler.asp>

<https://www.neyzenim.com/selamibertug.html>

<http://www.magazinkolik.com/mustafa-erses-topraga-verildi-13057h.htm>

<http://www.necaticelik.com.tr/biyografi/>

<http://www.radikal.com.tr/kultur/necdet-tokatlioglu-oldu-900722/>

https://www.sabah.com.tr/yasam/2010/12/23/izmirlimin_gozleri_buyuk_askini_ariyor

<http://www.buyuktorbali.com/kemenceyi-aglatan-adam-nihat-dogu/>

<https://vimeo.com/11080412>

http://www.eksd.org.tr/bestecilerimiz/huseyin_saadeddin_arel.php

<https://www.neyzenim.com/mahmutbilki.html>

<http://www.sabriakcagul.com/>

<http://www.biyografya.com/biyografi/18349>

<https://www.neyzenim.com/kasifdemiroz.html>

<https://gultentaranc.com/taranc-taranc-film/berrak-taranc/>

<https://www.biyografi.net.tr/bekir-sitki-sezgin-kimdir/>

<http://www.musikidergisi.net/?p=2584>

<https://www.yeniasir.com.tr/yazarlar/mehmet.demirci/2017/05/26/ahmet-ilgaz>

<https://www.yenisafak.com/gundem/bestekar-akin-ozkan-vefat-etti-23029>

<http://www.islamansiklopedisi.info/dia/ayrmetin.php?idno=410095->

<https://www.turksanatmuzigi.org/sanaticilarimiz/bestekarlarimiz/ali-ulvi-baradan>

<http://www.musikiklavuzu.net/?/blog/bestekarlar/arif-sami-toker>

http://e-kutuphane.teb.org.tr/pdf/tebhaberler/mart_nisan00/12.pdf

http://www.izmirdevletkorosu.com/icerik/koro_sefi__erhan_parlat

<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=13053899&yazarid=4>

http://www.semazen.net/yazar_yazi.php?id=1182

<http://halilaltinkopru.com/tr>

<https://books.google.co.uk/books?id=WkpGDwAAQBAJ&pg=PA51&lpg=PA51&dq=santo+%C5%9Fikari&source=bl&ots=UVe6SjuW8s&sig=SIa0Qo8iggNRRNWQYFIaPLlb2Yk&hl=tr&sa=X&ved=0ahUKEwiR-oOCw5TbAhXFthQKHX6EDXoQ6AEISDAJ#v=onepage&q=santo%20%C5%9Fikari&f=false>

<https://www.facebook.com/search/top/=HAYATI>

<http://www.sabriakcagul.com/>

http://e-kutuphane.teb.org.tr/pdf/tebhaberler/mart_nisan00/12.pdf

https://www.sabah.com.tr/yazarlar/barlas/2005/02/23/her_gece_yollarda__gozledim_seni

<http://www.sephardicmusic.org/artists/Algazi,Isaac/Algazi,Isaac.htm>

<http://www.tulumba.com/storeItem.asp?ic=MU9398676TT371>

<https://www.youtube.com/watch?v=0B7TsaDcEPk>

<https://www.dunyabizim.com/portre/bekir-sitki-sezgin-neden-perdeci-derlerdi-h21361.html>

<http://www.anakronik.org/bekir-sitki-sezginin-benzersiz-durumu/>

http://www.neyzen.com/ozgecmisler/03_neyzenler/huseyin_kudsi_sezgin_ney_zen.pdf

http://odemislilerdernegi.istanbul/haber_detay.asp?id=385&menuno=85&menuadi=%C3%96demi%C5%9Fli%20Sanat%C3%A7%C4%B1lar&haberbaslik=KASIM_INALTEKIN

<http://www.tsa.org.tr/tr/kisi/kisigoster/1122/kasim-inaltekin>

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5c2d3c2c5c5002.86129500

https://books.google.com.tr/books/about/Mildan_Niyazi_Ayomak_%C4%B1n_hayat%C4%B1_ve_eser.html?id=-o-rngEACAAJ&redir_esc=y

<https://www.turkyurdu.com.tr/yazar-yazi.php?id=1369>

Tez Çalışmasında Telefonla ve Yüzyüze Görüşme Yapılan Kişiler:

Prof.Dr. Hakan Cevher

Prof.Dr. Berrak Taranç

Prof. Dr. Ahmet Şimşek

Prof.Dr. Reyhan Altınay

Doç. Nesibe Özgül Turgay

Doç. Esra Berkman

Dr. Ayhan Sarı

Dr. Ebubekir Eraslan

Dr. Mustafa Bilgiç

Öğrt.Grv. Mehmet Murat Oto

Kaya Bekat

Ümit Yazıcı

Mehmet Güntekin

Çiğdem Sabuncuoğlu

Yılmaz Karakoyunlu
Yahya Geylan
Canan Sezgin Geylan
Türkan Uymaz
Bora Uymaz
Aytaç Akarçay
Ali Maruf Alaskan
Halil Altinköprü
Halil İbrahim Yüksel
Tunca Yüksel
Güven Yağtu
Gürkan Öztürk
Engin Karadağ
Ergin Kayran
İsmail Özçeltik
Yavuz Akalın
Çağlar Fidan
Kemal Bezek Mısırlı
İsmail Olgay
Yasemin Olgay
Hakan Şensoy
Levent Güleç
Recep Altınay
Reşit Çağın
İsmail Çil
Yalçın Benlican

Barış Doğan
Şansal Toker
Melek Şimşek
Saniye Balık
Psk.Tuğba Balık
Yasemin Savaş
Yasemin Dugat
Serap Işık
Kadriye Bozkurt
Erhan Güneş
Nalân Altınörs
Mehmet Güntekin
Erol Deran
Aslıhan Özel

EKLER

Ek 1 Şeyh Nûreddin Efendi'nin Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTE KÂR	FORM	USÛL
Evç	Neşve-mend-i feyz olan uşşâka bir meyhâneyim	Şeyh Nuri Efendi	İlâhi	Devr-î Kebir
Hüseyini Aşiran	Gören sanır ki safâdan semâ-i râh iderim	Hüsam- zâde	İlâhi	Semâi
Hüseyini Aşiran	Ben harim-i aşkıma ettim veda	?	Şarkı	Ağır Aksak
Hüseyini Aşiran	Meclis-i meyde sâkîya bana ne gül ne lale ver	?	Şarkı	Muhammes

Ek 2 Rakım Elkutlu'nun Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Uşşak	Anarım ruhlerini güller ile eğlenirim	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Uşşak	Artık hicrâna tahammül edemez oldu gönül	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Ağır Aksak
Neva	Aşinâ-yı bezm olan anlar hitâb-ı Hayderi	Meçhul	Beste	Devr-i Kebîr
Hüzzâm	Aşkın bana bir gizli elem oldu güzel yâr	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Türk Aksağı
Uşşak	Aşkınla yanan sîneme el sürme yanarsın	Halil İbrahim Akçam	Şarkı	Curcuna
Segâh	Aşkınla yanıp ağladığım günleri an sen	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Sabâ	Aşkın ne güzel zevkini sürdüktü seninle	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Türk Aksağı
Kürdîlî Hicazkâr	Aşkın seni hep güldüremez (YALANCI KADIN)	Hamit Şakar	Şarkı	Semâî
Muhayyer	Aşk ile yandım sâhidir sandım	Meçhul	Şarkı	Aksak
Karcıgar	Ateşiyle yanıyorken yüreğim	Akif Salı (Müftü)	Şarkı	Aksak

Sûz-i Dil	Baharda bu yıl bir melâl var hüzün gibi	Selim Aru	Şarkı	Düyek
Uşşak	Bahçem yine sâyende serâb olmuş efendim	Meçhul	Şarkı	Aksak
Tâhir-Bûselik	Bakıp o şûh ile nâz ü niyâze meşk ederiz	Nedîm	Beste	Düyek
Yegah	Bâkî yine mey içmeğe and içti demişler	Meçhul	Yürük Semai	Yürük Semâî
Uşşak	Bana hiç yakışmıyor böyle intizâr şimdi	Orhan Rahmi Gökçe	Şarkı	Aksak-Curcuna
Hicâzkâr	Bekledim fecre kadar gelmedin	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Bekledim yıllarca lâkin gelmedin ey nazlı yâr	Hüseyin Mayadağ	Şarkı	Ağır Aksak
Nihâvend	Ben perişanlıkta buldum rif'ati kâkül gibi	Gâlip Bey	Beste	Devr-i Kebîr
Uşşak	Beyhûde kaçırma gözünü sevgilim benden	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı
İsfahân	Bıktın mı siyah gözlü güzel kız elemimden	Kâmil Sesli	Şarkı	Türk Aksağı
Muhayyer Kürdî	Bilmem ki günâhım sana olmakta mı bende	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Aksak
Rast	Bilmem kime yâhut neye uyduk gittik	Yahyâ Kemâl Beyatlı	Yürük Semai	Yürük Semâî
Beyâtî	Bilmezsin düşündüğüm ağladıklarım nedir	Orhan Rahmi Gökçe	Şarkı	Curcuna
Dügâh	Bin ömre değer bir gecenin zevk u safâsı	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Uşşak	Bir gün ne olur gel beni bûsenle(vaslınla) sevindir	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Curcuna
Karcığâr	Bir gün seviyor ertesi gün kıskanıyor kalbi derinden	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Sûz-Nâk	Bir nûr-i mücessem di çıkıp gitti elimden	Meçhul	Şarkı	Aksak
Hüseyinî	Bir safâ bahş edelim gel şu dil-i nâ-şâda	Nedîm	Şarkı	Aksak
Muhayyer	Bir siyah çevre dolaşmış gibi kirpiklerine	Orhan Rahmi Gökçe	Şarkı	Aksak

Hüzzâm	Bir yâre kalır(gönlüme- kalbime) her nazlı güzelden	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Aksak
Rast	Bir yaz gecesi Çamlıca mehtâbına geldin	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Hüzzâm	Bir zamanlar gönlüme aşkı yakından çağıladı	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindî
Hicâzkâr	Canlandı bu sessiz gecenin ş'i'ri denizde	Hıfzı Tevfik Gönensoy	Şarkı	Aksak
Hicâz	Cevr-i yâre sabır buldum ömrüm ahzâna kaldı	Selim Aru	Beste	Düyek
Uşşak	Çekildi fasl-ı dil gönül	Meçhul	Şarkı	Aksak
Yegah	Çepçevre bahar içinde bir yer gördük	Yahyâ Kemâl Beyatlı	Şarkı	Semâî
Hüseynî	Çeşme başında duran şu güzel köylü kızı	Meçhul	Şarkı	Sofyan
Tâhir- Bûselik	Çille-i baht-ı siyâhım dolmuyor	Şekip Bey (Tokadîzâde)	Şarkı	Devr-i Hindî
Kürdîlî Hicazkâr	Demedim hiç ona kimsin ve nesin sen ne adın	Orhan Rahmi Gökçe	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Dünyâda ne ikbâl ne de servet dileriz	Meçhul	Yürük Semai	Yürük Semâî
Hicâz	Ey cânım ilham perîm sen iştihârımsın benim	Meçhul	Şarkı	Düyek
Ferah- Fezâ	Ey gözleri âhû senin aşkınla harâbım	Akif Salı (Müftü)	Şarkı	Sengin Semâî
Uşşak	Ey keman-ebrû şehid-i hançer-i müjgânımım	Fuzûlî	Beste	Devr-i Kebîr
Hüzzâm	Feryâd ki hep gönlümün nevâsıdır	Selim Aru	Şarkı	Aksak
Acem Aşîrân	Gel koynuma gir lâne-i can kendi evindir	M.Cenâni Kandiye	Şarkı	Sengin Semâî
Hicâz	Gel üzme beni kaşları çatma güzel kız	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Muhayyer	Gezdiğin bahçeler sînem dağıdır	Meçhul	Şarkı	Sofyan
Hüzzâm	Gönül bu ne durur ne de söz dinler	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Aksak
Hicâz	Gönül yolu dar geldi	Meçhul	Şarkı	Sofyan
Hicâz	Gözlerinden okudum	Meçhul	Şarkı	Curcuna

	gönlünü kalbim yanarak			
Hicâz	Gündüzüm karanlık gecem uykusuz	Fuat Edip Baksı	Şarkı	Curcuna
Hüzzâm	Hatırımdan ne geçer sorma gönül sorma neler	Meçhul	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Hayâl içinde akıp geçti ömr-i derbederim	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Hayâlin karşısında sızlayan kalbim yanar ağlar	Akif Salı (Müftü)	Şarkı	Düyek
Muhayyer	Her gün yeni bir naz yaratan yardan usandık	Fuat Edip Baksı	Şarkı	Curcuna
Tâhîr-Bûselik	Hülyâm yine bir gölgeli esrâra bürünsün	Meçhul	Şarkı	Aksak
Ferah-Fezâ	İçip içip de bu akşam seninle mest olalım	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Düyek
Sabâ	İnce kirpiklerinin sînedeki bin yâresi var	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Ağır Aksak
Segâh	İsmi bilmezdim fakat tanırdım	Rızâ Tevfik Bölükbaşı	Şarkı	Curcuna
Uşşak	Mahvolup gitti ümîdim sabr ü sâmanım gibi	Ethem Bey (Taşlızâde)	Şarkı	Ağır Aksak
Muhayyer	Meclis-i ağıyâre olma pertev-endâz-ı visâl	Meçhul	Beste	Çenber (Ağır)
Karcığâr	Meydan-ı muhabbette gezerken dil-i şeydâ	Meçhul	Ağır Semai	Sengin Semâî
Hüseyinî	Müheyây oldu meclis sâkiyâ peymâneler dönsün	Bâkî	Beste	Düyek
Nihâvend	Mümkün mü unutmak güzelim neydi o akşam	Rifat Ahmet Moralı	Şarkı	Aksak-Semâî
Hicâz	Müşâkına göster o güzel çehreni kaçma	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Ağır Sengin Semâî
Hicâz	Müşâk-ı visâlin oldu gönlüm	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Semâî
Karcığâr	Nâz olur dem-beste çeşm-i nîm-hâbında senin	Nedîm	Beste	Devr-i Kebîr
Ferah-Fezâ	Nâzında senin özlediğim eski cefâ yok	Fuat Edip Baksı	Şarkı	Semâî

Karcıġar	Nazîr olmaz sana âlemde teksin	Meçhul	Şarkı	Aksak
Beyâtî	Ne arzu var ne tâkat visâl dillerde kaldı	Orhan Rahmi Gökçe	Şarkı	Aksak
Beyâtî	Ne bahar kaldı ne gül ne de bülbül sesi var	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Aġır Aksak
Beyâtî	Ne beyân-ı hâle cür'et ne figana tâkatim var	Enderûnî Vâsıf	Şarkı	Aġır Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Ne teselli daġıtır ah senin aġzında yalan	Orhan Rahmi Gökçe	Şarkı	Aġır Aksak
Karcıġar	Nedir bu handeler bu işveler bu nâz ü istiġna	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Aksak
Hüseynî Aşîran	Nesîm-i nev-bahar essin gönüller şâdmân olsun	Meçhul	Şarkı	Düyek
Segâh	Okurken aşk kitabını	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Curcuna
Hüseynî	O şûha sad cefâ sâ mân ü sabrım bî-karar etti	Meçhul	Kâr	Muhammes
Şehnâz	O vefâsız güzelin sözlerine aldandım	Meçhul	Şarkı	Sofyan
Hüseynî Aşîran	Rûhumun ihtiyâcı cânânım...	Meçhul	Şarkı	Aksak
Sûz-i Dil	Rüzgâr ne fısıldar ve ...(YAMANLAR)	Meçhul	Şarkı	Aksak
Şehnâz	Sâkî piyâle sun ki bugün gül havasıdır	Meçhul	Beste	Devr-i Kebîr
Hicâzkâr	Seni çok sevdi bu gönlüm beni terk etme kadın	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Aksak
Uşşak	Sevdâ benim gözümde en mukaddes bir kindî	Meçhul	Şarkı	Aġır Aksak
Karcıġar	Sevdim bu yaz bir esmer	Meçhul	Şarkı	Sofyan
Uşşak	Silemem bir gün hayâlimden o dilber kadını	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Aġır Aksak-Cur.
Ferahnâk	Subh-dem câm ü mey mestâne takbil eylerim	Meçhul	Beste	Devr-i Kebîr

Ek 3 Onur Akdoğu Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Sabâ	Şalvarı mor sarı çiçek dalıdır	Ayhan Baran	Şarkı	Aksak(Yürük) Düyek
Sultânî-Yegâh	Senin dudakların pembe ellerin beyaz	Câhit Külebi	Şarkı	Nim Sofyan

Ek 4 Hakan Cevher Eserleri

KİTAPLARI
2004, Kitâb-ı Edvâr (İnceleme, Günümüz Türkçesi, Çeviri yazım ve Esas Metin)
2004, Rûh-perver (İnceleme, Günümüz Türkçesi, Çeviriyazım ve Esas Metin)
1998, Mecmua-i Saz ü Söz (Transkripsiyon ve Yorum)
1997, 50. Sanat Yılında Dr. Ayhan Sökmen
1993, Şerif Muhiddin Targan - Hayatı - Eserleri
1993, Tanburi Cemil Bey ve Rehber-i Musiki

Ek 5 Berrak Taranç Eserleri

KİTAPLARI
İki Kıyının Müziği, Ürün Yayınları, 2007, 220 Sayfa,
Akdeniz Müziğinin Türk ve Yunanlı Kökenleri
Bir Operet Kralının Gizli Dünyası- Muhlis Sabahattin
Voice of İzmir, Belgesel Kitap-CD, Meta Basım, İzmir.
Film Müziği Üzerine Denemeler Kitap-CD, Meta Basım, İzmir.
Müziğe Yazınsal Dokunuşlar Meta Basım, İzmir.
Ege Bölgesinde Yaşayan Halk Müziği Ezgileri Zeybekler.

Ek 6 Çağlar Fidan Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Ferahfezâ	Etmiyor hiç merhamet cana benim efganıma	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Hicaz	Kaç yıl o kadın ruhuma sevda diye akmış	Mustafa Nafiz Irmak	Şarkı	Türk Aksağı
Nihavend	Yansam senin aşkınla kül olsam yine yansam	Mustafa Nafiz Irmak	Şarkı	Aksak
Sûzînak	Zannedirdim aşkımı bir şuha bağlarsam geçer	Nureddin Rüştü Büngül	Şarkı	Ağır Aksak
Hüzzâm	Firakın zehreder billah bana her alem-i abı	Ahmet Refik Altınay	Şarkı	Düyek
Kürdili Hicazkar	Sevdim onu çılgın gibi yıllarca derinden	Nahit Hilmi Özeren	Şarkı	Türk Aksağı

Ek 7 Teoman ALPAY Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Kürdîlî Hicazkâr	Ah bu sevdâ beni mahvetti perîşân oldum	Hikmet Münir Ebcioğlu	Şarkı	Curcuna
Hüzzâm	Bağından her güzel bir gül seçerdi (GÖNÜL)	Fâruk Nâfiz Çamlıbel	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Bahar geldi gül açıldı rûhuma neş'e saçıldı (ADA'LI KIZ)	Teoman Alpay	Şarkı	Semâî
Acem-Kürdî	Bende mâzîden kalan zamanla hatırlanan	Hikmet Münir Ebcioğlu	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Benim güzel beyaz gülüm	Teoman Alpay	Şarkı	Semâî
Hüzzâm	Böyle mi esecekti son günümde bu rüzgâr	Teoman Alpay	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Çok bekledim akşam seni yollarda vefâsız	Mustafa Nâfiz Irmak	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Darıldım artık sana ...	Meçhul	Şarkı	.

Nihâvend	Dün Göztepe'nin neş'eli bir âlemi vardı	HüseyinMayadağ	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Elvedâ İstanbul'um	Meçhul	Şarkı	Düyek
Acem-Kürdî	En sonunda sen benimsin (KAÇAMAZSIN)	Teoman Alpay	Şarkı	Semâî
Şevk-Efzâ	Endâmına râm oldu gönül düştü belâya	Mahmut Nedim Güntel	Şarkı	Aksak
Segâh	Farkı yok bir Cennet-âbâd'ın bugün vîrânededen	Fâruk Nâfiz Çamlıbel	Şarkı	Müsemmen
Uşşak	Gittin gideli rûhuma hep gözyaşı doldu	Meçhul	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Gökyüzünde bulut gönlümde bulut	Şahin Candır	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Gökyüzünde yalnız gezen yıldızlar	Hikmet Münir Ebcioğlu	Şarkı	Düyek
Sûz-Nâk	Gözlerinden gönlüme ılık bir bahar indi	Esen Özbek	Şarkı	Semâî
Segâh	Gurbet içimde bir ok her şey bana yabancı (BURUK ACI)	Türkân Şoray	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Gün gelir gidersen çok şey istemem	Ahmet Selçuk İlkan	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Hani bir gün gelecektin yine beni sevecektin (YALANCISIN)	Meçhul	Şarkı	Semâî
Bûselik	Lâleler her yıl açar bak mest-i nâz hep uykuda	Mahmut Nedim Güntel	Şarkı	Müsemmen
Muhayyer Kürdî	Mâzide kaldı büyük aşkımız	Teoman Alpay	Şarkı	Sofyan
Hicâz	Nasıl geçti habersiz o güzelim yıllarım	Nihat Aşar	Şarkı	Semâî
Rast	Ömrümde bütün sevgi sona erdi serapla	Halit Uzel	Şarkı	Aksak
Hicâz	Saçının bütün taktım tellerine ömrümü	Esen Özbek	Şarkı	Curcuna

Hüzzâm	Sen bezmimizin neş'esi ol gitme bu akşam	Meçhul	Şarkı	.
Acem-Kürdî	Sönmesin ışıklar yüzün görünsün	Hâlit Çelikoğlu	Şarkı	Sofyan
Hüzzâm	Sürülmez safâ çekilmez cefâ (KADIN)	Melih Özer	Şarkı	Yürük Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Tez geçse de her sevgide bin hâtıra vardır	Necdet Atılgan	Şarkı	Curcuna
Muhayyer Kürdî	Yalnız kalan rûhumun acısı çok derindir (SARMAŞIK GÜLLERİ)	Teoman Alpay	Şarkı	Semâî
Hicâz	Hayâlde yaşarken gerçek dünyâda zamanı içmişiz haberimiz yok	Hâlit Çelikoğlu	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Mevsimler karıştı iklim değişti sonu bilinmeyen bir seferdeyiz	Sâdık Atay	Şarkı	Sofyan
Rast	Sevmekten kim usanır tadına doyum olmaz	Hikmet Münir Ebcioğlu	Şarkı	Düyek

Ek 8 Ümit Mutlu Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Nihâvend	Aşk pınardır susayanlar kana kana içecekler	Reşat Özpırinçi	Şarkı	Curcuna-Sofyan
Hüzzâm	Belki bir melek peri belki çılgın bir heves	Orhan Arıtan	Şarkı	Düyek
Muhayyer	Bendedir gülleri açmaz bahçeler	Fâruk Nâfiz Çamlıbel	Şarkı	Semâî
Sûz-Nâk	Döktüğün gözyaşı ne bu hıçkırıklar niçin	Celâl Çetin	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	En güzel rüyaları andıran enginlere	Yaşar Nâbi Nayır	Şarkı	Semâî

Sabâ	Ey gonca neden gül yüzünün rengi sararmış	Mustafa Nâfiz İrmak	Şarkı	Düyek
Mâhûr	Ne bende eski heves ne sende o güzellik	Şemsi Belli	Şarkı	Aksak Semâî
Hüzzâm	Seni gönlüm gözlerim nasıl özler arardı	Şâdi Kurtuluş	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Silinmeyen bir yara bırakır gönüllerde	Ahmet Kaçar	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Yeşil gözlerinden muhabbet kaptım	Şerâfettin Özdemir	Şarkı	Düyek
Hüseyinî	Kader dedim sensizliğin adına	İrfan Türkoğuz	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Gönlümün bahçesinde gül olmuşsun sen	Engin Çır	Şarkı	Sofyan
Nihâvend	Söndürür İzmir'in kor gündüzünü erguvan suların yelidir imbat	Şahin Candır	Şarkı	Düyek

Ek 9 Avni Anıl Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Hüzzâm	Ağla çeşmim eski lezzet kalmamış peymânede	Câhit Öney	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Ağlaya ağlaya giderim diyor (GELİN ALAYI)	Reşat Özpırcı	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Akşamın olduğu yerde bekledi diyorsun gelmiyorsun	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Alem bahânedir varlığın için (BAHANE BAHANE)	Zeynep Arıcan	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Aşk bu değil yapma güzel	Rüştü Şardağ	Şarkı	Curcuna

Nihâvend	Aşk nedir nasıldır bilen var mı	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Ayrılık ümitlerin ötesinde bir şehir	Şahap Gürsel	Şarkı	Curcuna
Acem-Kürdî	Baharla hazân birleşemez ortada yaz var	Veliye Yâkut	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Bak kalbime sevgin acı bir iz gibi kaldı	Meçhul	Şarkı	Düyek
Hicâz	Benim yârim bezden kilim dokur	Bekir Sıtkı Erdoğan	Şarkı	Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Ben yağmur ben güneş ben sevgi seli sağnak sağnak	Aylin Uçanlar	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Bilsem ki kâlbinde hâlâ yerim var	Hayri Mumcu	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Bin yıl sürececek bir bahar gibi geldin	Abdal Mesrûr	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Bir alev bir ışık senin bakışın	Hilmi Soykut	Şarkı	Semâî
Hicâz	Bir ateşim yanarım külüm yok dumanım yok	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Biraz kül biraz duman o benim işte	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek- Semâî
Hicâz	Bir bakıp gözlerime her şeyi anlarsın ya	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek
Acem-Kürdî	Bir başka edâ başka bir arzu ile geldin	Hikmet Şinâsi Önol	Şarkı	Düyek- Semâî
Hicâz	Bir çağrına bin cân ile gelirim	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Sofyan
Kürdîlî Hicazkâr	Bir geceye bir ömür verilir Kanlıca'da	Halil Soyuer	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Bir kerre bakanlar unutur derdi günâhı	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Bir peri masalı kulaklarına	Bekir Mutlu	Şarkı	Sofyan
Nihâvend	Bir yâr sevdim etekleri yeldirme	Bekir Sıtkı Erdoğan	Şarkı	Aksak

Kürdîlî Hicazkâr	Bu akşam bütün meyhânelerini dolaştım İstanbul'un	Turhan Oğuzbaş	Şarkı	Curcuna
Kürdîlî Hicazkâr	Bir acem bahçesi bir seccâde	Ahmet Hâşim Bey	Şarkı	Düyek- Semâî
Nihâvend	Ceylân gözler umutların pınarı	Hüseyin Tansever	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Dalıp hâtıralara unutma ara beni	Nâdide Gülpınar	Şarkı	Düyek
Hicâz	Dil şâd olacak diye kaç yıl avuttu felek	Turgut Yarkent	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Diz çöksem önünde âh niyâz etsem	Orhan Arıtan	Şarkı	Semâî
Hicâz	Dolaşır dururum boş yere neden	Fethi Dinçer	Şarkı	Curcuna
Sabâ	Dönmem kucağına aşkın daha dün geldim	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Düşündükçe mâziyi bir rüyâ gibi zaman	Şâdi Kurtuluş	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Düşüverdim Mecnun gibi dillere	Orhan Arıtan	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Ey bu bahçelerde esen eski şarkılar nerdesiniz	Bâki Süha Ediboğlu	Şarkı	Semâî
Hicâz	Firâkınla yansa ten yine vuslat dilemem	Turgut Yarkent	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Geceler içinden bir gece seçtik	Bâki Süha Ediboğlu	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Gönül her akşam yanında görmek ister seni	Sedat Ergintuğ	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Gözlerin bir aşk bilmececi sorar gibi (AŞK BİLMECESİ)	Ülkü Aker	Şarkı	Düyek
Hicâz	Gözlerin kömür senin bakışın ömür senin	Cemal Atayman	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Gözlerin senin gözlerin beni nar rengi ...	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Düyek

Sûz-i Dil	Gül biraz bunca keder bunca gözyaşı bitsin	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Gülünce güzelsin ağlarken güzel	M.Sâmi Aşar	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Gün be gün yaşanan o hâtrayı unutup boş yere atmak olmaz ki	İlkan San	Şarkı	Semâî
Hüseyinî	Güzel gözler menekşe yüce dağlar mor olur	Ömer Çalışır	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Her seher goncalar açtıkça solan gül dökülür	Hikmet Şinâsi Önol	Şarkı	Düyek
Hüseyinî	İrmakla akıp taşmışım bulutla gezip şaşmışım	M.Yeşilova	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	İçimde bin türlü keder senden gelir sana gider	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek
Nihâvend	İçimde nice uzun yılların özlemi var (AĞLA GİTAR)	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Semâî
Hicâz	İki dudak arası bir zaman	Necâti Cumalı	Şarkı	Semâî
Hicâz	Kader kime şikâyet edeyim seni bilemem	Sedat Ergintuğ	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Kaderimde hep güzeli aradım	Fethi Dinçer	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Kadir Mevlâ'm sen verirsin bu canı	Fikri Akurgal	Şarkı	Curcuna
Muhayyer Kürdî	Kalbimi dolduran güzel gözlerin	Mustafa Nâdir	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Kederden tasadan gamdan söz etme	Yalçın Benlican	Şarkı	Semâî
Hüzzâm	Kısmet deme hayâllerime usandım sanırım	Alâattin Semerci	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Kim derdi ki bir gün bana cânân olacaksın	Meçhul	Şarkı	Aksak

Hicâz	Kim kime yürekten vurgun	Şahin Candır	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Kurumuş topraklar gibiyim (YAĞMUR DUASI)	Tekin Gönenç	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Kuytu ormanlar gördüm gözünün hâresinde	Yalçın Benlican	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Lâcivert akşamlar susunca birden	Gülgün Koçman	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Marmara incisi ey şirin diyâr (MUDANYA GÜZELİ)	Hasan Lâmi Güray	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Mâziyi düşündüm de yoruldum hâlin elinde	Veliye Yâkut	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Merhabâ Kız Kulesi merhaba Eyüp Sultan	Sadri Alışık	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Mihrâbım diyerek sana yüz vurdum	Turgut Yarkent	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Ne olur akşamları gelsen otursan yanıbaşımda	Turhan Oğuzbaş	Şarkı	Düyek
Uşşak	Ne yeşili ne siyahı gözümde hep gözleri var (YALAN YILLAR)	Turhan Oğuzbaş	Şarkı	Düyek
Hicâz	Ne zaman seni düşünsem içim ürperir	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Semâî
Nikrîz	Neden hiç dinmiyor gözyaşların bî-çâre gönlüm	Hilmi Soykut	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Ömrümüzün son saati çalmadan gel ne olur	Onur Şenli	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Öyle dudak büküp hor gözle bakma	Şahin Candır	Şarkı	Semâî
Hicâz	Rüyâ gibi uçan yıllar biraz durun durun biraz	Rüştü Şardağ	Şarkı	Curcuna

Kürdîlî Hicazkâr	Safâlar getirdiniz safâ geldiniz dostlar	Reşat Özpirinççi	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Sâkî boşalan sâgara dök eski şaraptan	Mustafa Ege	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Sen âşık olamazsın gökte kaç yıldız var bilmiyorsun	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Sen bir parça seviver ben onu sel eylerim	Aysın Uğur Kezer	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Sen körfeze geldiğin zaman yıldızlar güler	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Sen ne kadar saklasan gönlündekini	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Sen o ulaşılmayan çok uzak kıyıları	Metin Pütmek	Şarkı	Düyek
Hicâz	Sen saçlarıma koşan aklar gibisin	Koray Ekener	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Sende bir sen yaşar ki o sen değilsin	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek- Semâî
Nihâvend	Seni gördükçe gönlüm gibi ömrüm de bir başkalaşır	Hayri (Osman) Şeneş	Şarkı	Düyek
Rast	Sevginin baharı mı derdinle geçen her dem	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Kürdîlî Hicazkâr	Sevil sevil de atıl oldu mu ya	Rüştü Şardağ	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Sevmek acı bir arzu derler sevilmiyor sevenler	Şâdi Kurtuluş	Şarkı	Düyek
Hicâz	Sevmiyorum seni artık gözlerimi geri ver	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Düyek
Rast	Son akşam döküver örgüleri de..	Hilmi Soykut	Şarkı	Nim Sofyan
Hicâz	Son gemi benim için kalkar limandan	Tekin Gönenç	Şarkı	Düyek
Rast	Sordular Mecnûn'a Leylâ'nın saadet	Meçhul	Şarkı	Curcuna

	hânesin			
Kürdîlî Hicazkâr	Söyle ey dilber nesin sen can mısın cânân mısın	Hilmi Soykut	Şarkı	Sofyan
Nihâvend	Söyletenle söyleyen dil hepsi bir	Abbas Demirtaş	Şarkı	Semâî
Hicâz	Şarkılar söyle o sâhillerde rüzgârlar bana	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Şarkılar yazdım sana sazlar seni kiskandı	Erol Kavşit	Şarkı	Semâî
Hüzzâm	Şu yalan dünyâyı aşksız geçirme (HER ŞEY AŞK İÇİN)	İlkan San	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Toprak olmaz bende tenden başkası	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek
Mâhûr	Uçtu ellerimizden en güzel günler aylar	Halil Soyuer	Şarkı	Semâî
Sûz-i Dil	Unutamıyorum unutamıyorum gecem yok artık gündüzüm yok	Tekin Gönenç	Şarkı	Semâî
Muhayyer Kürdî	Unutulmuş ne varsa sevgiden geri kalan	Turhan Oğuzbaş	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Uzuyor yıllar gibi dakikalar sen yoksan	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek- Semâî
Nihâvend	Ümîdim sen neş'em sen hayâlim hülyâm sensin	Gül Yuva	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Üzgün değiliz belki de memnun gideriz	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	
Mâhûr	Vakit geçti erenler gayrı yaklaştı encâm	Turgut Yarkent	Şarkı	Düyek
Karcıgar	Yeşil gözlerinde nemler	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Yıldızlar saçılmış inciler gibi	Yalçın Benlican	Şarkı	Semâî

Rast	Yollara düşüyorum sen başlıyorsun	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Mevsimler ayırır çiçekler başka	Halil Soyuer	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Bir Eylül getirdi sevgini bana	Hüsâmettin Olgun	Şarkı	Semâî
Segâh	Hayırlısı Veys'dir tâbiinlerin	Ahmet Arıtürk	İlâhi	Aksak
Nihâvend	Engine de deli gönül engine	Kerim Aydın Erdem	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	O ne ince oya ne zarif nakış	Cemâl Sâfi	Şarkı	Aksak (Yürük)
Nihâvend	Burada mevsimler gün batımında	Nedim Uçar	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Bu ömürden bu tükenmez çileden ağaran saç dökülen yaş kalacak	Turgut Çelik	Şarkı	Aksak
Hicâz	Leyleği havada görmedik amma gönlümüz yerinde durmak bilmiyor	Hüsâmettin Olgun	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Bu kadın herkesi mecnûn edecek	Hüceste Aksavırın	Şarkı	Curcuna
Rast	Birdenbire bir aşk bu sırasız zamansız	Rûhi Karakaş	Şarkı	Düyek
Rast	Sevgin yaşatır beni sevivermen öldürür	M.Sâmi Aşar	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Kadeh var yiyelim gelir	Zeki Ömer Defne	Şarkı	Düyek- Aksak
Nihâvend	Bu nasıl sevgi böyle bu nasıl tutku	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Eylül'e az kaldı yeşiller kızıla sonra sarıya kesecek ve düşecek dallarından	Dağıstan Kılıçaslan	Şarkı	Düyek- Semâî
Nihâvend	Sen gelsen eğer her gece mehtâb ile eller buluşur	Yâsin Hatipoğlu	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Öyle güzel öyle şirinsin ki sen	Hüsâmettin Olgun	Şarkı	Semâî
Rast	Bir göz aşinalığı var	Ülkü Aker	Şarkı	Semâî

	aramızda			
Kürdîlî Hicazkâr	Yüzümü hasretine döndürdüm bekliyorum	Aydın Yalkut	Şarkı	1
Nihâvend	Sen gelmeyi bilmiyorsun aklın hep gitmelerde	Elâ Kurt	Şarkı	Düyek

Ek 10 Vefik Ataç Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Muhayyer Kürdî	Aşk elinden derde sal gönlümde binbir yâre kıl	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Devr-i Hindî
Beyâtî- Arabân	Aşkınla sararan emel bağımnda	Mustafa Savaş	Şarkı	Düyek
Hicâz	Bahtım yüzün gülmez mi	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Düyek
Hicâz	Başımızda kavak yeli eser durur deli deli	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Evfer
Hicâz	Bir dem bulsam da safâ bin cefâ bekler beni	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Türk Aksağı
Muhayyer Kürdî	Cânâ kasd etmişse fettan gözlerin	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Müsemmen
Bûselik	Gel bir daha candan sevelim aldanalım gel	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Sengin Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Gel ey gönlüm uy bana artık benimle geçin	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Aksak
Rast	Gönlümün esrârını kader semâya yazmış	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Hasretin alev alev yanıyorken içimde (AL GÜLLER İÇİNDE)	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Düyek
Nikrîz	Her gün sevdâ çekip de gülünmüyor (HANİ BENSİZ ÖLÜRDÜN)	Güngör Sarkın	Şarkı	Düyek
Rast	Kalbden kalbe bir yol varmış	Şinâsi Revi	Şarkı	Semâî- Curcuna
Nihâvend	Ne vardı böyle beni bırakıp da gidecek	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Semâî

Mâhûr	Perde perde yükselen nağmelerde sazdasın	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Semâî
Muhayyer Kürdî	Sen benimsin tâli'imsin başka bir yâr istemem	Mahmut Rehâvî	Şarkı	Ağır Aksak
Nihâvend	Seni gönlüme yazdım canımda cânânsın sen	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Sevgin içimde gizli istemem dile düşsün	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Düyek
Karcığâr	Târif olmaz güzelliğın gözlerin...	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Yıllar var yanar gönlüm bir hâl elinden yanar	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Sofyan
Ferahnâk	Akılda mı yürekte mi duada mı dilekte mi	Hulûsi Çekiç	Şarkı	Düyek
Segâh	Aczi idrâk etmeyen benlik güder bulmaz felâh	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Müsemmen
Evc-Ârâ	Peşrev		Peşrev	

Ek 11 Mahmut Bilki Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FOM	USÛL
Sultânî-Yegâh	Rûhum sana âşık sana hayrandır efendim	Ali Ulvi Kurucu	İlâhi	Sofyan
Beyâtî-Arabân	Nar-ı aşkınla yandım hâlden agâh olmadın	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Curcu- na
Kürdîlî Hicazkâr	Her sabah üzerinde bir gonca güzelliği	Aydın Yakut	Şarkı	Düyek

Ek 12 Ekrem Güyer Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Hicâz	Ahû gibi bakar bakar kaçarsın	Meçhul	Şarkı	Düyek
Rast	Âşika tân etmek olmaz müptelâdır n'eylesin	Nefî	Şarkı	Müsemmen
Kürdîlî Hicazkâr	Aşkımın ümmîdi yok şâd et beni güldür	Meçhul	Şarkı	Müsemmen

	biraz			
Hicâzkâr	Aşkın alevden bir gömlek ki tendedir	Meçhul	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Ayrılmak ne kadar zor unutulmak çok acı	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Kürdîlî Hicazkâr	Bakıp kır saçlarıma âh ettim yana yana	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Bakışın bir su gibi gözlerinde aşk dolu	Meçhul	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Başını göğsüme koy gönlümdeki derdi dinle	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Bin mehtâp birleşmiş gibidir izinde	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Hüzzâm	Bir iç sızısı duymasam her hâtırasında	Meçhul	Şarkı	Aksak
Acem-Kürdî	Cânân bilirim sen beni nâlân edeceksin	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Mâhûr	Gidiyorsun güzelim git yine kalbimde yerin	Meçhul	Şarkı	Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Gururun oldu sebep bitmeyen bu hicrâna	Meçhul	Şarkı	Düyek
Hicâz	Hançer-i aşkınla ey yâr gönlüm üzre vurma hiç	Halil Soyuer	Şarkı	Curcuna
Hüzzâm	Hasretin çok eskidir bir an değil bir gün değil	Besim Bey	Şarkı	Müsemmen
Nihâvend	Hazâna döndü rûhum acılarımla doldu	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Hüzzâm	Her güzel dediğim şey solmuş bir gül gibi bak	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Kürdîlî Hicazkâr	Kaç yıl o kadın gönlüme sevdâ diye akmış	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı

Hüzzâm	Karardı söndü hep hayâl oldu neş'eler zevkler	Rifat Ayaydın	Şarkı	.
Kürdîlî Hicazkâr	Kumrallara kurban yaratılmış deli gönlüm	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Sûz-Nâk	Mahrûm-i emel kalmış iken sözlerinizden	Hâşim Nezîhi Okay	Şarkı	Curcuna
Hüzzâm	Mahzûn duruşun âşıka bin ömre bedeldir	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Segâh	Ol gözleri âhu ile sohbet ne güzel şey	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Hicâz	Öksüz kalbim hicrinle yandı yine bu gece	Meçhul	Şarkı	Aksak
Uşşak	Sâkıyâ mey sun ki bir gün lâlezâr elden gider	Sultan II.Mehmet (Avnî)	Şarkı	Müsemmen
Hüzzâm	Sensiz âlem bahtiyâr etmez beni	Meçhul	Şarkı	Müsemmen
Nihâvend	Unutturamaz seni hiç bir şey unutulsam da ben	Meçhul	Şarkı	Düyek
Uşşak	Vaz geçtim o sevdâdan o da bir dem idi geçti	Meçhul	Şarkı	Aksak
Şedd-i Arabân	Yenilik yok yeni yıl geldi de bahtımda benim	Meçhul	Şarkı	Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Yollarda kalan gözlere yaşlar doluyor gel	Süleyman Güyer	Şarkı	Sengin Semâî

Ek 13 Kutlu Payaslı Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Muhayyer Kürdî	Adım adım ümit verdiğim yollar	Mehmet Erbulan	Şarkı	Nim Sofyan
Acem-Kürdî	Ay geçer yıl geçer uzarsa ara	Mehmet Erbulan	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Bir gözyaşıyım ki yazık yâr onu	Mahmut Nedim Güntel	Şarkı	Curcuna

	silmez			
Nihâvend	Bu şarkı senindir dinle sevgili	Kutlu Payaşlı	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Dudaklarında arzu kolarında yalnız ben	Sevim Yücealp	Şarkı	Düyek
Tâhir	Gül budanmış dal dal olmuş	Öksüz Âşık (Dede)	Şarkı	Ağır Aksak
Hicâz	Gün olur belki diner gönlüme dolan bu sızı	İhsan Biçici	Şarkı	Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Seninle doluyum kopamıyorum	Kutlu Payaşlı	Şarkı	Sofyan
Muhayyer Kürdî	Sen Nisan'sın daha ben sarı Eylül	Bekir Mutlu	Şarkı	Semâî- Curcuna
Muhayyer Kürdî	Hayat ne güzel hayat ne hoştur	Kutlu Payaşlı	Fantezi	Aksak
Muhayyer Kürdî	Acılar senden vefâlı çıkta geleceğim deyip bekletmediler	Metin Vural	Şarkı	Nim Sofyan

Ek 14 Bekir Sıtkı Sezgin Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKAR	FORM	USÛL
Hisâr-Bûselik	Ah eylediğim serv-i hırâmânın içindir	Fuzûlî	Yürük Semai	Yürük Semâî
Hüseyinî	Bağ-ı dehrin hem hazânın hem bahârın görmüşüz	Nâbî	Şarkı	Müsem men
Hüseyinî Aşîran	Bana bir atf-ı nazar eyle ki ihsân göreyim	Reşat Özpîrinçi	Şarkı	Aksak
Sûz-Nâk	Bir günüm âsûde geçmez âh ü efgan etmeden	Şâir Eşref	Şarkı	Müsem men
Acem	Bir yüzü meh eyledi bak şem'ine pervâne beni	Reşat Özpîrinçi	Kârçe	Fahte
Evc-Ârâ	Biz ol âşıklarız kim dağımız merhem kabûl etmez	Ramî Mehmet Paşa	Şarkı	Aksak Semâî

Evc-Ârâ	Dil mi var kim anda yoktur dağ-ı sûzânın senin	Asım Efendi (Şeyhülislâm)	Beste	Devr-i Kebîr
Evc-Ârâ	Ey şûh aceb ki derd-i nihâmı bilir misin	Râsih Bey	Beste	Zincir
Sûz-i Dil	Ey şûh-i kerem-pîşe dil-i zâr senindir	Nedîm	Yürük Semai	Yürük Semâî
Evc-Ârâ	Eyâ dilber cemâlin şem'ine pervâneler lâzım	Ahmet Behçet Akgüneş	Ağır Semai	Aksak Semâî
Rast	Gitti başımdan hümânın sâyesi	Reşat Özpırinçci	Şarkı	Düyek
Sûz-i Dil	Gönül geçti hevâdan	Râşid	Ağır Semai	Aksak Semâî
Şevk-Efzâ	Hicrânımı söyler bana hasret dolu bir ney	Ali Ulvi Kurucu	Şarkı	Aksak
Hicâzkâr	Hicrânla sönen demleri yâd ettiren âhın	Ali Ulvi Kurucu	Şarkı	Aksak
Sûz-i Dil	İnce kirpiklerinin sînede bin yâresi var	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Ağır Aksak
Segâh	Kendi gönlümdür tehiyye eyleyen berbâdımı	Kıymet Hanım	Şarkı	Ağır Aksak
Şevk-Efzâ	Ne olmuş ansızın Cem meclisinde	Mûnis Fâik Ozansoy	Şarkı	Düyek
Nev-Eser	Nev-eser bir şarkı yazdım yâd edin dostlar beni	Ümit Gürelman	Şarkı	Ağır Aksak
Bûselik-Aşiran	Öyle bir âlemdeyim ki gam nedir kasvet nedir	Halûk Recâî	Şarkı	Devr-i Hindî
Şedd-i Arabân	Sevemem akşamı artık dudağın yok güzelim	Rüştü Şardağ	Şarkı	Aksak
Bestenigâr	Solgun yine ayrıldığın akşam gibi rengin	İbrâhim Şinâsi Göktürk	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Sonbaharın bizi daldırdığı rüyâ geçici	Mehmet Çınarlı	Şarkı	Aksak

Hüseyinî	Sular çağlar öter kuşlar şakır gülşende bülbüller	Ali Ulvi Kurucu	Şarkı	Curcuna
Sûz-i Dil	Tutuştı gam oduna şâd gördüğün gönlüm	Fuzûlî	Beste	Fahte
Evc-Ârâ	Yak sînemi âteşlere efgânıma bakma	Mehmet Kadir Geçeoğlu	Yürük Semai	Yürük Semâî
Gerdâniye	Arif olur derviş olan	Ahmet Yardım (Neyzen)	Îlâhi	Sofyan
Ferahnâk	Âşık-ı yezdân zıkr'eder dâim	Ali Ulvi Kurucu	Îlâhi	Nim Sofyan
Rast	Bu dervişlik yoluna sıdk ile gelen gelsin	Eşrefoğlu Rumi	Îlâhi	Nim Sofyan
Hicâz	Ben bu yolu bilmez idim	Yûnûs Emre	Îlâhi	Nim Sofyan
Sûz-Nâk	Bir dilde ki zâhir ola envâr-ı Muhammed	Osman Şems Nûreddin	Îlâhi	Aksak
Hicâz	Ben bilmez idim gizli ayân hep sen imişsin	Ahmet Dede (Köse)(Nev'î)	Durak	Durak Evferi
Yegah	Belâga'l ulâ bi kemâlihi	Meçhul	Şuğul	Sofyan
Uşşak	İster idim Allah'ı buldum ise ne oldu	Yûnûs Emre	Îlâhi	Sofyan
Hicâz	Ey gönül her ne dilersen sende iste sende bul	İbrâhim Hakkı(Erzurumlu)	Îlâhi	Devr-i Hindî
Beyâtî	Ey risâlet tahtının hurşîd ü mâh-ı enveri	Gazalî	Tevşih	Fahte
Rast	Elhamdü Lillâhi'ilezi sultânühü na'tü'l ezel	Abdülkâdir Geylâni	Şuğul	Düyek
Segâh	Essalât ü vesselâm ey hâdi-i râh-ı Hüdâ	Meçhul	Salât-ü Selâm	Sofyan
Segâh	Gaflet ile Hakk'ı buldum diyenler er yarın Hak dîvânında bell'olur	Yûnûs Emre	Îlâhi	Nim Sofyan
Hicâz	Hak'dan inen şerbeti içtik Elhamdülillah	Yûnûs Emre	Îlâhi	Sofyan- Aksak

Hüzzâm	Hak eğer yardım murad eylerse biz âcizlere...	Nûri Baş	Îlâhi	Düyek
Hicâz	Hûdâ Rabbim Nebîm hakka Muhammed'dir Resûlullah	İbrâhim Hakkı(Erzurumlu)	Îlâhi	Düyek
Hicâz	İsm-i sübhan virdin mi var	Yûnûs Emre	Îlâhi	Sofyan
Hicâz	Kâinâta ibtida vahdet şuûru eyledi senden sūdûr	Bekir Sıtkı Sezgin	Îlâhi	Düyek
Hicâz	Mevlâ'm sana ersem diye aşka düşen pervâneyim	Ali Ulvi Kurucu	Îlâhi	Nim Sofyan
Beyâtî	Şol demde ki can çeşmime sultan göründü	Abdullah Efendi(Zâkirzâde)	Durak	Durak Evferi
Uşşak	Vâsıl olmaz kimse Hakk'a cümleden dūr olmadan	Şemseddîn Sivâsî	Tevşih	Düyek
Hüzzâm	Yönelelim Allah'a Veysel Karâni gibi	Ahmet Arıtürk	Îlâhi	Nim Sofyan
Segâh	Yâ Îlâhi ism-i Azâm hakkı çün...	Meçhul	Tevşih	Devr-i Hindî
Hicâz	Susuzluktan kavrulmadan suyun kadri bilinir mi	Vedîa Dereoğlu	Îlâhi	Sofyan

Ek 15 Rüştü Şardağ Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Nihâvend	Ağlasam sesimi duyar mısınız mısırâlarımda	Orhan Veli Kanık	Şarkı	Nim Sofyan-Semâî
Hicâz	Al kalbimi eline düşür aşkın seline	Rüştü Şardağ	Şarkı	Nim Sofyan
Hicâz	Apansız uyanırsan gecenin bir yerinde	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek
Rast	Bahçende safâ hükmediyorken solayım	Rüştü Şardağ	Şarkı	Curcuna

Mâhûr	Ben isterim ey sevgili senden seni (TENDEN TENİ)	Osman Feyzoğlu	Şarkı	Yürük Semâî
Sûz-Nâk	Bilmem ki a sevdiğim sen mi gurup mu güzel	Ümit Utku	Şarkı	Sofyan
Beyâtî	Bir derde bin eklenir akşam saatlerinde	Rüştü Şardağ	Şarkı	Semâî
Rast	Bir siyah çevredir gözlerin hâresi	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Uşşak	Bir şifa sunmada zehrin kanayan her gününe	Rüştü Şardağ	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Bitsin artık şu feryâdım	Meçhul	Şarkı	Semâî
Rast	Bu kadar yürekte çağırma beni	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Nim Sofyan
Muhayyer	Bu yaz Bebek'de gördüm bir yüzü ay güzel	Rüştü Şardağ	Şarkı	Curcuna
Bestenigâr	Dilde neş'at var efendim çekerim cevrine hasret	Rüştü Şardağ	Şarkı	Devr-i Hindî
Rast	Dostum âlem senin çün ger olup düşman bana	Fuzûlî	Şarkı	Aksak Semâî
Uşşak	Dünyâmı unuttur bana âlâmı haram et	Meçhul	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Gönlümde yaşayan sen	Ümit Utku	Fantezi	Nim Sofyan
Segâh	Göster vefânı yârine mu'tad hilâfına	Rüştü Şardağ	Şarkı	Düyek
Beyâtî	Güzellik damla damla birikmiş de sen olmuş	Osman Feyzoğlu	Şarkı	Düyek
Rast	Hasretinden dil-hûnum ben	Rüştü Şardağ	Şarkı	Curcuna
Rast	İntizârın bana bildirmedi bir dem rahatı	Rüştü Şardağ	Şarkı	Yürük Semâî-Düy.
Hüseynî	Kahrolma bu gamhânedede	Rüştü Şardağ	Şarkı	Düyek
Rast	Kuşdili'nde bir gece ay denize inince...	Mustafa Sevilen	Şarkı	Düyek

Hicâzkâr	Nedir bu dünyânın hâli gölgeli bir dal kalmamış	Fuat Edip Baksı	Şarkı	Semâî
Muhayyer	O yeşil gizli bakış lâhzada çıldırttı beni	Rüştü Şardağ	Şarkı	Aksak
Segâh	Sana nasıl susamışım anlatamam hasretimi	Rüştü Şardağ	Şarkı	Semâî
Rast	Senden kesmedim henüz ümîdimi büsbütün	Fuat Edip Baksı	Şarkı	Müsemmen
Hicâz	Sevdi gönlüm daha ilk gün o hayâl esmerini	Fuat Edip Baksı	Şarkı	Aksak
Hicâz	Sevgiden neş'eden düşmüşüz ayrı	Şahap Gürsel	Şarkı	Semâî
Beyâtî	Sonbaharın bizi daldırdığı rüyâ geçici	Mehmet Çınarlı	Şarkı	Aksak
Muhayyer	Şimdi dönüp baksan da geçti o günler	Rüştü Şardağ	Şarkı	Düyek
Rast	Tahrirli elâ gölgeli bal gözlere yandım	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Hüzzâm	Uzun yıllar ötesinden hatırını sorayım mı	Fuat Edip Baksı	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Üç başka yeşil çağlardan almış özünü	Meçhul	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Yeşil pencereden bir gül at bana (SERENAT)	Ahmet Muhip Dranas	Fantezi	Düyek
Uşşak	Yıllar seni soldursa da gönlümde yerin var	Rüştü Şardağ	Şarkı	Yürük Semâî
Nihâvend	Seninle geçen zaman ne âlemde ne âlem	Rüştü Şardağ	Şarkı	Semâî
Muhayyer	Kordonboyu'nu başıma yıktı gitti İzmir'li kız	Uğur Gür	Şarkı	Sofyan
Rast	Islak daha ıslak öp beni	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Nim Sofyan
Hicâz	Bir düş mü yalan mıydı	Rüştü Şardağ	Şarkı	Yürük Semâî
Hicâz	Bırak cefânı işveni göster	Meçhul	Şarkı	Düyek

Ek 16Necdet Tokatlıoğlu Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Muhayyer Kürdî	Artık yeşerecek bir dalım yok	Türkân Ateş	Şarkı	Sofyan
Acem-Kürdî	Âşıkım ben gül yüzüne (SEVİYORUM ÖZLÜYORUM)	Necdet Tokatlıoğlu	Şarkı	Semâî
Hüzzâm	Aşkın beni yakıyor niye hâlâ kaçyorsun	Meçhul	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Aşkını çektim gözyaşı döktüm	Meçhul	Şarkı	Düyek
Hicâzkâr	Aşkın ile sevgilim yine doldum bu akşam	Mehmet Erbulan	Şarkı	Nim Sofyan
Nihâvend	Başım dedi dinlen	Celâl Sâhir Erozan	Şarkı	Sofyan
Hicâz	Benim ilk hevesim sensin güzelim	Necdet Tokatlıoğlu	Şarkı	Curcuna
Kürdîlî Hicazkâr	Bir bak beni sen ne kadar severdin	Necdet Tokatlıoğlu	Şarkı	Aksak
Hicâzkâr	Bir gün bana dönsen o uzak yolculuğundan	Mahmut Nedim Güntel	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Biz de toz pembe görürdük dünyâyı onsekiz yaşımızda	Mehmet Karaca	Şarkı	Düyek
Karcığar	Böyle çatık kaşlı taşlı söz ile geleceksen bana gelme	Mehmet Erbulan	Şarkı	Nim Sofyan
Hicâz	Böyle kaç yıl geçecek göz yaşlı gönül kırık	Mehmet Erbulan	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Bu aşka hiç kimse engel olamaz	Ahmet Selçuk İlkan	Şarkı	Nim Sofyan
Kürdîlî Hicazkâr	Bu ateşi sen yaktın içime gel de sen söndür	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Düyek
Kürdîlî	Bu hasret bitecek	Ahmet Selçuk İlkan	Şarkı	Düyek

Hicazkâr	sevgilim bir gün			
Hicâz	Bu ne acı bu ne keder sus kalbim sus artık yeter	Mehmet Karaca	Şarkı	Sofyan
Hicâzkâr	Çevir başımı bir bak unuttuğun mâziye	Semine Taykurtay	Şarkı	Düyek
Mâhûr	Çık balkona sen her gece imdâdına koş gel	Mahmut Nedim Güntel	Şarkı	Sengin Semâî
Uşşak	Çözülmez gönlümün bu kördüğümü	Meçhul	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Dün bir dosttan uzun bir mektup aldım	Rızâ Polat Akkoyunlu	Şarkı	Sofyan
Uşşak	Dünyâda biricik sevdiğim sensin	Orhan Seyfi Orhon	Şarkı	Nim Sofyan
Acem-Kürdî	Gece sessiz mehtab hazin rüzgâr susuvermiş	Ertuğrul Özbayrak	Şarkı	Sofyan
Muhayyer	Sırma saçlı nazlı yârim(GEL BİRİCİK SEVDİCEĞİM)	Necdet Tokatlıoğlu	Şarkı	Nim Sofyan
Rast	Geldiğim yolları bilsen ne uzak	Güzide Taranoğlu	Şarkı	Semâî
Rast	Gitmesin gözlerinden pırıl pırıl arzular (DUA)	İlkan San	Şarkı	Sofyan
Hüzzâm	Gittiğin yolları yakın sanarak	Tevfik Baykara	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Gönlümde özleminle yolunu bekliyorum	Şâdi Kurtuluş	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Gördüm o yeşil gözleri bir lâhzada yandım	Hüseyin Rifat Işıl	Şarkı	Curcuna
Uşşak	Günlerdir haber yok dosttan cânândan	Fikret Kavafoğlu	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Günüm kara gecem zindan (SENSİZ ANKARA)	Mehmet Erbulan	Şarkı	Semâî

Nihâvend	Hani sen hayâlleri hakikat yapacaktın	Bilge Sözerman	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Hayâllerim sana koşar inan benim canım sensin	Hâlit Çelikoğlu	Şarkı	Düyek
Segâh	Hayat benzer bir sele üzme canın boş yere	Necdet Tokatlıoğlu	Şarkı	Semâî
Muhayyer Kürdî	Hiç tükenmeyecek sandığımız aşkımız bitecek miydi	Necdet Tokatlıoğlu	Şarkı	Düyek
Hüseyinî	Kaç yıl oldu ayrılalı yuvadan	Necdet Tokatlıoğlu	Şarkı	Nim Sofyan
Hicâz	Kader böyle istiyor çâre yok biliyorum	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Yürük Semâî
Hicâzkâr	Koş gel artık kollarıma	Necdet Tokatlıoğlu	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Mâzide kalsa da bütün hâtra (ÖZLEM)	Öz bir Gün	Fantezi	Semâî
Nihâvend	Mutluluk taşıyan bir resim gibi	Ahmet Selçuk İlkan	Şarkı	Düyek
Uşşak	Sevgilim bir tânem gel artık bana (NAZLANMA)	Meçhul	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Ne hoş bir gece şâir	Cevdet Aslangül	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Ne ummuştum neler oldu	Çetin Akçan	Şarkı	Düyek
Rast	Nereden gördüm seni yandı yüreğim kadın	Necdet Tokatlıoğlu	Şarkı	Aksak
Rast	Sakın unuttum deme unutmuyor gözlerin	Rüştü Şardağ	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Sen gül dalında gonca ben dağ yolunda yonca	Orhan Seyfi Orhon	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Senelerce boş yere ümitler beslemişim	A.Akinalp	Şarkı	Düyek
Segâh	Son resmin var elimde bir parça solmuş gibi	Fâruk Oray	Şarkı	Sofyan

Uşşak	Söz verip de zâlim aldattın beni	Necdet Tokatlıoğlu	Şarkı	Nim Sofyan
Muhayyer Kürdî	Söz verirsin severek bekletirsin üzerek	Necdet Tokatlıoğlu	Şarkı	Düyek
Hicâz	Yağsın yağmur çisil çisil	Mehmet Erbulan	Şarkı	Aksak
Muhayyer Kürdî	Yalancı dünyâ yalancı dünyâ seni n'eylemeli	Necdet Tokatlıoğlu	Şarkı	Düyek
Hicâz	Yalancının birine kapıldı kandı gönül	Necdet Tokatlıoğlu	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Yıllardır beklerim gelmedin hâlâ	Necdet Tokatlıoğlu	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Yılları durduracak güneşi doğduracak	Hâlîit Çelikoğlu	Şarkı	Düyek
Sabâ	Yine hicran ile gün bitti güneş battı gönül	Mahmut Nedim Güntel	Şarkı	Aksak
Bûselik	Yüzünde bir çizgi saçında bir ak görünce	Fâruk Nâfiz Çamlıbel	Şarkı	Düyek
Hicâz	Gözünde yaşlarla gördüğüm zaman dayanmaz yüreğim sus ağlama sus	Ömer Umutlu	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Ben senin kapında kula dönmezdim	Mehmet Erbulan	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Hani ellerimi tuttu ya bir gün	Neclâ Ünal	Şarkı	Düyek- Sofyan
Muhayyer Kürdî	Gözümde yağmursun içimde ateş	Necdet Tokatlıoğlu	Şarkı	Düyek
Hüseynî	Bahar gelsin çiçek açsın sevenler hep kucaklaşsın	Oktay Zerrin	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Çiçekler açıyor bahar göründü şimdi sevmek zamanıdır gülümse	Ertan Yurdakul	Şarkı	Düyek
Hicâzkâr	Yıllar var seninle görüşmeyeli bir dilim ekmeği	Ertuğrul Akbaş	Şarkı	Düyek

	bölüşmeyeli			
Acem-Kürdî	Ne sen beni gördün ne de ben seni	Ali Tekintüre	Şarkı	Düyek- N.Sofyan
Ferahnâk	Bakışların başka tutumun başka	Hasan Karaağaç	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Senin yollarına umut bağladım	Hakkı Yalçın	Şarkı	Düyek
Kürdi	Sakın dönme istemem bütün ümitler söndü	Cemâl Bora	Şarkı	Düyek
Acem-Kürdî	Yine gece yarısı her taraf ıssız	Mehmet Erbulan	Şarkı	Düyek
Hüseyinî	Merhaba güzelim nerelerdeydin	Kemal Yakar	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Uykusuz gecelerinde beni ara	Atalay Akçaylı	Şarkı	Düyek

Ek 17 Arif Sami Toker Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Hüzzâm	Ağla çeşmim eski lezzet kalmamış peymânede	Câhit Öney	Şarkı	Müsemmen
Acem-Kürdî	Artık gelecek sanma sakın geçti o günler	Arif Sâmi Toker	Şarkı	Düyek- Aksak
Nihâvend	Aşkımın ilkbaharı ilk heyecânım benim	Fuat Edip Baksı	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Aşkın bir yalanmış şimdi anladım	Tercan Turan	Şarkı	Düyek
Zâvil	Aşkın ile bir mâkâma erdim ki bu dem	Meçhul	Şarkı	Düyek
Segâh	Aşk ne büyük emeldir	Meçhul	Şarkı	Nim Sofyan
Rast	Aynaya yaklaşım görmek istedim (AYNA ESKİ AYNA)	Ziyâ Polat	Şarkı	Aksak- Y.Sem.
Nihâvend	Ayrılık büküverdi boynumu	Hüceste Aksavırın	Şarkı	Düyek

Acem-Kürdî	Bahâr-ı hüsünde mehtâbı gördüm dün gece	Şevket Bey (Üdî)	Şarkı	Curcuna
Mâhûr	Ben derdime hiç çâre bulmam sâkî	Muhyiddin Râif Yengin	Şarkı	Aksak
Acem Aşîrân	Beni terk etti sultânım	Sultan III.Ahmet	Şarkı	Düyek
Acem Aşîrân	Bırakma böyle mahzûn hayâlinle başbaşa	Ahmet Nedim Hergül	Şarkı	Semâî
Segâh	Bir garip âlemdeyim dostlar yıkılmış hânemiz	Meçhul	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Bir hâtıranın yâdı yine geldi hayâle	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Nihâvend	Bir kara gözlüye ay balam tutulup yanmışam	Meçhul	Şarkı	Semâî
Hicâz	Bir kerre sevdim diye	Meçhul	Şarkı	Düyek
Karcığar	Bir yanardağ gibidir sana hasret bu gönül	Hakkı Günal	Şarkı	Düyek
Acem-Kürdî	Bir sevdâ geldi başıma felek su kattı aşıma	Arif Sâmi Toker	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Bu akan yaşları dindir güleyim fecre kadar	Şahap Ataseven	Şarkı	Aksak
Mâhûr	Çek küreği güzelim uzanalım Göksu'ya	Meçhul	Şarkı	Nim Sofyan
Hicâz	Çıksam şu dağların yücelerine	Orhan Şâik Gökyay	Şarkı	Düyek
Uşşak	Dalında solarken akşamın gülü	Meçhul	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Erişti nev-bahar eyyâmı açıldı gül-i gülşen	Nedîm	Şarkı	Semâî
Hüzzâm	Esmer yüzün bu sabah akşamlarından güzel	Meçhul	Şarkı	.
Muhayyer Kürdî	Ey sevgili hasretim sana	Arif Sâmi Toker	Şarkı	Düyek
Acem Aşîrân	Gam çekme güzel n'olsa bahârın sonu yazdır	Fâruk Nâfiz Çamlıbel	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Geldi yine güzelim yaz	Arif Sâmi	Şarkı	Nim

	(İSTANBUL'A HASRET)	Toker		Sofyan
Hicâz	Gel sevgilim son ümit yalnız sendedir artık	Fuat Edip Baksı	Şarkı	Düyek
Acem-Kürdî	Gönül her gördüğün dildâre birden müptelâsın	Hüseyin Rifat Işıl	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Gözlerim yaşı revan oldu sen gideli	Meçhul	Şarkı	Aksak Semâî
Hicâzkâr	Harâb oldu cismim temelden harâb	Meçhul	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Hazan oldu kalbimde sarardı geçti bahar	Arif Sâmi Toker	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	İçince şarabı ezelde gönül takıldı kaldı bir güzelde gönül	Ziyâ Yazgan	Şarkı	Curcuna-Semâî
Hicâz	İpek saçlarınla güzel başını yasla sevgilim	Arif Sâmi Toker	Şarkı	Düyek
Karcığâr	Kalbime yuva yaptın sonra da yıktın	Yaşar Gürsoy	Şarkı	Aksak
Uşşak	Kanadım yok uçamam	Arif Sâmi Toker	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Koşa koşa gel yanıma	Meçhul	Türkü	Düyek
Hüzzâm	Parlayan gözlerimde hasret özlemi	Ahmet Acarer	Şarkı	Semâî-Curcuna
Karcığâr	Pervâne olsam dönsen bağında	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı
Karcığâr	Seni gönülden sevdim beni mahzun bırakma	Ziyâ Polat	Şarkı	Düyek-Curcuna
Sultânî-Yegâh	Sevildim sanma coşup aldanma	Fahrettin Zeki Önal	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Sular gibi akıyor güzelliğin içime Ada'lar	Arif Sâmi Toker	Şarkı	Düyek
Acem-Kürdî	Şimdi anladım neden bana küstüğünü	Arif Sâmi Toker	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Tâli'in elinde oyuncak oldum	Meçhul	Şarkı	Düyek
Gerdâniye	Tepeden nasıl iniyor bakın	Ömer Nâci Efendi(Muâllim)	Şarkı	Aksak

Acem-Kürdî	Unutmak istesem o hâtrayı	Arif Sâmi Toker	Şarkı	Düyek
Şedd-i Arabân	Ümitsiz gidiyorum kaderimin yolunda	Ahmet Nedim Hergül	Şarkı	Semâî
Hüseynî	Yaz geldi çiçeklerle yüzü güldü zemînin	İsmail Fennî Ertuğrul	Şarkı	Semâî
Muhayyer	Yenilendi derdim neden bilemem	Arif Sâmi Toker	Şarkı	Nim Sofyan
Nihâvend	Yüzün penbe güllerden sesin bülbülden güzel	Fuat Edip Baksı	Şarkı	Düyek
Acem-Kürdî	Geceler hiç bitmiyor artık sabah olmuyor	Uğur Gür	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Haydi gönül gidelim yolcu yolunda gerek	Uğur Gür	Şarkı	Nim Sofyan
Nihâvend	İssız gecelerimde yalnız bıraktın beni	Uğur Gür	Şarkı	Düyek- Semâî
Nihâvend	Mâzideki günleri anmak isterdim	Uğur Gür	Şarkı	Semâî
Segâh	Eski günleri an güller takarak	Uğur Gür	Şarkı	Nim Sofyan
Hüzzâm	Çiçek açmaz dallardayım	Zafer Kemâl Erken	Şarkı	Sofyan
Hicâz	Sevgiler sende kalsın kalbindeki iz benim	Uğur Gür	Şarkı	Düyek
Mâhûr	Benliğimde yaşayan hem rüyâm hem hülyâmsın	Zafer Kemâl Erken	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Nedir bu kalpteki tükenmez hüznün	Zafer Kemâl Erken	Şarkı	Semâî
Acem Aşîrân	Ağaç bütün meyve bütün ışık bütün	Bedri Rahmi Eyüboğlu	Şarkı	Semâî
Acem Aşîrân	Şol cennetin ırmakları akar Allah deyu deyu	Yûnûs Emre- Yahyâ K.Beyatlı	Fantezi	Türk Aksağı- Düyek
Acem-Kürdî	Ağlasam faydası yok	Sevim Toker	Şarkı	Düyek
Acem-Kürdî	Gerçi ben şimdi boğazdan uzağım	Hikmet Şinâsi Önol	Şarkı	Düyek
Acem-Kürdî	Zaman bir su gibi akıp gidiyor	Sevim Toker	Şarkı	Düyek

Beyâtî	Aklımdan geçenleri bir bilebilsem	Mustafa İlbeyi	Şarkı	Düyek
Beyâtî	Dayanacak dermanım tükendi bitti	Mustafa İlbeyi	Şarkı	Düyek-Curcuna
Hüzzâm	Tıfl-ı nâzenînim unutmam seni	Mehmet Akif Paşa	Şarkı	Semâî
Karcığar	Dostlar kime dâd edeyim felekten	Geda Ahmet	Şarkı	Düyek
Karcığar	Kışın engin bir sudur yazın altın buğudur	Arif Hikmet Sarıcalıoğlu	Şarkı	Aksak
Muhayyer	Mor dağların çiçekleri bir başka	Mustafa İlbeyi	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Hasretin dağlar gibi büyüyorken içimde	Sevim Toker	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Sana vedâ ederken beni öpüp sevmiştin	Sâlih Musaoğlu	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Uzaklarda durma sen sokul yanıma	Mustafa İlbeyi	Şarkı	Semâî
Rast	Çekmeyen bar-i gamın döne döne gerdûnun	Âşık Paşa	Şarkı	Düyek-Curcuna
Sabâ	Bâd-ı sabâya sorsunlar cânân illeri nerededir	Yûnûs Emre	Şarkı	Sofyan
Segâh	Hep rüyâ gibi geçti yıllar	Uğur Gür	Şarkı	Semâî
Segâh	Son gül dağıldı son kuş uçup gitti	Necmettin Halil Onan	Fantezi	Sofyan-Semâî
Şehnâz	Bir katre içen çeşme-i pür-hûn-i fenâdan	Ziyâ Paşa (Vezir)	Şarkı	Sengin Semâî
Uşşak	Bu şehir-i Sitanbul'ki bî misl ü bahâdır	Nedîm	Şarkı	Sofyan
Uşşak	Ey sâkî câmında nedir bu esrar söyletir efsâne-efsâne beni	Dertli	Şarkı	Düyek-Semâî
Rast	Şu meçhûl âleme bir durak kaldı	Sevim Toker	Şarkı	Düyek
Hicâz	Yol uzun göründü önümde gurbet	Cengiz Kentli	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Kahkaha atsam bile hep hüznün	Uğur Gür	Şarkı	Düyek
Segâh	Her şeydi benim için bir candı bir nefesti	Uğur Gür	Şarkı	Düyek

Mâhûr	Gözümde kulağımda dudağımda canımda...	Alev Avcı	Şarkı	Semâî
Hüzzâm	Şu gönlüme kurmuşsun bin bir sevgi	Davut Atillâ Ergin	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Yalnız hissediyorum kendimi	Şâhin Çavuldak	Şarkı	Düyek
Karcığâr	Bir tanbur nağmesi inler rûhuma seslenir	Şâhin Çavuldak	Şarkı	Düyek
Karcığâr	Ormancı ormancı ne mutlu sana ormancı	Şâhin Çavuldak	Çocuk Şarkısı	Aksak (Yürük)
Hüseyinî	Nedir bu handeler bu işveler bu nâz ü istiğna	Nâhit Hilmi Özeren	Yürük Semai	Yürük Semâî
Acem-Kürdî	Saçlarıma düşse de kar içimde bir heyecan var	Uğur Gür	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Duydum beni unutmuş yeni aşk arıyormuş	Uğur Gür	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Olmadık dertler açıp şimdi el gibi bakan	Uğur Gür	Şarkı	Nim Sofyan- Semâî
Nihâvend	Ayrılık özlemini bilmez gönüller	Kaya Konakkuran	Şarkı	Nim Sofyan
Nihâvend	Ölmeyen yücelen sevgiler var içimde	Şâzi Dönmez	Şarkı	Düyek
Bûselik	Sevgim bitti mi sandın çıkmadın ki hülyâmdan	Uğur Gür	Şarkı	Düyek
Ferahnâk	Gül sevdiceğim gül yüzünün gülleri açsın	Hüseyin Rifat Işıl	Şarkı	Sengin Semâî
Beyâtî	Saz Semâîsi		Saz Semâîsi	
Hicâzkâr	Sirto		Sirto	
Hüseyinî	Saz Semâîsi		Saz Semâîsi	
Nihâvend	Longa		Longa	

Ek 18Sabri Akçagül Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Mâhûr	Seni nasıl getirsem dile (CANIM TÜRKİYE'M)	Yusuf Ziyâ Ulusoy	Şarkı	Nim Sofyan
Ferahnâk	Kordonboyu'nda seyre daldık oynak denizi	M.Sabri Akçagül	Şarkı	Aksak
Yegah	Edeyim ben sana tanburla refâkat güzelim	Câhit Öney	Şarkı	Aksak- Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Şu kalbime giriverdin beni âşık ediverdin	Sâmi Derintuna	Şarkı	Aksak
Muhayyer Kürdî	Susamışım dudağının tuzuna	Yalçın Benlican	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Yıllardır köşemde yalnız yaşarım	Mukadder Özakman	Şarkı	Aksak
Rast	Yağmurlarda yıkanan yeşil yaprağım benim	Ülkü Armağan	Şarkı	Düyek
Segâh	Âşığın bakışına güneşin yakışına kaderin akışına dur diyebilir misin	Alâeddin Şensoy	Şarkı	Semâî- Curcuna
Hüseyinî	Bir yâr sevdim etekleri yeldirme	Bekir Sıtkı Erdoğan	Şarkı	Curcuna
Ferah-Fezâ	Sevdâlar döndürüyor hayat denen bu çarkı	Yüksel Satoğlu Gemalmaz	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Kirpiklerin yaşlı bu akşam neden	Mukadder Özakman	Şarkı	Semâî
Hicâz	Bana benden yakınsın kendine yabancısın	Mukadder Özakman	Şarkı	Aksak
Nihâvend	İstanbul köprüsü asma şimdi kızlar giyemez basma	Mukadder Özakman	Şarkı	Düyek
Muhayyer	Ah bir güzele mi takıldı gönlüm	M.Sabri Akçagül	Şarkı	Aksak

Ek 19Lemi Atlı Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Hicâz	Acırım âşık olup da yanana	Meçhul	Şarkı	Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Açmam açamam söyleyemem çünkü derinde	Ahmet Refik Altınay	Şarkı	Semâî
Uşşak	Akşam güneşi pembeliği yüzünde vardı	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Kürdîlî Hicazkâr	Aldatma ki aldanmış olursun emelinde	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Şedd-i Arabân	Amâde iken bâde ile dopdolu bir câm	Râif Bey(Hâfız)	Şarkı	Sengin Semâî
Mâhûr	Aman sâkî lûtfuna âmâdeyim	Meçhul	Şarkı	Müsem men
Hüseyinî	Anadolu sen güzelsin çiçeksin	Meçhul	Şarkı	Aksak
Sultânî-Yegâh	Andıkça geçen günleri hasretle derinden	Meçhul	Şarkı	Sofyan
Muhayyer	Aylar gibi doğdun da bu gönlümde Muallâ	Lem'î Atlı	Şarkı	Aksak
Beyâtî-Arabân	Bekasız hüsnün güvenme ânına	Mehmet Hafîd Bey	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Benden ey ma'sûkam enzârın girîzan olmasın	Fâik Ali Ozansoy	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Bin gül çıkarırdım sana kalbimdeki külden	Yaşar Nâbi Nayır	Şarkı	Sengin Semâî
Uşşak	Bir çift göz olup gönlüme bir hamlede aktın	Hamid Refik Bey	Şarkı	Sengin Semâî
Karcığâr	Bir gonca gülün revnâkı parlar deheninde	Mehmet Neş'et Bey	Şarkı	Sengin Semâî
Karcığâr	Bir gölge ol beni peşinden koştur	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Uşşak	Bir handene meftûn olan âşıkları kandır	Hüseyin Rifat Işıl	Şarkı	Yürük Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Bir kendi gibi zâlimi sevmiş yanıyormuş	Yaşar Şâdi Bey	Şarkı	Sengin Semâî

Uşşak	Bu imtidâd-ı cevre-ki bahtın şitâbı var	Nedîm	Şarkı	Düyek
Rast	Bu zevk u safâ sahn-ı çemenzâre de kalmaz	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Karcığâr	Çeşmânı o mehveşin elâdır	Abdülbâki Baykara (Şeyh)	Şarkı	Semâî
Dilkeş- Hâverân	Demedim hicrânımı ellere yarar diye	H.Derviş	Şarkı	Curcuna
Ferah-Fezâ	Dinlendi başım dün gece bir parça dizinde	Necdet Rüştü Efe	Şarkı	Yürük Semâî
Hüseynî	Dinlenir kalb-i zâr ü mecrûhum	Meçhul	Şarkı	Aksak
Şevk-Efzâ	Dün kakhahalar yükseliyorken evinizden	Yahyâ Kemâl Beyatlı	Şarkı	Yürük Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Esîrindir benim gönlüm	Müftüoğlu Ahmed Hikmet	Şarkı	Müsem men
Kürdîlî Hicazkâr	Ey şûh-i ser-tâb ey dürr-i nâ-yâb	Mahmut Celâleddin Paşa	Şarkı	Semâî
Muhayyer	Gezdim yürüdüm dün gece hicrânımı yendim	Semih Mümtaz	Şarkı	Sengin Semâî
Hicâz	Gonce-i nâzende hâli gülşen-i ikbâl iken	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Sultânî-Yegâh	Gönlüm sevdi şimdi bir yâr	Lem'î Atlı	Şarkı	Türk Aksağı
Hüseynî	Göster güzelim hücre-i ezvâk-ı visâli	Hüseyin Avni Bey(Yenişehir'li)	Şarkı	Sengin Semâî
Uşşak	Gösterirken rûy-i zerdim derd-i mâfibâlimi	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Gözlerim gözlerine hayrandır	Meçhul	Şarkı	Aksak
Muhayyer	Gözlerim gözlerini seyre dalsın	Meçhul	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Gül gibi dolaşırsın herkesin ellerinde	Meçhul	Şarkı	.
Uşşak	Günler geçiyor gönlümün ezvâkı tükeni	Kâzım Ömer Bey	Şarkı	Aksak
Uşşak	Hâlâ yanıyor leblerinin âteşi lebde	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı

Hicâz	Hastayım yalnızım seni yanımda sanıp da	Rızâ Tevfik Bölükbaşı	Şarkı	Semâî
Ferah-Fezâ	Her güzel nağmeyle sevgini andım	Meçhul	Şarkı	Semâî
Tâhir-Bûselik	Her subh u mesâ inlese sînemde Kemânîm	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Karcığar	Hüsnüne etvâr-ı nâzın şan senin	Reşid Mümtaz Paşa	Şarkı	Ağır Aksak
Karcığar	İhtirazla arz-ı hâl eyler gönül	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Rast	İncindi (Gücendi) biraz sözlerime münfail oldu	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı
Şedd-i Arabân	İydini tebrik için ey gül-izâr	Avram Naum	Şarkı	Ağır Aksak
Segâh	Kalbimin görmek dilersen bir dem-i mes'udunu	Fâik Bey	Şarkı	Müsem men
Gerdâniye- Bûselik	Karşıyaka safâsı kaldı artık seneye	Meçhul	Şarkı	Aksak
Evc	Lerzân ediyor rûhumu çeşmindeki efsûn	Hânende Zâhide Hanım	Şarkı	Sengin Semâî
Hüzzâm	Leyl olur ki hüzn içinde her nefes bir âh olur	Hamid Refik Bey	Şarkı	Müsem men
Hicâz	Mâzideki hülyâmı bütün öldüreceksin	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Isfahân	Nâr-ı aşkınla kül oldu beden ey lebleri mül	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Nazlandı bülbül güller sarardı	Meçhul	Şarkı	Semâî
Acem Aşîrân	Neden bir çift gözün derdiyle çeşmim giryebâr oldu	Bedri Ziyâ Aktuna	Şarkı	Müsem men
Nihâvend	Nedir a sevdiğim söyle bu hâlin	Lem'î Atlı	Şarkı	Semâî
Uşşak	Neler çektim neler cânân elinden	Meçhul	Şarkı	Müsem men
Hicâz	Neş'em emelim rûh-i hazînim zedelendi	Mehmet Hafîd Bey	Şarkı	Sengin Semâî

Hicâz	Nev-bahar-ı vuslatın bassın deyû ilk ayına	Yahyâ Kemâl Beyatlı	Şarkı	Müsem men
Hüseyinî	O güzel gözlerle bakmasını bil	Emîr	Şarkı	Aksak
Hicâzkâr	Penbelikle imtizac etmiş tenin	Mahmut Celâleddin Paşa	Şarkı	Ağır Aksak
Uşşak	Rûhumda buldum vecd-i visâli	Nigâr Hanım (Kemânî)	Şarkı	Türk Aksağı
Acem-Kürdî	Rüyâ mı gördüm kalbim mi vurdu	Nigâr Gâlib Ulusoy	Şarkı	Semâî
Rast	Sâzın gibi sînem dahi bir nağme-zen'indir	Tevfik Sâmih Bey (Lâmî)	Şarkı	Sofyan
Uşşak	Seni arzu(eder bu/ediyor) dîdelerim	Hüseyin Avni Bey(Yenişehir'li)	Şarkı	Aksak
Hicâz	Severim her güzeli senden eserdir diyerek	Bedri Ziyâ Aktuna	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Sîne-i sûzânıma âhım yeter	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Uşşak	Siyah ebrûlerin durûben çatma	Kul Mehmet	Şarkı	Aksak
Hicâzkâr	Son aşkımı canlandıran en tatlı emelsin	Avram Naum	Şarkı	Sengin Semâî
Hicâz	Sorulmasın bana ye'sim garik-i hicrânım	Semih Mümtaz	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Söyle bir kerre daha başın için ey gonce-leb	Ahmet Râsim Bey	Şarkı	Ağır Aksak
Hicâz	Söyle ey tâli' ne lûtfu var bana cevr etmenin	Nevres Bey (Ûdî)	Şarkı	Devr-i Hindî
Hüseyinî	Şakrak sesinin yaktığı âvâre gönüller	Mustafa Nâfiz Irmak	Şarkı	Sengin Semâî
Şevk-Efzâ	Şikâyet etme cânânım bu hicrâna sebep sensin	Meçhul	Şarkı	Aksak
Sûz-i Dil	Târ-ı kalbim inliyor mızrabı vurdukça nigâr	Ethem Bey (Taşlızâde)	Şarkı	Semâî
Uşşak	Ümîdim söndü (öldü) artık sevmeyen bir kalp için yandım	Mustafa Nâfiz Irmak	Şarkı	Aksak
Uşşak	Var mıdır takrîre hâcet derd-i mâfibâlimi	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak

Nişâbûrek	Varsın gönül aşkınla harab olsun efendim	Vecdi Bingöl	şarkı	Türk Aksağı
Uşşak	Yaşamıştım ne güzel bezminde cemâlinle senin	Meçhul	şarkı	Aksak
Nikrîz	Yavru gül yanağını aşkın ateşi sandım	Meçhul	şarkı	Sofyan
Karcığar	Yeter hicrân-ı nâzın gül-dudaktan müjdeler gelsin	şükrü şenozan	şarkı	Müsem men
Sûz-Nâk	Yeter hicranlı sözler geçtim ümmîd-i visâlınden	Meçhul	şarkı	Aksak
Hicâzkâr	Yine bir aşk-ı emel-sûz ile giryân oldum	Bedri Ziyâ Aktuna	şarkı	Müsem men
Rast	Yok mu cânâ âşıka hiç şefkatin	Meçhul	şarkı	Düyek
Hüseynî	Zaman olur ki ânın hacle-i visâlınde	Fâik Ali Ozansoy	şarkı	Düyek
Nihâvend	Zevkin ne ise söyle hicâb eyleme benden	Nâmık Kemâl	şarkı	Sengin Semâî
Mâhûr	Dilde binbir emel vardır	Meçhul	şarkı	Curcuna
Ferahnâk	Kan ağlar iken celb-i terahhum emeliyle	Meçhul	şarkı	Sengin Semâî

Ek 20Reşat Aysu Eserleri

MAKAM	FORM
Acem-Kürdî	Saz Semâîsi
Ferahnâk	Saz Semâîsi
Karcığar	Saz Semâîsi
Kürdîlî Hicazkâr	Saz Semâîsi
Muhayyer Kürdî	Saz Semâîsi

Mâhûr	Saz Semâîsi
Nihâvend	Peşrev
Nihâvend	Saz Semâîsi
Nikrîz	Saz Semâîsi
Sultânî-Yegâh	Saz Semâîsi
Çargah	Peşrev
Çargah	Saz Semâîsi
Şehnâz Bûselik	Saz Semâîsi
Şehnâz	Saz Semâîsi

Ek 21 Şeref Canku Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Kürdîlî Hicazkâr	Almış aydınlığı günler yüzünden	Fâruk Nâfiz Çamlıbel	Şarkı	Aksak
Gerdâniye	Gidelim bağlara yemyeşil dağlara	Meçhul	Şarkı	Curcuna

Şeref Canku'nun Derlediği Türküler

TÜRKÜ ADI	KAYNAK KİŞİ	DERLEYEN	YÖRESİ
Ay Oğlan Yiğit Misin (Çömüdüm)	Şeref Canku	Muzaffer Sarısözen	Kütahya
Çayda Çınar Ağacı	Şeref Canku	Muzaffer Sarısözen	Ardahan
Gemiler Gelende Verir Fitini	Şeref Canku	Neriman Tüfekçi	Kars
Tebriz Üstü Maraga	Şeref Canku	Yöre Ekibi	Azerbaycan

Ek 22Baki Duyarlar Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Hicâz	Bana gül mü diyorsun gülemem tâlih kızar	Hüceste Aksavrın	Şarkı	Düyek
Sûz-Nâk	Hâlâ eski bir aşkın sevgisi var içimde	Şâdi Kurtuluş	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Mehtap uyanırken gece aşkın denizinde	M.Cenâni Kandiye	Şarkı	Aksak
Hüseynî	Neler ettin bana neler eyledin	Meçhul	Şarkı	Nim Sofyan
Kürdîlî Hicazkâr	Seni ben ellerin olsun diye mi sevdim	Gonca Gül	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Sensiz geçen günleri saydım yılları bulmuş	Veliye Yâkut	Şarkı	Düyek
Evc-Ârâ	Yine feryâd ediyor çırpınıyor bir bülbül	Ali Nihat Tarlan	Şarkı	Aksak
Rast	Ben küskünüm feleğe düştüml bitmez çileye	Baki Duyarlar	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Gurbette sevgilin hasta dediler kırlarda çiçekler yasta dediler	Mustafa Sevilen	Şarkı	Düyek
Hicâz	Karşımda durup hâlime çok bakma bu akşam	Ümit Gürelman	Şarkı	Aksak
Hicâz	Aşkımı geri aldım bir daha vermem	Uğur Gür	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Belki de meçhûldür gideceğim yer	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Semâî- Curcuna

Ek 23Zeki Duygulu Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Nihâvend	Ayrıldı gönül şimdi yine bir tek eşinden	Badî Nedim	Yürük Semai	Yürük Semâî
Hicâzkâr	Ayrılık âh ayrılık	Zeki Duygulu	Şarkı	Düyek
Uşşak	Başımda siyâhım var güzellerde âhım var	Meçhul	Şarkı	Sofyan
Hicâz	Ben bir güzel (sevmişim- görmüşüm)	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Hicâz	Ben de Mecnû'num ezelden gönlümün Leylâ'sına	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Rast	Ben yaralı ceylânım yaralı ceylân	Zeki Duygulu	Şarkı	Yürük Semâî
Nihâvend	Bir dünyâ istiyorum mâzîmi aratmasın	Bengül Erdamar	Şarkı	Semâî
Uşşak	Bir gün geleceksin diye bekler deli gönlüm	Zeki Duygulu	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Bir kahkaha attın yine en hızlı sesinle	Zihni Bey	Şarkı	Sengin Semâî
Uşşak	Bir türbe gibi rûhuna göm aşkı söndür	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı
Nihâvend	Boğaz'ın incisi Rumelihisar	Meçhul	Şarkı	Düyek
Hicâz	Bülbül güle konar öter	Zeki Duygulu	Şarkı	Nim Sofyan
Kürdîli Hicazkâr	Derbeder bir âşıkım yurdum evim vîrânedir	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindî
Acem-Kürdî	Dertliyim derdimden anlamaz cânâ	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Uşşak	Dereler çağlar oldu gözlerim ağlar oldu	Meçhul	Şarkı	Sofyan
Nihâvend	Desem ki aşk	Meçhul	Şarkı	Düyek

	yalandır belki yâre dokunur			
Acem-Kürdî	Sanki ben gülecektim aşkından ölecektim(ELVEDA DOST..)	Meçhul	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Emine'm oturmuş kurna başına (EMİNE'M)	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Eyvah ne yazık aldanarak aşka inandım	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı
İsfahân	Ferdâyı düşünmem seni sînemde uyutsam	Zeki Duygulu	Şarkı	Aksak
Karcığâr	Gizli sevdâ çeken bilir âh bu aşkın tadını	Zeki Duygulu	Şarkı	Curcuna
Uşşak	Gönlümde hazan bülbülü var dinle gönülden	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı
Hicâz	Gönlüm sana bir gecede bağlandı güzel kız	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı
Müsteâr	Gözü siyah kaşı keman	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Uşşak	Gücendim artık sana ...	Meçhul	Şarkı	Düyek
Acem-Kürdî	Gül mevsimi cânâ yine güllerle açıl gez	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Uşşak	Hastayım hâlimden hiç kimse haberdar olmuyor	Meçhul	Şarkı	Müsemmen
Hüseynî	Hem cemâlin gösterip çekmek olur mu kendini	Sâdık Açar	Şarkı	Müsemmen
Hicâz	Her bahçeden gül istersin	Meçhul	Şarkı	Semâî
Gülizâr	İçmeli âşık olanlar yâr elinden	Zeki Duygulu	Şarkı	Ağır Aksak
Uşşak	Kalbimde bir sızısın	Meçhul	Şarkı	Aksak
Gerdâniye	Kervanım geçmiyor	Meçhul	Şarkı	Sofyan

	kardan			
Hüzzâm	Kumral saçının telleri sarmış beni gûyâ	Mithat Bey (Kemânî)	Şarkı	Türk Aksağı
Hicâz	Mahmûr bakışlı dilberim seni ben candan severim	Meçhul	Şarkı	Sofyan
Gerdâniye	Mehtâb aks etmiş koy'a sanki yaslanmış suya	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı
Hüzzâm	Mızrabı gezindir güzelim şen ud'u inlet	Zeki Duygulu	Şarkı	Türk Aksağı
Kürdîlî Hicazkâr	Neden düştük biz bu hâle mâdem sonu hicrandı	Rifat Ayaydın	Şarkı	Curcuna
Mâhûr	Niye gelmezsin efendim niye insâfa sen âh	Kemâl Kaya Kayalı	Şarkı	Aksak
Hüseyinî	Od yanar duman olur	Meçhul	Şarkı	Sofyan
Hüzzâm	Parlak saçını bir gececik okşayabilsem	Santûri Şükûfe Hanım	Şarkı	Türk Aksağı
Hüzzâm	Rahm eyle bakıp hâlime bir kerre a canım	Zeki Duygulu	Şarkı	Sengin Semâî
Nihâvend	Sabah yıllardan beri ilk defa oldu bence	Behçet Kemâl Çağlar	Şarkı	Curcuna
Muhayyer	Sana çok güzel derler	Zeki Duygulu	Şarkı	Sofyan
Uşşak	Selâm vermeden gelip geçersin	Meçhul	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Seni benden alamazlar çünkü benim canım sensin	Şâdi Kurtuluş	Şarkı	Düyek
Beyâtî	Seni görmek emeliyle güzelim dağ aşarım	Meçhul	Şarkı	Aksak
Şedd-i Arabân	Seni ufkumda doğan her gece mehtâb sanırım	Meçhul	Şarkı	Aksak
Uşşak	Sevdâ öyle müşkil	Meçhul	Şarkı	Sofyan

	ki onu çekenler bilir			
Hüseyinî	Sevdiğim etsem ibâdet çok değildir hüsnüne	Fâruk Şükrü Yersel	Şarkı	Ağır Aksak
Tâhir	Şu dağlardan ne turnalar geçmiştir	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Hüzzâm	Tâli'im olsaydı yârim olurdu	Zeki Duygulu	Şarkı	Curcuna
Acem-Kürdî	Yâr peşinden koşa koşa yoruldu	Hüseyin Aydinkaya	Şarkı	Sofyan
Uşşak	Yâsemenler dile geldi	Zeki Duygulu	Şarkı	Düyek
Segâh	Yattım o güzel sînede ben bir gece erken	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Karcıgar	Yıllarca peşinden ağlatan kadın	Zeki Duygulu	Şarkı	Semâî
Muhayyer	Yörük Ali İzmir'in yaman efe'si	Zeki Duygulu	Şarkı	Aksak
Gerdâniye	Ceylânımı uçurdular	Zeki Duygulu	Şarkı	Sofyan
Kürdîlî Hicazkâr	Söyle cânânım nedendir bu kadar nazın bana	Zeki Duygulu	Şarkı	Müsemmen
Hüzzâm	Hayatta yalnızım arayanım yok	Zeki Duygulu	Şarkı	Curcuna
Rast	Hayâli cihandır sevilen yârin	Kâmil Bozdağ	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Gül kokulu saçların menekşe bakışların	Meçhul	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Beni bîzâr eden kimdir	Meçhul	Şarkı	Aksak
Hicâz	İstemem yakmasın güneşim seni	Meçhul	Şarkı	Aksak
Hicâz	Yârimi eller aldı gönlümü derde saldı	Meçhul	Şarkı	Düyek
Uşşak	Hazan bahçelerinde dertli bülbül sesi var	Meçhul	Şarkı	Düyek
Hicâz	Dağlar dağlar yüce dağlar firkat beni nice dağlar	Reşat Özpirinçci	Şarkı	Sofyan
Hicâz	Karakolda ayna var	Zeki Duygulu	Şarkı	Düyek

Kürdîlî Hicazkâr	Bu gönül gözlerinin rengine hayran	Zeki Duygulu	Şarkı	Curcuna
Hüzzâm	Canımı cânân diye verdim sana ey gül- dehen	Meçhul	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Seni bîzar eden kimdir çekinme gel bana söyle	Meçhul	Şarkı	Aksak Semâî
Ruhnevâz	Aşkınla süründüm yanarak izlerimizde	Zeki Duygulu	Şarkı	Yürük Semâî
Surûrefzâ	Aldatma beni gayri bu sevdâlara kanmam	Zeki Duygulu	Şarkı	Aksak
Surûrefzâ	Şarabı n'eyleyeyim aşkınla mestim bugün	Zeki Duygulu	Şarkı	Curcuna
Ruhnevâz	Terketme beni gel güzelim gitme sakın sen	Zeki Duygulu	Şarkı	Aksak
Surûrefzâ	Mey süzülse olsa aşkın neşesi gönlüm olur hep gönüller bahçesi	Zeki Duygulu	Şarkı	Düyek
Ruhnevâz	Sînemi açsam görürsün kendini canımda sen	Zeki Duygulu	Şarkı	Düyek
Surûrefzâ	Mest ü bî-tab olmam içsem her gece meyhanede	Zeki Duygulu	Şarkı	Ağır Aksak
Ruhnevâz	Yok yere aldanmışım ben sen gibi bir zâlime	Zeki Duygulu	Şarkı	Ağır Aksak
Surûrefzâ	Surûrefza oldu bu dil bu makamdan	Zeki Duygulu	Beste	Devr-i Kebîr
Surûrefzâ	Yalnız bırakıp gitme uzak yerlere bensiz	Zeki Duygulu	Şarkı	Türk Aksağı
Surûrefzâ	Bekledim kaç gece gurbette uzak yollarını	Zeki Duygulu	Şarkı	Ağır Aksak
Ruhnevâz	Kimsesizlik bak ne zormuş hep kınardın sen beni	Zeki Duygulu	Şarkı	Müsemmen

Nihâvend	Kalbin gibi hüsünde güzellikle bezenmiş	Zeki Duygulu	Şarkı	Sengin Semâî
Surûrefzâ	Sevdiğim hiç görmez oldun hâl-i pür-melâlimi	Zeki Duygulu	Şarkı	Ağır Aksak
Surûrefzâ	Yüz sürerken pâyine ey gülsitan	Zeki Duygulu	Şarkı	Müsemmen
Hicâzkâr	Emsâli nâdir ey şüh- i emel	Zeki Duygulu	Şarkı	Yürük Semâî
Surûrefzâ	Seni her kim görse aşka tutulur	Zeki Duygulu	Şarkı	Çifte Sofyan
Surûrefzâ	Âşık-ı hayranına lûtfyledikçe nazı yâr	Zeki Duygulu	Beste	Ağır Düyek
Surûrefzâ	Ey nev-bahar-ı ömrü hazan naz etme gel açıl heman	Zeki Duygulu	Yürük Semai	Yürük Semâî
Ruhnevâz	Ben bu sevdâdan ölürsem yâre müjde götürün	Zeki Duygulu	Şarkı	Ağır Aksak
Ruhnevâz	Sevdim seveli görmedim hiç sende sadâkat	Zeki Duygulu	Şarkı	Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Bir avuç topraktan olmuşsa tenim	Zeki Duygulu	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Neydi o gece başbaşa kalmıştık o yerde	Zeki Duygulu	Şarkı	Sengin Semâî
Beyâtî	Sonu yok bir aşk için gece gündüz ağladım	Şâdi Kurtuluş	Şarkı	Düyek
Hicâz	Geri dönse ah o gençlik bana bir kere daha	Meçhul	Şarkı	Aksak
Hicâz	Rûhunda şafak sökmeyecek doğmayacak gün	Zeki Duygulu	Şarkı	Türk Aksağı
Hüzzâm	Bir gönül avcısı avladı beni	Zeki Duygulu	Şarkı	Yürük Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Sana kalbim çok kırık bahsetme hiç sevğiden	Atınç Emnalar	Şarkı	Düyek

Kürdîlî Hicazkâr	Kalbim dudağımda atıyor bûselerimle	Meçhul	Şarkı	Aksak
Mâhûr	Yaz gelince sarı beyaz kırmızı mor lâleler açılır	Meçhul	Fantezi	Düyek
Muhayyer Kürdî	Muhabbet denilen belaya çattım	Meçhul	Şarkı	Düyek
Sultânî-Yegâh	Şen bir gönül aradım günlerce senelerce	Nuşin Kavukçuoğlu	Şarkı	Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Bir demet çiçeğim ben mor menekşeden güle	Bengül Erdamar	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Vefasızsın güzelim durmuyorsun sözünde	Meçhul	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Yıllar o yeşil gözlere bakmakla tükendi	Hakkı Özkan	Şarkı	Aksak
Hicâz	Felek büktü belimi kimden imdat dileyim	Zeki Duygulu	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Bir yeşil gözlü dilbere gönül verdim neyleyim	Zeki Duygulu	Şarkı	Semâî
Hicâz	O yeşil gözlere Leylâ'm bakmağa doyamam	Zeki Duygulu	Şarkı	Sofyan
Hicâz	Zeybek		Zeybek	

Ek 24Kasım İnaltekin Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Sûz-Nâk	Ah ne yazık ümid ile yâre inandım	Kasım İnaltekin	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Ayşe'm Ayşe'm gül Ayşe'm	Kasım İnaltekin	Şarkı	Aksak
Rast	Bana benden yakınsın her zaman	Kasım İnaltekin	Şarkı	Düyek
Karcığar	Benim yârim koklanmamış bir gonce gül olmalı	Kasım İnaltekin	Şarkı	Curcuna
Hüzzâm	Bir selâm göndersen seher yeliyle	Kasım İnaltekin	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Dinleyin beni ey dağlar	Kasım İnaltekin	Şarkı	Düyek
Acem Aşîrân	Dün akşam yine gölgen gibi peşinde bendim	Kasım İnaltekin	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Her gece yollarda gözledim seni	Kasım İnaltekin	Şarkı	Semâî
Hicâz	İki beyaz güvercin sevgilimin elleri	Kasım İnaltekin	Şarkı	Curcuna
Kürdîlî Hicazkâr	Ne zaman gözlerim hayâle dalsa sevgili karşımda seni görürüm	Kasım İnaltekin	Şarkı	Semâî
Hicâz	Sensiz bir an gönlümü avutamadım	Kasım İnaltekin	Şarkı	Aksak
Hicâz	Vefâsızlar özlenirmiş	Kasım İnaltekin	Şarkı	Düyek
Mâhûr	Yanan bağrım da ateş yüreğim de kanımsın	Kasım İnaltekin	Şarkı	Semâî
Uşşak	Aşkın oku kalpten vurur	Kasım İnaltekin	Şarkı	Nim Sofyan
Bûselik	Çapkınca bir gülüverdi	Kasım İnaltekin	Şarkı	Nim Sofyan
Hicâzkâr	Ödemiş dağları güzel çiçekleri bağları güzel	Kasım İnaltekin	Şarkı	Düyek
Hicâz	Aşkınla ben oldum sarhoş	Kasım İnaltekin	Şarkı	Aksak

Nihâvend	Geziyorken bu salı bir kız gördüm Bursa'lı	Kasım İnaltekin	Şarkı	Aksak- Semâî
----------	---	-----------------	-------	-----------------

Ek 25 Mehmet Kasabalı Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Muhayyer	Buldu gönlüm bir teselli vâde aldandıkca ben	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Mâhûr	Güller açıyor sanki gülerken deheninde	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Türk Aksağı
Hüzzâm	Koklasam bir kerrecik âh o güzel sînesini	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Ağır Aksak
Şedd-i Arabân	Meclis-i mey sohbetim şen etti nûrun bu gece	Foça'lı Ali Bezmi Bey	Şarkı	Devr-i Hindî
Kürdîlî Hicazkâr	Mest etti beni bâde-i gül-fâm-ı muhabbet	Foça'lı Ali Bezmi Bey	Şarkı	Sengin Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Longa		Longa	

Ek 26 Hüseyin Mayadağ Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Şedd-i Arabân	Ah eden kimdir bu saat kuytuda	Fâruk Nâfiz Çamlıbel	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Bu yalvarışlar nedir bu ağlayışlar neden	Hüseyin Mayadağ	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Coşsun yine bülbüller o hicranlı sesinde	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Hasretin bil ki şu kalbimde sızdı	Meçhul	Şarkı	Semâî
Hüzzâm	Hayat budur sevgilim geçenler unutulur	Meçhul	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Ne yazık boş yere kalbimi yaktın	Meçhul	Şarkı	Curcuna

Hicâz	Neye baksam ne görsem gelir bana gam olur	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Söyle derdini kaç yıl çekecek bu dertli başım	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Hüzzâm	Beni yalnız gecelerde dolaşırken arar mısın	Meçhul	Şarkı	Düyek
Şedd-i Arabân	Sensiz geceler âleme bir bak ne ışksız	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Sûz-Nâk	Gül soldu o bülbül yine bir hâre mi düştü	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Dün Göztepe'nin neş'eli bir âlemi vardı	Hüseyin Mayadağ		

Ek 27Necip Mirkelamoğlu Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Rast	Bahçeme kış hüznü çökmüş	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Bakışı yaz sıcağı gülüşü bahar gibi	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Semâî
Segâh	Ben bir küçük cezveyim elden ele gezmeyim	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Benden vefâ bekleme çektim elimi senden	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Sofyan
Hüseyinî	Bezm-i meyde dün gece peymâne gibi döndüm	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Düyek
Hicâz	Bir rüzgâr esti felek mecâlim kesti felek	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Semâî
Şehnâz	Bülbülü mahcub ettim feryâd imtihânında	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Sofyan

Rast	Gel artık gel artık gelme zamanın geldi	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Curcuna
Şehnâz Bûselik	Gel güzelim gel bana buldukça imkânını	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Gördüm aynada yorgun ve perişan hâlimi	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Curcuna
Rast	Gül ağacı değilem her gelene eğilem	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Semâî
Karcığar	Gül zamanı geleceğim demiştin	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Aksak
Sûz-Nâk	Her şey seni sevdiğim o akşamlarla başladı	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Türk Aksağı
Hicâz	Kaç yıl geride kaldı eski coşkun arzular	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Ne güzel sevgilim seninle olmak ne güzel	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Semâî
Sultânî-Yegâh	O siyah gözlerinin bakışını özledim	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Semâî
Rast	Öyle bir derde ben giriftâr oldum	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Curcuna
Kürdîlî Hicazkâr	Saçlarıma yılların karı yağarsa yağsın	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Sofyan
Sabâ	Sen sînemde can idin ben ki candan olmuşum	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Aksak
Hicâzkâr	Söyle ey yanağı gamzeli güzel	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Aksak
Acem-Kürdî	Söyle güzel gözlerine bana öyle bakmasın	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Aksak Semâî
Nihâvend	Şu güzeller güzeli yâr gibi geldi bana	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Düyek
Hicâz	Yüzümde son tebessüm çiçeği solmadan gel	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Aksak
Beyâtî	Yüzüme yavru yavru bakınca ağlarım	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Aksak
Mâhûr	Zûlmünden yok şikâyetim sen devâm et güzelim	Necip Mirkelâmoğlu	Şarkı	Sofyan

Ek 28 Yusuf Nalkesen Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Muhayyer Kürdî	Kapın her çalındıkca O mudur diyeceksin	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Hicâz	Karşıyaka körfezin şen diyârı (KARŞIYAKA)	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Rast	Kimi dertten içermiş kimi neş'eden	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Sofyan
Hicâz	Kopmuş gibi aramızdan en eski bağ bile bak	Meçhul	Şarkı	Semâî
Hüzzâm	Mâdem küstün dargındın neden geldin ağladın	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Maksadım birazcık yine naz yapmaktı	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Sofyan
Hicâz	Mektup aldım anam hasta yatarmış	Meçhul	Şarkı	Sofyan
Yegah	Mevsim güzel mehtâb güzel mey güzel	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Hicâz	Ne arzu ediyor ne istiyorduk (KARLI BİR KIŞ GÜNÜ)	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Uşşak	Ne mektup geliyor ne haber senden (NE MEKTUP GELİYOR..)	Hâlit Çelikoğlu	Şarkı	Sofyan
Kürdîlî Hicazkâr	Ne o bensiz edebilir ne temelli gidebilir (AYRILSAK DA BERABERİZ)	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Hüzzâm	Ne yeminler ederdin...(VEFÂSIZMIŞSIN MEĞER)	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Neden kaçtın uzaklara (İÇİMDESİN)	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Hicâz	Neden yazdın bu mektubu	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Neler geçer gönlümüzden	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Sofyan
Hüzzâm	Neş'elerle dolmak ister sevgiliyle olmak ister	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Yürük Semâî

Nihâvend	O gelişin var ya beni yıllar önceye götürdü	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Olanlar oldu geçti artık sen ne dersen de (BENİM KADAR SUÇLUSUN)	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	O sebepsiz terk edişten bahsetme hiç dileme af	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Müsemmen
Nihâvend	Ömrümün mutlu geçen günleri hep sayılı	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Hicâz	Petek petek varken balın	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Saymadım kaç yıl oldu sen ellerin olalı(Bilmem yüzün güldü mü)	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Sen bahar kadar güzel (SEN BAHTIMI SULAYAN)	Yahyâ Benekay	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Sen caydın sen durmadın hiç ettiğin yeminlerinde	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Hicâzkâr	Sen gideli kaç bahar oldu bak vefasız yâr	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Nikrîz	Sen körfezin incisisin İzmir'im (CANIM İZMİR)	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Aksak
Hicâz	Seninle bir sonbahar mevsimiydi tanıştık	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Hicâz	Sormamışsın hiç kimseden pek üzgünmüşsün giderken	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Söyle naz mı bu kaç çatış benden uzaklara kaçış	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Hüzzâm	Sus sorma hiç ne haldeyim	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Tuttum yıllar yılı hep ayrılığın yasını	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Unutamadım seni	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Uyup da eller sözüne şüphelere dalıyorsun	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Yalan değil pek kolay olmayacak	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek

Karcıġar	Yalanmış gözyaşın da ettiġin yemin de	Yusuf Nalkesen	şarkı	Semâî
Hicâz	Yalanmış yeminlerin git işveni ellere sun	Yusuf Nalkesen	şarkı	Semâî
Hüzzâm	Yitirmişim ben gülümü uçurmuşum bülbülümü	Yusuf Nalkesen	şarkı	Semâî
Rast	Yoruldu gözler artık sevdiġini demekten	Yusuf Nalkesen	şarkı	Semâî
Beyâtî	Yüklüyüm dertlerden yana	Fuat Edip Baksı	şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Yüzüne bakmasam da başımı çevirmesem de	Yusuf Nalkesen	şarkı	Düyek
Nihâvend	Bekledim gelmiyorsun gönlünde hüzn mü var	Uġur Gür	Fantez i	Yürük Semâî
Nihâvend	Kaderimde sen varsın sana gönül baġladım	Uġur Gür	şarkı	Düyek
Nihâvend	Yine mâziye dönüp hasrete aşk katarak	Uġur Gür	Fantez i	Yürük Semâî
Uşşak	Bir ayrılık rüzġarı esti o akşam	Uġur Gür	şarkı	Yürük Semâî
Hüzzâm	Tutundum ışıksız karanlıklara	Hâlit Çelikoġlu	Fantez i	Düyek
Hicâz	Çözemedim gönlümü gözlerinden	Hâlit Çelikoġlu	şarkı	Düyek
Segâh	Sen besledin sen büyüttün	Yusuf Nalkesen	Çocuk şarkı 1	Düyek
Hicâz	şu hüznlü mahzun yorgun gönlümü gel titretme	Yusuf Nalkesen	şarkı	Düyek
Hüzzâm	Rüya gibi uçup giden düşler gibi tezce biten	Yusuf Nalkesen	şarkı	Düyek
Mâhûr	Gurubunun renkleri gömülürken sulara	Yusuf Nalkesen	Fantez i	Sofyan
Muhayyer Kürdî	Kapın her çalındıkca O mudur diyeceksin	Yusuf Nalkesen	şarkı	Düyek
Hicâz	Karşıyaka körfezin şen diyârı (KARşIYAKA)	Yusuf Nalkesen	şarkı	Semâî
Rast	Kimi dertten içermiş kimi neş'eden	Yusuf Nalkesen	şarkı	Sofyan

Hicâz	Kopmuş gibi aramızdan en eski bağ bile bak	Meçhul	Şarkı	Semâî
Hüzzâm	Mâdem küstün dargındın neden geldin ağladın	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Maksadım birazcık yine naz yapmaktı	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Sofyan
Hicâz	Mektup aldım anam hasta yatarmış	Meçhul	Şarkı	Sofyan
Yegah	Mevsim güzel mehtâb güzel mey güzel	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Hicâz	Ne arzu ediyor ne istiyorduk (KARLI BİR KIŞ GÜNÜ)	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Uşşak	Ne mektup geliyor ne haber senden (NE MEKTUP GELİYOR..)	Hâlîl Çelikoğlu	Şarkı	Sofyan
Kürdîlî Hicazkâr	Ne o bensiz edebilir ne temelli gidebilir (AYRILSAK DA BERABERİZ)	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Hüzzâm	Ne yeminler ederdin...(VEFÂSIZMIŞSIN MEĞER)	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Neden kaçtın uzaklara (İÇİMDESİN)	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Hicâz	Neden yazdın bu mektubu	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Neler geçer gönlümüzden	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Sofyan
Hüzzâm	Neş'elerle dolmak ister sevgiliyle olmak ister (AH ŞU GÖNLÜMÜZ)	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Yürük Semâî
Nihâvend	O gelişin var ya beni yıllar önceye götürdü	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Olanlar oldu geçti artık sen ne dersin de (BENİM KADAR SUÇLUSUN)	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	O sebepsiz terk ediştin bahsetme hiç dileme af	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Müsemmen
Nihâvend	Ömrümün mutlu geçen günleri hep sayılı	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Hicâz	Petek petek varken balın	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Saymadım kaç yıl oldu sen ellerin olalı(Bilmem yüzün	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek

	güldü mü)			
Kürdîlî Hicazkâr	Sen bahar kadar güzel (SEN BAHTIMI SULAYAN)	Yahyâ Benekay	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Sen caydın sen durmadın hiç ettiğin yeminlerinde	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Hicâzkâr	Sen gideli kaç bahar oldu bak vefasız yâr	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Nikrîz	Sen körfezin incisisin İzmir'im (CANIM İZMİR)	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Aksak
Hicâz	Seninle bir sonbahar mevsimiydi tanıştık	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Hicâz	Sormamışsın hiç kimseden pek üzgünmüşsün giderken	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Söyle naz mı bu kaş çatış benden uzaklara kaçış	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Hüzzâm	Sus sorma hiç ne haldeyim	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Tuttum yıllar yılı hep ayrılığın yasını	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Unutamadım seni	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Uyup da eller sözüne şüphelere dalıyorsun	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Yalan değil pek kolay olmayacak	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Karcığâr	Yalanmış gözyaşın da ettiğin yemin de	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Hicâz	Yalanmış yeminlerin git işveni ellere sun	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Hüzzâm	Yitirmişim ben gülümü uçurmuşum bülbülümü	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Rast	Yoruldu gözler artık sevdiğini demekten	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Beyâfî	Yüklüyüm dertlerden yana	Fuat Edip Baksı	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Yüzüne bakmasam da başımı çevirmesem de	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Bekledim gelmiyorsun gönlünde hüznü mü var	Uğur Gür	Fantez i	Yürük Semâî
Nihâvend	Kaderimde sen varsın sana gönül bağladım	Uğur Gür	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Yine mâziye dönüp hasrete	Uğur Gür	Fantez	Yürük

	aşk katarak		i	Semâî
Uşşak	Bir ayrılık rüzgârı esti o akşam	Uğur Gür	Şarkı	Yürük Semâî
Hüzzâm	Tutundum ışksız karanlıklara	Hâlit Çelikoğlu	Fantezi	Düyek
Hicâz	Çözemedim gönlümü gözlerinden	Hâlit Çelikoğlu	Şarkı	Düyek
Segâh	Sen besledin sen büyüttün	Yusuf Nalkesen	Çocuk Şarkısı	Düyek
Hicâz	Şu hüznü mahzun yorgun gönlümü gel titretme	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Rüya gibi uçup giden düşler gibi tezce biten	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Düyek
Mâhûr	Gurubunun renkleri gömülürken sulara	Yusuf Nalkesen	Fantezi	Sofyan

Ek 29 Şükrü Şenozan Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Mâhûr	Bu sevdâ ne tatlı ne tatlı yalan	Orhan Rahmi Gökçe	Şarkı	Düyek
Hüseynî	Dıştan viran bağıyım	Hasan Alî Yücel	Şarkı	Sofyan
Muhayyer	Geçtiğin yoldur bu hâk üstünde bağım gülşenim	Meçhul	Şarkı	Aksak
Mâhûr	Geçti hayâl içinde bunca yıl bir gün gibi	Nâhit Hilmi Özeren	Şarkı	Yürük Semâî
Sûz-Nâk	Gel inan gel dilde sâz-ı aşkını sensin çalan	Münir Hamdi Bey	Şarkı	Yürük Semâî
Bûselik	Gönül harareti sönmez şarab-ı kevserle	Fuat Hulûsi Demirelli	Şarkı	Düyek
Segâh	Gözlerinden içti gönlüm neş'eyi	Hasan Alî Yücel	Şarkı	Müsemmen
Mâhûr	Gûş-i câna geldi bir yerden sesin	Meçhul	Şarkı	Düyek
Nev-Eser	Köpürsün bâdeler peymâneler fevvaler gelsin	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Müsteâr	Mâhitâbım nûrunu göster karanlık bağırma	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindî

Sûz-Nâk	Müptelâ-yı derd olan diller devâdan geçtiler	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindî
Mâhûr	Reftâr-ı nâz-ı cümbüşe girdi aman aman	Meçhul	Şarkı	Aksak Semâî

Ek 30 Hayri Yenigün Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Rast	Anlattı erenler bir bahar değil	Fâruk Nâfiz Çamlıbel	Şarkı	Yürük Semâî
Hicâz	Ayrılık yıldönümü kalbime yâdın doluyor	Mustafa Nâfiz Irmak	Şarkı	Curcuna
Bûselik-Aşiran	Bahar erdi yine ezhâr-ı gûnâ-gûn ayân oldu	Meçhul	Ağır Semai	Aksak Semâî
Sabâ	Ben bu mihnetler içinde buldum artık hâlîmi	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindî
Hüzzâm	Bir gül kokusundan daha baygın nefesin var	Mustafa Nâfiz Irmak	Şarkı	Curcuna
Hüzzâm	Bir gün gelecek sen de nihâyet solacaksın	M.Cenâni Kandiye	Şarkı	Düyek
Segâh	Bülbül dedim dikenli gül sevilir mi	Aka Gündüz Kutbay	Şarkı	Sofyan
Kürdîlî Hicazkâr	Çılgınca seviştik o benim candan eşimdi	Mustafa Nâfiz Irmak	Şarkı	Semâî
Uşşak	Dün bezmimizin bir ezeli neş'esi vardır	Yahyâ Kemâl Beyatlı	Şarkı	Sengin Semâî
Nihâvend	Dün kahkahalar yükseliyorken evinizden	Yahyâ Kemâl Beyatlı	Şarkı	Aksak
Uşşak	Enîn-i rûhumu teskîn eden bülbülden âlâdır	Meçhul	Şarkı	Düyek
Hicâz	Ey rûh-i revân dilber-i nâzende vü cânım	Hayri Tümer	Şarkı	Aksak
Mâhûr	Gel koynuma gir lâne-i can kendi evindir	M.Cenâni Kandiye	Şarkı	Türk Aksağı
Hüseynî	Hazırlan bu hafta çoban gelecek	Celâl Enver Koray	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Her gün bu nazlanış kaçış her gün ...	Meçhul	Şarkı	Curcuna

Segâh	Her gün o güzel sâhile yalnızca inerdi	Celâl Enver Koray	Şarkı	Curcuna
Sultânî- Yegâh	Kalbim gibi solgun yüzü her an kamer'in de	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Hüzzâm	Ölürsem yazıktır sana kanmadan	Orhan Seyfi Orhon	Şarkı	Yürük Semâî
Rast	Sevdâya düşüp şevk ile efgan bir olurmuş	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Uşşak	Sevilmiyor dedik amma hakikat öyle değil	Ömer Nâci Efendi(Muâllim)	Şarkı	Düyek
Hicâzkâr	Sordunuz sevdiğim güzel kadını	Kadir Can	Şarkı	Düyek
Şevk-Efzâ	Şimdi ay bir serv-i sîmîndir suda	Fâruk Nâfiz Çamlıbel	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Tâze bir gül gibi yâdımda hayâlin kaldı	Meçhul	Şarkı	Curcuna
İsfahân	Uyuturken beni sevdâsı ipek bir kanadın	Mustafa Nâfiz Irmak	Şarkı	Aksak
Hicâz	Yalanmış bülbülün sevgisi güle	Nûrettin Artam	Şarkı	Curcuna
Mâhûr	Yemeni bağlamış telli başına	H.Avni Ozan	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Zeyneb'in saçları kumraldı anne	Nûrettin Artam	Şarkı	Raks Aksağı
Acem Aşîrân	Aşkın beni sermest ediyorken keder olmaz	Hasan Alî Yücel	Şarkı	Semâî

Ek 31 Yılmaz Yüksel Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Hüzzâm	Ağla çeşmim eski lezzet kalmamış peymânede	Câhit Öney	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Ağlaya ağlaya giderim diyor (GELİN ALAYI)	Reşat Özpınırınçci	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Akşamın olduğu yerde bekle diyorsun gelmiyorsun	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Düyek

Kürdîlî Hicazkâr	Alem bahânedir varlığın için (BAHANE BAHANE)	Zeynep Arıcan	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Aşk bu değil yapma güzel	Rüştü Şardağ	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Aşk nedir nasıldır bilen var mı	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Ayrılık ümitlerin ötesinde bir şehir	Şahap Gürsel	Şarkı	Curcuna
Acem- Kürdî	Baharla hazân birleşemez ortada yaz var	Veliye Yâkut	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Bak kalbime sevgin acı bir iz gibi kaldı	Meçhul	Şarkı	Düyek
Hicâz	Benim yârim bezden kilim dokur	Bekir Sıtkı Erdoğan	Şarkı	Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Ben yağmur ben güneş ben sevgi seli sağnak sağnak	Aylin Uçanlar	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Bilsem ki kâlbinde hâlâ yerim var	Hayri Mumcu	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Bin yıl sürececek bir bahar gibi geldin	Abdal Mesrûr	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Bir alev bir ışık senin bakışın	Hilmi Soykut	Şarkı	Semâî
Hicâz	Bir ateşim yanarım külüm yok dumanım yok	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Biraz kül biraz duman o benim işte	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek- Semâî
Hicâz	Bir bakıp gözlerime her şeyi anlarsın ya	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek
Acem- Kürdî	Bir başka edâ başka bir arzu ile geldin	Hikmet Şinâsi Önol	Şarkı	Düyek- Semâî
Hicâz	Bir çağrına bin cân ile gelirim	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Sofyan
Kürdîlî Hicazkâr	Bir geceye bir ömür verilir Kanlıca'da	Halil Soyuer	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Bir kerre bakanlar unuttur derdi günâhı	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Bir peri masalı kulaklarına	Bekir Mutlu	Şarkı	Sofyan
Nihâvend	Bir yâr sevdim etekleri yeldirme	Bekir Sıtkı Erdoğan	Şarkı	Aksak

Kürdîlî Hicazkâr	Bu akşam bütün meyhânelerini dolaştım İstanbul'un	Turhan Oğuzbaş	Şarkı	Curcuna
Kürdîlî Hicazkâr	Bir acem bahçesi bir seccâde	Ahmet Hâşim Bey	Şarkı	Düyek- Semâî
Nihâvend	Ceylân gözler umutların pınarı	Hüseyin Tansever	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Dalıp hâtıralara unutma ara beni	Nâdide Gülpınar	Şarkı	Düyek
Hicâz	Dil şâd olacak diye kaç yıl avuttu felek	Turgut Yarkent	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Diz çöksem önünde âh niyâz etsem	Orhan Arıtan	Şarkı	Semâî
Hicâz	Dolaşır dururum boş yere neden	Fethi Dinçer	Şarkı	Curcuna
Sabâ	Dönmem kucağına aşkın daha dün geldim	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Düşündükçe mâziyi bir rüyâ gibi zaman	Şâdi Kurtuluş	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Düşüverdim Mecnun gibi dillere	Orhan Arıtan	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Ey bu bahçelerde esen eski şarkılar nerdesiniz	Bâki Süha Ediboğlu	Şarkı	Semâî
Hicâz	Firâkınla yansa ten yine vuslat dilemem	Turgut Yarkent	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Geceler içinden bir gece seçtik	Bâki Süha Ediboğlu	Şarkı	Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Gönül her akşam yanında görmek ister seni	Sedat Ergintuğ	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Gözlerin bir aşk bilmececi sorar gibi (AŞK BİLMECESİ)	Ülkü Aker	Şarkı	Düyek
Hicâz	Gözlerin kömür senin bakışın ömür senin	Cemal Atayman	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Gözlerin senin gözlerin beni nar rengi ...	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Düyek
Sûz-i Dil	Gül biraz bunca keder bunca gözyaşı bitsin	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Gülünce güzelsin ağlarken güzel	M.Sâmi Aşar	Şarkı	Curcuna

Hicâz	Gün be gün yaşanan o hâtrayı unutup boş yere atmak olmaz ki	İlkan San	Şarkı	Semâî
Hüseyinî	Güzel gözler menekşe yüce dağlar mor olur	Ömer Çalışır	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Her seher goncalar açtıkça solan gül dökülür	Hikmet Şinâsi Önol	Şarkı	Düyek
Hüseyinî	Irmakla akıp taşmışım bulutla gezip şaşmışım	M.Yeşilova	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	İçimde bin türlü keder senden gelir sana gider	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek
Nihâvend	İçimde nice uzun yılların özlemi var (AĞLA GİTAR)	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Semâî
Hicâz	İki dudak arası bir zaman	Necâti Cumalı	Şarkı	Semâî
Hicâz	Kader kime şikâyet edeyim seni bilemem	Sedat Ergintuğ	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Fırtınalar gezer denizlerimde	Yalçın Benlican	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Özlemek neye yarar sevenin olmayınca	Günuğur İldem	Şarkı	Düyek
Rast	Besteler kaldı yarım şarkılarda bu akşam	Şükrü Yetimoğlu	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Serildi sulara ay nurdan inciler dizdi	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Düyek- Semâî
Hüzzâm	Baharın gülleri solana kadar bıraktığın yerde bekleyeceğim	Şükrü Yetimoğlu	Şarkı	Sofyan
Sûz-i Dil	Sevgin tüm benliğimi kapladı bir ağ gibi	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Sofyan
Şevk- Efvâ	Gamzesinden kâkülünden bir âşık ilham alır	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Devr-i Hindî
Hicâz	Adım adım peşinde her gün seni izledim	Hâlit Çelikoğlu	Şarkı	Düyek
Hüseyinî	Yağmur mu var gökyüzü hep bulutlu	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Sofyan
Hicâz	Karadeniz'de bir inci konuksever yaşlısı genci	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Düyek

Rast	Ben senin ellerin gibisini hiç görmedim	Şahin Candır	Fantezi	Düyek
Mâhûr	Şu gönlümün bahçesinde açılmış gonca gülüm var	Mûsa Elitaş	Şarkı	Düyek
Mâhûr	Mutlu günler geri gelmez gider gider gider	Onur Şenli	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Ben rüzgârım demiştin saçlarımı okşarken	Tunisa Canbay	Şarkı	Sofyan
Nihâvend	Gönül sevince koşar peşinde	Uğur Okay Arar	Şarkı	Sofyan
Hüseyinî	Bir susayan rüzgâr eser sevgine	Gündoğdu Duran	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Neş'em ve sevincim çok kısa bir an	Eyüp Göksu	Şarkı	Sofyan
Rast	Ümit bir kıvılcım çakıp gidiyor	Vefa Moral	Şarkı	Düyek
Hicâz	Büyülemiş gibi bu sevda beni	M.Emin Baysal	Şarkı	Sofyan
Hüseyinî	Atmış üzerinden karı müjdeliyor ilkbaharı	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Alevler gönülde ıslanmış artık	Arif Özcan	Şarkı	Sofyan
Nihâvend	Bâzen yüzünü bâzen gözünü	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Sofyan
Nihâvend	Yasemin kokulum ceylan bakışım	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Aklım karışıyor kalbim tutuşuyor	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Nim Sofyan
Hicâz	Aşılmaz karlı dağları mor sünbül açan bağları	Güzin Oralkan	Şarkı	Sofyan
Nihâvend	Bir zamanlar canım diyen nerelerde hangi yerde	Ayten Akdağ	Şarkı	Sofyan
Evc-Ârâ	Saz Semâîsi		Saz Semâîsi	
Hicâzkâr	Aşkımız hicrâna döndü ayrılık hiç bitmiyor	Reşat Özpırınçci	Şarkı	Müsem men
Uşşak	Ayrılık akşamında bütün renkler kaybolur	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Curcuna
Uşşak	Bilmem böyle niye uzun kalpten kalbe giden yollar	Meçhul	Şarkı	Düyek

Hicâz	Bir bahar dalısın rûhumda açan	C.Oktay Çağlar	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Bir sayfa da bana ayır o hâtıra defterinde	Metin Pütmek	Şarkı	Düyek
Hicâz	Çağırın özlemi bir bestede Hicaz oluyor	Güngör Fahri Tüzün	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Çekemezler sevgimizi bilemezler kalbimizi	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Durdur artık ey felek verdiğin elem yeter	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Düyek
Hicâz	Eğer gideceksen bana söyleme	Güler Kazmacı	Şarkı	Düyek
Uşşak	Gönlüme gir doğ güneşim	Ahmet Aymutlu	Şarkı	Semâî
Karcığâr	Her sevginin arkasından tutuşup da yanma artık	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Hülyâ bahçesinin çiçeklerinde	Jâle Fer	Şarkı	Sofyan
Kürdîlî Hicazkâr	Islak gözlerinin içinde gölgem	Güngör Fahri Tüzün	Şarkı	Sofyan
Sûz-Nâk	Kaşların yay kirpiğın ok	Fuat Uluç	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Kumral küçücük kuş gibi âhû gibi bir şey	Şahin Candır	Şarkı	Aksak
Hicâz	Ne olur yüzüme öyle bakma sen	Veli Bakırlı	Şarkı	Nim Sofyan
Hüseyinî	Neler elendi geçti gönül denen elekten	M.Aziz Bolel	Şarkı	Düyek
Mâhûr	Niçin nâlendesin böyle gönül derdin nedir söyle	A.Ziyâeddin Paşa	Şarkı	Curcuna
Rast	Öyle güzel ki gözlerin bakmasını bir bilsen (SEVDA BASAMAĞI)	Cemâl Bora	Şarkı	Sofyan
Hüseyinî	Sabrımı özlemlı yıllara saldım	Semrâ Nazlıben	Şarkı	Curcuna
Beyâtî-Arabân	Sen ten'de canımmış gibi nabzımda vurursun	Güngör Fahri Tüzün	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Seni kendime candan bir sevgili sanmıştım	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Düyek
Hüseyinî	Söylenmedik sözlerim dudağımın ucunda	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Düyek

Kürdîlî Hicazkâr	Söylenmedik sözlerim dudağımın ucunda	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Şu yaralı gönlüme bir çâre bulmak için	Hakkı Günal	Şarkı	Düyek
Uşşak	Yağmurlar yağsa da gül sana hasret	C.Oktay Çağlar	Şarkı	Sofyan
Evc-Ârâ	Yanacak şûle arar her gece pervâne gönül	Fâruk Nâfiz Çamlıbel	Şarkı	Aksak
Mâhûr	O şûh öyle dilber ki içimizde rakseder	Şahin Candır	Şarkı	Sofyan
Rast	Senden son günlerde garip haller var	Yalçın Benlican	Şarkı	Sofyan
Uşşak	Kadehimde şarapsın yudum yudum sevgilim	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Düyek
Hicâz	Sevgiler sende kalsın kalbindeki iz benim	Uğur Gür	Şarkı	Düyek
Hicâz	Coşar gönlüm coşar gönlüm kalpten kalbe koşar gönlüm	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Semâî
Hicâz	Aşkın uçurum oldu	Metin Pütmek	Şarkı	Sofyan
Hüseyinî	Canım buraların sensiz tadı yok	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Sofyan
Nihâvend	Her güzele meyil verdim	Hüseyin Akyüz	Şarkı	Düyek
Rast	Aşkın ateşi sönmeden	Taner Şener	Şarkı	Düyek
Sabâ	Bu akşam gurbet elde yine gönlümü yaktı	Uğur Gür	Şarkı	Sofyan
Uşşak	Gönlüm niye boşsun yeniden dol	Rüştü Şardağ	Şarkı	Sofyan
Hüseyinî	Toprağına hasret suyuna hasret	Yalçın Benlican	Şarkı	Sofyan
Rast	Seni yeniden yaşatır bende kalan mektupların	Metin Pütmek	Şarkı	Düyek
Bûselik	Bir bayram humârı sundu hayâlim	Ayten Uğuralp	Şarkı	Sofyan
Hicâz	Ayrılığın yolu var hüznü kaşlarında	Asuman Solak	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Ateşim yanmaz oldu dumanım tütmez oldu	Cemâl Bora	Türkü	Düyek
Nihâvend	Gecenin siyah tülü sessizce iner koya	İlhan Topel	Şarkı	Sofyan

Nihâvend	Gözleri çepçevre kuşattı beni	Yalçın Benlican	Şarkı	Sofyan(Bileşik)
Hicâz	Gurbet onulmaz yara kalbimizde kanıyor	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Düyek
Uşşak	Ne sevdiğin belli ne sevmediğin bilmem kaç gönülde hüküm sürersin	Ender Öztaş-Yalçın Benlican	Şarkı	Düyek
Muhayyer	Bak işte güzelim bahar başladı	Halil Soyuer	Şarkı	Aksak
Karcığâr	Ceylan gözlerinin candan bakışı içime kış günü bahar getirir	Engin Çır	Şarkı	Aksak
Segâh	Güneşe yolum olur diye gözlerin en kuytu gölgelerde seni aradım	Tuncay Ilgaz	Şarkı	Semâî

Ek 32Selanikli Ahmet Efendi Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTE KÂR	FORM	USÛL
Hicâzkâr	Akıbet gitti elimden gönlümün bir tânesi	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Müsteâr	Andelib feryâdının hengâmı geldi sevgilim	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Nihâvend	Artık yetişir âh ü figân eyleme bülbül	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Uşşak	Âşık oldum ben sana ey gül-beden	Meçhul	Şarkı	Düyek
Mâhûr	Bâdeler döndükçe artar bezm-i ayşın neş'esi	Ahmet Refik Altınay	Şarkı	Ağır Aksak
Hüzzâm	Bağlandı gönül zülfüne bir yosma civânın	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı
Şedd-i Arabân	Bakamam gerdenine hiç	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Uşşak	Baktı bir gonceye bir hâre gönül	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak-Cur.
Hüzzâm	Bana bakmakta yine gamze ile dîdelerin	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Ben esîr-i zülfünüm bî-iştibâh	Meçhul	Şarkı	Müsemmen

Şevk-Efzâ	Beni gurbetlere attı şebim rûzum bütün mâtem	Meçhul	Şarkı	Aksak
Şevk-Efzâ	Beni mahveyledin böyle	Meçhul	Şarkı	Aksak
Muhayyer	Ben sana takrîre imkân bulmadım ahvâlîmi	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Uşşak	Bezm-i Cem'de görmesem dil-bâzımı	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Acem-Kürdî	Bezm-i vaslında civanım bilesin yok kederim	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Uşşak	Bırak bana feryâdımı kalbin enîs-i yârıdır	Meçhul	Şarkı	Müsemmen
Rast	Bilmem ki nedendir bana sen hor bakıyorsun	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Sultânî-Yegâh	Bilmem ki tahammül mü çoğaldı ne bu hâlim	Meçhul	Şarkı	Aksak Semâî
Hicâzkâr	Bir câm-ı emel içsem o dildârın elinden	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Sûz-Nâk	Bir günâh ettimse cânâ sûznâk oldum yeter	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Hicâzkâr	Bir kusurum varsa cânâ gönlümü verdim sana	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Bir nigâh et yeniden çeşmine hayrân olayım	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Hüzzâm	Bir rivâyet var ki gûyâ ben seni aldatmışım	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Mâhûr	Bir sararmış sâk'a döndüm hep görenler ağlasın	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Acem-Kürdî	Bir taraftan feleğin kahrına dûçâr oldum	Meçhul	Şarkı	Aksak
Acem-Kürdî	Bir vefâsız yâre düştüm hiç beni yâd etmiyor	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindî
Acem-Kürdî	Bugün vâdinle rûhum pür-mesârım	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı
Şedd-i Arabân	Bülbül ne için dâmen-i yâre el uzattın	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Tâhir-Bûselik	Cezbe-dâr eyler dil-i uşşakı pür-fer gözlerin	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Karcığâr	Çâresiz bir derde düştüm oldu aklım serseri	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Acem-	Çekemez oldu gönül bu kadar cevri ü	Meçhul	Şarkı	Devr-i

Kürdî	cefâyı			Hindî
Nihâvend	Çeşm-i mestin arz olursa hâlet-i mestânesi	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindî
Hicâzkâr	Dağ-ı hicrin bin elem kattı benim efganıma	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Tâhir-Bûselik	Dem olur hicr ile handan olurum	Meçhul	Şarkı	Aksak
Mâhûr	Derd-i aşkından sakın bahs etme pek	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Dilkeş-Hâverân	Derd-i hicrânınla her an ağlarım	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Şevk-Efzâ	Derdimin bir fikrasın açsam sana hicrân olur	Meçhul	Şarkı	Aksak
Tâhir-Bûselik	Derd ü gamdan olmadım âzâde hiç	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Kürdîlî Hicazkâr	Dilirse şâdkâm olsun diler gönlüm hazîn olsun	Mâide Hanım	Şarkı	Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Diriğ-i iltifâtına nedir bâis olan ey mâh	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Diyelim sen yok iken ağlıyorum	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Segâh	Diyemem benElem-i dehr ile dilgîr olsun	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Mâhûr	Dökme şebnem gibi çeşmin yaşını ey gül-i ter	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindî
Acem-Kürdî	Edeli atf-ı nazar hâlime çeşm-i dilber	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Acem Aşîrân	El-aman ey şûh-i âşık perverim	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Sûz-Nâk	Etmiyor hiç merhamet cânan benim efganıma	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Uşşak	Ey benim âhu misâlim nerdesin	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Kürdîlî Hicazkâr	Ey nazlı melek Hak seni bir tâne yaratmış	Meçhul	Şarkı	Aksak
Hicâzkâr	Ey rûh-i revânım ne yaman âfet-i cansın	Neş'et Bey	Şarkı	Sengin Semâî
Şevk-Efzâ	Eylemem artık felekten iştikâ	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Uşşak	Fikr-i vaslın ile ağlar gece gündüz dîdelerim	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak

Acem-Kürdî	Geceyi gündüze her dem katalım	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Mâhûr	Gel bir daha gül rûyini aç handeni göster	Fâik Ali Ozansoy	Şarkı	Sengin Semâî
Mâhûr	Gel eğlenelim bu şeb berâber	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Gerçi bilirim kurtulamam tîr-i kazadan	Meçhul	Şarkı	Aksak
Acem-Kürdî	Gonca gülsün bülbül-âsâ özlerim	Meçhul	Şarkı	Müsemmen
Karcığar	Gönül beni usandırdı bana ağıyârı andırdı	Meçhul	Şarkı	Aksak
Sûz-Nâk	Gördüğüm yerde seni büht ile ey gonce-dehen	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Acem-Kürdî	Gördüm yüzünü gözlerimin nûru karardı	Meçhul	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Görmedim uysun felek âmâlîme	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Karcığar	Görünce ben seni ey mâh	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Kürdîlî Hicazkâr	Görünce vechini meftûnun oldum	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Hüzzâm	Göster güzelim hücre-i ezvâk-ı visâli	Hüseyin Avni Bey(Yeni şehir'li)	Şarkı	Ağır Aksak
Uşşak	Gözüm dâim güzel gözler	Meçhul	Şarkı	Devr-i Revân
Yegah	Gözünün safvetine nûruna meftûn oldum	Meçhul	Şarkı	Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Gülerken şevk-i âmâlîm yüzünde	Meçhul	Şarkı	Aksak
Şevk-Efzâ	Gülşen-i aşkın hazana ermiş artık gülleri	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Sabâ	Gülzârı harab eyleme muhrik nağamınla	Meçhul	Şarkı	Aksak
Tâhir-Bûselik	Güzelim gülşene gel şevk-i bahar âlemidir	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Acem Aşîrân	Hâlîmi Mecnûn görse rahm eder ağlar bana	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindî
Kürdîlî Hicazkâr	Hasret ile ben şâm ü seher eylerim efgan	Meçhul	Şarkı	Aksak

Tâhir-Bûselik	Heves etti gönül aşk u hevâya	Meçhul	Şarkı	Düyek
Karcıgar	Hiç ilişme meh-cemâlim dîde-i sevdâ-keş'e	Meçhul	Şarkı	Aksak
Tâhir-Bûselik	Hiç muhabbet mi olur yârim fedâkâr olmasa	Meçhul	Şarkı	Aksak
Tâhir-Bûselik	Hüsn-i refâra bakın şanlı civanım geliyor	Meçhul	Şarkı	Aksak Semâî
Hicâzkâr	Hüzn ile çağlar sirişk-i çeşm-i giryânım benim	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Mâhûr	İçtim şarâb-ı lâ'lini mestâneyim	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı
Hüzzâm	İnan inan ki ey güzel duyunca hoş kelâmını	Cenap Bey	Şarkı	Yürük Semâî
Hüzzâm	İstemem âlemde sensiz rûzigâr	Meçhul	Şarkı	Müsemmen
Hüzzâm	İşte sînemde sıkıştırdım seni ey gül-beden	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Kalb-i sevdâ-zedeler âh ile dâim inler	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Şedd-i Arabân	Kanlı yaş döksem dem-â-dem dîdeden	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Müsteâr	Lâyık mı sana a nûr-i pâkim	Meçhul	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Leylâkların altında gülüm âh o dün akşam	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı
Şedd-i Arabân	Mahzûn durur her köşesi	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Hicâzkâr	Meclis-i meyde elinden nûş edip hep bâdeler	Mekkî Molla	Şarkı	Ağır Aksak
Sûz-Nâk	Mehd içinde eşk-i mihnetle açılmış gözlerim	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Segâh	Mest etmek için rûhumu ey şi'r-i mücesssem	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Mest iken âgûşa gelmez çırpınır hiddet eder	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Hicâz	Meşreb-i âvâremi sanma döneke	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Nihâven d	Me'yûs-i aşkım sensin penâhım	Meçhul	Şarkı	Semâî
Sultânî-Yegâh	Müjgân-ı çeşmin cânâna sâkî	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Hicâzkâr	Müzeyyen gül-sitandır meh-cemâlin	Meçhul	Şarkı	Curcuna

Uşşak	Nasıl çıksam başa zahm-ı kaderle	Meçhul	Şarkı	Aksak
Karcığar	Nazîrin yok senin ey mâh yerde	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindî
Sabâ	Neden gönlüm kırarsın âh a zâlim	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Beyâtî-Arabân	Neden kalbim kırarsın bî-vefâsın	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Acem-Kürdî	Neden üşküftedir taraf-ı külâhın	Meçhul	Şarkı	Düyek
Müsteâr	Nev-nihâl-i hüsn-i ânsın her gören özler seni	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindî
Hicâz	Nûr-i vechin ihtişamı hüsnünün bürhânıdır	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Ferahnâk	O güzel hüsnünü dünyâ seviyor cânânım	Meçhul	Şarkı	Evfer (Ağır)
Müsteâr	O güzel hüsnünü dünyâ seviyor cânânım	Meçhul	Şarkı	Müsemmen
Acem-Kürdî	O kadar hırsla bakma yüzüme hırslanırım	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Nihâven d	Ömrümü gönlümü rûhum sana vakf etmiş iken	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Öpsem de o gül-ruhlerin rûhum solacaktır	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı
Hüseynî	Pek cüdâ düştüm gülümden	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Hicâz	Pek çâresizim baht-ı siyâhkârın elinden	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Acem-Kürdî	Pür-hande çiçekler dereler şevk ile çağlar	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Hüzzâm	Rahm eder mi sana sandın a gönül	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Recâ-yı vasl için ol gül-izâre	Meçhul	Şarkı	Aksak
Mâhûr	Reh-i âmâle herkes buldu yol avare ben kaldım	Harput Folklorun dan	Beste	Şarkı Devr- i Revânı
Şevk- Efzâ	Ricâ etsem beni dâim üzersin	Meçhul	Şarkı	Aksak
Acem-Kürdî	Saç saçlarını aman perîşân	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Karcığar	Sana vardır bir sözüm meleğim	Meçhul	Şarkı	Aksak
Müsteâr	Saz ile ben ağlıyorken firkât-i cânânıma	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak

Hicâzkâr	Seni görmek seni sevmek emeliyle yaşarım	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Müsteâr	Sevdâya düşmüş kâm almak ister her işvegerden	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı
Nihâven d	Sevdiğim lûtf eyleyip gelmez misin imdâdına	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Ferah-Fezâ	Sevdim ammâ ol perî-peykeri eyvâh olsun	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Sabâ	Severim cân ü gönülden seni ey gözbebeğim	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Hicâz	Sevgilim olmakta eşkim dâimâ gözden revân	Yusuf Kenan Bey	Şarkı	Ağır Aksak
Hüzzâm	Sînenin âşık-ı şûrîdesidir bûselerim	Tevfik Sâmi Bey (Lâmî)	Şarkı	Ağır Aksak
Sûz-Nâk	Soldum bu küçük yaşta yazık gül gibi soldum	Mehmet Sâdi Bey	Şarkı	Aksak
Ferah-Fezâ	Söyletme beni hâlîmi tafsîle girişmem	Ahmet Râsim Bey	Şarkı	Sengin Semâî
Müsteâr	Sunma mey serv-i hırâmınla serhoşlanırım	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Müsteâr	Süzüldü dîde-i sevdâ-penâhın	Meçhul	Şarkı	Aksak
Dilkeş-Hâverân	Şöhret-i aşkın yayıldı nâm-dâr oldun gönül	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Hicâz	Şu köylünün yosma (da) kızı geliyor	Meçhul	Şarkı	Aksak
Sûz-Nâk	Takıldı kaldı gönlüm zülf-i yâre	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Kürdîlî Hicazkâr	Tîr-i nîgehin açtı ciğergâhıma yâre	Meçhul	Şarkı	Aksak
Karcığâr	Tîr-i çeşmânınla (müjgânınla) sayd ettin dil-i âvâreyi	Bedri Ziyâ Aktuna	Şarkı	Ağır Aksak
Acem-Kürdî	Tiğ-i gamzenden gözüm kurtulmasın	Meçhul	Şarkı	Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Va'dine aldandı gönül	Meçhul	Şarkı	Düyek
Şedd-i Arabân	Vâh esîr-i derd-i hicrânım bugün	Meçhul	Şarkı	Aksak
Uşşak	Var mıdır tetkîke hâcet dilberim	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak

	ef'âlimi			
Hicâzkâr	Vaz geçti gönül aşk u muhabbet emelinden	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Hüzzâm	Yanayım derd-i firâkınla perîşân olayım	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Ferah-Fezâ	Yanayım o güzel gözlerine hayrân olayım	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Sultânî-Yegâh	Yaradan öyle yaratmış ki güzellikte seni	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Hüzzâm	Yaşamam sensiz efendim bulurum dağ aşarım	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Segâh	Yayılmış gülistâna ser-te-ser mehpâreler şimdi	Meçhul	Şarkı	Şarkı Devr-i Revânı
Şedd-i Arabân	Yayılmış gülistâna ser-te-ser mehpâreler şimdi	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindî
Sûz-Nâk	Yüzün gördüm bu dem hayrânın oldum	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Karcığâr	Zahm-ı hicrânım gibi âlemde yâre var mıdır	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Zerrece rahm etmedin sen nâle vü feryâdima	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Segâh	Zevk olur giryelerim kalb-i safâ-mestinize	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Acem-Kürdî	Zülfünün zincirine bağlı dil-i dîvâneyim	Meçhul	Beste	Çenber

Ek 33 Tanbûri Ali Efendi Eserleri

MAKAM	ESER ADI	GÜFTEKÂR	FORM	USÛL
Sipîhr	Açıl ey gonce-leb nûr eylesin bezm-i tekellümler	Meçhul	Ağır Semai	Aksak Semâî
Evc	Ah eder inler gönül ol turra-i şeb-gûn için	Meçhul	Beste	Çenber
Rast	Anlatayım hâlimi dildâre ben	Mehmet Sâdi Bey	Şarkı	Curcuna
Sûz-Nâk	Âşık oldum sana ey gonce-dehen	Mehmet Sâdi Bey	Şarkı	Ağır Aksak
Uşşak	Âşıktan etme cânâ hicâbı	Meçhul	Şarkı	Aksak

Uşşak	Aşk oduna yandı gönül hey	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Muhayyer-Sünbüle	Bağlandı gönül zülfüne dîvâneliğinden	Meçhul	Yürük Semai	Yürük Semâî
Evc	Ben ağlar idim her gece ol yârim uyurdu	Meçhul	Ağır Semai	Aksak Semâî
Nihâvend	Ben âşık oldum bir güle	Meçhul	Şarkı	Aksak Semâî
Nişabur	Ben değil meftûn-ı hüsnün müptelâ âlem sana	Fuzûlî	Ağır Semai	Ağır Aksak Semâî
Sabâ	Beni aşka salan yâre gönül ister gücüm yetmez	Meçhul	Şarkı	Aksak
Muhayyer-Sünbüle	Beni candan usandırdı cefâdan yâr usanmaz mı	Fuzûlî	Ağır Semai	Aksak Semâî
Uşşak	Benim yârim güzeller serveridir	Meçhul	Şarkı	Aksak
Arazbâr Bûselik	Ben ki terkeylemişim cânımı cânânım için	Meçhul	Beste	Devr-i Kebîr
Sûz-i Dil	Bilmedik yâri ki bizden bu kadar gâfil imiş	Nevres Bey	Beste	Devr-i Kebîr
Nihâvend	Bilmem anı ben gelmedi misli bu diyâre	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak Semâî
Nihâvend	Bilmezdim özüm gamzene meftûn imişim ben	Nevres-i Cedîd	Yürük Semai	Yürük Semâî
Evc-Ârâ	Bir şûha gönül âşık olup derbeder oldu	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Karcığar	Bir taraftan âşıkı derd ü gam-ı yâr ağlatır	Sâdî Bey	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Bî-vefâya aldanmazdım	Meçhul	Şarkı	Düyek
Hicâz	Cemiyyet-i dil koymadı mestâne nigâhın	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Sûz-i Dil	Ceyhun arayan dîde-i giryânımı görsün	Nevres Bey	Yürük Semai	Yürük Semâî
Sipihir	Derman aramam derdime gözyaşımı silmem	Nevres	Beste	Remel
Evc-Ârâ	Dilde şimdi var hezârân müşkilim	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindî
Segâh	Dil-harâb-ı aşkını sensin sebep berbâdıma	Enderûnî Vâsîf	Şarkı	Devr-i Hindî

Sûz-Nâk	Dil-i mahzûnumu şâd eyle bir gün	Meçhul	Şarkı	Evfer
Sipîhr	Düşüm yine sevdâsına bir tâze civânın	Meçhul	Yürük Semai	Yürük Semâî
Sûz-Nâk	Ey hilâl-ebrû kamer-tal'at nigâr-ı dilsitan	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindî
Nihâvend	Eyledi meysiz bu şeb uşşâk-ı zârı neşveyâb	Meçhul	Şarkı	Semâî
Muhayyer	Feryâda ne hâcet yürü bend eyle dehânın	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Rast	Geldi eyyâm-ı bahâr oldu safâlar âşikâr	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı
Nihâvend	Gelin kızlar tiyatroda hora tepelim	Meçhul	Şarkı	Nim Sofyan
Hicâz	Hasret odu yaktı ciğerim ey rûh-i âlim	Meçhul	Şarkı	Aksak Semâî
Sûz-i Dil	Her bir bakışında neş'e buldum	Meçhul	Şarkı	Aksak
Evc	Hicrinle gözümde acaba kan mı boşandı	Meçhul	Yürük Semai	Yürük Semâî
Hüseynî	İştîyâkın hadden efzûn oldu gel	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindi (Ağır)
Yegah	İzhar edemem elbette sana aşkımı hâlim	Meçhul	Şarkı	Aksak
Nişabur	Kan ağlamaz mı dîdesi şûrîde bûlbûlün	Nevres-i Cedîd	Beste	Firengifer
Sipîhr	Kana kana içelim mey kanalım sahbâdan	Meçhul	Yürük Semai	Yürük Semâî
Sûz-i Dil	Kani yâd-ı lebinle hûn-i dil-nûş ettiğim demler	Nevres Bey	Ağır Semai	Aksak Semâî
Sipîhr	Kûşe-i gamda nişînim seni sevdim seveli	Meçhul	Beste	Devr-i Kebîr
Sipîhr	Merdüm-i dîdeme bilmem ne füsûn etti felek	Selîmî (Yavuz Sultan)	Beste	Hafif
Uşşak	Meyl etti gönüm sen dil-rübâyâ	Meçhul	Şarkı	Sofyan
Rast	Milk-i dil hükmeyle sultanım senin...	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindî

Sipih	Mürg-i evc-i uzletim kevn ü mekân ağlar bana	Meçhul	Ağır Semai	Ağır Aksak Semâî
Hicâzkâr	Nakş-i lâ'li gitmez o şûhun derûn-i sîneden	Meçhul	Ağır Semai	Aksak Semâî
Şevk-Efzâ	Neş'esi hâtıra geldi nigeht dilberinin	Meçhul	Şarkı	Aksak
Ferah-Fezâ	Nevrûz-i bahar oldu yine ey gül-i handan	Mehmet Sâdi Bey	Şarkı	Curcuna
Hüseyinî	Nice bir hasret-i cânâna tahammül edeyim	Meçhul	Şarkı	Aksak Semâî
Hüzzâm	Oldu bu üftâdenin her kârı güç	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Muhayyer-Sünbüle	Öyle sermestim ki idrâk etmezem dünyâ nedir	Fuzûlî	Beste	Çenber (Ağır)
Uşşak	Pertev-i hüsnün salarken dehretâb	Meçhul	Şarkı	Müsemmen
Nişabur	Renc-i hâtır vermesin feryâd ü efganlar sana	Ziyâeddin Paşa (Vezir)	Beste	Muhammes
Sûz-Nâk	Revâ mı ey perî gülmek	Meçhul	Şarkı	Düyek
Yegah	Ruhlerin ey goncelleb verd-i mutarra mıdır	Meçhul	Şarkı	Curcuna
Sabâ	Sabah oldu gönüller oldu mesrûr	Meçhul	Şarkı	Devr-i Hindî
Hicâz	Samur saçlım (kaşlım) nâzikedâdır	Meçhul	Şarkı	Aksak
Nev-Eser	Sayd eyledi bu gönlümü bir gözleri âhû	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Hüseyinî	Senden bilirim yok bana bir fâide ey gül	Nevres-i Cedîd	Şarkı	Yürük Semâî
Nihâvend	Sevdim yine bir şûh-i dil-ârâ pek ilerde	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Evc	Söylemem derdimi hem-derdim olan âh'a bile	Hızırağaz âde Said Bey	Beste	Hafif
Evc	Sûz-i firkat sînemi dağlar benim	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak
Segâh	Sûziş-i aşk eyledi bağırim kebab	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Karcığar	Şivene yok söz güzelsin	Meçhul	Şarkı	Aksak

Hüseyinî	Şimşir-i nigâhınla vuruldum ciğerimden	Meçhul	Şarkı	Ağır Aksak Semâî
Hüzzâm	Tersâ güzeli gerdene zünnârını taktı	Meçhul	Şarkı	Türk Aksağı
Uşşak	Tıfl-ı nâzım meclis-i rindâne gel	İsmail Fennî Ertuğrul	Şarkı	Yürük Semâî
Sabâ	Tîr-i nigehein açtı ciğergâhıma yâre	Meçhul	Şarkı	Sengin Semâî
Muhayyer- Sünbüle	Tutuştı gam oduna şâd gördüğün gönlüm	Fuzûlî	Beste	Zincir
Nişabur	Yanar ol derd ile gönlüm ki yanar âh edemez	Nevres-i Cedîd	Yürük Semai	Yürük Semâî
Sûz-i Dil	Yandıkca oldu sûzan kalb-i şerer- feşânım	Meçhul	Şarkı	Evfer
Sûz-i Dil	Yıkıldı darb-ı sitemden harâb olan gönlüm	Nevres Bey	Beste	Zincir
Sipih	Yine bu gece çıkardım sipihre nâlemi ben	Meçhul	Beste	Zincir
Uşşak	Yok dilde tahammül elem-i firkate artık	Meçhul	Şarkı	Yürük Semâî
Hicâzkâr	Evvel görüşte ey şûh-i gülten	Meçhul	Şarkı	Curcuna

Ek 34 Gültekin Oransay Eserleri

KİTAPLARI
Atatürk ile Küğ, 1965 ve 1985
Bağdarlar Geçidi, 1977
Batı Tekniği İle Yazan 60 Türk Bağdar, 1965
Çağdaş Seslendiricilerimiz ve Küğ Yazarlarımız, 1968
Bach Kılavuzu, 1986
Konçerto Kılavuzu, 1967

Ek 35Armağan Sezen Eserleri

Sûzidil Makamı ve Eleştirisi İzmir1992 (Basılı Değil);
Türk Müziği'nde Nota Yayıncılığı (1875-1928) E.Ü. DTMK Dergisi, Sayı 5/ İzmir-1993.
Ali Rıfat Çağatay/ EU, DTMK Dergisi, Sayı 2/ İzmir - 1992

Ek 36Fuat Edip Baksı Eserleri

MAKAM	ESER ADI	BESTEKÂR	FORM	USÛL
Nihâvend	Ak saçlarıma değil gönlüme bak sevgilim	Selahattin Erköse	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Aşkımın ilkbaharı ilk heyecânım benim	Arif Sami Toker	Şarkı	Düyek
Uşşak	Bahtım gibi bak gözlerinin rengide esmer	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Aksak
Muhayyer Kürdî	Bakışı çağırır beni uzaktan	Selâhattin Pınar	Şarkı	Curcun a
Hicâz	Bir bahar akşamı rastladım size	Selâhattin Pınar	Şarkı	Aksak
Uşşak	Çeşm-i nâzın süzülüp neş'eden olsa handân	Fahri Kopuz	Şarkı	Ağır Aksak
Karcığâr	Dile düştüm senin yüzünden yine	Selâhattin Pınar	Şarkı	Aksak- Curcun a
Hicâz	Gel sevgilim son ümit yalnız sendedir artık	Arif Sami Toker	Şarkı	Düyek
Hicâz	Gündüzüm karanlık gecem uykusuz	Nuri Halil Poyraz	Şarkı	Aksak
Hicâz	Gündüzüm karanlık gecem uykusuz	Râkım Elkutlu	Şarkı	Curcun a
Muhayyer	Her gün yeni bir naz yaratır yardan usandık	Râkım Elkutlu	Şarkı	Curcun a
Kürdîlî Hicazkâr	Nâzında senin özlediğim eski cefâ yok	Emin Ongan	Şarkı	Sofyan
Kürdîlî Hicazkâr	Nâzında senin özlediğim eski cefâ yok	Muzaffer İlkar	Şarkı	Aksak
Ferah-Fezâ	Nâzında senin özlediğim eski cefâ yok	Râkım Elkutlu	Şarkı	Semâî
Hicâzkâr	Nedir bu dünyânın hâli	Rüştü Şardağ	Şarkı	Semâî

	gölgeli bir dal kalmamış			
Hüseyinî	Niye dargın gibisin söyle niye	Selâhattin İnal	Şarkı	Düyek
Hisâr-Bûselik	Sana inansam da inanmasam da (YAĞMUR BAKIŞLI)	Alâeddin Yavaşça	Şarkı	Curcuna
Rast	Senden kesmedim henüz ümîdimi büsbütün	Rüştü Şardağ	Şarkı	Müsemmen
Hicâz	Sevdi gönlüm daha ilk gün o hayâl esmerini	Rüştü Şardağ	Şarkı	Aksak
Muhayyer Kürdî	Sevgi deli gönülden gönüle bir akıştır	Alâeddin Yavaşça	Şarkı	Aksak
Uşşak	Unuttuk dostu yoldaşı vefâmız artık dildedir	Alâeddin Yavaşça	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Uzun yıllar ötesinden hatırımı sorayım mı	Rüştü Şardağ	Şarkı	Semâî
Hicâz	Üzülme yılların gelse de kışı	Alâeddin Yavaşça	Şarkı	Düyek
Beyâtî	Yüklüyüm dertlerden yana	Yusuf Nalkesen	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Yüzün penbe güllerden sesin bülbülde güzel	Arif Sami Toker	Şarkı	Düyek
Hicâz	Bu akşam yine neden bakışların derinde	Alâeddin Yavaşça	Şarkı	Düyek
Hüseyinî	Dinle bahar türküsünü çiçek yaprakla konuşur	Alâeddin Yavaşça	Şarkı	Sofyan
Nihâvend	Ne bahar belli ne de kış bu dünya böyledir işte	Alâeddin Yavaşça	Şarkı	Sofyan
Kürdîlî Hicazkâr	Her gün bir yeni düştüyüz kucaklamış dağlar bizi	Alâeddin Yavaşça	Şarkı	Düyek

Ek 37Yalçın Benlican Eserleri

MAKAM	ESER ADI	BESTEKÂR	FORM	USÛL
Hüzzâm	Ağla çeşmim eski lezzet kalmamış peymânede	Câhit Öney	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Ağlaya ağlaya giderim diyor (GELİN ALAYI)	Reşat Özpırınçci	Şarkı	Aksak

Hüzzâm	Akşamın olduğu yerde bekle diyorsun gelmiyorsun	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Alem bahânedir varlığın için (BAHANE BAHANE)	Zeynep Arıcan	Şarkı	Düyek
Nihâven d	Aşk bu değil yapma güzel	Rüştü Şardağ	Şarkı	Curcuna
Nihâven d	Aşk nedir nasıldır bilen var mı	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Ayrılık ümitlerin ötesinde bir şehir	Şahap Gürsel	Şarkı	Curcuna
Acem-Kürdî	Baharla hazân birleşemez ortada yaz var	Veliye Yâkut	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Bak kalbime sevgin acı bir iz gibi kaldı	Meçhul	Şarkı	Düyek
Hicâz	Benim yârim bezden kilim dokur	Bekir Sıtkı Erdoğan	Şarkı	Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Ben yağmur ben güneş ben sevgi seli sağnak sağnak	Aylin Uçanlar	Şarkı	Semâî
Nihâven d	Bilsem ki kâlbinde hâlâ yerim var	Hayri Mumcu	Şarkı	Aksak
Nihâven d	Bin yıl sürececek bir bahar gibi geldin	Abdal Mesrûr	Şarkı	Düyek
Nihâven d	Bir alev bir ışık senin bakışın	Hilmi Soykut	Şarkı	Semâî
Hicâz	Bir ateşim yanarım külüm yok dumanım yok	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek
Nihâven d	Biraz kül biraz duman o benim işte	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek-Semâî
Hicâz	Bir bakıp gözlerime her şeyi anlarsın ya	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek
Acem-Kürdî	Bir başka edâ başka bir arzu ile geldin	Hikmet Şinâsi Önel	Şarkı	Düyek-Semâî
Hicâz	Bir çağrına bin cân ile gelirim	Ahmet Ilgaz	Şarkı	Sofyan
Kürdîlî Hicazkâr	Bir geceye bir ömür verilir Kanlıca'da	Halil Soyuer	Şarkı	Aksak
Nihâven d	Bir kerre bakanlar unuttur derdi günâhı	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Semâî
Nihâven d	Bir peri masalı kulaklarına	Bekir Mutlu	Şarkı	Sofyan
Nihâven	Bir yâr sevdim etekleri	Bekir Sıtkı	Şarkı	Aksak

d	yeldirme	Erdoğan		
Kürdlî Hicazkâr	Bu akşam bütün meyhânelerini dolaştım İstanbul'un	Turhan Oğuzbaş	Şarkı	Curcuna
Kürdlî Hicazkâr	Bir acem bahçesi bir seccâde	Ahmet Hâşim Bey	Şarkı	Düyek- Semâî
Nihâven d	Ceylân gözler umutların pınarı	Hüseyin Tansever	Şarkı	Curcuna
Nihâven d	Dalıp hâtıralara unutma ara beni	Nâdide Gülpınar	Şarkı	Düyek
Hicâz	Dil şâd olacak diye kaç yıl avuttu felek	Turgut Yarkent	Şarkı	Düyek
Nihâven d	Diz çöksem önünde âh niyâz etsem	Orhan Arıtan	Şarkı	Semâî
Hicâz	Dolaşır dururum boş yere neden	Fethi Dinçer	Şarkı	Curcuna
Sabâ	Dönmem kucağına aşkın daha dün geldim	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Düyek
Nihâven d	Düşündükçe mâziyi bir rüyâ gibi zaman	Şâdi Kurtuluş	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Düşüverdim Mecnun gibi dillere	Orhan Arıtan	Şarkı	Semâî
Kürdlî Hicazkâr	Ey bu bahçelerde esen eski şarkılar neredesiniz	Bâki Süha Ediboğlu	Şarkı	Semâî
Hicâz	Firâkınla yansa ten yine vuslat dilemem	Turgut Yarkent	Şarkı	Düyek
Nihâven d	Geceler içinden bir gece seçtik	Bâki Süha Ediboğlu	Şarkı	Semâî
Kürdlî Hicazkâr	Gönül her akşam yanında görmek ister seni	Sedat Ergintuğ	Şarkı	Düyek
Nihâven d	Gözlerin bir aşk bilmececi sorar gibi (AŞK BİLMECESİ)	Ülkü Aker	Şarkı	Düyek
Hicâz	Gözlerin kömür senin bakışın ömür senin	Cemal Atayman	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Gözlerin senin gözlerin beni nar rengi ...	İlham Behlül Pektaş	Şarkı	Düyek
Sûz-i Dil	Gül biraz bunca keder bunca gözyaşı bitsin	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek
Nihâven d	Gülünce güzelsin ağlarken güzel	M.Sâmi Aşar	Şarkı	Curcuna

Hicâz	Gün be gün yaşanan o hâtırayı unutup boş yere atmak olmaz ki	İlkan San	Şarkı	Semâî
Hüseyinî	Güzel gözler menekşe yüce dağlar mor olur	Ömer Çalışır	Şarkı	Curcuna
Nihâvend	Her seher goncalar açtıkça solan gül dökülür	Hikmet Şinâsi Önel	Şarkı	Düyek
Hüseyinî	İrmakla akıp taşmışım bulutla gezip şaşmışım	M.Yeşilova	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	İçimde bin türlü keder senden gelir sana gider	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Düyek
Nihâvend	İçimde nice uzun yılların özlemi var (AĞLA GİTAR)	Ümit Yaşar Oğuzcan	Şarkı	Semâî
Hicâz	İki dudak arası bir zaman	Necâti Cumalı	Şarkı	Semâî
Hicâz	Kader kime şikâyet edeyim seni bilemem	Sedat Ergintuğ	Şarkı	Düyek
Nikrîz	Alamazsın geriye geçen bir günü bile	Fethi Karamahmudoglu	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Al gülün dalında diken var diye	Nevzat Göl	Şarkı	Nim Sofyan
Mâhûr	Al gülün dalında diken var diye	Alâeddin Pakyüz	Şarkı	Yürük Semâî
Muhayyer Kürdî	Al gülün dalında diken var diye	Mahmut Oğul	Şarkı	Nim Sofyan
Hüzzâm	Alnımda gül gibi kaldı bûsesi	Burhan Durucu	Şarkı	Düyek
Gülizâr	Alnına dökülsün ıslak perçemin	Burhan Durucu	Şarkı	Aksak
Rast	Bahçede güllerle görmüşler seni	Burhan Durucu	Şarkı	Aksak
Rast	Ben sevdâ dokuyorum yıllardır usanmadan	Faruk Şahin	Şarkı	Düyek
Şevk-Efzâ	Bilmem ki hangimiz daha yorgunuz	Zekâi Tunca	Şarkı	Aksak
Hicâz	Bir damla yeter bana deryâsında gözüm yok	Nezahât Soysev	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Bir gün daha oldu uzayan gölgelerde	Burhan Durucu	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Bir haber göndersen hemen geldiye	Mahmut Oğul	Şarkı	Nim Sofyan

Uşşak	Bir sabah gün doğarken seni gitti dediler	Mahmut Oğul	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Bir yanım karanlık bir yanım ışık	Burhan Durucu	Şarkı	Aksak
Segâh	Bugün de akşam oldu yine haber yok senden	Mahmut Oğul	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Can evimden yaralanmış	Ali Şenozan	Şarkı	Aksak
Hüseyinî	Sevgi yağmurlarla gelir (Canlar fedâ yurduma)	Turhan Toper	Şarkı	Düyek
Nihâven d	Çiçeklerde yüzün varmış dediler	Mahmut Oğul	Şarkı	Düyek
Rast	Denizleri dağları engelleri bir bir aş	Mahmut Oğul	Şarkı	Aksak
Nihâven d	Edalım işin ne senin hüznüle	Burhan Durucu	Şarkı	Semâî
Hicâz	Gece gündüz hep karşımda	Burhan Durucu	Şarkı	Düyek
Hicâz	Gönül sana çöl suya hasret kalmış susuyor	Burhan Durucu	Şarkı	Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Gül bir mevsim açar solar	Burhan Durucu	Şarkı	Düyek
Şedd-i Arabân	Gül den güle gezdim artık yoruludum	İsmail Demirkıran	Şarkı	Semâî
Hicâz	Her gece sevdâmin yalnızındayım	Suphi İdrisoğlu	Şarkı	Düyek
Acem-Kürdî	Her gece uzaktan seyr eder beni	Burhan Durucu	Şarkı	Aksak
Hicâz	İçimden taşıyor özlem pınarı	Mahmut Oğul	Şarkı	Aksak
Nihâven d	İçimde sisli bir mevsimin yası	Burhan Durucu	Şarkı	Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Kaç kere döndü geldi söz verdiğin o mevsim	Burhan Durucu	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Kalbimde kendini arama sakın	İsmail Demirkıran	Şarkı	Düyek
Beyâtî	Yana yana kül olmuşum	İsmail Demirkıran	Şarkı	Nim Sofyan
Nihâven d	Kederden tasadan gamdan söz etme	Burhan Durucu	Şarkı	Aksak
Nihâven d	Kederden tasadan gamdan söz etme	Avni Anıl	Şarkı	Semâî

Nihâvend	Kuytu ormanlar gördüm gözünün hâresinde	Avni Anıl	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Kuytu ormanlar gördüm gözünün hâresinde	Faruk Şahin	Fantezi	Düyek
Nihâvend	Kuytu ormanlar gördüm gözünün hâresinde	Mahmut Oğul	Şarkı	Nim Sofyan
Segâh	Ne şekerde ne balda ne çiçek açmış dalda	Mehmet Reşat Aysu	Şarkı	Düyek
Hüseyinî	Özüm gibi seven kulmuş	Bilge Özgen	Şarkı	Sofyan
Rast	Saçları ipek gibi gözler zeytin irisi	Ertuğrul Ottekin	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Sana aşkım bitmez derdin	Ertuğrul Ottekin	Şarkı	Sofyan
Hicâz	Sana hasret gönlümü hep kederler kapladı	Mahmut Oğul	Şarkı	Aksak
Muhayyer	Sen saçları ilkbahar bakışları gülen yar	İsmail Demirkıran	Şarkı	Düyek
Acem-Kürdî	Seni bensiz bir dünyâda bıraktım	İsmail Demirkıran	Şarkı	Düyek
Acem-Kürdî	Seni nasıl özledim gönlüme sor söylesin	Mahmut Oğul	Şarkı	Aksak
Mâhûr	Seni nasıl severim bilmezsin bilemezsin	Mahmut Oğul	Şarkı	Aksak
Karcığâr	Seslendim dağlara nerdesin diye	Turgut Aksoy	Şarkı	Nim Sofyan
Mâhûr	Sevdâya bir ömür yetmez	Suphi İdrisoğlu	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Sevgiler sözde kalmış aşk nasıldır bilen yok	Burhan Durucu	Şarkı	Düyek
Hicâz	Sevgiler sözde kalmış aşk nasıldır bilen yok	Mahmut Oğul	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Sevinmeden gülmeden ağlamakmış ayrılık	Mahmut Oğul	Şarkı	Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Siteminle kahrınla içim elem doluyor	Burhan Durucu	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Söyle bana yağmur gözlüm sen hiç deniz gördün mü	Mahmut Oğul	Şarkı	Aksak
Hicâz	Toprak yeşile boyanmış	Suphi İdrisoğlu	Şarkı	Aksak
Muhayyer	Yağmurlar düşünürüm	Faruk Şahin	Fantezi	Düyek

r Kürdî	gözlerinin içinde		i	
Nihâvend	Yıldızlar saçılmış inciler gibi	Burhan Durucu	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Yıldızlar saçılmış inciler gibi	Avni Anıl	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Yıldızlar saçılmış inciler gibi	Faruk Şahin	Şarkı	Düyek
Hicâz	Yıldızlar saçılmış inciler gibi	Mehmet Reşat Aysu	Şarkı	Düyek
Nişâbûrek	Yosun gözlüm dön bana gül yüzünü saklama	Mehmet Reşat Aysu	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Yüreğime gömdüm seni	Mahmut Oğul	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Yüzünde mevsimsiz güller biterdi	Burhan Durucu	Şarkı	Aksak
Mâhûr	Bal köpüğü saçların meltemlerle uçusun	Ertuğrul Ottekin	Şarkı	Düyek
Hicâz	Bu duraksız hüznün neden	Yılmaz Pakalınlar	Şarkı	Düyek
Evc-Ârâ	Giden yılları saydık kalan ne bilmiyoruz	Suphi İdrisoğlu	Şarkı	Curcuna
Hicâz	Bir bakışı aşk sanıp hemen kapıldın gönül	İsmail Akçapınar	Şarkı	Sofyan
Nikrîz	Kokar burcu burcu güller	Yücel Aşan	Çocuk Şarkısı 1	Nim Sofyan
Kürdîli Hicazkâr	Seni aşkım çağırarak düşlerinde göreceksin	Ertuğrul Ottekin	Şarkı	Sofyan
Mâhûr	Senden son günlerde garip haller var	Suphi İdrisoğlu	Şarkı	Sofyan
Muhayyer Kürdî	Günâhımsın sevâbımsın hem kışım hem baharımsın	Ali Şenozan	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Günâhımsın sevâbımsın hem kışım hem baharımsın	Erdoğan Çelikkol	Şarkı	Düyek
Segâh	Seni dünyâ gözüyle son kez görmeye geldim	İlhâmi Turan	Şarkı	Devr-i Hindî-Semâî
Sultânî-Yegâh	Senden uzak seninleyim	İsmail Demirkıran	Şarkı	Aksak
Muhayyer Kürdî	Unutulmaz bir yazdı o	Yılmaz Pakalınlar	Fantezi	Sofyan

Kürdi	Ne aşk kaldı ne de bir iz (OLDU MU YA)	Turhan Taşan	Fantez i	Sofyan
Nihâvend	Andıkça adımı için ürperip	Hüseyin Erbay	Fantez i	Sofyan
Rast	Senden son günlerde garip haller var	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Sofyan
Sultânî- Yegâh	Şanslıyım aşktan yana	Suphi İdrisoğlu	Fantez i	Sofyan
Şevk- Efzâ	Her mısradan sen yoksan ya şiir yok ya da ben	Aydın Oran	Şarkı	Aksak
Beyâtî	Acı sözler dilimizde	Metin Everes	Şarkı	Düyek
Hicâzkâr	Durmadan düşünüp üzme kendini	Ertuğrul Ottekin	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicâzkâr	Beni böyle sevgisiz koyup gitme ne olur	Abdülkâdir Salar	Şarkı	Sofyan
Hicâz	Yine hüsrân yine keder	Yılmaz Pakalınlar	Şarkı	Sofyan
Nihâvend	Bir sabah geliver güller açarken	Yılmaz Pakalınlar	Fantez i	Sofyan
Acem- Kürdî	Bende söz bir Allah birdir bilesin	Bilge Özgen	Şarkı	Sofyan
Bûselik	Her şey yarım kaldı her şey yüzüstü	Burhan Durucu	Şarkı	Curcuna
Mâhûr	Şanslıyım aşktan yana	Suphi İdrisoğlu	Fantez i	Sofyan
Nihâvend	Aşk sarhoşu olmuşum ben geziyorum ben bulutlarda	Orhan Doğanay	Şarkı	Sofyan
Hicâzkâr	Her şey yarım kaldı her şey yüzüstü	İsmail Ötenkaya	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Her yolu denedim çârem kalmadı	Ali Şenozan	Şarkı	Düyek
Hüseyinî	Ben bir yumak sevgiyim	İsmail Akçapınar	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Alnımda gül gibi kaldı bûsesi	Yılmaz Pakalınlar	Şarkı	Sofyan
Mâhûr	Sevinciyle kederiyle ömür güzel dünyâ güzel	İsmail Demirkıran	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Mecnûn gibi seven kulmuş	Faruk Şahin	Şarkı	Düyek

Kürdîlî Hicazkâr	Ayrılık var diyeceksen gözlerime bak ta söyle	Yılmaz Pakalınlar	Şarkı	Nim Sofyan
Muhayyer Kürdî	Gözlerime kilit vursan gönül gözüm görmez değil	Erdoğan Çelikkol	Şarkı	Düyek
Hicâz	Ne zaman yağmuru saçımda duysam ellerin dolaşır okşar sanırım	İsmail Hakkı Fencioğlu	Şarkı	Düyek
Kürdi	Hasretin beşinci yıldönümünde	Bilge Özgen	Fantezi	Düyek
Nihâvend	Alnımda gül gibi kaldı bûsesi	Râif Somer	Şarkı	Semâî
Nihâvend	Ne zaman sonbahar mevsimi gelse saçların düşüncem olur ağlarım	İsmail Hakkı Fencioğlu	Şarkı	Semâî
Rast	Ne güzel ne içten gülüşün vardı	Ertuğrul Ottekin	Şarkı	Düyek
Rast	Sen ordasın ben burada	Ali Şenozan	Şarkı	Düyek- Sofyan
Uşşak	Acı sözler dilimizde	Kadri Kudret Güner	Şarkı	Aksak
Uşşak	Gözlerime kilit vursan gönül gözüm görmez değil	İsmail Akçapınar	Şarkı	Sofyan
Nühüft	Gözüm yolda kaldı	Fethi Karamahmudoğlu	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Sen ordasın ben burada	Fethi Karamahmudoğlu	Şarkı	Türk Aksağı
Muhayyer Kürdî	Yüreğim sığmıyor bugün içime	Ertuğrul Ottekin	Fantezi	Düyek
Hüzzâm	Günâhımsın sevâbımsın hem kışım hem baharımsın	Yılmaz Pakalınlar	Şarkı	Düyek
Uşşak	Gözlerime kilit vursan gönül gözüm görmez değil	Erol Özbayram	Şarkı	Düyek
Hüzzâm	Ne şekerde ne balda ne çiçek açmış dalda	Erdoğan Çelikkol	Şarkı	Nim Sofyan
Nikrîz	Benim hâlim nicedir yar	Erdoğan Çelikkol	Şarkı	Nim Sofyan
Beyâtî	Sevinciyle kederiyle ömür güzel dünyâ güzel	Erdoğan Çelikkol	Şarkı	Nim Sofyan
Hicâz	Deryâda damla olmaz	İsmail	Şarkı	Düyek

		Akçapınar		
Bûselik	Gök mâvi dağlar yeşil cennet ülkem Türkiye'm	Kudret Güner	Çocuk Şarkı 1	Aksak- N.Sofyan
Nikrîz	Sende bugünlerde garip haller var	Râif Somer	Şarkı	Düyek
Acem Aşîrân	Cennetten bir köşedir İzmir ışık selinde	Ertuğrul Ottekin	Fantez i	Sofyan
Nihâven d	Ne aşk kaldı ne de bir iz	Nihat Adlim	Fantez i	Sofyan
Hüseyînî	Toprağına hasret suyuna hasret	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Sofyan
Kürdi	Hani ayrılık yoktu hani yoktu hiç keder	Mümin Salman	Şarkı	Nim Sofyan
Nihâven d	Gök mâvi dağlar yeşil cennet ülkem Türkiye'm	Mahmut Oğul	Çocuk Şarkı 1	Semâî
Uşşak	İçimde sır gibisin dolaşırsın kanımda	Nihat Adlim	Şarkı	Düyek
Hüseyînî	Bıçak gibi kesip bütün bağları gideceksen eğer bir dakika dur	Bilge Özgen	Fantez i	Sofyan
Mâhûr	Hayâl meyâl hatıralar geçer gönül pencereden	Turhan Taşan	Fantez i	Aksak
Muhayye r Kürdî	Sana aşkım bitmez derdin	Nihat Adlim	Şarkı	Düyek
Nihâven d	Her gün bir başka dert başka bir acı	Dursun Karaca	Şarkı	Düyek
Hisâr- Bûselik	Her şey sana benziyor görünen şu âlemde	İsmail Demirkıran	Şarkı	Düyek
Hüseyînî	Bir damlaya hasret kaldık	Suphi İdrisoğlu	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Bugünlerde çok bunaldım çok dertliyim bilmelisin	Dursun Karaca	Şarkı	Düyek
Karcıgar	Dünya sanki cennettir sevince sevince	Nihat Adlim	Şarkı	Düyek
Kürdi	Aşk rüyadır çok zaman olduğu gibi bırak	Turhan Taşan	Fantez i	Semâî
Muhayye r Kürdî	Kaleminden kan damlamış mektuba	Bilge Özgen	Şarkı	Düyek (Yürük)
Nihâven d	Sevgilerle çevrelendim bir tül gibi kuşatıyor	Ertuğrul Ottekin	Şarkı	Sofyan

Segâh	Aşk sarhoşu olmuşum ben geziyorum ben bulutlarda	Gündoğdu Doğan	Şarkı	Nim Sofyan
Hüzzâm	Nerde akşam orda sabâh eyledim	Alâeddin Şensoy	Şarkı	Düyek
Karcığâr	Sende son günlerde garip haller var	Ali Şenozan	Şarkı	Düyek
Mâhûr	Senin aşkın bitmez derdin benden aldın ele verdin	Gündoğdu Doğan	Şarkı	Nim Sofyan
Muhayyer Kürdî	Bırak sarhoş zamanlar sonsuzlukta yürüsün	Ertuğrul Ottekin	Şarkı	Sofyan
Nihâvend	Gözleri çepçevre kuşattı beni	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Sofyan(Bileşik)
Zâvil	Yollarımı gözlüyorum günlerdir geldiğin gün iki güneş doğacak	Suphi İdrisoğlu	Şarkı	Düyek- Sofyan
Evc-Ârâ	Yollar uzak deme sakın yol uzaksa kalpler yakın	Alâeddin Şensoy	Şarkı	Sofyan- Semâî
Hicâz	Sonsuzluğa uzayan bin çiledin her gece	Aydın Oran	Şarkı	Sofyan
Karcığâr	Susturamam gözlerimi saklayamam hislerimi	Erdinç Çelikkol	Şarkı	Sofyan
Kürdîlî Hicazkâr	Yollar uzak deme sakın yol uzaksa kalpler yakın	Ertuğrul Ottekin	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Bir gün daha dün oldu uzayan gölgelerde	Aydın Oran	Şarkı	Aksak
Nihâvend	Dünyâda varlığım yokluğum farksız kaybettim kendimi ararken seni	Ertuğrul Ottekin	Şarkı	Düyek
Rast	Sen filiz gül dalında pembe pembe açacak	Ertuğrul Ottekin	Şarkı	Sofyan
Sultânî- Yegâh	Gözlerime kilit vursan gönül gözüm görmez değil	Gündoğdu Doğan	Şarkı	Düyek
Uşşak	Bu akşam sarhoşum hiç sorma neden	Engin Çır	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Su başında çadır kurduk kilimden	Bilge Özgen	Şarkı	Düyek
Sûz-i Dil	Sevgi dünyalara sığmaz can içinde özde yaşar	Ömür Gençel	Şarkı	Düyek
Hicâzkâr	Bir gün daha dün oldu uzayan gölgelerde	Tahir Sıral	Şarkı	Aksak
Muhayyer Kürdî	Fırtınalar gezer denizlerimde	Yılmaz Yüksel	Şarkı	Düyek

Nihâvend	Dudağın gül açmış gözlerin yaprak	Mediha Şen Sancakoğlu	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Uşaklar ağ toplar heyemol çeker	Bilge Özgen	Şarkı	Nim Sofyan-T.Aksağı
Rast	Aklımı başımdan aldı gözlerin	Bilge Özgen	Şarkı	Düyek-Evfer
Muhayyer Kürdî	Ayrılık var diyeceksen gözlerime bak ta söyle	Ercan Akbay	Fantezi	Düyek
Nihâvend	Durmadan düşünüp üzme kendini	Abdülkâdir Salar	Fantezi	Sofyan
Mâhûr	Çiçekler açıldı bahar göründü şimdi sevmek zamanı hadi gel	Gündoğdu Doğan	Şarkı	Düyek-Müsemmen
Kürdi	Güller solarken geldin gül dalında kar vardı	Yaşar Bedük	Şarkı	Nim Sofyan
Nihâvend	Vefâsız sevgili sözüm yok sana ben kendi bahtıma ağlar gülerim	Gündoğdu Doğan	Şarkı	Düyek
Segâh	Yine ne var ne bu dargın bakışın ne dedim de seni üzdüm bileyim	Rıdvan Tandoğan	Fantezi	Düyek
Rast	Hesaplar kabardı aşk defterinde topladım çıkardım çözüm kalmadı	İsmail Akçapınar	Şarkı	Sofyan
Kürdi	Gül ve şarap masamızda kenetlenmiş ellerimiz	Turhan Taşan	Fantezi	Sofyan
Segâh	Can bedenden soyununca ruh şaşkındır beden suskun	Pınar Köksal	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Al gülün dalında diken var diye	İsmet Kocabeyler	Fantezi	Nim Sofyan
Uşşak	Ne olur gözlerimden çek gözlerini	İlgün Soysev	Şarkı	Sofyan
Hüseyinî	Bu yerleri gel gör bahar gelende	Faruk Şahin	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Yağmurda yürüdüm sâhil boyunca ıslak kumsallarda bir iz aradım	Fethi Karamahmudoglu	Şarkı	Semâî-N.Sofyan
Hicâz	Çiçeklerim solmasın güneşim kararmasın	Hüseyin Erbay	Çocuk Şarkısı	Düyek
Hüseyinî	Susturmaya çalışma duygularımı	İlgün Soysev	Şarkı	Sofyan

Hicâz	Her şeyi dert edip üzölme sakın	Pınar Köksal	Şarkı	Düyek
Kürdi	Bugün onu gördüm yıllardan sonra değişmemişti yine güzeldi	Mahmut Oğul	Fantezi	Sofyan
Zâvil	Yine ne var ne bu dargın bakışın ne dedim de seni üzdüm bileyim	Teoman Önalı	Şarkı	Düyek
Şehnâz Bûselik	Güller solarken geldin gül dalında kar vardı	Ömür Gençel	Şarkı	Aksak
Rast	Açık hava müzesi yurdumun her köşesi	Hüseyin Erbay	Çocuk Şarkısı	Nim Sofyan
Rast	Kar yağıyor yatağıma her gece ateşini özlemekten yoruldum	Mediha Şen Sancakoğlu	Şarkı	Düyek
Muhayyer Kürdî	Susamışım dudağının tuzuna	M.Sabri Akçagül	Şarkı	Düyek
Nihâvend	Vefâsız sevgili sözüm yok sana ben kendi bahtıma ağlar gülerim	Faruk Şahin	Şarkı	Düyek
Nikrîz	Dağlara gün vurur Karadeniz'den	Turhan Taşan	Fantezi	Devr-i Hindî-N.Sof.
Hicâz	Yalnızlığa sürgündeyim ateşin yok üşüyorum	Yılmaz Karakoyunlu	Şarkı	Sofyan
Kürdi	Yine akşam yine yağmur pencerelerde	Bilge Özgen	Fantezi	Düyek-N.Sofyan
Muhayyer Kürdî	Bir göründü bir kayboldu resmi kaldı yâdigâr	Turhan Taşan	Fantezi	Sofyan
Kürdi	Bu şehirden yarın ayrılmalıyım	Ertuğrul Ottekin	Şarkı	Sofyan
Kürdîlî Hicazkâr	Ben unutsam şarkılar söyler seni	Hasan Esen	Şarkı	Düyek
Hicâz	Ne zaman yağmuru saçımda duysam	Hasan Esen	Şarkı	Düyek
Hicâz	Seslendim dağlara nerdesin diye	Hasan Esen	Şarkı	Sofyan
Hüzzâm	İçimde yaşıyorsun kimse görmüyor seni	Yener Topaloğlu	Şarkı	Düyek
Bûselik	Çizilmemiş atlaslarda gidilmemiş bir yer varmış	Bilge Özgen	Şarkı	Değişmeli
Nihâvend	Dudağın gül açmış gözlerin	Teoman	Şarkı	Düyek

d	yaprak	Önaldı		
Segâh	Yıllar yağdı saçlarıma mevsimleri sayamadım	Zekâi Tunca	Şarkı	Düyek
Uşşak	Kıymetini bilemedik sevginin	Bilge Özgen	Şarkı	Sofyan
Beyâtî- Arabân	Evvel zaman içinde geçmiş zaman içinde	Bilge Özgen	Şarkı	Aksak- N.Sofyan

Ek 38Ahmet IlgazEserleri

GÜFTE ADI	MAKAM	USÛL	BESTEKÂR
Aşk elinden derde sal gönlümde binbir yâre kıl	Muhayyer Kürdî	Devr-i Hindî	Vefik Ataç
Ayrılık akşamında bütün renkler kaybolur	Uşşak	Curcuna	Yılmaz Yüksel
Bahtım yüzün gülmez mi	Hicâz	Düyek	Vefik Ataç
Bir çağrına bin cân ile gelirim	Hicâz	Sofyan	Avni Anıl
Bir dem bulsam da safâ bin cefâ bekler beni	Hicâz	Türk Aksağı	Vefik Ataç
Cânâ kasd etmişse fettan gözlerin	Muhayyer Kürdî	Müsemmen	Vefik Ataç
Durdur artık ey felek verdiğin elem yeter	Hüzzâm	Düyek	Yılmaz Yüksel
Gel ey gönlüm uy bana artık benimle geçin	Kürdîlî Hicazkâr	Aksak	Vefik Ataç
Gönlümün esrârını kader semâya yazmış	Rast	Düyek	Vefik Ataç
Hasretin alev alev yanıyorken içimde	Muhayyer Kürdî	Düyek	Vefik Ataç
Ne vardı böyle beni bırakıp da gidecek	Nihâvend	Semâî	Vefik Ataç
Perde perde yükselen nağmelerde sazdasın	Mâhûr	Semâî	Vefik Ataç
Seni gönlüme yazdım canımda cânânsın sen	Nihâvend	Curcuna	Vefik Ataç
Sevgin içimde gizli istemem dile düşsün	Nihâvend	Düyek	Vefik Ataç
Söylenmedik sözlerim dudağımın ucunda	Hüseynî	Düyek	Yılmaz Yüksel
Söylenmedik sözlerim dudağımın	Kürdîlî	Düyek	Yılmaz Yüksel

ucunda	Hicazkâr		
Târif olmaz güzelliğin gözlerin...	Karcığâr	Semâî	Vefik Ataç
Yıllar var yanar gönlüm bir hâl elinden yanar	Kürdîlî Hicazkâr	Sofyan	Vefik Ataç
Aczi idrâk etmeyen benlik güder bulmaz felâh	Bûselik	Aksak	Cinuçen Tanrıkorur
Gurbet onulmaz yara kalbimizde kanıyor	Hicâz	Düyek	Yılmaz Yüksel
Gurûbun kızıl rengi alev alev rûhumda	Hicâzkâr	Düyek- Curcuna- Aksak	Güldeniz Ekmen
Aczi idrâk etmeyen benlik güder bulmaz felâh	Segâh	Müsemmen	Vefik Ataç
Nar-ı aşkımla yandım hâlden agâh olmadın	Beyâtî- Arabân	Müemmen- Curcuna	Mahmut Bilki
Gurubun kızıl rengi alev alev rûhumda	Uşşak	Sofyan- Semâî	Akın Özkan
Serildi sulara ay nurdan inciler dizdi	Kürdîlî Hicazkâr	Düyek- Semâî	Yılmaz Yüksel
Aşk elinden derde sal gönlümde binbir ...	Rast	Ağır Aksak	Özgür Ulaş Doğanoğlu
Acı bir rüzgar ile kalbimi yaktı	Acem Aşîrân	Düyek	Yılmaz Karakoyunlu
Aczi idrak etmeyen benlik güder bulmaz felâh	Rast	Müsemmen	Yılmaz Karakoyunlu

Ek 39 Tokatizade Şekip Eserleri

GÜFTE ADI	MAKAM	USÛL	BESTEKÂR
Çille-i Bahtı Siyahım Dolmuyor	Tâhîr Buselik	Devri Hindi	Rakım Elcutlu

Ek 40 Nahit Hilmi Özeren Eserleri

MAKAM	ESER ADI	BESTEKÂR	FORM	USÛL
Nev-Eser	Acıyor elleme kalbimde yarandır kanayan	Yektâ Akıncı	Şarkı	Aksak
Uşşak	Artık hicrâna tahammül edemez oldu	Râkım	Şarkı	Ağır

	gönül	Elkutlu		Aksak
Hüzzâm	Aşkın bana bir gizli elem oldu güzel yâr	Râkım Elkutlu	Şarkı	Türk Aksağı
Hüzzâm	Aşkınla yanıp geçti gönül her hevesinden	Alâeddin Yavaşça	Şarkı	Sengin Semâî
Sabâ	Aşkın ne güzel zevkini sürdüktü seninle	Râkım Elkutlu	Şarkı	Türk Aksağı
Hicâzkâr	Bekledim fecre kadar gelmedin	Râkım Elkutlu	Şarkı	Aksak
Rast	Benim güzel bülbülüm bir tânecik şen gülüm	Mehmet Reşat Aysu	Şarkı	Semâî
Muhayyer Kürdî	Bilmem ki günâhım sana olmakta mı bende	Râkım Elkutlu	Şarkı	Aksak
Hicâz	Bir gül gibisin belki güzelsin daha gülden	Melâhat Pars	Şarkı	Aksak
Kürdîlî Hicazkâr	Bir gün göremezsem seni Mecnûn'a dönerdim	Lem'î Atlı (Münt.Bîmen Şen)	Şarkı	Sengin Semâî
Acem Aşîrân	Bir gün ne olur bâdeyi sun kendi elinle	Nûrettin Ulueren	Şarkı	Sengin Semâî
Uşşak	Bir gün ne olur gel beni bûsenle(vaslınla) sevindir	Râkım Elkutlu	Şarkı	Curcun a
Mâhûr	Bir neş'e yarat hasta gönül sen de biraz gül	Refik Fersan	Şarkı	Sengin Semâî
Hüzzâm	Bir yâre kalır(gönlüme-kalbime) her nazlı güzelden	Râkım Elkutlu	Şarkı	Aksak
Uşşak	Düşmüş gibi gönlüm yine bin kahr ile derde	Akın Özkan	Şarkı	Türk Aksağı
Rast	Ey gönül döndün nihâyet sen de bir vîrâneye	Refik Fersan	Şarkı	Müsem men
Nihâvend	Geçti hayâl içinde bunca yıl bir gün gibi	Osman Nihat Akın	Şarkı	Düyek
Mâhûr	Geçti hayâl içinde bunca yıl bir gün gibi	Şükrü Şenozan	Şarkı	Yürük Semâî
Kürdîlî Hicazkâr	Geçti ömrün nev-baharı bülbül olmuş n'eyleyim	Sâdi Hoşses	Şarkı	Müsem men
Hüzzâm	Gönül bu ne durur ne de söz dinler	Râkım Elkutlu	Şarkı	Aksak
Bûselik	Güle sor bülbüle sor hâlimi hicrânımı dinle	İsmail Baha Süreلسan	Şarkı	Yürük Semâî

Mâhûr	Güller açıyor sanki gülerken deheninde	Mehmet Kasabalı	Şarkı	Türk Aksağı
Gülizâr	Güller açıyor sanki gülerken deheninde	Refik Fersan	Şarkı	Sengin Semâî
Nihâvend	Hayâl içinde akıp geçti ömr-i derbederim	Râkım Elkutlu	Şarkı	Düyek
Kürdîlî Hicazkâr	Hiç bir emelim kalmadı Vallahi gönülde	Refik Fersan	Şarkı	Sengin Semâî
Hüzzâm	Hülyâmı saran hâreli bir çift göze daldım	Sadi Işılay	Şarkı	Sengin Semâî
Ferah-Fezâ	İçip içip de bu akşam seninle mest olalım	Râkım Elkutlu	Şarkı	Düyek
Sûz-i Dil	İnce kirpiklerinin sînedede bin yâresi var	Bekir Sıtkı Sezgin	Şarkı	Ağır Aksak
Sabâ	İnce kirpiklerinin sînedede bin yâresi var	Râkım Elkutlu	Şarkı	Ağır Aksak
Beyâtî-Arabân	Kalacak sanma bu çağın bu güzellik solacak	Zeki Arif Ataergin	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Koklasam bir kerrecik âh o güzel sînesini	Mehmet Kasabalı	Şarkı	Ağır Aksak
Hicâz	Müşâkına göster o güzel çehreni kaçma	Râkım Elkutlu	Şarkı	Ağır Sengin Semâî
Hicâz	Müşâk-ı visâlin oldu gönlüm	Râkım Elkutlu	Şarkı	Semâî
Beyâtî	Ne bahar kaldı ne gül ne de bülbül sesi var	Râkım Elkutlu	Şarkı	Ağır Aksak
Nihâvend	Ne yanan kalbime baktın ne akan gözyaşıma	Şuayip Elkutlu	Şarkı	Ağır Aksak
Karcığâr	Nedir bu handeler bu işveler bu nâz ü istiğna	Râkım Elkutlu	Şarkı	Aksak
Segâh	Okurken aşk kitabını	Râkım Elkutlu	Şarkı	Curcun a
Sûz-Nâk	Ömrün bu hazan mevsimi hep âh ile geçti	Sadi Işılay	Şarkı	Düyek
Müsteâr	Ömrün bu hazan mevsimi hep âh ile geçti	Bilge Özgen	Şarkı	Sengin Semâî
Rast	Ömrün bu hazan mevsimi hep âh ile geçti	Yektâ Akıncı	Şarkı	Sengin Semâî
Hicâzkâr	Seni çok sevdi bu gönlüm beni terk etme kadın	Râkım Elkutlu	Şarkı	Aksak

Acem-Kürdî	Sevdâmı o hülyâlı gözün rengi yarattı	Emin Ongan	Şarkı	Aksak
Uşşak	Silemem bir gün hayâlimden o dilber kadını	Râkım Elkutlu	Şarkı	Ağır Aksak-Cur.
Kürdîlî Hicazkâr	Söyle neden ağladın neler geldi başına	Zeki Arif Ataergin	Şarkı	Curcun a
Hüzzâm	Susmuş gece her yer sizi dinlerdi denizden	Râkım Elkutlu	Şarkı	Türk Aksağı-Cur.
Hicâzkâr	Visâl-i yâr ile mest ol hayâle dalma gönül	Râkım Elkutlu	Şarkı	Düyek
Bûselik	Yaş dök ki gönül eski safâ eski bahar yok	Akın Özkan	Şarkı	Aksak
Hüzzâm	Zamanla belki geçer bu aşk da hicran da	Yesârî Asım Arsoy	Şarkı	Düyek
Hüseyinî	Hiç revâ mı inlesin aşkınla hep solsün gönül	Mehmet Reşat Aysu	Şarkı	Ağır Aksak
Hüseyinî	Nedir bu handeler bu işveler bu nâz ü istiğna	Arif Sami Toker	Yürük Semai	Yürük Semai
Hüzzâm	Sevdâmı o hülyâlı gözün rengi yarattı	Ferit Sıdal	Şarkı	Sengin Semâî
Nihâvend	Okurken aşk kitabını düşünme ıstrâbını	Sadettin Kaynak	Şarkı	Düyek
Uşşak	Ne emel kaldı gönülde ne de aşkın sesi var	Necla Özmen	Şarkı	Aksak

ÖZ GEÇMİŞ

Ferhat Şimşek 1981 yılında Konya'nın Karapınar ilçesine bağlı Obruk Köyü'nde dünyaya geldi. İlk müzik çalışmalarına amcası Kanuni Hacı Muammer Bey gözetiminde kanun enstrummanı üzerinde başladı. İlkokul eğitimini Karapınar Gazi Mustafa Kemal İlkokulu'nda tamamladı. Karapınar Anadolu Lisesi'nde başladığı orta ve lise eğitimini İstanbul Bahçelievler Necip Fazıl Kısakürek Lisesi'nde tamamladı. Ablası Hafız Yasemen Rabia Savaş ile ilk dini musiki çalışmalarına başladı. Özellikle Türk Tasavvuf Musikisi alanında kendisinden feyz aldı. Türk makam müziğinde hançere çalıştırma tekniklerini öğrendi. 1999-2000 eğitim-öğretim yılında MSM (Müjdat Gezen Sanat Merkezi) Konservatuvarı Türk makam müziği bölümünü kazandı. Ve bir yıl süreyle burslu statüde eğitim gördü. 2000-2002 yılları arasında İÜ Devlet Konservatuvarı Türk müziği nazariyatı bölümünde okudu. Ve bu yıllar içerisinde Şef Süheyla Altmışdört'ün yönettiği Üniversite Korosu'na devam etti. Bu süre zarfında İsmail Hakkı Özkan, Fatih Salgar, Muazzam Sepetçioğlu, Alaaddin Aday gibi hocalardan Repertuar, Nazariyat, Solfej, Güfte Edebiyatı dersleri aldı. 2002 yılında Girdiği YTÜ Sanat ve Tasarım Fakültesi Müzik Toplulukları programı Türk makam müziği Fasıl Şarkıcılığı müzik dalında, Türk müziği Ses Eğitimi ve meşk çalışmalarına Şef Mustafa Doğan Dikmen'le başladı. 2005-2009 yılları arasında Soprano Doç. Nesibe Özgül Turgay ve Tanburi Özer Özel ile repertuar, meşk, üslup, ses ve nefes teknikleri çalışmalarını yürüttü. Aynı zamanda; genel sanat yönetmenliğini Prof.Ruhi Ayangil'in yaptığı YTÜ Cumhuriyet korusu ve ATMOK' (Ayangil Türk Müziği Orkestra ve korusu) da Tenor ses olarak solistlik ve koristlik yaptı. (2006-2009) Ayangil Orkestrası ile birlikte birçok festival ve konsere korist ve solist olarak katıldı. 2009 yılında vatani görevini Malatya 2.Ordu Bölge Bando Komutanlığı'nda Bando Çavuş olarak yerine getirdi. 2010 yılında TRT HABER kanalında Televizyon Muhabirleri Derneği Başkanı Kemal Aslan ile birlikte 6 ay televizyon muhabirliği konusunda staj gördü. TRT stajının ardından özel bir haber ajansında kurumsal firmaların haber takibini ve yine kurumsal sanat kurumlarının Kültür-Sanat haberlerini yaptı. 2010-2011 yılları arasında YTÜ SEM' (Sürekli Eğitim Merkezi) den bir yıl pedagoji ve formasyon eğitimi aldı. 2011 Eylül'de ilk atama yeri olan Van Şehit Koray Akoğuz Lisesi'ne müzik öğretmeni olarak atandı. Ekim 2011 tarihinde Van'da meydana gelen 7.2'lik deprem sonrasında müzik öğretmeni olarak çalıştığı okulun ağır hasar alması sonucu "VAN PORTESİNE BİR NOTA DA SEN KOY" başlıklı kampanyayı başlattı. Bu kampanyanın basında yer alması sonucu ADALI HOLDİNG tarafından yeniden inşa edilecek yeni okulunda BORUSAN MÜZİK tarafından ek olarak bir müzik dersliğinin açılmasına vesile oldu." VAN PORTESİNE BİR NOTA DA SEN KOY" kampanyası bölgedeki müzik öğretmenlerinin de desteğiyle "DOĞUDAKİ BÜTÜN OKULLARA BİR MÜZİK DERSLİĞİ" kampanyasına dönüştü. 2016 yılında Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi/Adalet Bölümü'nden mezun oldu. 2019 Yılında Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü-Müzik ve Sanatları Yüksek Lisans Programından "İzmir'li Musikişinaslar ve Musikimize Katkıları" Başlıklı teziyle Yüksek Lisans programından mezun oldu. Halen; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir devlet

okulunda hem müzik öğretmenliği; hem de okul yöneticisi olarak görev yapmakta ve aktif olarak ulusal ve uluslararası sivil toplum kuruluşlarında ve sosyal sorumluluk projelerinde yer almaktadır.

Eğitim:

İstanbul Bahçelievler Necip Fazıl Kısakürek Lisesi-1997

MSM (Müjdat Gezen Sanat Merkezi-Klasik Türk Müziği) 1999-2000

İÜ Devlet Konservatuvarı (Türk müziği nazariyatı) 2000-2002

YTÜ STF (Türk makam müziği fasıl şarkıcılığı) 2002-2009

YTÜ SEM(Pedagoji ve Formasyon Eğitimi) 2010-2011

A.Ü Hukuk Fak. (Adalet Meslek Yüksekokulu) 2013-2015

YTÜ SOS.BİL.ENST. (Yüksek Lisans) 2016-2019

Burslar&Ödüller

İlkokullar arası şiir ve şarkı okuma yarışması 1.lık-23 Nisan etkinlikleri (KONYA)-1991

İlkokullar arası bilgi yarışması 1.lık-(KONYA)-1991

ÇYDD(Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği) Başarı ve Hizmet bursu-2002

TEV(Türk Eğitim Vakfı)Başarı ve yetenek bursu (Safiye Ayla Fonu)-2002

TRT-Türkiye TSM ses yarışması –FİNALİST –MANSİYON- 2004

İBB(İstanbul Büyükşehir Belediyesi) İstanbul konulu ses yarışması-FİNALİST-MANSİYON-2006

KASDAV-TSM SES YARIŞMASI 2.LİK (EN İYİ ERKEK SES) 2006

TGC (TÜRKİYE GAZETECİLER CEMİYETİ) SEVİM TANÜREK SES YARIŞMASI 2.LİK (EN İYİ TÜRK MÜZİĞİ YORUMCUSU) 2007

KASDAV-TSM SES YARIŞMASI 3.LÜK(EN İYİ SES)2007

ULUSLARARASI SİLİFKE FESTİVALİ SES YARIŞMASI-FİNALİST-MANSİYON (2008)

BAŞARI BELGESİ-İSTANBUL SULTANGAZİ KAYMAKAMLIĞI-2015

CD&ALBÜM

3.SELİM ALBÜMÜ(KORİST&SOLİST)-ATMOK- İBB SESLİ YAYINLAR

FERİT ALNAR KORO SÜİTİ (KORİST)-ATMOK –THY-2009